Inspectie SZW
Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

Klantonderzoek monitor Participatiewet 2017

Colofon

Programma	Participatie en Financiële Zelfredzaamheid
Projectnaam	Klantmonitor Participatiewet
Datum	oktober 2017

Inhoud

Colofon—2
Inhoud—3

1 Samenvatting en conclusies—5
1.1 Samenvatting Jonggehandicapten in de Participatiewet (hoofdstuk 3)—8
1.2 Samenvatting brede doelgroep (hoofdstuk 4)—9
1.3 Samenvatting WSW wachtlijst (hoofdstuk 5)—11
1.4 Samenvatting Niet-uitkeringsgerechtigen (nuggers) (hoofdstuk 6)—13
1.5 Samenvatting Arbeidsbeperkten met werkervaring (hoofdstuk 7)—14
1.6 Samenvatting Vergelijkingen in de tijd en tussen groepen (hoofdstuk 8)—16

2 Inleiding—21
2.1 Introductie—21
2.2 Doelstelling onderzoek—21
2.3 Onderzoeksvragen—22
2.4 Onderzoekspopulatie en onderzoeksmethode—22
2.5 Leeswijzer—23

3 Jonggehandicapten in de Participatiewet—25
3.1 Inleiding—25
3.2 Achtergrondkenmerken—26
3.3 Ondersteuning bij werkhervatting en participatie—35
3.4 Ondersteuning bij werk—43
3.5 Dwang en drang—45
3.6 Oordeel over de kwaliteit en de toegankelijkheid van de ondersteuning—46

4 Brede doelgroep van de Participatiewet (voormalig WWB'ers)—49
4.1 Inleiding—49
4.2 De selectie—49
4.3 Achtergrondkenmerken van de brede doelgroep—49
4.4 Ondersteuning gemeenten bij werkhervatting en participatie—56
4.5 Rechten en plichten / handhaving—59
4.6 Effecten van de ondersteuning—62
4.7 Oordeel over de kwaliteit van de dienstverlening—63

5 Mensen die op 31 december 2014 op de wachtlijst Wsw stonden—65
5.1 Inleiding—65
5.2 Achtergrondkenmerken populatie wachtlijst Wsw—65
5.3 Dienstverlening algemeen—68
5.4 Begeleiding op het werk—74
5.5 Begeleiding en ondersteuning op zoek naar werk—83

6 Niet uitkeringsgerechtigden—91
6.1 Inleiding—91
6.2 De niet-uitkeringsgerechtigden in het Landelijk Doelgroepregister—91
6.3 Overige niet-uitkeringsgerechtigden—97

7 Arbeidsbeperkten met werkervaring—103
7.1 Inleiding—103
7.2 Selectie, steekproef en respons—103

7.3 Achtergrondkenmerken arbeidsbeperkten met werkervaring—104
7.4 Werkomstandigheden—112
7.5 Begeleiding op het werk en werkgerelateerde ondersteuning—115
7.6 Dienstverlening door gemeente—120
7.7 Waardering ondersteuning sociale dienst—122

8 Vergelijkingen nul- en éénmeting en tussen groepen uit de éénmeting—123
8.1 Inleiding—123
8.2 Vergelijkingen tussen de Wajong en de nieuwe doelgroep Participatiewet—123
8.3 Vergelijkingen tussen de WWB en de brede doelgroep Participatiewet—127
8.4 Vergelijkingen tussen de nieuwe en brede gemeentelijke doelgroep—129

Bijlage 1 Methodologische verantwoording—137

Bijlage 2 Vragenlijsten A t/m E—145

1 Samenvatting en conclusies

In dit onderzoek zijn de verschillende groepen in de Participatiewet benaderd om hun ervaringen met de nieuwe wet weer te geven. Het overkoepelend beeld dat in dit onderzoek over mensen in de Participatiewet naar voren komt is dat de meesten graag aan het werk willen en gelukkiger zouden zijn met een baan, maar dat de meerderheid zichzelf niet in staat acht om zelfstandig aan het werk te komen en kampt met belemmeringen bij het vinden van een baan vanwege de lichamelijke of geestelijke gezondheidssituatie.

De belangrijkste conclusies per groep zijn:

- Het grootste deel van de nieuwe gemeentelijke doelgroep (jongeren met arbeidsbeperkingen) acht zichzelf nog niet in staat om regulier werk te gaan verrichten, waarvan een deel ook in de toekomst hier geen mogelijkheden voor ziet. Dit weerspiegelt zich in de beperkte mate waarin er afspraken zijn met de sociale dienst om aan het werk te komen. Ten opzichte van de nulmeting (Wajong) is er vaker sprake van proefplaatsingen, en van een vast contactpersoon bij de gemeente (UWV).

- De meerderheid van de brede gemeentelijke doelgroep (voormalige WWB'ers) is niet actief op zoek naar werk, heeft geen recente werkervaring en verwacht ook niet op korte termijn aan het werk te komen. De meesten ervaren belemmeringen bij het vinden van werk die gelegen zijn in de gezondheidssituatie. Tevens zegt een ruime meerderheid vrijgesteld te zijn van de sollicitatie- en re-integratieplicht. In vergelijking met de nulmeting (WWB) is de mate waarin men vanuit de gemeente wordt gestimuleerd om aan het werk te komen afgenomen, wat ook geldt voor de acceptatiebereidheid van de uitkeringsgerechtigde zelf.

- 80 procent van de mensen die bij het ingaan van de Participatiewet op de Wsw-wachtlijst stonden zijn niet aan het werk. Van deze mensen kreeg 80 procent de afgelopen twee jaar enige vorm van ondersteuning; 60 procent daarvan beoordeelt deze ondersteuning met een voldoende. De specifieke ondersteuning die men heeft ontvangen bij het zoeken naar werk wordt door 30 procent als zinvol beoordeeld; 25 procent van de mensen verwacht nog aan het werk te komen.

- Niet-uitkeringsgerechtigden (nuggers) worden beperkt ondersteund en ervaren aanzienlijke drempels bij het aanvragen en verkrijgen van ondersteuning vanuit gemeenten. De (jong)gehandicapte nuggers worden wel vaker geholpen en ontvangen substantiëlere hulp dan de overige nuggers. De meerderheid van degenen die geholpen zijn vond de ondersteuning zinvol en is van mening dat de kans op werk erdoor is toegenomen.

- Naast voorgaande groepen van de Participatiewet is er ook een groep arbeidsbeperkten met uitkeringsverleden en recente werkervaring benaderd. De meerderheid van deze groep is tevreden over de aanpassingen en de ondersteuning op de werkplek, zoals de begeleiding door de jobcoach. Deze tevredenheid over aanpassingen en begeleiding is onder degenen die inmiddels niet meer werken duidelijk minder dan onder de nog wel werkenden. Het contact met de sociale dienst is gedurende de werkzame periode beperkt, 70% heeft in het geheel geen contact. Wel zijn de banen veelal vooraf gegaan door een periode van werken met behoud van uitkering, zoals een proefplaatsing. Als gekeken wordt naar verschillen tussen groepen arbeidsbeperkten dan blijken mensen met een psychische beperking op

meer problemen op de werkvloer te stuiten dan mensen met een verstandelijke of lichamelijke beperking.

Conclusies over specifieke dienstverleningsaspecten over de groepen heen:

- Ondersteuning richting werk
  Specifieke ondersteuning direct gericht op re-integratie, zoals hulp bij het schrijven van sollicitatiebrieven, een sollicitatietraining, andere scholingsvormen of een re-integratietraject worden vaker aan de brede doelgroep dan aan de nieuwe doelgroep geboden: de helft van de brede groep heeft het afgelopen halfjaar dergelijke hulp ontvangen.
  Veelal ontbreekt het aan duidelijke afspraken over het doel van de ondersteuning, terwijl de meerderheid geen sollicitatie- en re-integratieplicht ervaart. Desalniettemin geven de meesten aan het afgelopen half jaar contact te hebben gehad met de sociale dienst (de nieuwe doelgroep vaker dan de brede doelgroep) en heeft ongeveer 60% een vast contactpersoon.

- Ondersteuning tijdens werk
  Werken met behoud van uitkering is een frequent ingezet instrument om werkervaring op te doen. Veel mensen krijgen als ze aan het werk gaan hulp van een jobcoach. Van de nieuwe doelgroep geldt dat voor 40% en voor de brede doelgroep voor 20%. Onder mensen die op de Wsw-wachtlijst stonden en inmiddels werken komt hulp van een jobcoach vaker voor onder de UWV-populatie dan onder de gemeentelijke populatie.

- Algemene waardering over de dienstverlening
  De verschillende deelpopulaties waarderen de dienstverlening gemiddeld met een 6 of hoger. Het aandeel dat de ondersteuning met een voldoende beoordeelt varieert van 60% onder de mensen op de Wsw-wachtlijst tot ca. 75% onder de nieuwe en de brede gemeentelijke doelgroep.

- Waardering over specifiek aspecten van de dienstverlening
  Men is over het algemeen tevreden over aspecten van de dienstverlening vanuit de sociale dienst die te maken hebben met de uitkeringsverstrekking, zoals tijdigheid. Ook typeert een groot deel de ontvangen hulp in het algemeen als zinvol. Minder tevreden is men over de mate waarin de hulp motiveert om aan het werk te komen. Een minderheid is dan ook van mening dat de hulp heeft geleid tot een grotere kans op werk. Tot slot geeft een substantieel deel aan bij voorkeur al in een eerder stadium geholpen te zouden zijn geweest.
  Indien er sprake is (geweest) van een jobcoach dan zijn de meningen overwegend positief, zowel wat betreft de tijd die de jobcoach beschikbaar was als het effect van de begeleiding op de kans op succes in het werk.

- Integrale dienstverlening
  De meeste mensen met een Pwet-uitkering ontvangen, naast de ondersteuning vanuit de sociale dienst, ook hulp van andere (gemeentelijke) afdelingen of instellingen. Het oordeel over de samenwerking tussen de sociale dienst en andere instanties is wisselend. Er is regelmatig sprake van dubbele informatie-afdracht.
  Specifiek voor de samenwerking met de GGZ is er ruimte voor verbetering in de mate waarin afspraken met de cliënt in samenspraak tussen beide instanties worden gemaakt en in de mate waarin de GGZ motiveert om werk te zoeken.

- Cliëntenondersteuning
  De bekendheid met cliëntondersteuning is bij alle deelpopulaties beperkt. Van degenen die daadwerkelijk om hulp hebben gevraagd zegt de meerderheid goed geholpen te zijn.

Voor u ligt de éénmeting van het klantonderzoek monitor Participatiewet. Als meetmoment is 1 december 2016 aangehouden. Het doel van deze meting is om in kaart te brengen welke op werk gerichte dienstverlening van gemeenten de mensen uit de doelgroep van de Participatiewet ervaren, en hoe zij hierover oordelen. Daarmee ontstaat zicht op de werking van de Participatiewet vanuit het perspectief van de uitkeringsgerechtigden, en wordt duidelijk of er in de loop van de tijd sprake is van een verbetering van de beleving van de betrokkenen vergeleken met de drie belangrijkste regelingen voor ingang van de Participatiewet (WWB, Wajong en Wsw). Het onderzoek in 2017 borduurt voor zover mogelijk voort op de resultaten van het onderzoek van 2015 (nulmeting).
Dit ervaringsonderzoek wordt nog één keer herhaald in 2019 onder personen die op dat moment vallen onder de vorenbedoelde doelgroep.

Met de Participatiewet wil de overheid meer mensen met een arbeidsbeperking aan het werk krijgen. Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de re-integratieondersteuning van mensen uit de doelgroep van de Participatiewet. De doelgroep van de Participatiewet bestaat uit mensen met arbeidsvermogen die zijn aangewezen op, al dan niet tijdelijke, ondersteuning om in hun bestaan te voorzien en/of op ondersteuning om aan het werk te komen. Dit betreft de mensen die in het verleden een WWB-uitkering ontvingen, mensen die niet meer kunnen instromen in de Wajong of de Wsw en voldoen aan de voorwaarden van de Participatiewet, niet-uitkeringsgerechtigden (nuggers) die ondersteuning nodig hebben bij het zoeken naar werk en mensen die een uitkering ontvingen op grond van de IOAW, IOAZ of Anw.

De verwachting is dat gemeenten met de nieuwe instrumenten die hen onder de Participatiewet ter beschikking staan, beter in staat zijn om mensen met een arbeidsbeperking aan het werk te krijgen.

De vraag die de Inspectie in het klantonderzoek beantwoordt luidt als volgt:
Welke op werk gerichte dienstverlening van gemeenten ervaren mensen uit de doelgroep van de Participatiewet, en hoe waarderen zij deze?

Deze vraag wordt voor de volgende doelgroepen beantwoord (meetmoment december 2016):
1. Jonggehandicapten met arbeidsvermogen (die in de oude situatie voor 1 januari 2015 in de Wajong zouden zijn ingestroomd).
2. Alle overige Pw-uitkeringsgerechtigden, bestaande uit nieuwe instroom sedert 1 januari 2015 en gerechtigden overgekomen uit de WWB.
3. Personen die op 1 januari 2015 op de wachtlijst voor de Wsw stonden.
4. Niet-uitkeringsgerechtigden, met speciale aandacht voor de deelgroep jonggehandicapten daarin.
5. Arbeidsbeperkten met een uitkeringsverleden (WWB/Pwet) en werkervaring, met hun ervaringen op de werkplek en ondersteuning vanuit de gemeente.

In de hierna volgende paragrafen zijn de belangrijkste bevindingen samengevat. Voor meer gedetailleerde informatie wordt verwezen naar de afzonderlijke hoofdstukken.

1.1 Samenvatting Jonggehandicapten in de Participatiewet (hoofdstuk 3)

Algemeen

- Deze groep betreft de jongeren met arbeidsbeperkingen die sinds de inwerkingtreding in de Participatiewet zijn gestroomd en die zonder stelselwijziging een beroep zouden hebben kunnen doen op de Wajong.
- De groep heeft gemiddeld een relatief laag opleidingsniveau. Daarnaast heeft meer dan de helft speciaal onderwijs gevolgd of met een leerling gebonden budget in het onderwijs gezeten.
- Het grootste deel acht zichzelf nog niet in staat om te werken, bestaande uit ruim 40% die verwachten in de toekomst wel te kunnen werken en bijna 20% die ook in de toekomst geen mogelijkheden voorzien. Een vergelijkbaar aandeel (19%) geeft aan ook volgens de sociale dienst duurzaam geen arbeidsvermogen te hebben, een kwart weet niet hoe de sociale dienst hierover denkt.
- De redenen die het moeilijk maken om een betaalde baan te vinden of te houden betreffen volgens respondenten vaak de gezondheid; vooral de geestelijke gezondheid levert bij bijna 60% problemen op. Lichamelijke gezondheid speelt bij meer dan 1 op de 3 een rol.
- In de afgelopen 6 maanden heeft 43% van de mensen iets gedaan om aan het werk te komen. Degenen die in de afgelopen 6 maanden niet naar werk hebben gezocht gaven het vaakst als reden op dat ze nog niet in staat zijn om te gaan werken. Ook het feit dat ze dagbesteding doen wordt vaak genoemd.
- De (niet-werkzame) respondenten geven in twee derde van de gevallen aan de komende tijd geen werk te gaan zoeken. Velen geven overigens wel aan voordelen van werk te zien, en gelukkiger te zullen zijn als ze een baan zouden vinden.

Ervaringen met ondersteuning door gemeenten

- 12% geeft aan zelf, of via iemand van school, contact te hebben gehad met iemand van de sociale dienst voordat ze van school afgingen. Onder degenen die Vso- of Pro-onderwijs hebben gevolgd is dit ca. 25%.
  7% geeft aan een studietoeslag te hebben ontvangen gedurende de opleiding.
- Ruim een kwart (26%) geeft aan eerst vier weken naar werk of een vervolgopleiding te hebben moeten zoeken, voordat een uitkering aangevraagd kon worden. Van deze groep werd éénderde tijdens deze zoekperiode geholpen door de gemeente bij het zoeken naar werk of opleiding.
- Van de personen die op dit moment niet werken geeft 28% aan afspraken met een medewerker van de sociale dienst gemaakt te hebben over hoe men aan het werk kan komen. 20% weet niet of ze deze afspraken hebben gemaakt.
- Het doel van de hulp die de sociale dienst heeft gegeven is in veel gevallen voor de respondent niet duidelijk; ruim vier op de tien weet dit niet.
- In 16% van de gevallen is volgens de respondenten door de sociale dienst ooit vastgesteld hoeveel uur men per week kan werken, 28% weet dat niet zeker. Dit betekent dat in ieder geval in ruim de helft van de gevallen dit volgens respondenten niet is vastgesteld. Driekwart van de mensen is het eens met de vastgestelde uren.
- Veel personen (64%) geven aan vrijgesteld te zijn van de verplichting om naar werk te zoeken of mee te werken aan re-integratie.
- De vaakst ontvangen hulp van de sociale dienst in de afgelopen 6 maanden betrof het krijgen van een plek om werkervaring op te doen; bijna een op de drie maakt hier melding van. 65% geeft aan geen vormen van hulp te hebben ontvangen.
- Eén op de drie respondenten geeft aan in de afgelopen zes maanden niet een gesprek te hebben gehad met een medewerker van de sociale dienst.
- Twee op de drie maakt melding van een vast contactpersoon.
- Eveneens twee op de drie respondenten geeft aan niet op cliëntondersteuning te zijn gewezen en is er ook niet mee bekend. Van de respondenten die bekend zijn met

cliëntondersteuning heeft 5% hulp gevraagd. Van deze 5% geeft 85% aan voldoende geholpen te zijn.

Ervaringen met werk en werkgerelateerde ondersteuning

- Van de personen die momenteel werken of in de afgelopen twee jaar gewerkt hebben, zegt bijna 40% hulp van een jobcoach te hebben gekregen. De uren die de jobcoach werd ingezet varieert sterk, van een half uur tot 4 uur, of incidenteel zelfs meer dan 4 uur per week. Het vaakst wordt één uur per week genoemd.
- Een op de vijf geeft aan een werkplekaanpassing te hebben gehad en ook een op de vijf een vervoersvoorziening.
- Ongeveer een derde zegt gewerkt te hebben op een proefplaatsing. Het ontvangen van loonkostensubsidie en het vaststellen van loonwaarde wordt minder vaak gerapporteerd, hoewel men dit vaak niet weet.
- Indien de loonwaarde is vastgesteld konden de betrokkenen zich er in de meeste gevallen wel in vinden. Desalniettemin geeft een kwart aan zelf te denken meer te kunnen verdienen dan wat er tijdens de loonwaardemeting is vastgesteld.

Waardering dienstverlening

- Het gemiddelde rapportcijfer voor de ondersteuning vanuit de sociale dienst is een 6,2.
- Men is over het algemeen heel tevreden over de tijdigheid waarmee de uitkering op de rekening staat, vindt niet dat de dienst te veel vasthoudt aan wetten en regels en in de meeste gevallen is er voldoende aandacht voor de persoonlijke situatie. Veel mensen vinden de informatie over de uitkering en over werk zoeken evenwel niet duidelijk.
- Er is over het algemeen vrij veel waardering voor de jobcoach.
- Een kwart denkt dat de hulp van de sociale dienst de kans op werk heeft vergroot.

1.2 Samenvatting brede doelgroep (hoofdstuk 4)

Algemeen

- Deze groep betreft de oude doelgroep WWB, bestaande uit mensen die voor de invoering van de Participatiewet al in de WWB zaten en mensen die sinds de stelselwijzing zijn ingestroomd en ook zonder stelselwijziging in de WWB zouden zijn gekomen.
- Bijna tweederde geeft aan in de afgelopen zes maanden niets te hebben gedaan om aan het werk te komen. Ongeveer een kwart van de totale populatie zoekt op het moment van enquêteren actief naar betaald werk.
- De meerderheid verwacht niet om op korte termijn betaald werk te vinden. De voornaamste genoemde belemmeringen om een betaalde baan te vinden betreffen belemmeringen op het gebied van lichamelijke (ruim de helft) en geestelijke gezondheid (38%), gevolgd door taalproblemen (29%), het ontbreken van voldoende werkervaring (28%), rijbewijs (27%) of het feit dat er geen of weinig banen zijn waarvoor zij zijn opgeleid (23%).
- Het kennisniveau over specifieke verplichtingen laat bij de brede doelgroep op een aantal punten te wensen over. Dat sanctionering mogelijk is wanneer onvoldoende moeite wordt gedaan om de Nederlandse taal te leren, men niet bereid is een uur te reizen voor een baan of om gepaste kleding te dragen, of niet wil verhuizen voor werk is bij 10% tot 25% bekend. Bijna de helft van de brede doelgroep vindt de rechten en plichten ingewikkeld.

Ervaringen met ondersteuning door gemeenten

- Van de brede doelgroep geeft 56% aan een vast contactpersoon bij de sociale dienst te hebben.
- Ruim de helft geeft aan in de afgelopen zes maanden één of meerdere gesprekken te hebben gehad. Op de vraag wat zij vinden van de frequentie van gesprekken antwoordt 77% het aantal gesprekken goed te vinden. Van de mensen die het afgelopen halfjaar geen gesprek hebben gevoerd zou 43% liever wel een gesprek hebben gehad.
- Ongeveer de helft zegt het afgelopen half jaar een of andere vorm van ondersteuning bij zijn re-integratie van de gemeente te hebben ontvangen, variërend van gesprekken met een medewerker van de gemeente over mogelijkheden en kansen op werk tot een plek om werkervaring op te kunnen doen.
- Bijna tweederde zegt door de gemeente vrijgesteld te zijn van de sollicitatie- en re-integratieplicht. Van de mensen die zeggen niet te zijn vrijgesteld geeft de meerderheid aan dat zij geen afspraken heeft over het aantal sollicitaties. Het aandeel zonder vrijstelling van de sollicitatie- en re-integratieplicht en het aandeel hierbinnen met afspraken over het aantal sollicitaties impliceert dat slechts 5% van de totale populatie meent afspraken te hebben over het aantal sollicitaties.
- Een kwart van de brede doelgroep antwoordt weleens te maken te hebben gehad met een sanctie vanuit de gemeente. Het kan hierbij gaan om een boete, uitkeringsverlaging of een waarschuwing. Van deze gesanctioneerden vond meer dan de helft deze sanctie onterecht.
- Ruim tweederde is onbekend met cliëntenondersteuning. Van degenen die ermee bekend zijn heeft eenderde wel eens om hulp gevraagd bij de cliëntenondersteuning. Zij waarderen de hulp in vier van de vijf gevallen als positief.
- Bij iets meer dan de helft van de respondenten is er, naast de hulp vanuit de sociale dienst, volgens de respondenten ook hulp vanuit andere instanties aan de orde. Hulpbiedende instanties die het meest zijn genoemd betreffen de GGZ (17%), hulp vanuit de WMO (16%) en schuldhulpverlening (12%). De meesten zijn positief over de samenwerking van de sociale dienst met de andere hulpbiedende instanties, al moet wel regelmatig dezelfde informatie aan verschillende partijen worden geleverd.

Ervaringen met werk en werkgerelateerde ondersteuning

- Het grootste deel van de brede groep heeft geen recente werkervaring. Zij die wel recente werkervaring hebben, hebben voornamelijk vrijwilligerswerk uitgeoefend. Respondenten met recente werkervaring geven aan dat zij in beperkte mate ondersteuning van gemeenten hebben gehad bij dit werk, in de meeste gevallen jobcoaching.
- In de afgelopen twee jaar heeft ruim een kwart gewerkt met behoud van uitkering. Deze werkzaamheden kennen verschillende benamingen, waarvan vrijwilligerswerk, werkervaringsplaats en participatieplaats het vaakst genoemd worden.
- Eén op de drie respondenten heeft volgens eigen zeggen gedurende de afgelopen twee jaar een vorm van tegenprestatie voor de uitkering geleverd. Eén op de zeven geeft aan dat zij door de tegenprestatie meer kans op betaald werk hebben gekregen. De meerderheid denkt dat de geleverde tegenprestatie de kans op betaald werk niet heeft vergroot.

Waardering dienstverlening

- De tijdigheid van de betaling van de uitkering, het rekening houden met de persoonlijke situatie van de respondent en de bereikbaarheid van de sociale dienst worden door de meerderheid positief beoordeeld. Andere dienstverleningsaspecten worden in mindere mate unaniem positief beoordeeld. Zo is er een aanzienlijke groep die eerder hulp had willen krijgen en die van mening is door de sociale dienst teveel onder druk te worden gezet.

- Bijna de helft is het eens met de stelling dat de ontvangen hulp zinvol was. Het aandeel dat door de hulp wordt gemotiveerd om werk te zoeken ligt met 35% iets lager. Tot slot bedraagt het deel dat inschat dat de hulp daadwerkelijk heeft geleid tot een grotere kans om aan het werk te komen 30%; 70% is deze mening dus niet toegedaan of oordeelt hier neutraal over.
- De brede doelgroep waardeert de dienstverlening gemiddeld met een 6,5. Driekwart geeft de dienstverlening een voldoende (een 6 of hoger) en een kwart waardeert de verstrekte dienstverlening met een onvoldoende.

1.3 Samenvatting WSW wachtlijst (hoofdstuk 5)

Algemeen

- Deze groep betreft mensen die bij het ingaan van de Participatiewet op de wachtlijst van de WSW stonden. Per 1 januari 2015 is de Wsw afgesloten voor nieuwe instroom. De uitkeringssituatie bepaalt wie verantwoordelijk is voor de activering van mensen die op 31 december 2014 op de wachtlijst WSW stonden: Gemeenten voor Participatiewet-uitkeringsgerechtigden en nuggers, UWV voor de mensen met uitkeringen van UWV, zoals de Wajong. De sociale partners en de gemeenten hebben afgesproken dat mensen op de Wsw-wachtlijst (en Wajongers) de eerste jaren voorrang krijgen bij het plaatsen op een baan.
- Bijna driekwart van de populatie wachtlijst Wsw eind 2014 heeft op het peilmoment ruim twee jaar later geen betaald werk en wel een uitkering; wel betaald werk heeft ruim 20%, waarvan ruim de helft met een uitkering; 5% heeft én geen werk én geen uitkering.

Ervaringen met ondersteuning/dienstverlening

Vooraf: Er blijkt weinig verschil te bestaan tussen de ervaringen van klanten van de sociale dienst en die van UWV, daarom wordt dit onderscheid alleen gemaakt als sprake is van een relevant verschil.

- Afspraken over het zoeken naar werk zijn volgens de respondenten gemaakt in 40% van de gevallen.
- Doel van die afspraken is voor een derde van de gevallen betaald werk, nog een derde weet het niet, verder gaat het om beschut werk en dagbesteding.
- Bij 40% is vastgesteld hoeveel uur men kan werken.
- 80% geeft aan een vorm van ondersteuning te hebben gehad in de afgelopen twee jaar. Meest gebruikte vormen zijn:
  - gesprekken over mogelijkheden op werk (33%);
  - werkervaringsplaats met behoud van uitkering (20%);
  - vrijwilligerswerk (bijna 20%);
  - re-integratietraject (18%).
- Meer dan de helft van de ondersteunden kreeg 2 tot 5 vormen van ondersteuning.
- 40% heeft naar eigen zeggen een vast contactpersoon. Dat gebeurt vaker bij de sociale dienst dan bij UWV.
- Bijna 60% geeft aan het afgelopen half jaar geen persoonlijk gesprek te hebben gehad met een medewerker van de sociale dienst of UWV. Dat gebeurt vaker bij UWV.
- Driekwart zegt niet gewezen te zijn, noch bekend te zijn met cliëntondersteuning. Een derde van degenen die het wel kenden heeft daar ook hulp gevraagd.
- Tweederde heeft hulp gehad van andere instellingen of afdelingen dan de sociale dienst of UWV. Meest genoemd door deze groep: GGZ (27%), WMO (26%), stichting/vereniging voor mensen met een verstandelijke handicap (18%) en de schuldhulpverlening (15%).

- Een derde van de respondenten heeft in de afgelopen jaren gewerkt met behoud van de uitkering. Dat betreft met name vrijwilligerswerk (32%) en participatieplaatsen (28%).

Ervaringen met werk en werkgerelateerde ondersteuning
Vooraf: het gaat hier over de deelgroep die op het peilmoment betaald werk heeft.

- Ruim een derde zegt de baan via de sociale dienst of UWV te hebben verkregen. Ruim één op de vijf heeft zelf gesolliciteerd.
- Bij bijna 60% zijn er op het werk geen aanpassingen gedaan om het werk goed te kunnen doen. Meest voorkomende aanpassingen bij de anderen zijn aangepaste werktijden, langzamer werken en niet alles hoeven doen wat collega's doen (18% tot 20%).
- Bij bijna 60% is de loonwaarde op de werkplek vastgesteld; bij bijna 20% niet en een kwart weet dat niet.
- Over verschillende aspecten van werkbelasting heeft het grootste deel (ruim 50% tot soms wel 90%) nooit of hooguit soms last. Meest problematisch zijn het niet kunnen bepalen van het eigen tempo (bijna 50% heeft dit vaak of altijd) en steun van de leidinggevende (ruim 40% voelt dit vaak niet of zelfs nooit).
- 55% scoort op hooguit één van de acht indicatoren/stellingen over werkbelasting negatief; ruim 10% scoort er daar 6 tot 8 van.
- De werkbeleving of –motivatie is over het algemeen goed te noemen: bijna 80% tot 90% heeft leerzaam werk, is trots op het werk, heeft zinvol werk en is goed in het werk. Wel ervaart 40% tot 50% het werk als lichamelijk zwaar, onder het eigen niveau en met weinig doorgroeimogelijkheden. Minder dan 20% vindt het werk psychisch zwaar, heeft onregelmatige werktijden of een lange reistijd.
- Ruim 80% geeft aan geen voorzieningen van de sociale dienst of UWV te hebben gekregen om te kunnen werken. Bijna 13% geeft aan een woon-werkverkeervoorziening te krijgen.
- Ruim een derde geeft aan geen jobcoach (gehad) te hebben en 10% weet dat niet. UWV-uitkeringsgerechtigden hebben vaker een jobcoach (gehad). Ruim 40% weet niet of de werkgever compensatie voor hen ontvangt (loonkostensubsidie of loondispensatie). Wel compensatie krijgt, volgens de respondenten, bijna 40% van de werkgevers en ruim 20% niet.

Waardering dienstverlening
Vooraf: Er blijkt weinig verschil te bestaan tussen de waarderingen van klanten van de sociale dienst en die van UWV, daarom wordt dit onderscheid alleen gemaakt als sprake is van een relevant verschil.

Algemeen
- Een kwart van de gevallen is het niet eens met het vastgestelde aantal uren dat ze kunnen werken: 16% denkt minder uur te kunnen werken, 8% juist meer.
- Bijna 60% vindt het aantal contacten in het afgelopen half jaar prima. Dat geldt ook voor de helft van de mensen die in het afgelopen half jaar geen gesprek heeft gehad. 40% vindt het aantal contactmomenten te weinig.
- Van degenen die hulp vroegen aan cliëntondersteuning zegt 70% goed geholpen te zijn.
- Bijna 50% van de klanten die hulp krijgen van de GGZ worden niet gemotiveerd werk te zoeken. Ruim 40% put wel zelfvertrouwen en moed uit gesprekken met de GGZ. Bij bijna 60% zijn de afspraken met de sociale dienst niet in samenwerking met de GGZ-hulpverlener gemaakt.
- Over samenwerking tussen organisaties: ruim 40% moet dezelfde informatie verstrekken aan verschillende organisaties. Bijna 40% vindt niet dat verschillende afdelingen en organisaties goed samenwerken om hen te helpen.

- Het gemiddelde rapportcijfer voor de ondersteuning door de sociale dienst en UWV is voor beide een 6. Bijna 40% geeft een onvoldoende.

Waarderingen met begeleiding op het werk:
- Ruim 80% heeft geen behoefte aan meer aanpassingen dan er nu eventueel al gedaan zijn op het werk.
- Ruim 60% van diegenen waar de loonwaarde is vastgesteld is het daarmee eens; ruim een derde denkt meer te kunnen verdienen.
- Men is over het algemeen positief over de jobcoach: meer dan de helft tot 80% is het eens met 10 positief geformuleerde stellingen over de ervaren ondersteuning door de jobcoach.

Dienstverlening in de vorm van ondersteuning bij het zoeken van werk
Vooraf: het gaat hier over de deelgroep die op het peilmoment geen betaald werk heeft.
- Bijna 60% verwacht geen betaald werk meer te vinden en bijna 30% denkt dat het langer dan een half jaar zal duren voordat betaald werk wordt gevonden.

Ervaringen met begeleiding bij het zoeken van werk:
- Een derde heeft het afgelopen half jaar werk gezocht; ruim de helft niet en 15% geeft aan dat de sociale dienst of UWV gezegd heeft werk voor hen te zoeken.

Waarderingen van begeleiding bij het zoeken van werk:
- Ruim een derde van de mensen die zelf werk zoekt, is geholpen door de sociale dienst of UWV; Zo'n 30% is positief over de kennis van de hulpverleners, over het nut van de hulp, over de hoeveelheid hulp en dat de hulp motiveerde. Tegelijkertijd is 30% tot 40% negatief hierover (de rest neutraal).
- Bijna de helft vindt dat de hulp de kans op werken niet heeft vergroot (tegen 20% wel).
- Betrekkelijk positief is men over de ervaren druk vanuit de begeleiding: 80% vindt die niet te groot.

1.4 Samenvatting Niet-uitkeringsgerechtigen (nuggers) (hoofdstuk 6)

Vooraf
Een nugger is een persoon die ingeschreven staat als werkzoekend bij UWV, geen werk heeft en geen uitkering (of andere inkomsten) ontvangt. In de Participatiewet is vastgelegd dat nuggers aanspraak kunnen maken op ondersteuning vanuit de gemeente bij het aan het werk komen. In dit onderzoek is de ervaren ondersteuning onderzocht aan enerzijds de zogenaamde "nieuwe" nuggers, te weten jongeren met een arbeidshandicap die sinds de invoering van de Participatiewet aangewezen zijn op ondersteuning vanuit de gemeente, en anderzijds aan de "overige" nuggers.

De nieuwe nuggers
- Bijna twee op de drie nieuwe nuggers is ervan op de hoogte dat de gemeente hulp kan bieden bij het zoeken naar werk. Driekwart is er door andere organisaties of personen wel eens op gewezen dat de gemeente deze hulp kan bieden, waarbij UWV het vaakst als bron wordt genoemd.
- Het aandeel dat aangeeft daadwerkelijk behoefte te hebben gehad aan ondersteuning vanuit de gemeente bij het zoeken naar werk bedraagt onder de nieuwe nuggers 63%. Van deze 'behoeftigen' heeft ca driekwart voor ondersteuning aangeklopt bij de gemeente, waarvan uiteindelijk iets meer dan de helft ook hulp heeft ontvangen. Dit betekent dat van de totale groep van nieuwe nuggers ongeveer een kwart aangeeft door de gemeenten te zijn geholpen bij het zoeken naar werk.

- Genoemde redenen om geen hulp aan te vragen zijn ondermeer de onbekendheid met de mogelijkheid om hiervoor bij de gemeente een verzoek in te kunnen dienen, onbekendheid met de wijze waarop een dergelijke aanvraag ingediend moet worden en de inschatting dat de hulp die gemeenten kunnen bieden onvoldoende soelaas biedt.
- Op de vraag waarom bepaalde verzoeken om hulp uiteindelijk toch niet tot ondersteuning hebben geleid, geven de nieuwe nuggers ondermeer aan vast te zijn gelopen in de gemeentelijke bureaucratie of van de gemeente te horen te hebben gekregen dat er geen recht op hulp is aangezien er ook geen recht op uitkering bestaat.
- Degenen die wel hulp hebben ontvangen maken het vaakst melding van ondersteuning in de vorm van directe bemiddeling richting werkgevers, een jobcoach, dan wel een werkervaringsplaats.
- De meerderheid van degenen die geholpen zijn vond de ondersteuning zinvol en is van mening dat de kans op werk erdoor is toegenomen. Over toegankelijkheid van de hulp is een minder groot deel van de nieuwe nuggers die ondersteund zijn vanuit gemeenten positief: 40% vindt het gemakkelijk om hulp te krijgen. Aangezien het hier gaat om een selectieve groep die er uiteindelijk toch in geslaagd is om ondersteuning te krijgen, kan het zo zijn dat voor de overige nieuwe nuggers de toegankelijkheid een nog groter obstakel is.

<u>De overige nuggers</u>

- Van de overige nuggers is iets minder dan de helft ervan op de hoogte dat de gemeente hulp kan bieden bij het zoeken naar werk. De meerderheid geeft aan hier ook nog nooit op gewezen te zijn door andere organisaties of personen, ook niet door UWV of de gemeente zelf.
- Het aandeel dat aangeeft daadwerkelijk behoefte te hebben gehad aan ondersteuning vanuit de gemeente bij het zoeken naar werk bedraagt onder de overige nuggers ongeveer 40%. Van deze 'behoeftigen' heeft ruim één op de drie voor ondersteuning aangeklopt bij de gemeente, waarvan uiteindelijk ongeveer een derde aangeeft hulp te hebben ontvangen. Dit betekent dat van de totale groep van overige nuggers ongeveer 5% melding maakt van hulp door de gemeenten bij het zoeken naar werk.
- Naast de bij de nieuwe nuggers al genoemde redenen om geen hulp aan te vragen of waarom bepaalde verzoeken om hulp uiteindelijk toch niet tot ondersteuning hebben geleid, geeft een deel van de overige nuggers ook nog aan dat specifieke verzoeken om hulp, zoals een cursus, zijn afgewezen. Ook is een deel van de overige nuggers door slechte ervaringen in het verleden afgeknapt op de overheid, waardoor zij überhaupt geen behoefte (meer) heeft aan ondersteuning.
- De vaakst geboden ondersteuning aan overige nuggers vanuit gemeenten zijn verwijzingen naar vacaturesites, directe bemiddeling richting werkgevers en ondersteuning bij het schrijven van sollicitatiebrieven en het opstellen van een CV.
- De ontvangers van hulp zijn hooguit gematigd tevreden met de geboden hulp. Weliswaar wordt het verkrijgen van hulp door deze groep veelal als tamelijk laagdrempelig ervaren, maar een minderheid noemt de geboden hulp ook nuttig en voldoende. Dat sluit aan bij de bevinding dat de hulp aan de overige nuggers (als deze al ontvangen wordt) over het algemeen beperkt van omvang is.

1.5 Samenvatting Arbeidsbeperkten met werkervaring (hoofdstuk 7)

<u>Algemeen</u>

- De laatste doelgroep betreft een groep met arbeidsbeperkingen die na 1 januari 2015 werkzaam is (geweest) en in het verleden (of nog steeds) een uitkering heeft ontvangen in het kader van de Participatiewet of de WWB. Daar waar relevant maken we onderscheid naar mensen met een lichamelijke, verstandelijke en/of psychische

beperking, en naar mensen die op het enquêtemoment nog werken versus mensen die inmiddels weer zijn uitgevallen uit werk.
- De meeste personen zijn aan hun baan gekomen door zelf te solliciteren (20%). Mensen met een psychische arbeidsbeperking zijn vaker aan een baan gekomen door zelf te solliciteren; lichamelijk beperkten hebben vaker een plek gekregen via de sociale dienst of SW-bedrijf.
- De meeste personen doen regulier werk. Bijna de helft is in loondienst met een tijdelijk contract. Lichamelijk beperkten werken vaker in een beschutte omgeving dan verstandelijk en psychisch beperkten.
- Degenen die ook op het enquêtemoment nog werken, werken vaker bij een grotere werkgever.
- Bijna een kwart is op zoek naar (ander) werk. Bij de vraag wat het moeilijk maakt om een betaalde baan te vinden of houden komt bij veel personen de lichamelijke of geestelijke gezondheid als reden naar voren. 9% geeft aan geen problemen te ondervinden.

<u>Werkomstandigheden</u>
- De vaakst uitgevoerde aanpassingen om het werk uit te kunnen voeren betreffen de werktijden, langzamer mogen werken dan collega's en niet alles hoeven doen wat collega's doen. Bij degenen die niet meer werken zijn er vaker helemaal geen aanpassingen gedaan. De groep die nog werkt is tevreden over de aanpassingen. Van de drie groepen arbeidsbeperkten hadden diegenen met een lichamelijk beperking het vaakst behoefte aan verdere aanpassingen, specifiek noemen ze meubilair of het gebouw.
- De waardering van de omgang met collega's en leidinggevenden verschilt tussen degenen die nog werken, en degenen die niet meer werken. Zo vinden degenen die niet meer werken in meer gevallen dat ze vaak of altijd erg snel moesten werken, veel werk moesten doen of hard moesten werken. Ook ervaren zij minder vaak de vrijheid om op eigen tempo te werken en, daarmee samenhangend, druk van de leidinggevende om meer tempo te maken. Ze voelden zich ook minder gesteund door hun leidinggevende. Tussen de drie typen beperkingen valt op dat de psychisch arbeidsbeperkten een hogere arbeidsbelasting ervaren dan de lichamelijk of verstandelijk arbeidsbeperkten.

<u>Ervaringen met werk en werkgerelateerde ondersteuning</u>
- Ruim 4 op de 10 van deze groep geeft aan een jobcoach te hebben (gehad). Bijna de helft hiervan heeft door hem begeleiding bij het werk gekregen, een kwart heeft aan de collega's uitgelegd hoe om te gaan met de beperkingen
- In bijna een derde van de gevallen was de jobcoach afkomstig van de sociale dienst. Regelmatig was het ook iemand vanuit een SW-bedrijf. Bij de personen die niet meer werkzaam zijn was de jobcoach vaker iemand vanuit de werkgever.
- Degenen die op het enquêtemoment werken zijn wat positiever over de jobcoach dan degenen die zijn uitgevallen uit werk. Degenen die nog werken zijn er sterker van overtuigd dat de jobcoach de kans op succes in het werk heeft vergroot. Zowel de werkenden als de niet-werkenden zijn het erover eens dat de jobcoach voldoende tijd had en aanwezig was en goed op de hoogte was van de beperking en de arbeidsmogelijkheden. Er is ook sprake van een vertrouwensband. Veel respondenten geven aan dat de jobcoach hen motiveerde om te werken.
- 6 op de 10 geeft aan niet meer begeleiding nodig te hebben gehad dan zij kregen. Van degenen die niet meer werken geeft de meerderheid aan juist behoefte te hebben gehad aan meer begeleiding door een jobcoach of andere begeleider.
- Bijna driekwart geeft aan dat de sociale dienst geen voorzieningen heeft getroffen om het werken mogelijk te maken. Wanneer hier wel sprake van was ging het vaak om voorzieningen voor woon-werkverkeer. De voorzieningen die met name lichame-

lijk beperkten kregen zijn aanpassingen aan eigen vervoer, vergoeding voor OV of maatwerk.
- De helft van de mensen geeft aan dat op hun werkplek de loonwaarde is vastgesteld. Van deze groep waren de meeste mensen het eens met deze loonwaarde. Ruim een kwart van deze groep dacht dat ze meer konden verdienen. Een op de vijf gaf aan via de vaststelling van de loonwaarde in het doelgroepregister terecht te zijn gekomen, maar veel mensen wisten dit niet.
- De helft van de doelgroep heeft in het begin gewerkt met behoud van een uitkering, waarvan ruim de helft (31% van het totaal) dit deed in het kader van een proefplaatsing of participatieplaats. Deze periode duurde gemiddeld 5 maanden.
- Ruim 4 op de 10 respondenten heeft een vaste contactpersoon bij de sociale dienst. Meer dan een vijfde is er niet mee bekend of zij een vaste contactpersoon hebben. De meeste mensen geven aan helemaal geen contactmomenten te hebben gehad met de sociale dienst gedurende de werkzame periode.
- De gemeente heeft volgens 15% van de respondenten gewezen op de mogelijkheid tot cliëntenondersteuning. Een iets kleinere groep was er zelf al mee bekend. Ruim 7 op de 10 is niet bekend met cliëntondersteuning. Degenen die hulp hebben gevraagd waarderen de inzet van de cliëntondersteuning in grote meerderheid positief.
- De meeste respondenten (70%) ontvangen, naast hulp van de sociale dienst, hulp van andere afdelingen van de gemeente, of van andere instellingen. Zo ontvangt bijna 20% van de mensen hulp vanuit de WMO en 15% hulp vanuit de GGZ.

<u>Waardering dienstverlening</u>
- De groep arbeidsbeperkten met werkervaring beoordeelt de ondersteuning vanuit de sociale dienst gemiddeld met een 5.9.

1.6 Samenvatting Vergelijkingen in de tijd en tussen groepen (hoofdstuk 8)

Inleiding
Dit onderzoek betreft een éénmeting, waarin de eerste ervaringen van bepaalde groepen met de Participatiewet worden weergeven. Vlak voor de invoering van de Participatiewet heeft er een nulmeting plaatsgevonden. Hierdoor is het mogelijk om voor specifieke groepen na te gaan wat de belangrijkste verschillen zijn in de ervaren ondersteuning sinds de wetswijziging. Zo is de Wajongpopulatie uit de nulmeting afgezet tegen de nieuwe gemeentelijke doelgroep van arbeidsbeperkte jongeren, en de WWB-populatie uit de nulmeting tegen de brede doelgroep. Ook is bezien of er verschillen zijn in de (ervaren) dienstverlening tussen onderzochte subgroepen (nieuw en breed) van de éénmeting.

<u>Vergelijking nul- en éénmeting: De jongeren met arbeidsbeperkingen</u>

Vooraf
Er is naar gestreefd om beide groepen (Wajongpopulatie nulmeting en nieuwe gemeentelijke doelgroep éénmeting) zo vergelijkbaar mogelijk te maken. Toch zijn er verschillen die de vergelijking bemoeilijken. Zo bleek het vanwege beperkingen in registraties niet mogelijk om de gehele nieuwe doelgroep te identificeren. Met name mensen die niet in het LDR zijn opgenomen zijn sterk ondervertegenwoordigd. Daarnaast bestaat de nieuwe doelgroep uit mensen die op het enquêtemoment (medio 2017) maximaal 2,5 jaar in de uitkering zaten (invoeringsjaar Participatiewet is immers 2015), terwijl de onderzochte Wajongpopulatie uit de nulmeting (betreffende de Werkregeling van de Wajong2010) op het meetmoment al ruim 5 jaar in de uitkering kon verblijven. Onderstaande bevindingen moeten in dit licht bezien worden.

- De nieuwe gemeentelijke doelgroep wijkt op een aantal aspecten (licht) af van de personen die zich voor de invoering van de Participatiewet aanmeldden voor een Wajong-uitkering bij UWV. Zo rapporteert de groep jongeren met arbeidsbeperking bij de éénmeting iets vaker een slechte gezondheid en kunnen ze financieel minder vaak goed rondkomen.
- Er zijn geen verschillen in de mate waarin er sprake is van recente werkervaring. Wel worden er verschillen in ontvangen ondersteuning bij het werk gerapporteerd. Zo werd er bij de nulmeting vaker melding gemaakt van jobcoaching en loondispensatie/loonkostensubsidie, terwijl er bij de éénmeting vaker sprake is van proefplaatsingen, werkplekaanpassingen en woonwerkvergoedingen.
- Hoewel bij de éénmeting een groter deel zegt het afgelopen half jaar iets te hebben gedaan om aan het werk te komen, is juist een kleiner deel dan bij de nulmeting van plan om ook de komende periode naar werk te zoeken. Dit geldt ook voor het aandeel dat verwacht nu of in de toekomst nog te kunnen werken, wat ook is afgenomen in vergelijking met de nulmeting.
- Terwijl bij de nulmeting de hulp bij het voeren van sollicitatiegesprekken veelal afkomstig was vanuit re-integratiebureaus, wordt deze hulp bij de éénmeting over het algemeen geboden vanuit de uitvoeringsorganisatie zelf, oftewel de gemeente.
- Er is geen significant verschil in de mate waarin specifieke ondersteuningsvormen worden geboden, zoals een re-integratietraject of een cursus. Wel is er bij de éénmeting vaker sprake van een vast contactpersoon bij de gemeente dan dat er bij de nulmeting een vast contactpersoon was bij UWV (66% tegen 42%). Ook is er bij de éénmeting vaker recent contact geweest met de uitvoeringsorganisatie.
- Al met al gaven respondenten in de nulmeting de dienstverlening vanuit UWV gemiddeld een iets hoger cijfer (6.35) dan de respondenten bij de éénmeting aan de gemeente (6.23), maar dit verschil is niet statistisch significant. Bij beide metingen geeft bijna driekwart de ondersteuning een voldoende.
- Een vergelijking van de antwoorden op een aantal specifieke vragen over de ondersteuning levert een wisselend beeld op. Tijdens de éénmeting zijn iets minder mensen tevreden over de snelheid waarmee de uitkering op de rekening staat (overigens is de overgrote meerderheid hier nog steeds tevreden over) en is een kleiner deel het eens met de stelling dat er een snel antwoord wordt gegeven bij een vraag over de uitkering. Maar het deel dat weet waar ze terecht kunnen bij een vraag is juist duidelijk toegenomen. Dit laatste lijkt samen te hangen met de stijging in het aandeel mensen dat een vast contactpersoon rapporteert.

<u>Vergelijking nul- en éénmeting: De voormalig WWB'ers</u>

- Vergelijking van de WWB'ers uit de nulmeting met de brede doelgroep van de éénmeting wijst uit dat bij de éénmeting een groter deel de eigen gezondheid als goed typeert, wat tevens geldt voor het deel dat goed kan rondkomen van het huishoudinkomen.
- Het aandeel actief werkzoekenden onder deze groep uitkeringsgerechtigden is sinds de nulmeting licht afgenomen. Ook heeft bij de éénmeting een significant kleiner deel concrete afspraken over het aantal te verrichten sollicitatieactiviteiten. Dit lijkt ook te gelden voor het aandeel dat zegt geen ontheffing te hebben van de sollicitatieplicht, hoewel dit vanwege een verschil in vraagformulering niet met zekerheid te zeggen valt.
- De bereidheid om op specifieke banen te solliciteren is bij de éénmeting afgenomen. Dit geldt met name voor laaggeschoolde arbeid als schoonmaker, magazijnmedewerker, telefoniste en winkelbediende. Ook is de algemene bereidheid om een baan te accepteren waar men geen zin in heeft of een baan die de respondent als vies typeert afgenomen. Dit geldt overigens niet voor banen onder het eigen niveau, waarvoor men moet reizen of anderszins. In die gevallen is de bereidheid niet gewijzigd.
- Harde uitspraken over mogelijke veranderingen in genoten ondersteuning zijn niet mogelijk, wederom door gewijzigde vraagformuleringen. Wel leveren de antwoorden

indicaties die wijzen op een (lichte) daling in ondersteuning ten opzichte van de nulmeting.
- Bij beide metingen geeft ruim driekwart de ondersteuning een voldoende. Ook het gemiddelde cijfer (6.5) is ongewijzigd. Ook wat betreft specifieke dienstverleningsaspecten is er geen enkele indicatie voor wijzigingen in de waardering.
- Het aandeel dat te maken heeft gehad met sanctionering is ook niet veranderd. Wel is bij de éénmeting een significant kleiner deel van mening dat de sociale dienst het doorheeft wanneer de verplichtingen niet worden nageleefd.

Vergelijking groepen éénmeting: De nieuwe doelgroep versus de brede doelgroep

Vooraf
Om beide groepen zo vergelijkbaar mogelijk te maken is de nieuwe gemeentelijke doelgroep (per definitie ingestroomd vanaf 2015) afgezet tegen dat deel van de brede gemeentelijke doelgroep welke ingestroomd is vanaf 2015.

- De nieuwe doelgroep is minder positief over de eigen gezondheid dan de brede doelgroep, woont veel vaker nog bij de ouders en is beduidend minder vaak zelfredzaam.
- Het aandeel met recente werkervaring ligt bij de nieuwe doelgroep juist hoger dan bij de brede doelgroep (60% versus 47%). Ook heeft de nieuwe doelgroep tijdens de meest recente baan vanuit de gemeente meer ondersteuning zoals een jobcoach of loonkostensubsidie ontvangen dan de brede doelgroep.
- Hoewel beide groepen amper verschil vertonen in de mate waarin recent naar werk is gezocht verwacht de nieuwe doelgroep duidelijk minder vaak om op eigen kracht aan het werk te kunnen komen en om ook de komende periode actief werk te gaan zoeken. Met name de geestelijke gezondheid en het aantal uren dat gewerkt kan worden, wordt door de nieuwe doelgroep vaker aangedragen als belemmeringen om te kunnen werken in vergelijking met de brede doelgroep. Voor taalproblemen geldt het tegenovergestelde.
- De nieuwe doelgroep is naar eigen zeggen vaker vrijgesteld van de sollicitatieplicht en van de plicht om mee te werken aan re-integratie en heeft ook minder vaak concrete afspraken over het aantal sollicitaties.
- De ontvangen ondersteuning om aan het werk te komen verschilt ook. Zo zit de nieuwe doelgroep vaker op een werkervaringsplek, maar specifieke hulp in de vorm van ondersteuning bij het schrijven van sollicitatiebrieven, een sollicitatietraining, andere scholingsvormen of een re-integratietraject worden juist vaker aan de brede doelgroep geboden.
- Er is geen verschil in het aandeel dat recent contact heeft gehad met de sociale dienst, hoewel het percentage met een vast contactpersoon bij de nieuwe doelgroep wel iets hoger ligt.
- Wel is er een aanmerkelijk verschil in de mate waarin beide groepen, naast hulp vanuit de sociale dienst, ook nog ondersteund worden door andere organisaties of personen. Dit komt bij de nieuwe doelgroep duidelijk vaker voor, met name vanuit de WMO, GGZ of specifieke stichtingen voor mensen met een lichamelijke, verstandelijke of psychische handicap.
- Beide groepen zijn ongeveer even bekend met het bestaan van cliëntondersteuning. Maar de nieuwe doelgroep heeft hier beduidend minder frequent een beroep op gedaan.
- De brede doelgroep waardeert de dienstverlening vaker met een ruime voldoende. Daarom ligt het gemiddelde rapportcijfer ook iets hoger (6.4 tegen 6.2), maar dit verschil is niet statistisch significant.
- De nieuwe doelgroep is over het algemeen wat minder tevreden dan de brede doelgroep met bepaalde dienstverleningsaspecten, zoals de mate waarin rekening wordt gehouden met de persoonlijke situatie van de cliënt, de bereikbaarheid van de sociale dienst bij een vraag en de informatie over de uitkering. Ook is de nieuwe doel-

groep in mindere mate van mening dat de hulp de kans op werk heeft vergroot en in dat er in algemene zin voldoende hulp is geboden bij het zoeken naar een baan. Wel ligt het aandeel dat van mening is dat de ondersteuning is geboden waaraan de cliënt behoefte heeft juist bij de nieuwe doelgroep hoger dan bij de brede doelgroep.
- Wat betreft de bekendheid met de rechten en plichten zijn beide groepen goed vergelijkbaar. Toch noemt de nieuwe doelgroep de rechten en plichten vaker ingewikkeld en zijn zij minder vaak bekend met de mogelijkheid om bijzondere bijstand aan te vragen.

2 Inleiding

2.1 Introductie

Dit klantonderzoek vindt zijn oorsprong in het *Plan van aanpak monitoring en evaluatie Participatiewet*[1], dat gelijktijdig met het wetsvoorstel naar de Tweede Kamer is gestuurd. Hierin is beschreven hoe de Participatiewet en de afspraak over banen kunnen worden gevolgd, namelijk in de zogeheten monitor Participatiewet.
De monitoring van de Participatiewet bestaat uit een kwantitatief en een kwalitatief deel en kent drie focusgroepen: werkgevers, gemeenten en mensen uit de doelgroep van de Participatiewet. Er zijn drie meetmomenten (2015, 2017 en 2019). Alle verschillende deelonderzoeken zijn input voor de evaluatie van de Participatiewet in 2019.

De Participatiewet heeft als doel dat meer mensen met een arbeidsbeperking gaan deelnemen aan het arbeidsproces. Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de re-integratie van mensen die zijn aangewezen op, al dan niet tijdelijke, ondersteuning om in hun bestaan te voorzien en/of op ondersteuning om aan het werk te komen. Concreet gaat het om mensen die nu (tot 1-1-2015) een WWB-uitkering ontvangen, mensen die niet meer kunnen instromen in de Wajong of de Wsw en voldoen aan de voorwaarden van de Participatiewet, niet-uitkeringsgerechtigden (nuggers) die ondersteuning nodig hebben bij het zoeken naar werk en mensen met een uitkering op grond van de IOAW, IOAZ of Anw.

De verwachting is dat gemeenten met de (nieuwe) instrumenten die hen ter beschikking staan, beter in staat zijn om een integrale, efficiënte en effectieve aanpak van arbeidstoeleiding van mensen met een arbeidsbeperking te realiseren. Voor de re-integratieondersteuning krijgen gemeenten middelen uit het deelfonds Sociaal Domein. Met de Participatiewet krijgen gemeenten ook meer instrumenten ter beschikking om mensen met ondersteuning aan het werk te helpen. Het gaat onder meer om (nieuwe) instrumenten zoals de loonkostensubsidie, no-riskpolis en beschut werk. Gemeenten mogen zelf bepalen, binnen de wettelijke kaders, wie voor welke ondersteuning in aanmerking komt.

2.2 Doelstelling onderzoek

Het doel van de monitor is om een goed beeld te krijgen van de werking van de Participatiewet en vast te stellen of er in de loop van de tijd sprake is van een verbetering voor de betrokkenen in vergelijking met de afzonderlijke regelingen (WWB en Wajong).

Dit klantonderzoek is uitgevoerd door de Inspectie SZW ten behoeve van de monitor participatiewet en betreft de tweede meting (éénmeting) van het ervaringsonderzoek onder klanten met als peildatum 1 december 2016. Het levert informatie over de ervaringen van de mensen uit de doelgroep Participatiewet met de op werk gerichte ondersteuning van gemeenten en UWV, voorafgaand aan de invoering van de wet. In 2019 vindt een derde (tweemeting) en laatste meting plaats.

[1] Kamerstukken II, 2013-2013, 33566, nr. 65, 2 december 2013. Zie http://www.rijksoverheid.nl/ministeries/szw/documenten-en-publicaties/brieven/2013/12/02/plan-van-aanpak-monitor-en-evaluatie-participatiewet.html

2.3 Onderzoeksvragen

De centrale vraagstelling van het onderzoek is: *Welke op werk gerichte dienstverlening van gemeenten ervaren mensen uit de doelgroep van de Participatiewet, en hoe waarderen zij deze?*

De deelvragen van het onderzoek zijn:
1. *Wat zijn de ervaringen van de doelgroep van de Participatiewet met de aanpak of dienstverlening van gemeenten?*
2. *Wat zijn de ervaringen van het deel van de doelgroep van de Participatiewet dat (deels) aan het werk is en die dienstverlening van de gemeente ontvangt?*
3. *Hoe waardeert de doelgroep van de Participatiewet de kwaliteit en de toegankelijkheid van de dienstverlening door de gemeente?*
4. *Ervaren mensen een verbetering in hun arbeidsmarktpositie en vinden zij dat de dienstverlening van de gemeente hier aan bij heeft gedragen?*

2.4 Onderzoekspopulatie en onderzoeksmethode

Alvorens in te gaan op de onderzoekspopulatie merkt de Inspectie op dat personen die, gezien de Participatiewet, mogelijk aanspraak zouden kunnen maken op ondersteuning en dienstverlening door gemeenten maar zich daarvoor niet melden bij gemeenten, buiten het onderzoek zijn gebleven.

Het onderzoek van de Inspectie heeft zich gericht op de volgende doel- en deelgroepen voor de klantmonitor Participatiewet bij gemeenten:
1. Uitkeringsgerechtigden Pw, onderverdeeld in twee hoofdgroepen:
   a. jonggehandicapten met arbeidsvermogen (die in de oude situatie in de Wajong zouden zijn ingestroomd), verder aangeduid als 'de nieuwe doelgroep'.
   b. Alle overige Pw-uitkeringsgerechtigden, bestaande uit nieuwe instroom sedert 1 januari 2015 en gerechtigden overgekomen uit de WWB, verder genoemd 'de brede doelgroep'.
2. Personen die op 1 januari 2015 op de wachtlijst voor de Wsw stonden.
3. Nuggers, met speciale aandacht voor de deelgroep jonggehandicapten daarin.
4. Arbeidsbeperkten met een uitkeringsverleden (WWB/Pw) en werkervaring, met hun ervaringen op de werkplek.

De doelgroep jonggehandicapten in de Participatiewet (zie onder 1a.) is niet direct te identificeren, omdat niet wordt vastgelegd of een gerechtigde in de oude situatie recht zou hebben gehad op een Wajong-uitkering. Voor de wijze waarop de selectie aan de hand van ontvangen data van UWV van deze voornoemde doelgroep en van de overige onderzochte groepen heeft plaatsgevonden wordt verwezen naar de afzonderlijke hoofdstukken en bijlage 1.
Aan de geselecteerde respondenten is een op de verschillende doelgroepen toegesneden vragenlijst gezonden waarbij de mogelijkheid is geboden de vragenlijst op papier of digitaal in te vullen.

In onderstaande tabel is de omvang van de verschillende steekproeven aangegeven en de ontvangen respons.

Doelgroep	Steekproef-omvang	Ingevulde vragenlijsten	Respons in %
Jonggehandicapten in Pw (nieuwe doelgroep)	3.807	1.118	29,3
Overige Pw-uitkeringsgerechtigden (brede doelgroep)	3.000	1024	34,1
WSW-ers op wachtlijst per 31-12-2014	1.500	597	39,8
Niet-uitkeringsgerechtigden			
• In doelgroepregister	1.116	275	24,6
• Overigen	3.000		17,4
Arbeidsbeperkten met werkervaring	4.091	1.186	29,0

2.5 Leeswijzer

In hoofdstuk 3 komen de ervaringen van jonggehandicapten met arbeidsvermogen aan de orde. In hoofdstuk 4 volgen de ervaringen van alle overige Pw-uitkeringsgerechtigden, bestaande uit nieuwe instroom sedert 1 januari 2015 en gerechtigden overgekomen uit de WWB. Hoofdstuk 5 geeft de ervaringen weer van personen die op 1 januari 2015 op de wachtlijst voor de Wsw stonden, gevolgd door de ervaringen van niet-uitkeringsgerechtigden in hoofdstuk 6. Hoofdstuk 7 omvat de ervaringen van arbeidsbeperkten met een uitkeringsverleden (Pw of WWB) en met werkervaring, met ondersteuning op de werkplek. In het laatste hoofdstuk (hoofdstuk 8) vindt een vergelijking plaats van de nul- en éénmeting en tussen groepen uit de éénmeting.

3 Jonggehandicapten in de Participatiewet

3.1 Inleiding

In dit hoofdstuk worden de ervaringen van de jonggehandicapten in de Participatiewet (Pw) de zogenaamde *nieuwe doelgroep,* met de ondersteuning van gemeenten beschreven. Met deze nieuwe doelgroep bedoelen we de groep die tot 1 januari 2015 in aanmerking zou komen voor een Wajong-uitkering. Na deze datum is deze groep voor inkomensondersteuning en ondersteuning bij het zoeken en uitvoeren van werk afhankelijk van gemeenten.

Selectie, steekproef en respons
De doelgroep jonggehandicapten in de Participatiewet is niet direct te identificeren, omdat niet wordt vastgelegd of een gerechtigde in de oude situatie recht zou hebben gehad op een Wajong-uitkering. De Inspectie heeft deze groep geconstrueerd op basis van gegevens uit de polisadministratie van UWV en geselecteerd op de volgende kenmerken:

- Mensen die op het peilmoment (1 december 2016) minimaal twee maanden een Pw-uitkering hebben;
- de aanvang van deze uitkering is na 1 januari 2015 en voor 1 oktober 2016;
- met meer dan 100 euro loon uit uitkering in oktober en november 2016;
- leeftijd bij instroom jonger dan 27 jaar;
- geen woonadres in het buitenland;
- opgenomen in het landelijk doelgroepregister (LDR) in oktober of november 2016.

Daarbij, zover als mogelijk was, gevoegd de arbeidsbeperkten die niet in het doelgroepregister zijn opgenomen maar wel onder de populatie vallen die zonder stelselwijziging in de Wajong zouden zijn gekomen. Dat geldt (in theorie) voor de volledig maar niet duurzaam arbeidsbeperkten en de arbeidsbeperkten met een resterende verdiencapaciteit hoger dan het wettelijk minimumloon.[2] Om ook deze personen zo goed mogelijk in beeld te krijgen zijn aan voorgaande selectie personen toegevoegd die een Pw-uitkering ontvingen op het peilmoment maar niet in het LDR waren opgenomen, en die afgewezen waren voor de Wajong of uitgestroomd waren uit de TOG-regeling van SVB (vervallen per 1 januari 2015) en vanaf 1 januari 2015 dubbele kinderbijslag (AKW) ontvangen.

Voorgaande criteria hebben geleid tot een selectie van 3.807 personen, waarvan 3.367 (88,4%) met een registratie in het LDR en 440 (11,6%) zonder dergelijke registratie. Deze groep is in zijn geheel benaderd om deel te nemen aan het onderzoek, waaraan 1.118 personen gehoor hebben gegeven (1.006 met LDR-registratie en 112 zonder). Dit betekent een respons van 29,3%.

Aangezien mannen tussen 18 en 26 jaar minder vaak hebben gerespondeerd dan vrouwen en dan personen tussen 27 en 44 jaar heeft er een herweging plaatsgevonden naar geslacht en leeftijd. Met deze herweging is de respons representatief gemaakt.

[2] Er staat 'in theorie', omdat bepaalde groepen min of meer automatisch in het LDR komen. Dit geldt met name voor leerlingen van het Vso- en Pro-onderwijs.

3.2 Achtergrondkenmerken

Arbeidsgeschiktheid/-ongeschiktheid
Niet alle jonggehandicapten die onder de Participatiewet vallen vinden dat zij (direct) in staat zijn om te werken. Het is ook niet in alle gevallen volledig duidelijk of zij ervaren dat ze arbeidsvermogen hebben, en als men ervaart dit niet te hebben, of het tijdelijk is. Wanneer iemand momenteel werkt, is het duidelijk dat hij arbeidsvermogen heeft. Om het voor de andere gevallen vast te stellen zijn we uitgegaan van de opgave die men zelf deed over zijn arbeidsvermogen, en of de sociale dienst van mening was dat men kon werken (volgens rapportage klant). Wanneer de meningen overeen kwamen, volgden wij deze; wanneer hier verschil tussen zat zijn we uitgegaan van de meest optimistische opgave.[3] Wanneer de respondent niet weet hoe de sociale dienst hierover denkt, dan volgen we het oordeel van de respondent zelf. Ter illustratie geven we enkele voorbeelden:

Voorbeeld 1: De respondent denkt te kunnen werken in de toekomst, volgens de respondent denkt de sociale dienst dat dit *niet* het geval is. We maken in dit geval de assumptie dat de partijen het niet eens met elkaar zijn en plaatsen de persoon onder tijdelijk geen arbeidsvermogen.

Voorbeeld 2: De respondent denkt dat hij zelf nu en ook in de toekomst niet kan werken, maar volgens hem is de sociale dienst van mening dat dit *tijdelijk* niet kan. We volgen hierin de lijn van de optimistische partij (de sociale dienst) omdat zij wellicht wel mogelijkheden zien tot werk in de toekomst.

Voorbeeld 3: De respondent geeft aan nu nog niet te werken, maar dit in de toekomst wel te kunnen. Volgens de respondent zegt de sociale dienst dat dit ook in de toekomst niet kan. De respondent wordt in dit voorbeeld onder tijdelijk geen arbeidsvermogen geplaatst.

Voorbeeld 4: Wanneer respondenten een inschatting geven over hun arbeidsvermogen, maar ze weten niet wat de sociale dienst vindt, dan volgen we de mening van de respondenten omdat deze in dit geval als enige referentie dient.

Deze redenatie leidt tot drie groepen (tabel 3.1);
- 43% die zelf inschatten (of waarvan volgens de respondent de sociale dienst inschat) nu al arbeidsvermogen te hebben,
- 41% die zelf inschatten (of waarvan de volgens de respondent de sociale dienst inschat) tijdelijk geen arbeidsvermogen te hebben,
- 16% die naar eigen inschatting (of waarvan volgens de respondent de sociale dienst inschat) duurzaam geen arbeidsvermogen te hebben.

We maken in de analyses, waar mogelijk en relevant, onderscheid tussen deze drie groepen.

[3] Omdat in feite iedere jonggehandicapte binnen de participatiewet nu of in de toekomst arbeidsvermogen zou moeten hebben. Omdat moeilijk vast te stellen is hoe iemands arbeidsvermogen zich in de toekomst ontwikkelt, gaan we er van uit dat er een reden voor is wanneer iemand optimistisch is.

Tabel 3.1 Indeling respondenten in groepen met wel, tijdelijk geen, en geen arbeidsvermogen

V 37 Denkt u nu te kunnen werken?	**V38 Kunt u volgens de sociale dienst werken?**					**Totaal**
	1 ja, volgens de sociale dienst kan ik nu al werken	2 ja, nu nog niet maar in de toekomst waarschijnlijk wel	3 nee	4 respondent werkt	weet ik niet	
1 ja, en ik werk nu ook al	0 0,0%	0 0,0%	0 0,0%	240 22,5%	0 0,0%	240 22,5%
2 ja, ik werk nog niet maar zou het wel kunnen	89 8,3%	42 3,9%	4 0,4%	0 0,0%	59 5,5%	194 18,2%
3 nee, maar in de toekomst wel	22 2,1%	182 17,1%	95 8,9%	0 0,0%	138 12,9%	437 41,0%
4 nee, en in de toekomst ook niet	7 0,7%	23 2,2%	102 9,6%	0 0,0%	64 6,0%	196 18,4%
Totaal	118 11,1%	247 23,1%	201 18,8%	240 22,5%	261 24,5%	1.067 100%

Legenda:

	Wel arbeidsvermogen
	Tijdelijk geen arbeidsvermogen
	Geen arbeidsvermogen

Tabel 3.2 Arbeidsvermogen (n=1.065)

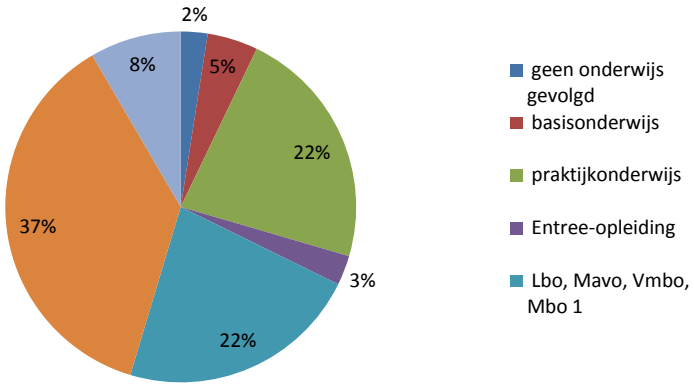
	%
Geen arbeidsvermogen	16%
Tijdelijk geen arbeidsvermogen	41%
Wel arbeidsvermogen	43%
Totaal	100%

Van degenen die volgens deze indeling in de categorie duurzaam geen arbeidsvermogen vallen is 80% overigens wel in het LDR opgenomen.

Opleiding en overgang van school naar gemeente

Het opleidingsniveau bij deze groep is gemiddeld niet erg hoog (figuur 3.1). Een kleine groep heeft geen of alleen basisonderwijs gevolgd. Iets meer dan 22% heeft praktijkonderwijs gevolgd, en een even grote groep lbo, mavo, vmbo of mbo 1. Deze opleidingen geven geen startkwalificatie. Ongeveer de helft van de mensen heeft bij de laatst gevolgde opleiding een diploma of certificaat behaald, voor mensen die HBO of een universitaire opleiding hebben gevolgd is dit 17%.

Figuur 3.1 Opleidingsniveau respondenten

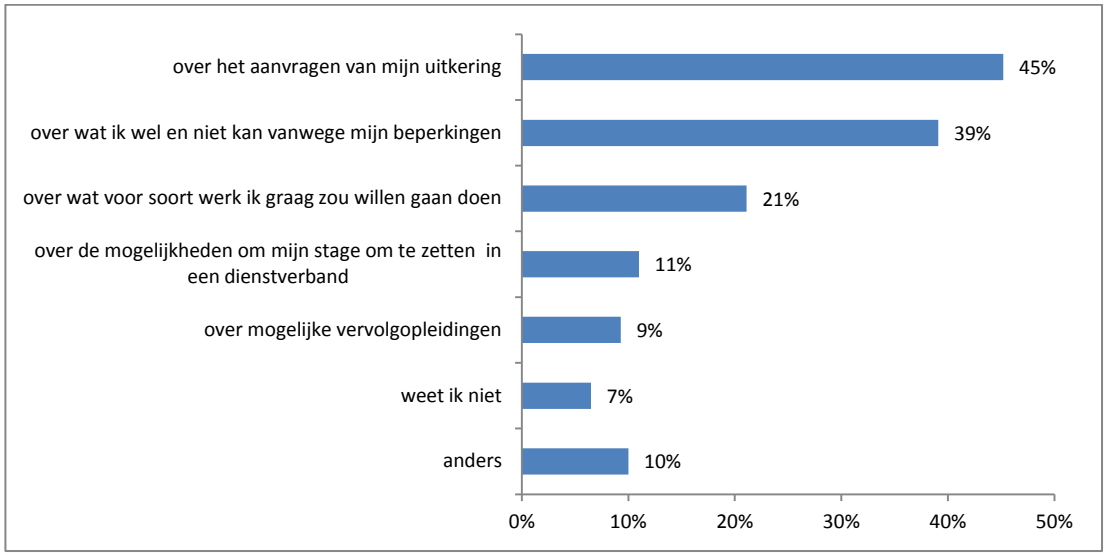
Ruim de helft geeft aan speciaal onderwijs gevolgd te hebben, dan wel met een leerling gebonden budget (een rugzakje) in het regulier onderwijs te hebben gezeten. Onder degenen die praktijkonderwijs hebben gevolgd komt dit met ruim 80% het vaakst voor, maar ook onder mensen die basisonderwijs (77% speciaal onderwijs of een rugzakje), Entree-opleiding (48%), Lbo, Mavo, Vmbo of Mbo 1 (63%), Mbo 2 of hoger, havo, vwo (34%) of Hbo, universiteit (12%) hebben gevolgd komt speciaal onderwijs of een rugzakje regelmatig voor. Overigens geldt voor mensen die praktijkonderwijs doen of speciaal onderwijs volgen over het algemeen geen kwalificatieplicht.

Slechts 12% heeft naar eigen zeggen zelf, of via iemand van school, contact gehad met de sociale dienst voordat ze van school afgingen. Een even groot deel (13%) weet niet of niet meer of er sprake is geweest van contact. Deze percentages verschillen niet tussen de personen met en (tijdelijk) zonder arbeidsvermogen. Specifiek voor de groep die praktijkonderwijs heeft gevolgd of op het Vso heeft gezeten is het aandeel dat op school al contact heeft gehad met de sociale dienst ongeveer 2 keer zo hoog, dus ca. 25%. De lage percentages zijn opvallend, omdat in theorie voor alle schoolgaande jongeren al zulke contacten zouden moeten bestaan (via de scholingsnetwerken). Gemeenten hebben eerder aangegeven dat deze netwerken bijna landelijk dekkend zijn voor Vso- en Pro-leerlingen.[4] Mogelijk dat er in veel gevallen wel met ouders/verzorgers contact is maar niet met de leerlingen zelf.

Van degenen die tijdens de schoolperiode contact met de sociale dienst hebben gehad, ging dit in de meeste gevallen (figuur 3.2) over het aanvragen van een uitkering. Vaak ging het ook over wat men wel of niet kan vanwege de beperkingen; bij mensen zonder en (in mindere mate) tijdelijk geen arbeidsvermogen kwam dit vaker voor. Bij één op de vijf kwam het soort werk dat iemand graag zou willen doen ter sprake. De mogelijkheden om de stage om te zetten in een dienstverband kwam vaker ter sprake bij degenen met arbeidsvermogen (21%).

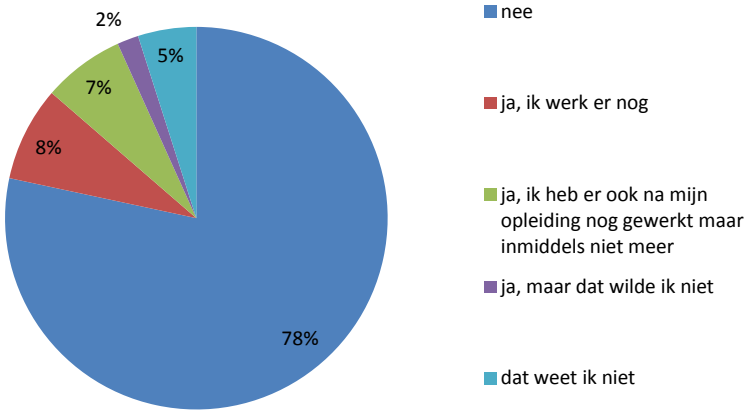
[4] Inspectie SZW 2016: "Als je ze loslaat ben je ze kwijt''

Figuur 3.2 Inhoud contact met sociale dienst voorafgaand aan verlaten school

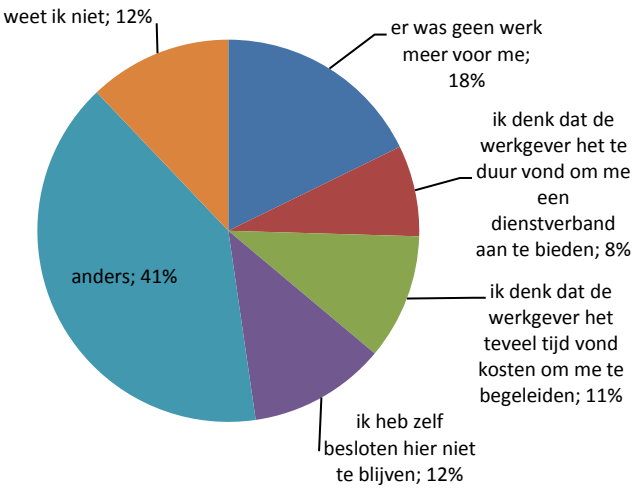
Ruim 70% heeft tijdens de opleiding stage gelopen, van degenen met arbeidsvermogen was dit 78%. De meesten konden niet blijven werken na de stage; bijna 4 op de 5 werd geen mogelijkheid geboden te blijven (figuur 3.3).

Figuur 3.3 Mogelijkheid om te blijven werken na de stage

We hebben degenen die niet konden of wilden blijven werken op hun stageplaats en degenen die er ook na de opleiding nog gewerkt hebben maar inmiddels niet meer, gevraagd wat hiervoor de redenen waren. Op deze vraag gaven ze het vaakst aan dat er geen werk meer voor ze was. Veel respondenten (meer dan 40%) gaven aan dat er een andere reden was (figuur 3.4).

Figuur 3.4 Redenen waarom men niet kon/wilde blijven werken op stageadres

Voor scholieren en studenten die ouder zijn dan 18 jaar en door een beperking niet het minimumloon kunnen verdienen is er de mogelijkheid een studietoeslag aan te vragen (als compensatie voor wat studenten normaal gesproken bijverdienen). Iets minder dan een kwart van de nieuwe doelgroep is bekend met deze mogelijkheid. Nog een veel kleinere groep, maar 7%, geeft aan ook feitelijk een studietoeslag te hebben ontvangen. Ongeveer 17% weet het niet, en minder dan een procent geeft aan wel een studietoeslag te hebben aangevraagd, maar hiervoor te zijn afgewezen. De studietoeslag werd in de meeste gevallen (85%) maandelijks uitgekeerd en de mediaan[5] van de hoogte van de toeslag betreft 183 euro.

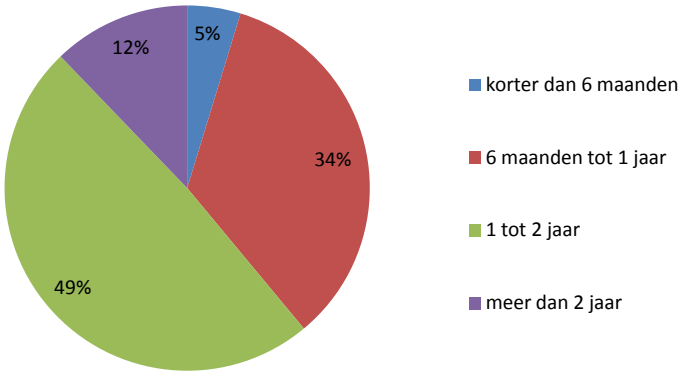
Uitkering

Het merendeel van de respondenten (88%) ontvangt ten tijde van de afname van het onderzoek een uitkering in het kader van de Participatiewet. Bij de personen met arbeidsvermogen is dit 77%. Bij 10% is de uitkering in de afgelopen 6 maanden gestopt. Van deze personen is 80% op het enquêtemoment aan het werk.

Bij de meeste personen (bijna de helft; figuur 3.5) is de duur van de uitkering tussen één en twee jaar. Bij veel anderen is deze tussen 6 maanden en een jaar. Er zijn maar weinig personen die korter dan 6 maanden een uitkering hebben, of langer dan 2 jaar. Het eerste houdt verband met de verstreken periode tussen het peilmoment en het invullen van de vragenlijst. Het laatste houdt verband met het selectiecriterium dat personen na 1 januari 2015 zijn ingestroomd.

[5] De mediaan is het bedrag waar de helft onder zit en de helft boven. Door de mediaan te geven in plaats van het gemiddelde wordt de indicatie van het bedrag aan studietoeslag niet beïnvloed door extreme, en in enkele gevallen onwaarschijnlijke, bedragen.

Figuur 3.5 Duur uitkering

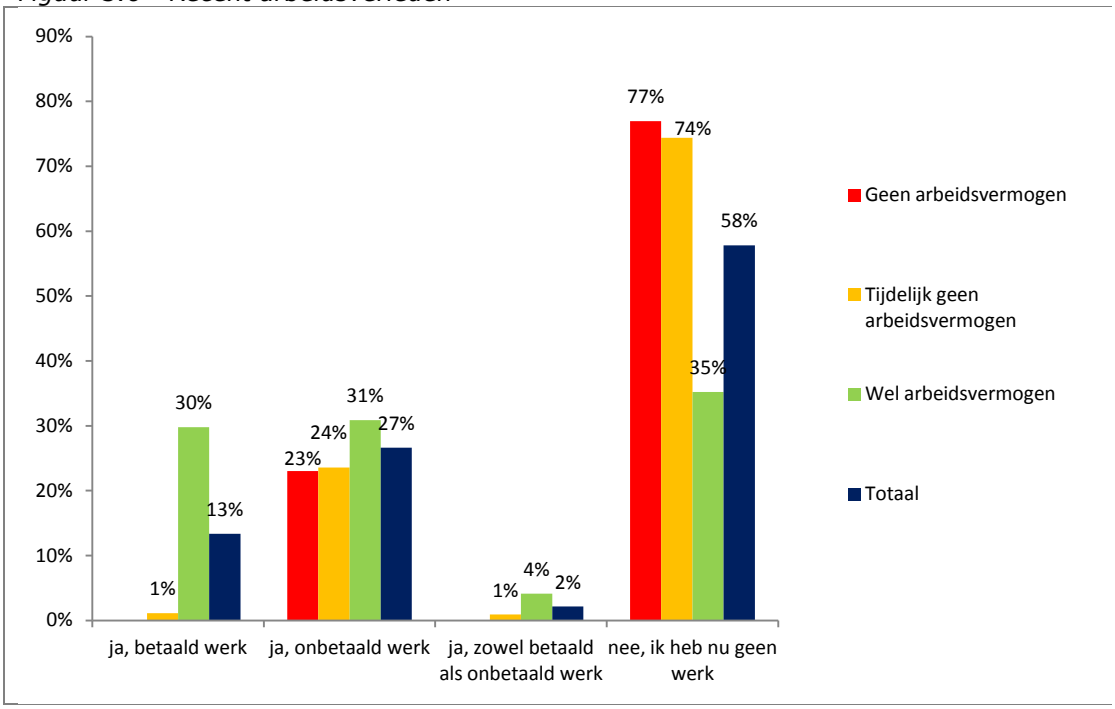

Bijna 60% van de nieuwe doelgroep kon meteen een uitkering aanvragen. Ruim een kwart (26%) geeft aan eerst vier weken naar werk of een vervolgopleiding te hebben moeten zoeken, voordat een uitkering aangevraagd kon worden. Een deelgroep wist het antwoord op deze vraag niet (16 %). Een derde van de personen die eerst moesten zoeken (33%) werd tijdens deze vier weken geholpen door iemand van de gemeente bij het zoeken naar werk of een vervolgopleiding.

Minder dan de helft van de mensen is op de hoogte dat zij mogelijk recht hebben op bijzondere bijstand (44%). Ten slotte is de helft op de hoogte van het recht op bezwaar en/of beroep als de respondent het niet eens is met een beslissing van de sociale dienst.

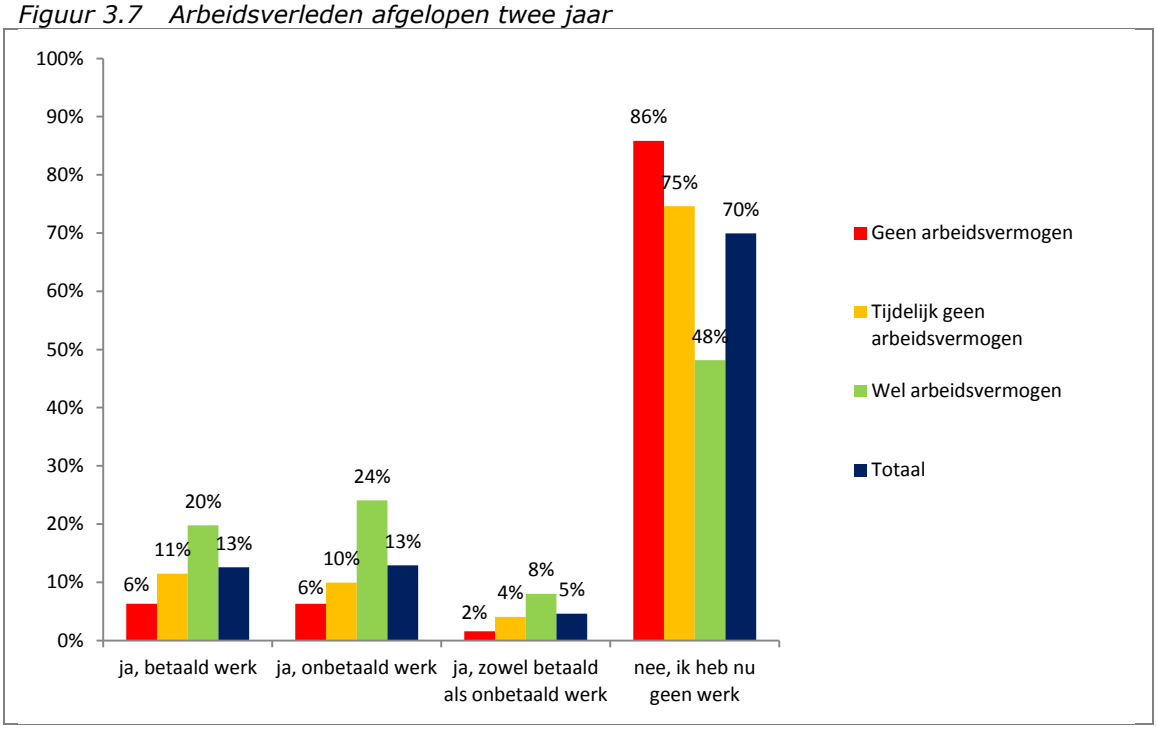
Arbeidsverleden
Een klein deel van de groep (13%) is op dit moment betaald aan het werk, waarvan iets minder dan de helft met een (gedeeltelijke) uitkering. Nog eens een kwart is onbetaald aan het werk, bijna allemaal met behoud van uitkering. 2% verricht zowel betaald als onbetaald werk. De rest (58%) is op dit moment niet aan het werk. Degenen met arbeidsvermogen werken meer; 30% betaald, 31% onbetaald en 4% zowel betaald als onbetaald.

Figuur 3.6 Recent arbeidsverleden

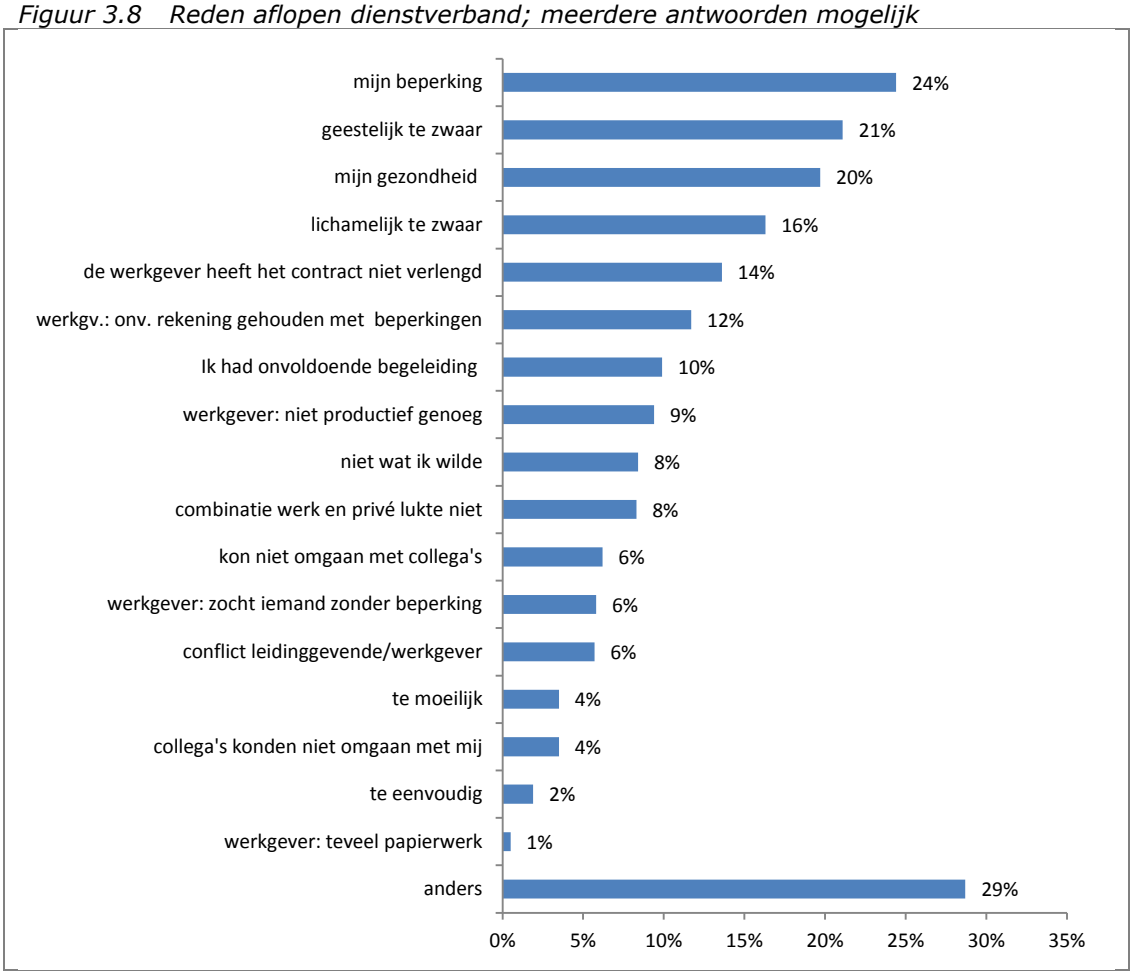
Aan de mensen die momenteel niet werken is gevraagd of zij de afgelopen 2 jaar betaald of onbetaald werk hebben verricht. 70% heeft de afgelopen twee jaar niet gewerkt. 13% geeft aan betaald werk te hebben verricht, hetzelfde percentage heeft onbetaald werk verricht. 5% heeft zowel betaald als onbetaald werk verricht. Ook bij deze groep die momenteel niet werkt doen degenen met arbeidsvermogen het over de hele linie beter dan degenen (tijdelijk) zonder arbeidsvermogen; 20% had in de afgelopen twee jaar betaald werk, 24% onbetaald werk en 8% beide.

Figuur 3.7 Arbeidsverleden afgelopen twee jaar

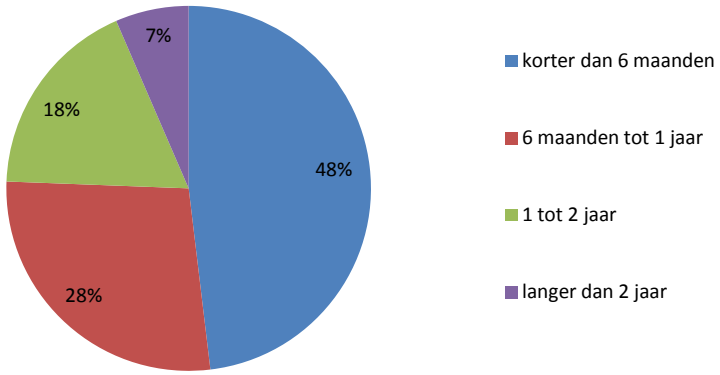
Degenen die niet meer werken geven in veel gevallen aan dat dit komt door hun beperking/gezondheid (figuur 3.8). Ook veel respondenten geven aan dat het werk lichamelijk of geestelijk te zwaar was. Deze indicatie van lichamelijke en geestelijke belasting door het werk zijn niet los te zien van de eigen beperking of gezondheid; degenen die vaak invulden dat ze gehinderd worden door beperking of gezondheid geven ook vaker aan dat het werk te zwaar is.
Degenen zonder arbeidsvermogen gaven vaker aan dat ze niet overweg konden met de mensen op het werk, en dat de werkgever onvoldoende rekening hield met de beperkingen. Degenen zonder arbeidsvermogen of tijdelijk zonder arbeidsvermogen gaven vaker aan dat ze het werk niet meer konden doen vanwege hun beperking, of omdat de gezondheid het niet meer toeliet. Zij die wel arbeidsvermogen hebben geven vaker aan dat de werkgever simpelweg het contract niet heeft verlengd.

Figuur 3.8 Reden aflopen dienstverband; meerdere antwoorden mogelijk

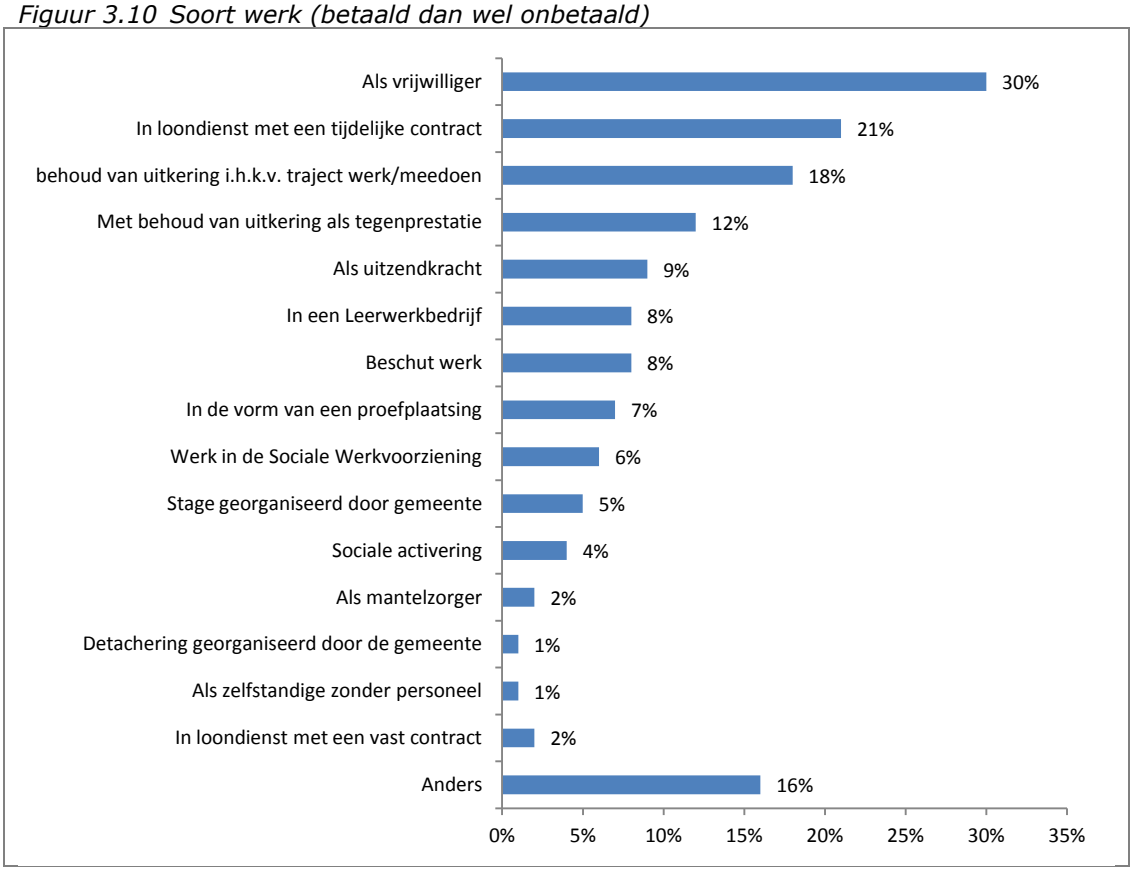
Van de groep die nu werkt of de afgelopen 2 jaar gewerkt heeft, werkt(e) de helft korter dan 6 maanden in deze of de laatste functie, 28% zes maanden tot een jaar en 18% één tot twee jaar. Een kleine groep werkt(e) langer dan twee jaar, maar ook dat hangt samen met het criterium dat zij allen zijn ingestroomd in de uitkering na 1-1-2015 (en jonger zijn dan 27 jaar).

Figuur 3.9 Tijdsduur in huidige of laatste functie

Wanneer we vragen in welke functie men werkt of als laatste heeft gewerkt geeft men het vaakst aan dat dit als vrijwilliger is (30%), in loondienst met een tijdelijk contract (21%), met behoud van uitkering in het kader van een traject naar werk/meedoen (18% voor de hele groep; en bijna niemand zonder arbeidsvermogen) of met behoud van uitkering als tegenprestatie (12%). Degenen met arbeidsvermogen werken vaker in loondienst met tijdelijk contract (29%) en op basis van een proefplaatsing (11% versus 7% voor de hele groep).

Figuur 3.10 Soort werk (betaald dan wel onbetaald)

3.3 Ondersteuning bij werkhervatting en participatie

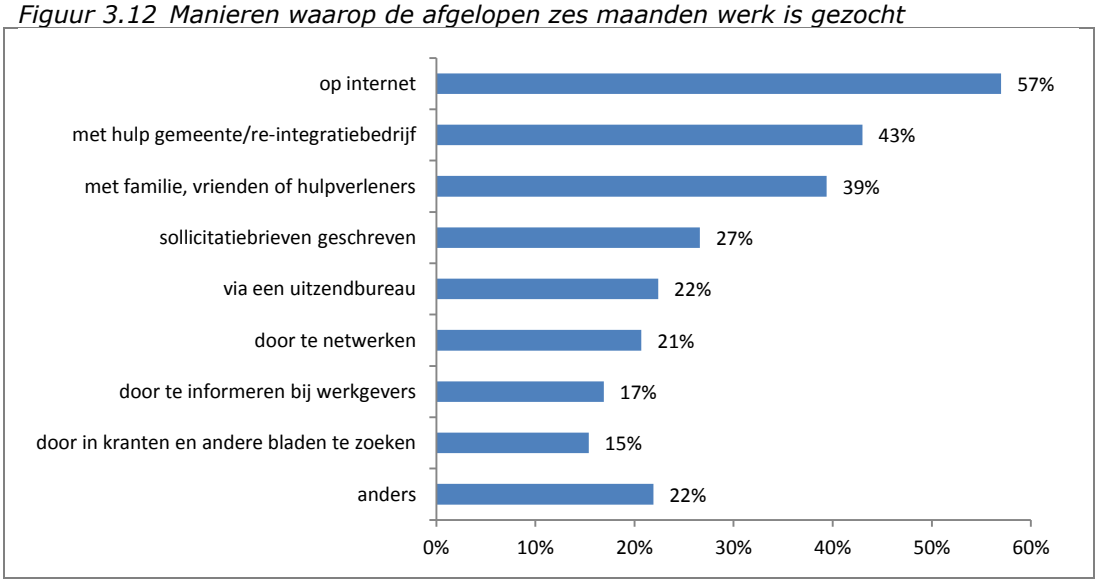
Zoeken naar werk
In de afgelopen 6 maanden heeft 43% van de mensen iets gedaan om aan het werk te komen. Van degenen met arbeidsvermogen was dit 69%. Degenen die in de afgelopen 6 maanden niet naar werk hebben gezocht gaven daarvoor het vaakst als reden op omdat ze nog niet in staat zijn om te gaan werken. Ook het feit dat men dagbesteding doet wordt relatief vaak genoemd (figuur 3.11).

Figuur 3.11 Redenen om geen werk te zoeken

Meer dan de helft van de mensen die het afgelopen half jaar iets gedaan hebben om aan werk te komen heeft dit via internet gedaan. Ook van hulp van gemeente of re-integratiebedrijf, of van familie, vrienden of hulpverleners wordt vaak gebruik gemaakt (figuur 3.12).

Figuur 3.12 Manieren waarop de afgelopen zes maanden werk is gezocht

Van de groep die iets gedaan heeft om werk te zoeken heeft 41% het afgelopen half jaar sollicitatiegesprekken gevoerd (51% van degenen met arbeidsvermogen). Bijna driekwart van hen heeft ondersteuning ontvangen bij het voorbereiden en/of voeren van deze gesprekken, waarvan één vierde van een medewerker van de sociale dienst, en ook een vierde van familie of vrienden.

Tabel 3.3 Ontvangen ondersteuning bij voorbereiden en voeren van sollicitatiegesprekken

	%
ja, van een medewerker van de sociale dienst	26%
ja, van een medewerker van een re-integratiebedrijf	14%
ja, van familie/vrienden	25%
ja, van iemand anders dan hierboven genoemd	21%
nee	28%

Van de personen die op dit moment niet werken heeft iets meer dan een kwart (28%) afspraken met een medewerker van de sociale dienst gemaakt over hoe men aan het werk kan komen. Van degenen die op dit moment arbeidsvermogen hebben is dat 46%. Twintig procent van de respondenten weet niet of ze zulke afspraken hebben gemaakt.

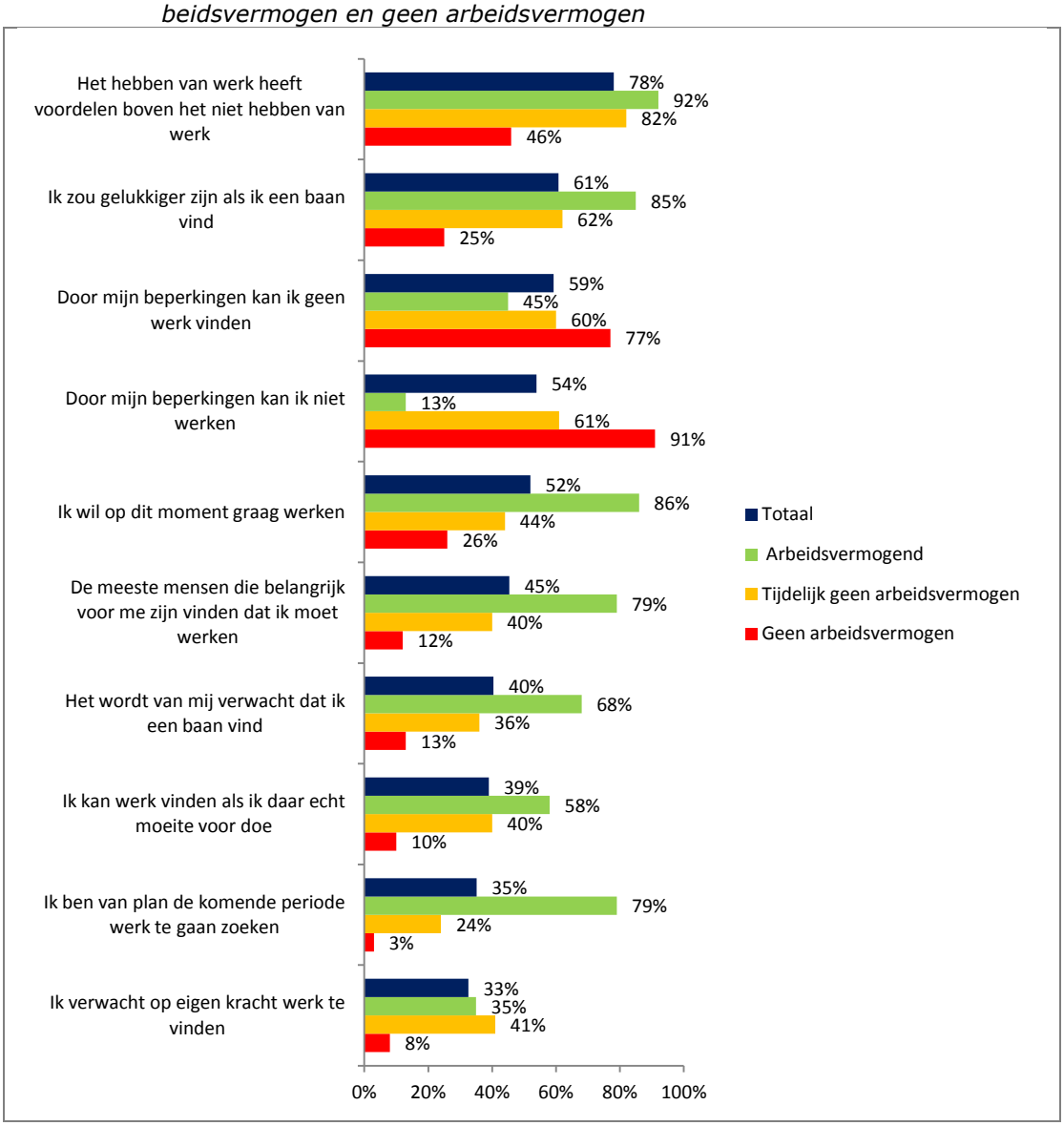
Het doel van de hulp die sociale dienst heeft gegeven is (volgens hen die op dit moment niet werken) in veel gevallen voor de respondent niet duidelijk; ruim vier op de tien respondenten weet het niet. Van degenen die het wel weten betreft het doel in de meeste gevallen dagbesteding, gevolgd door regulier werk. Beschut werk is bij een op de negen het doel.

Tabel 3.4 Doel van de hulp van de sociale dienst

	%
regulier werk	22%
beschut werk	11%
dagbesteding	25%
weet ik niet	42%

Van alle (niet-werkzame) respondenten geeft twee derde aan de komende tijd geen werk te gaan zoeken. Een groot deel van hen gaat geen werk zoeken omdat ze (tijdelijk) geen arbeidsvermogen hebben, van degenen met arbeidsvermogen geeft namelijk 79% aan de komende tijd wel werk te zoeken. Hoewel veel van de arbeidsbeperkten zonder werk aangeven voordelen van werk te zien, en gelukkiger te zullen zijn als ze een baan zouden vinden, geeft de meerderheid aan door de beperking geen werk te kunnen vinden. Bijna even veel mensen geven ook aan daadwerkelijk niet te kunnen werken, en in veel gevallen zijn de mensen die aangeven niet te kunnen werken ook degenen die aangeven door hun beperking geen baan te kunnen vinden. Bij alle stellingen over werk zijn degenen met arbeidsvermogen het vaakst positief, gevolgd door degenen met tijdelijk geen arbeidsvermogen. Degenen die duurzaam geen arbeidsvermogen hebben zijn over de hele linie het minst positief.

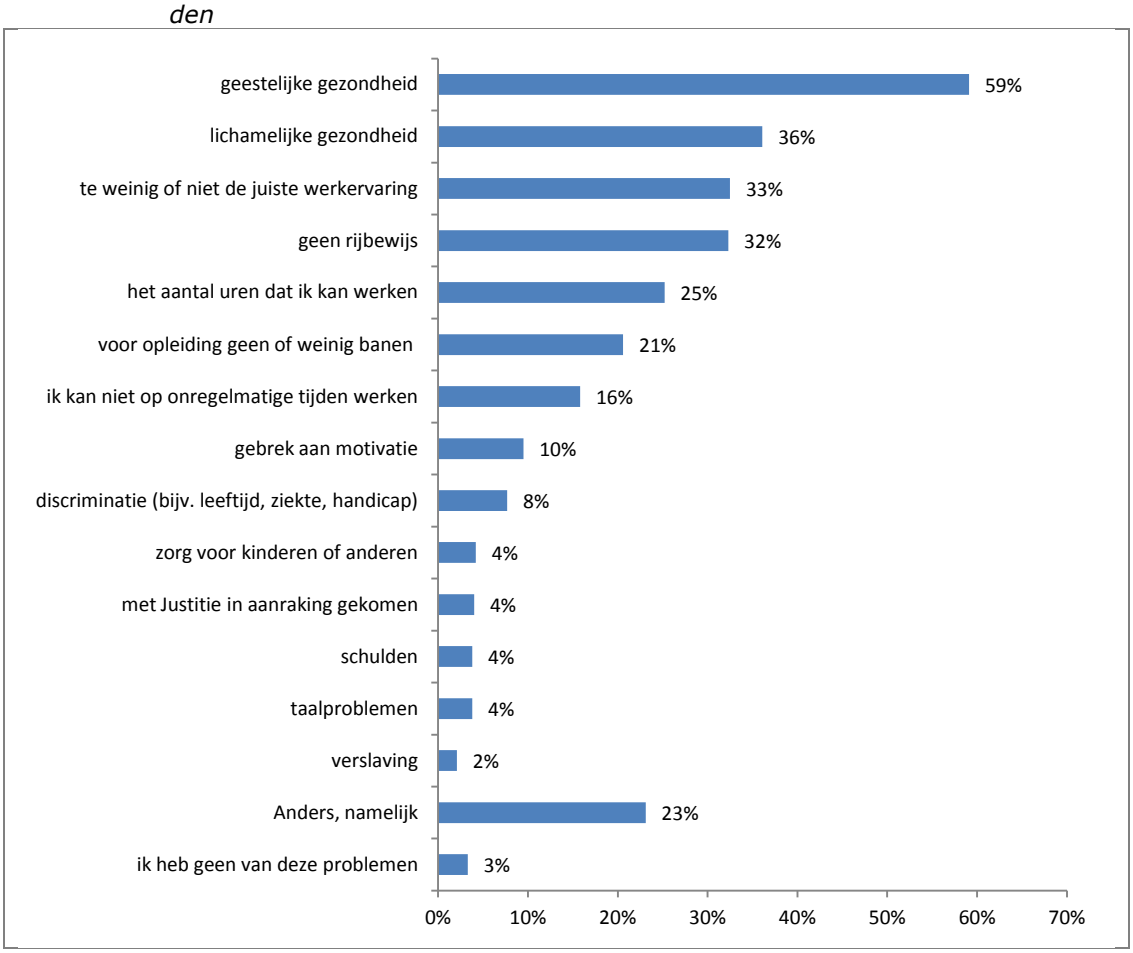
Figuur 3.13 Houding over werk van mensen met arbeidsvermogen, tijdelijk geen arbeidsvermogen en geen arbeidsvermogen

De redenen die respondenten aangeven die het voor hen moeilijk maken om een betaalde baan te vinden of houden (figuur 3.14) betreffen vaak de gezondheid; vooral de geestelijke gezondheid levert bij bijna 60% van de respondenten problemen op. De lichamelijke gezondheid speelt bij meer dan 1 op de 3 een rol. Andere veel genoemde redenen betreffen een gebrek aan juiste werkervaring, het niet hebben van een rijbewijs, en het aantal uren dat iemand kan werken. In de categorie anders, die ook regelmatig gekozen is, worden vaak ook specifieke beperkingen en ziektes genoemd. Discriminatie (bijvoorbeeld vanwege ziekte of handicap) wordt door een beperkt deel genoemd.

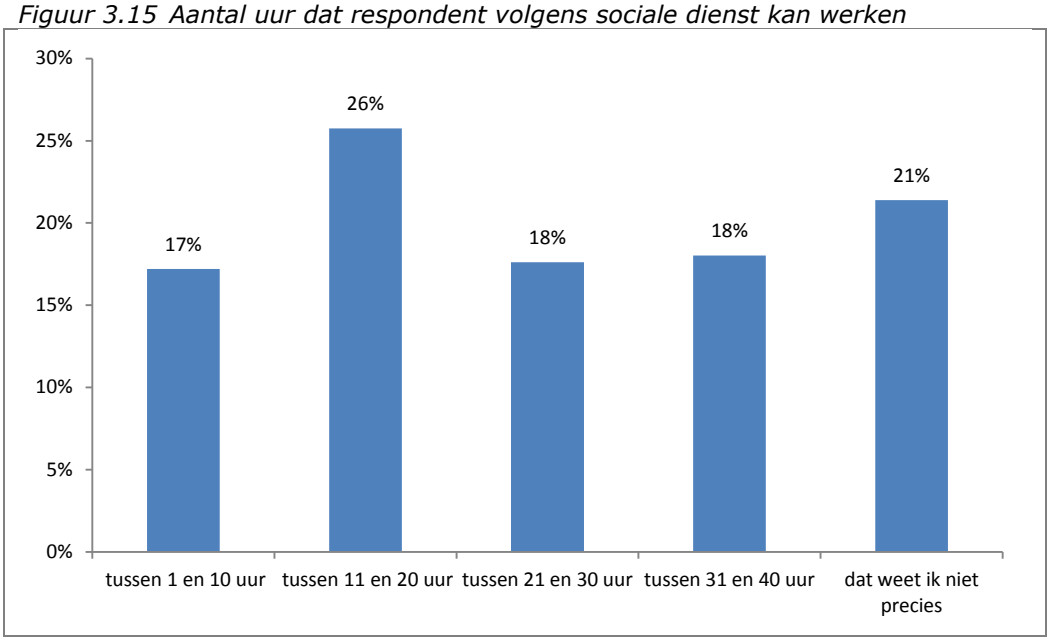
De lichamelijke en geestelijke gezondheid worden voornamelijk als obstakel genoemd door degenen die duurzaam geen arbeidsvermogen hebben (55% en 71%). Bij degenen die tijdelijk geen arbeidsvermogen hebben spelen de zorg voor kinderen of anderen en schulden vaker een rol, hoewel nog steeds bij minder dan 10% van deze groep. Degenen die wel arbeidsvermogen hebben geven het vaakst aan dat ze niet de juiste werkervaring hebben. Deze groep ziet ook het vaakst geen obstakel om werk te vinden.

Figuur 3.14 Wat maakt het voor u moeilijk om een betaalde baan te vinden of te houden

In 16% van de gevallen (21% van degenen met arbeidsvermogen) is door de sociale dienst ooit vastgesteld hoeveel uur men per week kan werken, in 28% van de gevallen weet men dat niet zeker. Dit betekent dat in ieder geval in de helft van de gevallen dit niet is vastgesteld. Bij degenen bij wie het wel is vastgesteld is sprake van een grote spreiding in het aantal uren dat men zou kunnen werken. De meeste voorkomende categorie is tussen 11 en 20 uur (figuur 3.15).

Figuur 3.15 Aantal uur dat respondent volgens sociale dienst kan werken

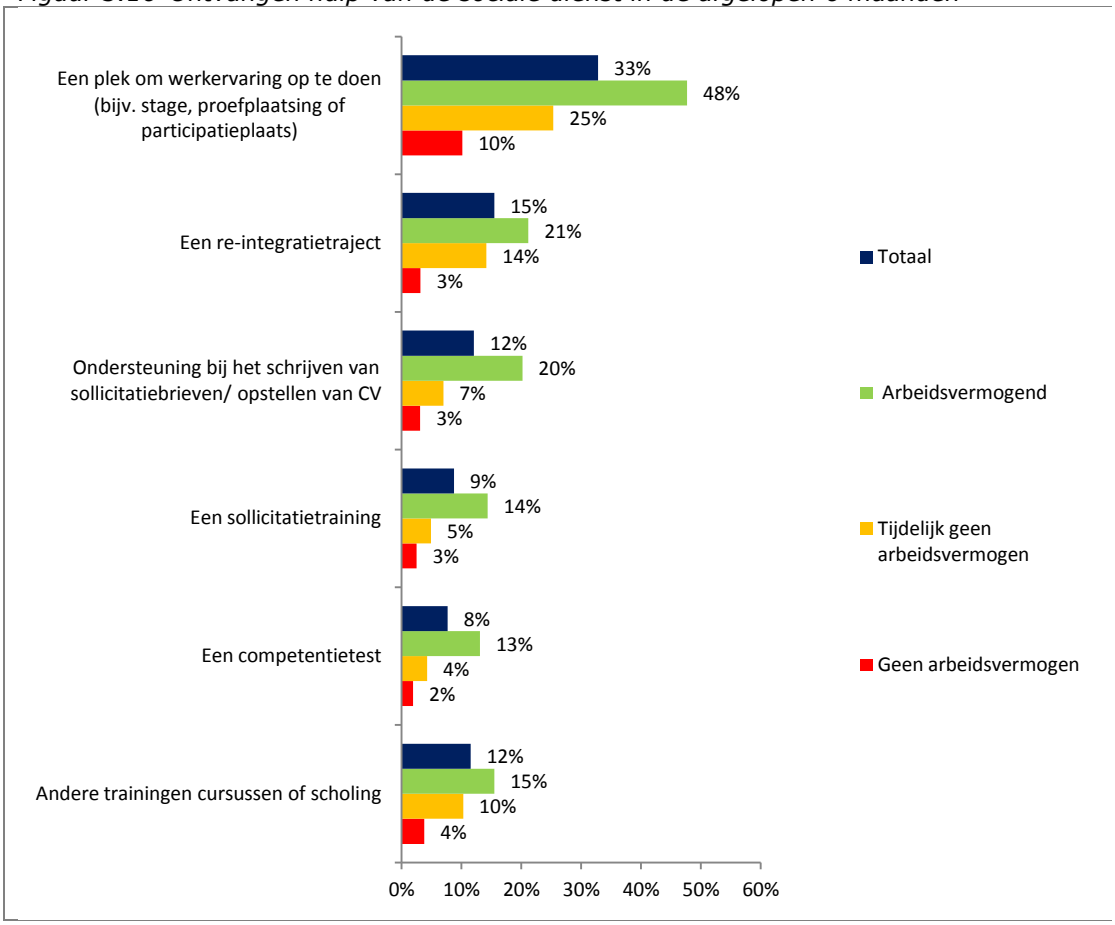

Driekwart van de mensen (75%) is het eens met het vastgestelde aantal uren. Iets meer dan een vijfde (22%) vindt dit te hoog, terwijl 3% denkt meer te kunnen werken. Er is geen verband tussen het vastgestelde aantal uren en het oordeel van de respondent over dit aantal uren; dit betekent dat niet vooraf valt te zeggen dat een specifiek aantal uren door deze groep als te veel of te weinig wordt beschouwd; sommigen werken veel en denken meer te kunnen werken, sommigen werken weinig en ervaren dit al als teveel.

Veel respondenten (64%) geven aan vrijgesteld te zijn van de verplichting om naar werk te zoeken of mee te werken aan re-integratie, van de mensen zonder arbeidsvermogen is dit 78%, voor de mensen met tijdelijk geen arbeidsvermogen is dit 77% en voor de mensen met arbeidsvermogen is dit 46%. Van de respondenten die wel moeten solliciteren, zijn er enkelen die concrete afspraken hebben gemaakt over de frequentie. 1 procent van het totaal heeft hier concrete afspraken over, variërend van 4 tot 20 keer per maand.

Ontvangen hulp bij het zoeken naar werk
De vaakst ontvangen hulp van de sociale dienst in de afgelopen 6 maanden (figuur 3.16) betrof het krijgen van een plek om werkervaring op te doen. Voor bijna een op de drie was dit het geval, en voor bijna de helft van de mensen met arbeidsvermogen. Ook een re-integratietraject, ondersteuning bij het schrijven van brieven of opstellen van CV, of trainingen/ cursussen worden regelmatig ontvangen. Bijna twee derde (65%) geeft aan geen van de genoemde vormen van hulp te hebben ontvangen. Over de gehele linie ontvangen mensen met arbeidsvermogen het meest hulp, gevolgd door degenen die tijdelijk geen arbeidsvermogen hebben.

Figuur 3.16 Ontvangen hulp van de sociale dienst in de afgelopen 6 maanden

In ruim een op de vijf gevallen (22%; 34% van degenen met arbeidsvermogen) heeft de sociale dienst mensen uit de doelgroep in contact gebracht met een werkgever. In 54% (59% onder degenen met arbeidsvermogen) van deze gevallen was de respondent samen met iemand van de sociale dienst bij een werkgever op bezoek geweest. In veel minder gevallen (10%) was er sprake van een zogenaamde *speeddate*.

Contact met gemeente en andere instellingen

Eén op de drie respondenten heeft in de afgelopen zes maanden geen gesprek gehad met een medewerker van de sociale dienst (tabel 3.5). Deze frequentie wordt niet beïnvloed omdat dit deels personen zijn die aan het werk zijn, want er is weinig verschil tussen werkenden en niet-werkenden hierin. Degenen die wel gesprekken hebben gehad, hebben er meestal één of twee gehad. Er is ook een redelijk grote groep (van ruim 20%) die regelmatig persoonlijk contact heeft, en meer dan 3 gesprekken heeft gehad.

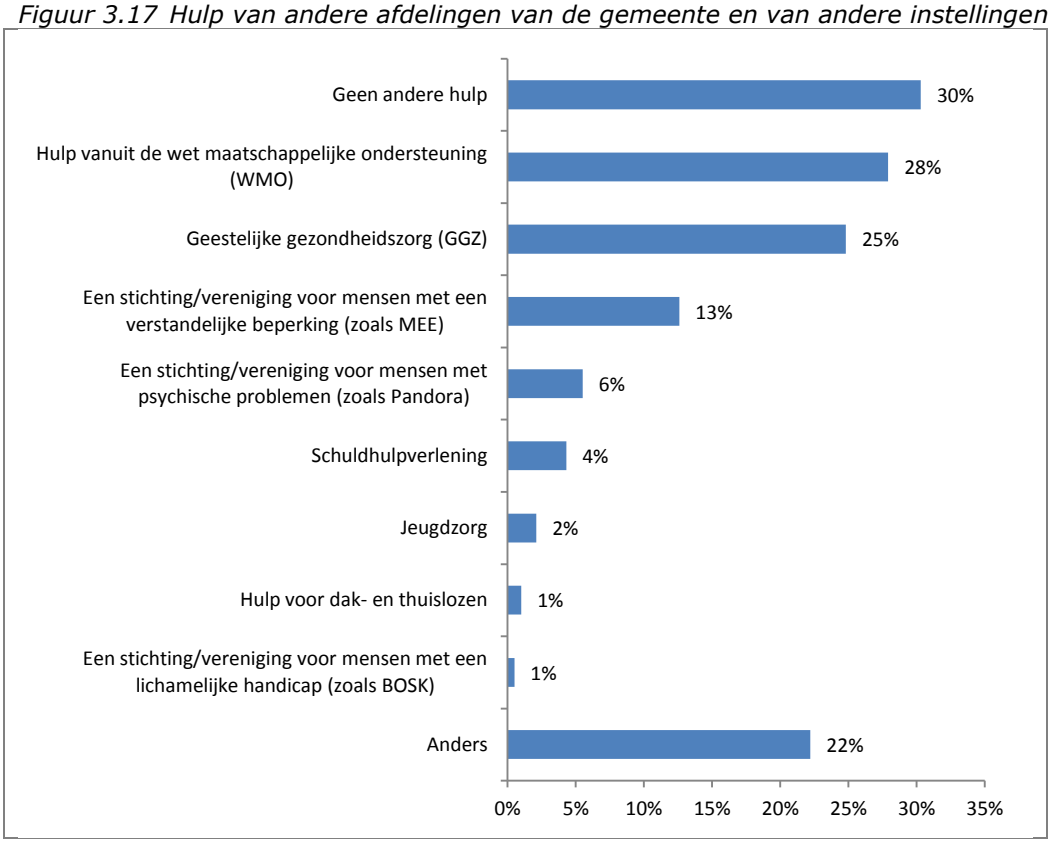
Tabel 3.5 Aantal persoonlijke gesprekken met een medewerker van de sociale dienst in de afgelopen 6 maanden

	%
1 gesprek	22%
2 gesprekken	15%
3 gesprekken	10%
Meer dan 3 gesprekken, maar minder dan 10 gesprekken	17%
Meer dan 10 gesprekken	5%
Geen één persoonlijk gesprek	32%

De meeste respondenten (68%) vonden de frequentie van de gesprekken goed. Een kwart (25%) vond het te weinig en een klein aantal (6%) vond het te veel. Hoe meer gesprekken men had gehad, hoe vaker men het te veel vond. Verder gaven de meeste personen (66%) aan een vaste contactpersoon bij de gemeente te hebben.

Drie op de tien personen heeft geen hulp ontvangen van andere afdelingen van de gemeente en andere instellingen (figuur 3.17). Veel mensen hebben vanuit de gemeenten ook hulp ontvangen vanuit de WMO of maken gebruik van de geestelijke gezondheidszorg; beide rond de 25%.

Figuur 3.17 Hulp van andere afdelingen van de gemeente en van andere instellingen

Vragen over hulp vanuit de GGZ

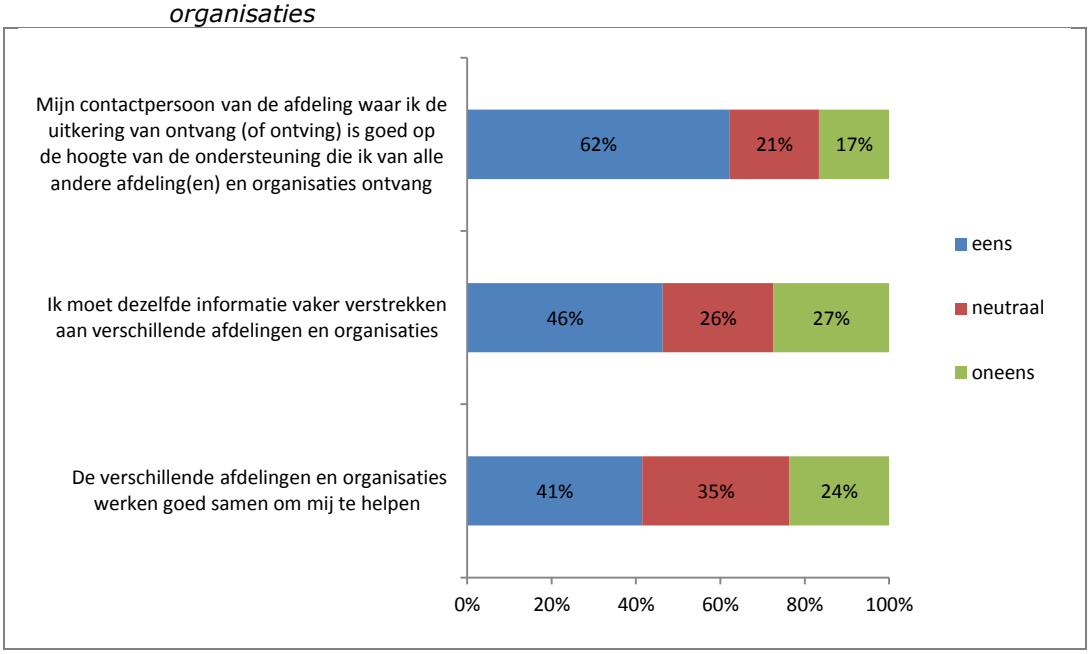
Aan de personen die gebruik maken van de GGZ hebben we, vanwege de gevoeligheid i.v.m. privacy, expliciet gevraagd of ze antwoord wilden geven op enkele aanvullende vragen.[6] Van de personen die hiermee akkoord gingen (n=178), krijgt ongeveer 4 op de 5 op dit moment ondersteuning/behandeling (81% / 78%). De GGZ-instellingen hebben de klant in 22% van de gevallen gemotiveerd om werk te zoeken. Wel zijn in twee keer zo veel gevallen de afspraken met de sociale dienst in samenwerking met de GGZ-hulpverlener gemaakt. De betrokkenheid van de sociale dienst bij de GGZ-problematiek van de klanten blijkt ook uit het feit dat 61% van de klanten aangaf dat er in de afspraken met de sociale dienst voldoende rekening is gehouden met de psychische problemen; 17% van de klanten vond overigens dat hier juist onvoldoende rekening mee is gehouden.

Ongeveer de helft geeft aan moed en zelfvertrouwen te halen uit de gesprekken met de GGZ. Deze emoties leveren mogelijk een positieve bijdrage bij het zoeken naar werk.

[6] Ruim 30% wenste deze vragen niet te beantwoorden

De meeste respondenten zijn het eens met de stelling dat de contactpersoon van de sociale dienst goed op de hoogte is van de ondersteuning die men van andere organisaties ontvangt. Dat laat onverlet dat veel mensen dezelfde informatie vaker moeten verstrekken aan verschillende afdelingen en organisaties. Tot slot vindt bijna een kwart van de mensen dat verschillende afdelingen en organisaties niet goed samenwerken in hun hulp naar de klant.

Figuur 3.18 Mening over kennisdeling en samenwerking tussen andere afdelingen en organisaties

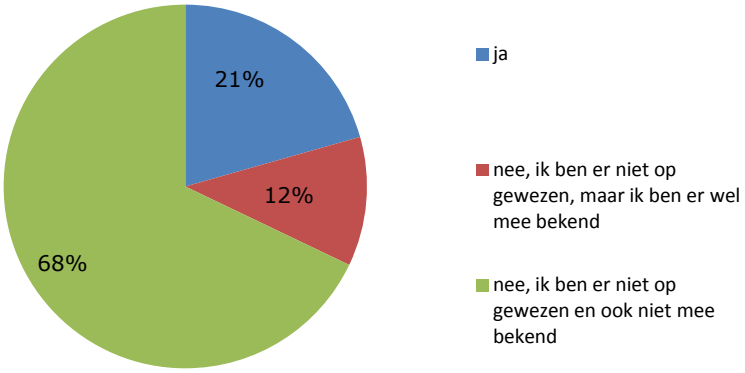

Cliëntondersteuning

Wanneer mensen met vragen over werk, inkomen en uitkering naar de gemeente gaan, kan deze de vrager wijzen op de (gratis) cliëntenondersteuning. Dit is een andere afdeling of organisatie dan degene die de uitkering verzorgt. Pw-gerechtigden kunnen bij de gemeente terecht voor (gratis) cliëntenondersteuning op het gebied van onafhankelijke informatie, advies en ondersteuning over zaken als onderwijs, wonen, werk en inkomen.

33% van de respondenten geeft aan bekend te zijn met cliëntondersteuning, waarvan 21% erop gewezen is door de gemeente en 12% er weliswaar niet door de gemeente op gewezen, maar wel mee bekend. Tenslotte is een ruime meerderheid van 68% er niet op gewezen en is er ook niet mee bekend.

Figuur 3.19 Bekendheid met cliëntondersteuning

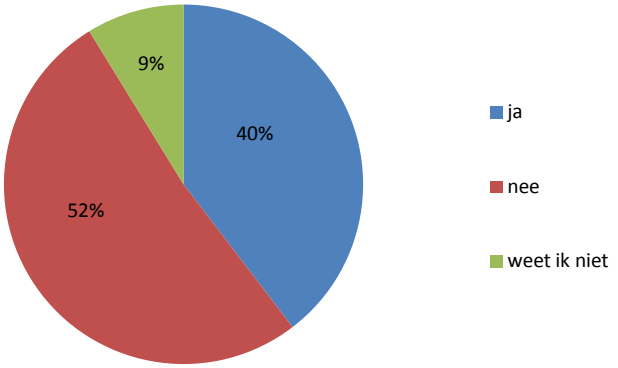

Van de respondenten die bekend zijn met cliëntondersteuning heeft 5% hulp gevraagd. Van deze 5% geeft 85% aan voldoende geholpen te zijn.

3.4 Ondersteuning bij werk

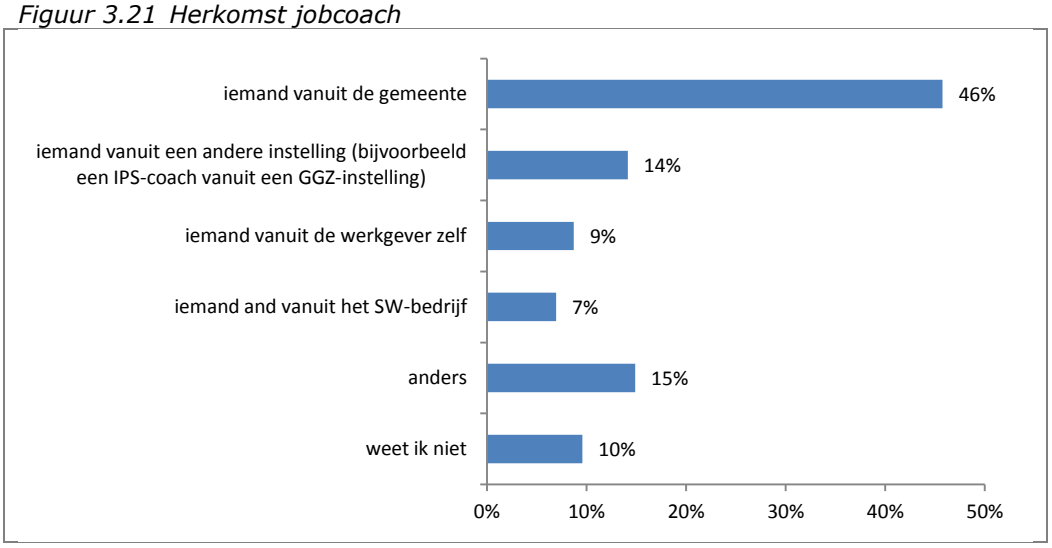
Jobcoach
Van de personen die momenteel werken of in de afgelopen twee jaar gewerkt hebben, krijgt bijna 40% hulp van een jobcoach (9% wist het antwoord op deze vraag niet).

Figuur 3.20 Hulp van een jobcoach

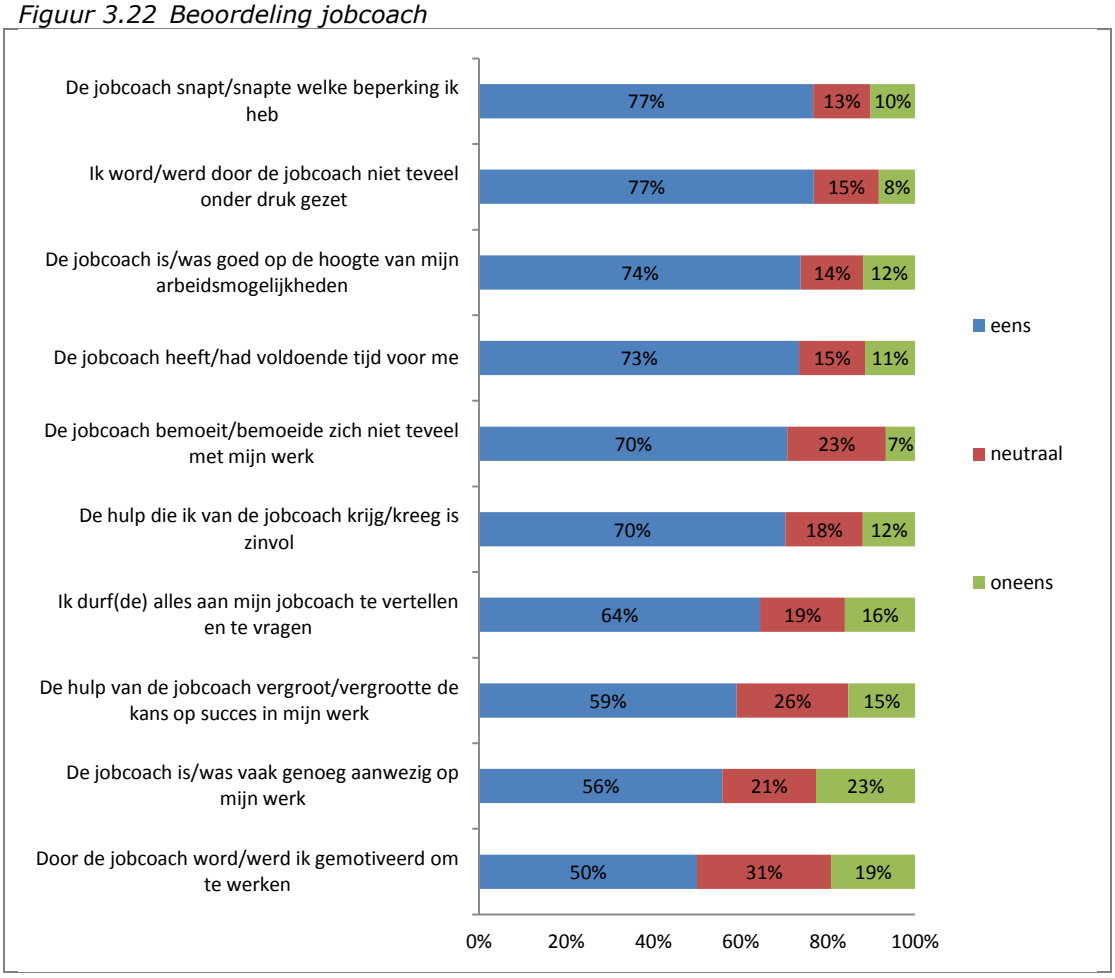
Het aantal uren dat de jobcoach beschikbaar is varieert nogal tussen klanten. Het vaakst wordt aangegeven dat dit één uur per week betreft (bijna 40%); ook twee uur (bijna 20%), een half uur, drie uur of vier uur per week (elk 5%) worden regelmatig genoemd. Ruim 45% geeft aan dat de jobcoach iemand is vanuit de gemeente, daarnaast komt ook een jobcoach vanuit een GGZ-instelling of vanuit de werkgever zelf voor (figuur 3.21).

Figuur 3.21 Herkomst jobcoach

Over het algemeen hadden de jonggehandicapten vrij veel waardering voor de jobcoach. Zo vonden zij bijvoorbeeld vaak dat de jobcoach goed op de hoogte was van de arbeidsmogelijkheden en snapte hij in de meeste gevallen welke beperkingen de jonggehandicapte had. Ze ervaren niet dat ze erg onder druk gezet worden, of dat de jobcoach zich te veel met het werk bemoeit.

Figuur 3.22 Beoordeling jobcoach

Werkplekaanpassingen en vervoersvoorzieningen
Een minderheid van degenen die werken heeft een werkplekaanpassing of vervoersvoorziening (tabel 3.6).

Tabel 3.6 Vormen ondersteuning

	ja	nee	weet ik niet
Werkplekaanpassingen of hulpmiddelen op de werkplek	21%	64%	15%
Vervoersvoorzieningen	20%	74%	7%
Een intermediair	9%	83%	9%

Ongeveer een derde heeft gewerkt op een proefplaatsing. Het ontvangen van loonkostensubsidie (door werkgever) en het vaststellen van loonwaarde komt minder vaak voor (tabel 3.7), hoewel een groot aandeel aangeeft dit niet te weten.

Tabel 3.7 Proefplaatsing/loonkostensubsidie

	Ja	nee	weet ik niet
Heeft u gewerkt op een proefplaatsing?	32%	62%	7%
Ontvangt of ontving uw werkgever loonkostensubsidie voor u?	15%	47%	38%
Is of was bij uw werk vastgesteld wat u kunt verdienen ('loonwaarde')?	14%	55%	31%

Wanneer de loonwaarde is vastgesteld konden de betrokkenen zich er in de meeste gevallen wel in vinden (tabel 3.8). Desalniettemin geeft een kwart aan meer te kunnen verdienen.

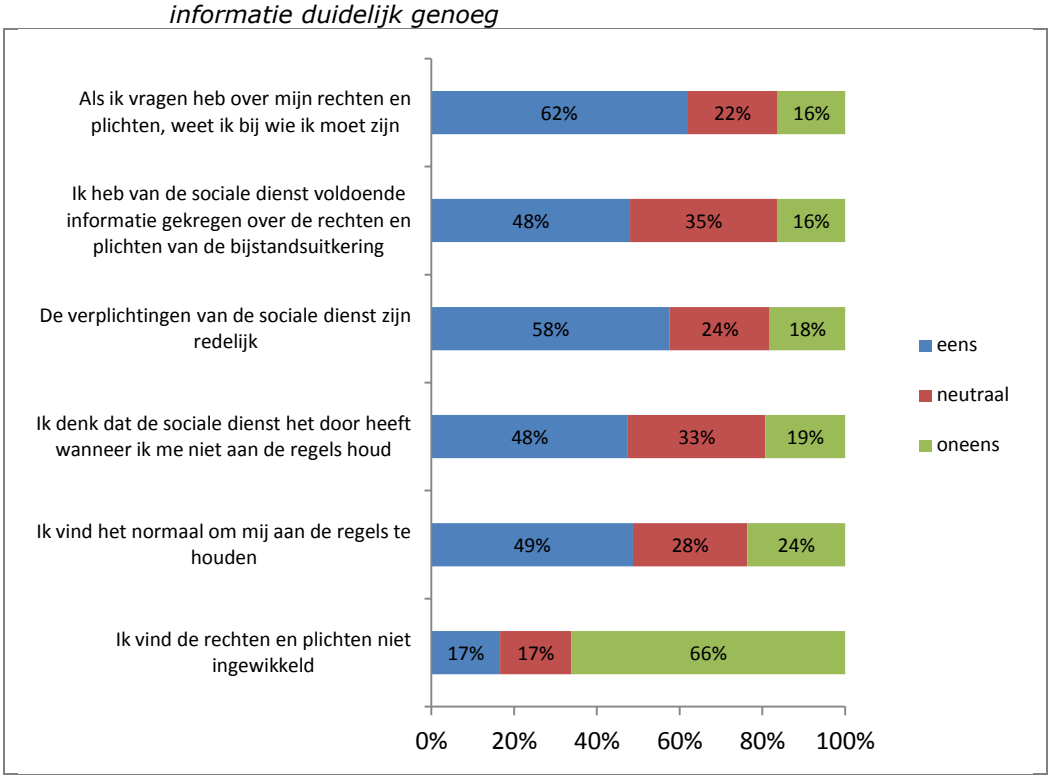
Tabel 3.8 Bent u het eens met deze loonwaarde?

Ja	68%
Nee, ik denk dat ik meer kan/kon verdienen	26%
Nee, ik denk dat ik minder kan/kon verdienen	6%
Totaal	100,0

3.5 Dwang en drang

De meeste mensen zijn bereid zich aan de rechten en plichten te houden die komen kijken bij de uitvoering van de Participatiewet (figuur 3.23). Ze vinden het normaal om zich aan de regels te houden, en de meerderheid denkt dat de sociale dienst het door zou hebben als ze zich niet aan de regels houden. Ongeveer de helft vindt overigens dat de sociale dienst ze voldoende informatie heeft gegeven over hun rechten en plichten. Ongeveer 65% van de mensen vindt de rechten en plichten ingewikkeld.

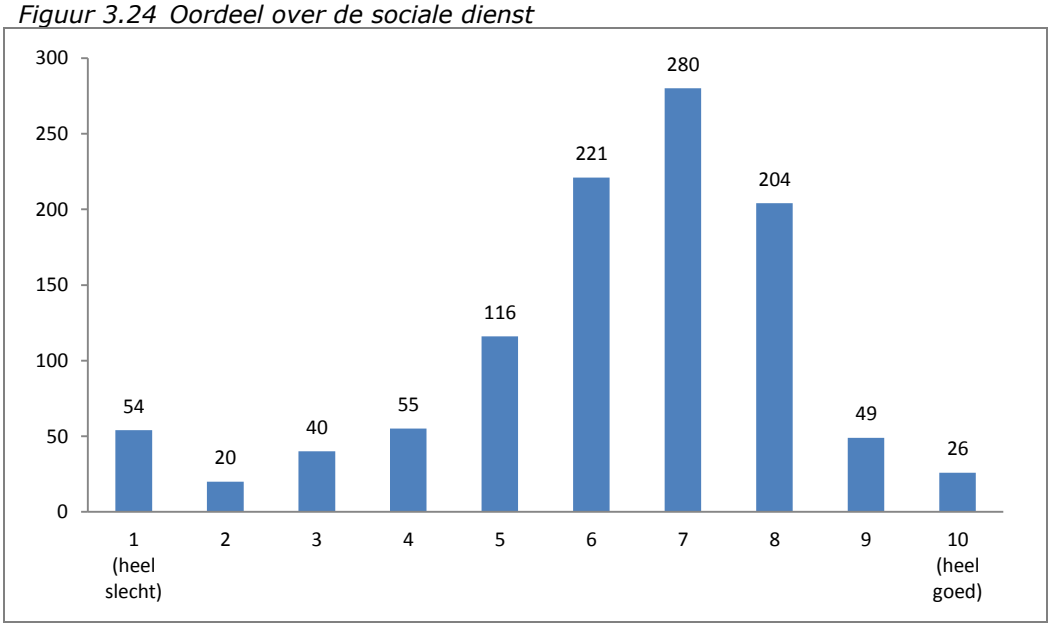
Figuur 3.23 Mening over rechten en plichten (is respondent op de hoogte en is de informatie duidelijk genoeg

3.6 Oordeel over de kwaliteit en de toegankelijkheid van de ondersteuning

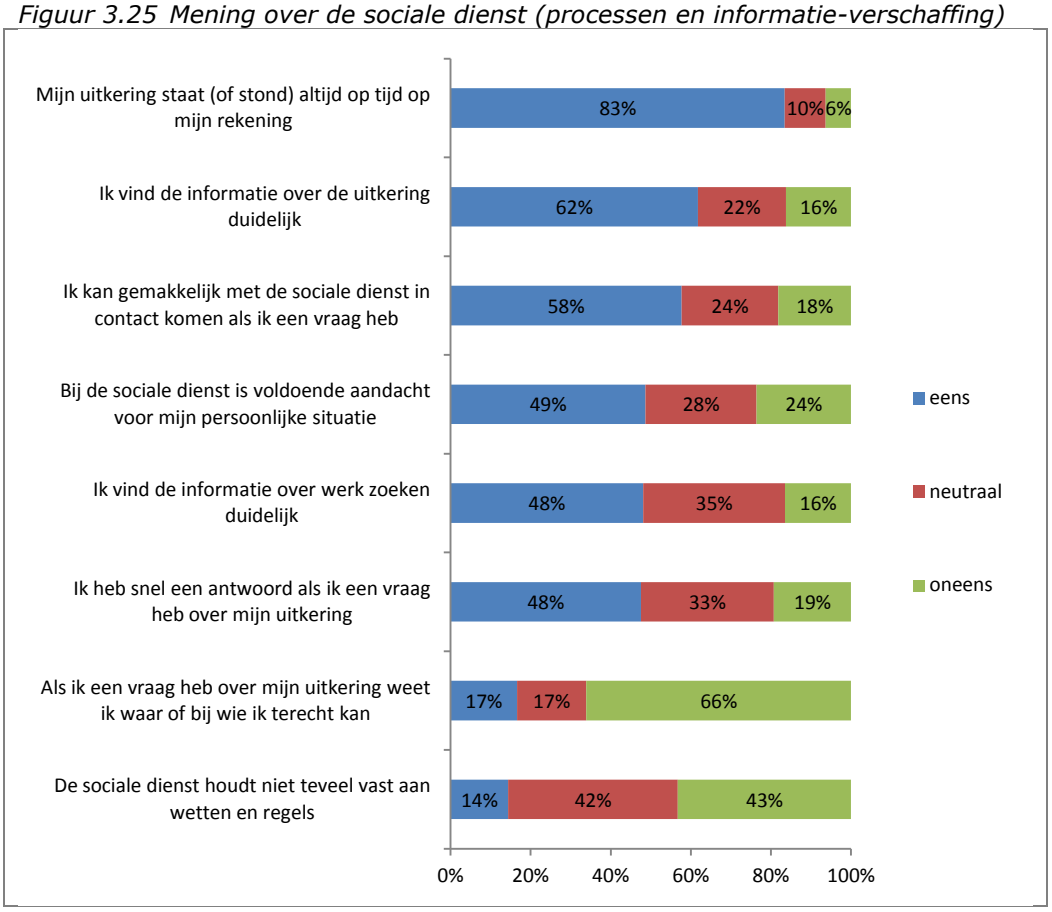
Gemiddeld beoordelen de respondenten de sociale dienst met een 6,2. Het meest voorkomende cijfer is een 7, ongeveer een kwart geeft een onvoldoende (figuur 3.24).

Figuur 3.24 Oordeel over de sociale dienst

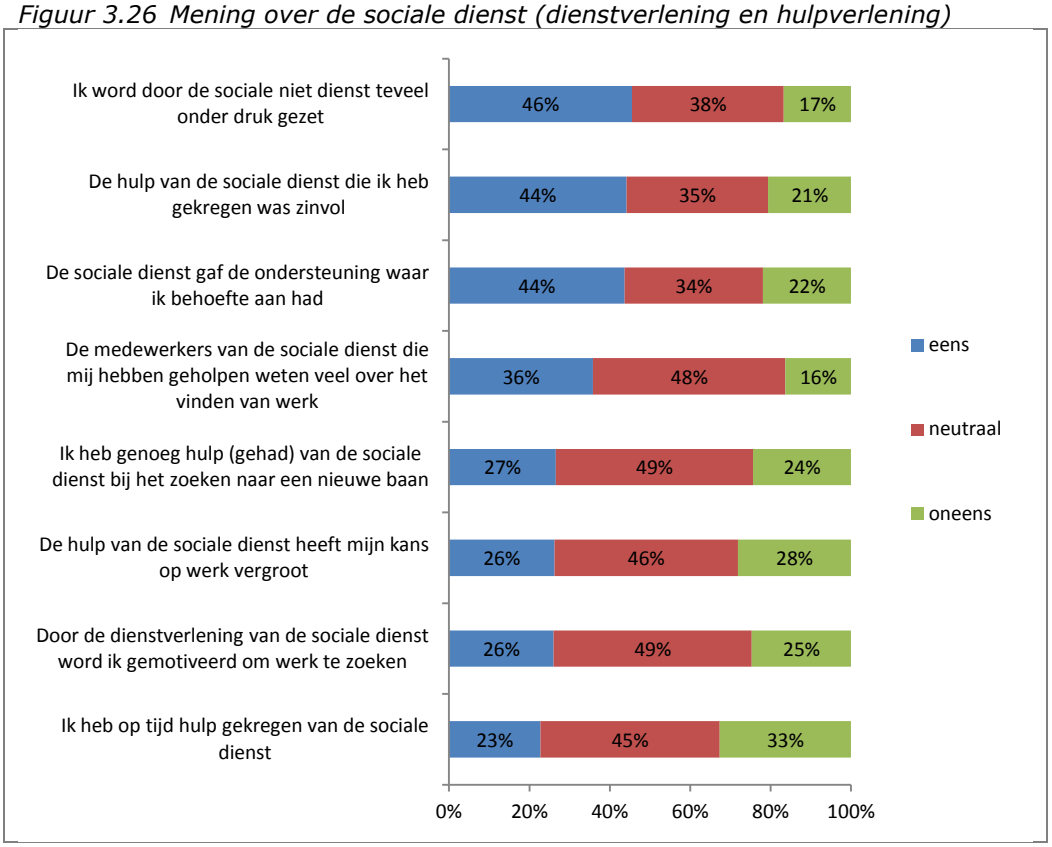
Men is over het algemeen tevreden over de tijdigheid waarmee de uitkering op de rekening staat, de informatie over de uitkering is duidelijk en men kan makkelijk met de sociale dienst in contact komen in het geval van een vraag, hoewel de meerderheid niet precies weet waar of bij wie men terecht kan bij een vraag over de uitkering. Verder vindt ongeveer de helft dat er voldoende aandacht voor de persoonlijke situatie is en vindt iets minder dan de helft dat de sociale dienst te veel vasthoudt aan wetten en regels (figuur 3.25).

Figuur 3.25 Mening over de sociale dienst (processen en informatie-verschaffing)

Bij de onderwerpen omtrent dienstverlening en hulpverlening van de sociale dienst is de waardering over het algemeen wat lager dan bij de vragen over processen en informatieverschaffing (figuur 3.26). Bijna de helft is het eens met de stellingen dat de dienst ondersteuning gaf waar behoefte aan was, en dat de hulp van de sociale dienst als zinvol is ervaren; ook een behoorlijk aandeel antwoordde neutraal op deze vragen en rond de 20% negatief. Men vindt ook dat men niet te veel door de sociale dienst onder druk wordt gezet. Bij de stellingen die gaan over het zoeken naar en vinden van werk is het oordeel wat negatiever. Ongeveer een kwart is het eens met de stelling dat de hulp van de sociale dienst de kans op werk heeft vergroot en werd hierdoor gemotiveerd om werk te zoeken. Wederom vindt een kwart dat ze genoeg hulp hebben gehad bij het zoeken naar een nieuwe baan. De overigen oordeelden hier neutraal of negatief over.

Figuur 3.26 Mening over de sociale dienst (dienstverlening en hulpverlening)

4 Brede doelgroep van de Participatiewet (voormalig WWB'ers)

4.1 Inleiding

De Participatiewet (Pw) heeft onder andere de oude Wet Werk en Bijstand (WWB) vervangen. In dit hoofdstuk gaat de Inspectie SZW in op deze brede doelgroep van bijstandsgerechtigden die sinds 1 januari 2015 onder de nieuwe Participatiewet valt. Door de focus op bemiddeling en re-integratie van de nieuwe doelgroep met een arbeidsbeperking bestaat het risico dat de dienstverlening voor de oude doelgroep WWB in de knel komt. Daarom is het van belang om de ondersteuning van deze brede doelgroep in de komende jaren te blijven volgen. Niet alleen om te zien welke keuzes gemeenten maken bij de inzet van hun instrumentarium en budget, maar ook om na te gaan of de prikkels in de Participatiewet ten aanzien van de verschillende doelgroepen goed werken.

4.2 De selectie

De brede doelgroep bestaat enerzijds uit personen die op peilmoment een Pw-uitkering hebben en voor de invoering van de Participatiewet al in de WWB zaten en anderzijds uit nieuwe instroom sinds deze stelselwijziging, van personen die ook zonder invoering van de Participatiewet bij de gemeente in aanmerking zouden zijn gekomen voor een WWB-uitkering. Meer specifiek gaat het om mensen met een lopende uitkering in het kader van de Participatiewet op 1 december 2016, die in de maanden oktober en november 2016 een daadwerkelijk uitbetaalde uitkering hebben ontvangen en die niet vallen onder de nieuwe doelgroep van gemeenten (zie hoofdstuk 3. Uit deze populatie is een gestratificeerde steekproef getrokken van 3.000 bijstandsgerechtigden, waarvan 1.500 ingestroomd voor invoering van de Participatiewet (1-1-2015) en 1.500 na de invoering.

In de respons zijn enkele groepen ondervertegenwoordigd (jongere mannen en vrouwen tot 27 jaar en mannen van 27-44 jaar). Weging op de variabelen geslacht en leeftijd heeft daarom plaatsgevonden. Er zijn 1.056 mensen die de vragenlijst hebben ingevuld. Na opschoning blijft een bestand over met 1.024 WWB'ers; de respons bedraagt derhalve 34%.

4.3 Achtergrondkenmerken van de brede doelgroep

Alvorens vanaf paragraaf 4.4 in te gaan op de ontvangen ondersteuning vanuit gemeente worden in deze paragraaf kenmerken als uitkeringssituatie, opleidingsniveau, zelfredzaamheid, hulpbehoevendheid en arbeidsverleden van de brede doelgroep geschetst.

Uitkeringssituatie
Het merendeel van deze Pw-gerechtigden (59%) zit langer dan 3 jaar in de uitkering, iets minder dan 1 op de 3 heeft een uitkeringsverleden van 1 tot 3 jaar en bij ruim 10% loopt de uitkering nog geen jaar.[7]

[7] De verdeling naar uitkeringsduur in de respons wijkt af de verdeling naar duur in de populatie. Zo is het aandeel in de respons met een uitkering korter dan een jaar lager dan in de populatie, omdat er gemiddeld al een half jaar zit tussen het peilmoment (1 december 2016) en het moment van invullen van de enquête (medio 2017).

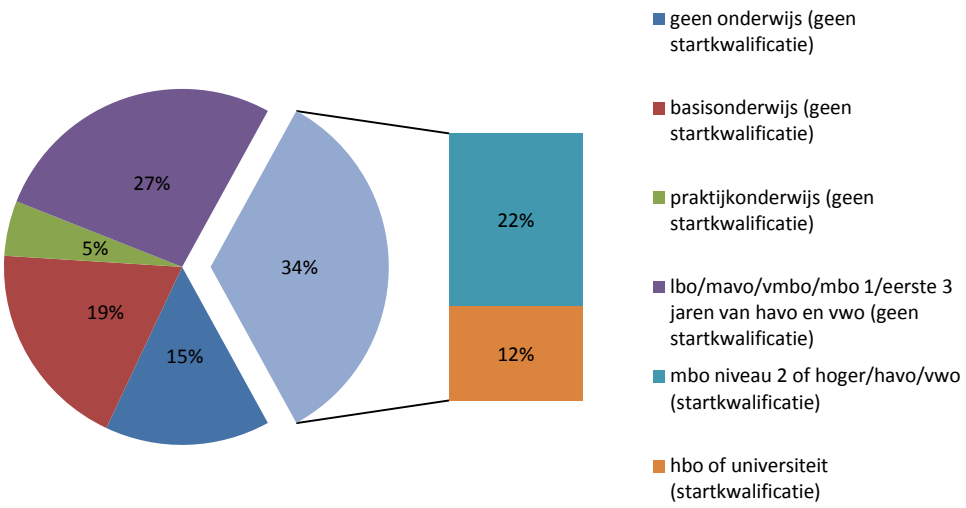
Tabel 4.1 Uitkeringsduur

Uitkeringsduur	Korter dan 6 maanden	2%
	6 maanden tot 1 jaar	10%
	1 tot 3 jaar	30%
	3 tot 10 jaar	36%
	Langer dan 10 jaar	23%

Zo'n 1 op de 7 personen uit deze groep heeft de afgelopen twee jaar, naast een Pw-uitkering, ook nog een andere uitkering ontvangen. In ongeveer de helft van deze gevallen betrof dit een WW-uitkering.

Opleidingsniveau
Het opleidingsniveau van de brede doelgroep is overwegend laag. Een derde heeft in het geheel geen onderwijs of uitsluitend basisonderwijs genoten. Daarnaast heeft eveneens een derde weliswaar een vervolgopleiding gedaan maar niet op het niveau van een startkwalificatie. Hiermee heeft in totaal tweederde van deze groep van Pw-gerechtigden geen startkwalificatie behaald en is zodoende laaggeletterd volgens de definitie van de Stichting Lezen & Schrijven.[8] Eén op de drie beschikt wel over een startkwalificatie.

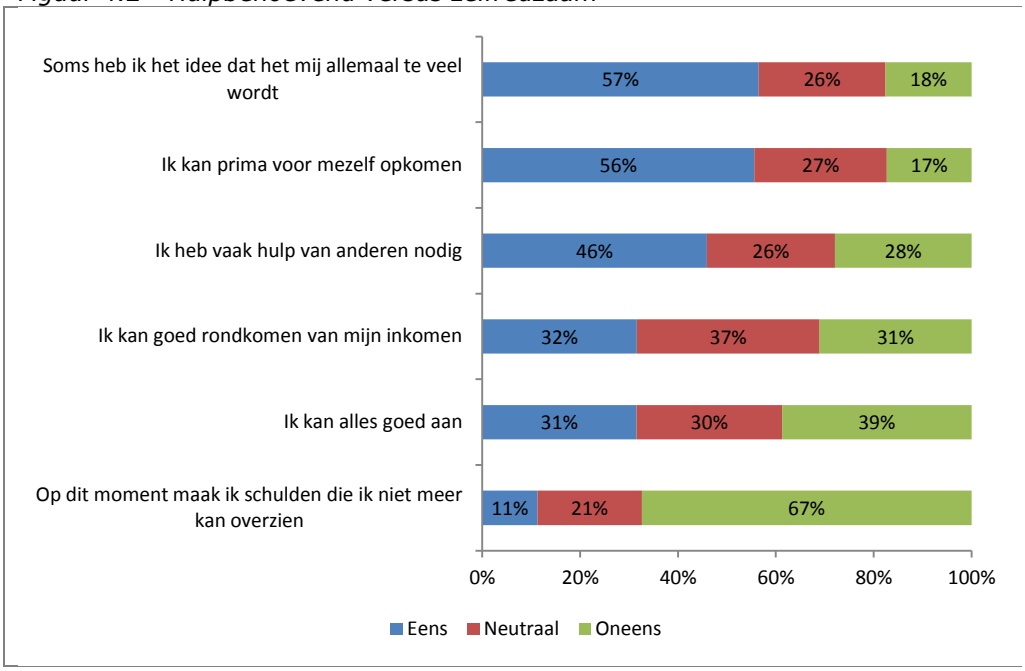
Figuur 4.1 Opleidingsniveau

Zelfredzaam, hulpbehoevend en andere kenmerken van de respondenten
Figuur 4.2 geeft inzicht in de zelfredzaamheid c.q. hulpbehoevendheid van de brede doelgroep. Respondenten geven het volgende aan:
- Meer dan de helft heeft het idee dat het hem allemaal soms teveel wordt;
- Wel kan de meerderheid prima voor zichzelf opkomen;
- Iets minder dan de helft heeft vaak hulp van anderen nodig;
- Er zijn evenveel mensen die goed kunnen rondkomen van het inkomen als die dat juist niet kunnen;
- Er is onder de meerderheid geen sprake van grote schulden (ruim een tiende heeft schuldproblematiek).

[8] Mensen die laaggeletterd zijn, zijn geen analfabeten. Ze kunnen wel lezen en schrijven, maar beheersen niet het eindniveau VMBO of niveau MBO-2/3.

Figuur 4.2 Hulpbehoevend versus zelfredzaam

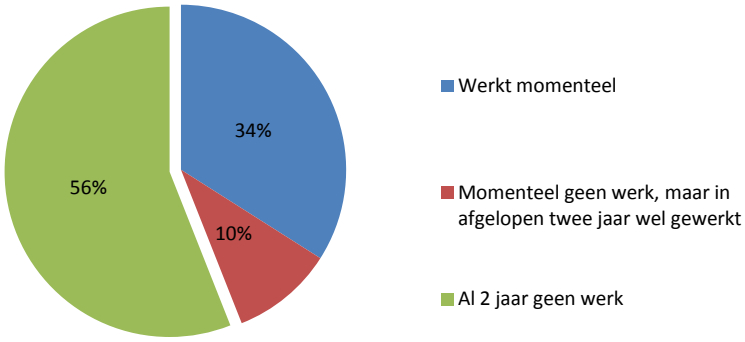
Meer dan de helft heeft zelfstandig de enquête ingevuld en 46% geeft aan daarbij hulp te hebben gehad, veelal van een familielid of kennis. Ruim 80% beschikt thuis over internet, een vergelijkbaar percentage geeft aan redelijk tot goed met internet om te kunnen gaan.

Qua gezondheid geeft meer dan de helft aan dat het wel gaat of typeert de eigen gezondheid zelfs als goed tot zeer goed. Daar staat tegenover dat 40% de gezondheidstoestand slecht tot zeer slecht noemt. De woonsituatie van de respondenten betreft voornamelijk alleenstaand (44%), alleenstaand met kind (20%) of samenwonend met kind (16%).

Arbeidsverleden
De meerderheid heeft geen recente werkervaring. Respondenten die wel recente werkervaring hebben, hebben voornamelijk vrijwilligerswerk uitgeoefend. Als zij ondersteuning tijdens dit werk vanuit de gemeente hebben gehad, dan betreft dat in de meeste gevallen jobcoaching.

Ruim 40% geeft aan momenteel aan het werk te zijn of in de afgelopen twee jaar te hebben gewerkt. Het kan hierbij zowel om betaald als onbetaald werk gaan. Meer dan de helft geeft aan dat zij in de afgelopen 2 jaar geen arbeidsverleden hebben opgebouwd.

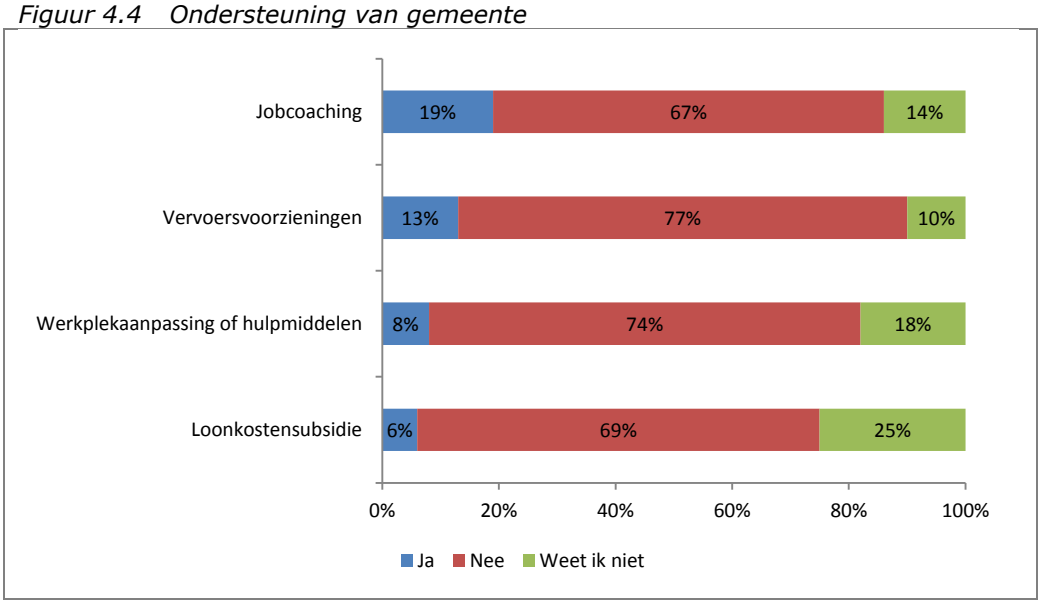
Figuur 4.3 Arbeidsverleden

Ongeveer de helft van de respondenten met recente werkervaring geeft aan dat zij korter dan een jaar in hun laatste functie hebben gewerkt (of hierin werkzaam zijn). Een kwart is 1 tot 3 jaar werkzaam (geweest) en eveneens een kwart is meer dan drie jaar in de laatste functie werkzaam (geweest). De voornaamste arbeidsvormen die respondenten aangeven voor hun arbeidsverleden zijn vrijwilligerswerk (51%) gevolgd door loondienst met een tijdelijk arbeidscontract (16%), werken met behoud van uitkering (tegenprestatie 11% of traject naar werk/meedoen 10%), uitzendkracht (9%) en mantelzorger (7%). Slechts bij 6% was er sprake van loondienst met een vast contract.

Respondenten met recente werkervaring geven aan dat zij bij dit werk in beperkte mate ondersteuning van gemeenten hebben gehad. Ongeveer een vijfde heeft jobcoaching ontvangen terwijl een vervoersvoorziening aan circa 1 op de 8 respondenten met recente werkervaring is geboden. Werkaanpassing of hulpmiddelen en loonkostensubsidie zijn in minder dan 10% van de gevallen verstrekt.

Figuur 4.4 Ondersteuning van gemeente

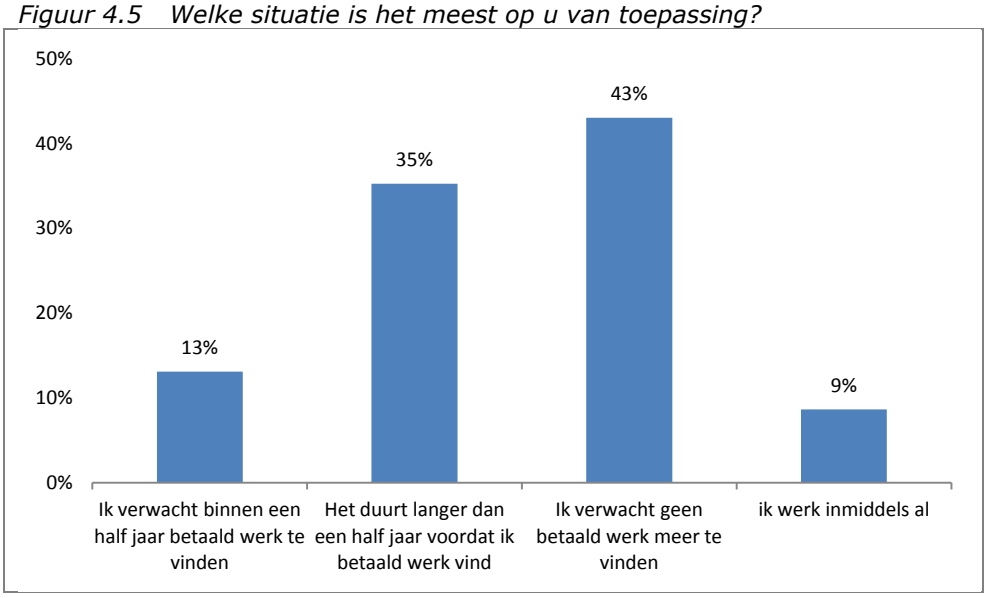

Activiteiten om aan het werk te komen gedurende de afgelopen zes maanden
Bijna tweederde geeft aan in de afgelopen zes maanden niets te hebben gedaan om aan het werk te komen, slechts 37% heeft hier wel iets voor ondernomen. Van deze groep zoekt 70% op het enquêtemoment nog naar betaald werk. Dit betekent dat ongeveer een kwart van de totale populatie op het moment van enquêteren actief naar betaald werk zoekt. Van degenen die de afgelopen zes maanden actief zijn geweest om aan het werk te komen heeft ruim de helft in deze periode één of meerdere sollicitatiegesprekken gevoerd.

De meerderheid van de brede doelgroep zoekt dus niet naar werk. De voornaamste redenen om niet naar werk te zoeken zijn lichamelijke (49%) en psychische (33%) klachten. Het doen van mantelzorg of het verrichten van vrijwilligerswerk heeft een aandeel van 20% terwijl 13% niet naar werk zegt te zoeken omdat men te oud is.

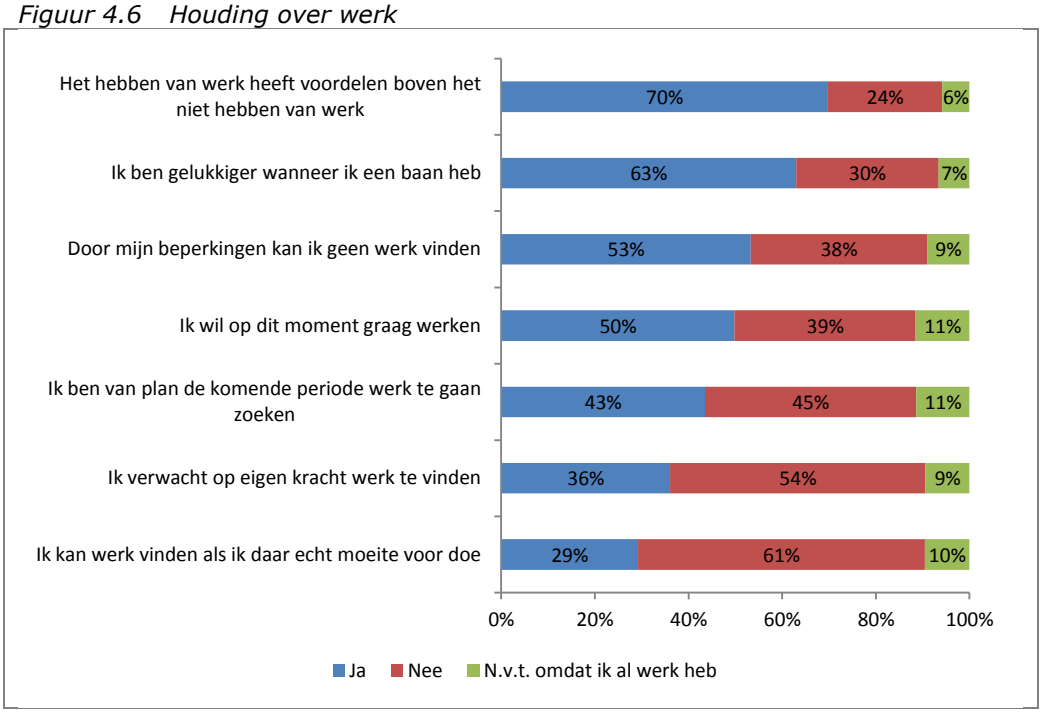
Inschatting werkkans en algemene houding ten aanzien van werk
Ruim 40% verwacht geen betaald werk meer te vinden, daarnaast denkt 35% dat dit nog minimaal een half jaar zal duren. Eén op de acht denkt binnen een half jaar aan de slag te kunnen terwijl een kleine 10% inmiddels al werkt.

Figuur 4.5 Welke situatie is het meest op u van toepassing?

In algemene zin verwacht de meerderheid dus niet om op korte termijn betaald werk te vinden. Wel staat men welwillend tegenover het aan het werk gaan. Zo geeft 70% aan dat het hebben van werk voordelen heeft en zegt 63% van de respondenten dat een baan bij zou dragen aan hun geluk. Er zijn ongeveer evenveel mensen die van plan zijn om de komende periode werk te gaan zoeken als die dat niet van zins zijn. Iets meer dan een derde denkt dat het op eigen kracht gaat lukken om werk te vinden.

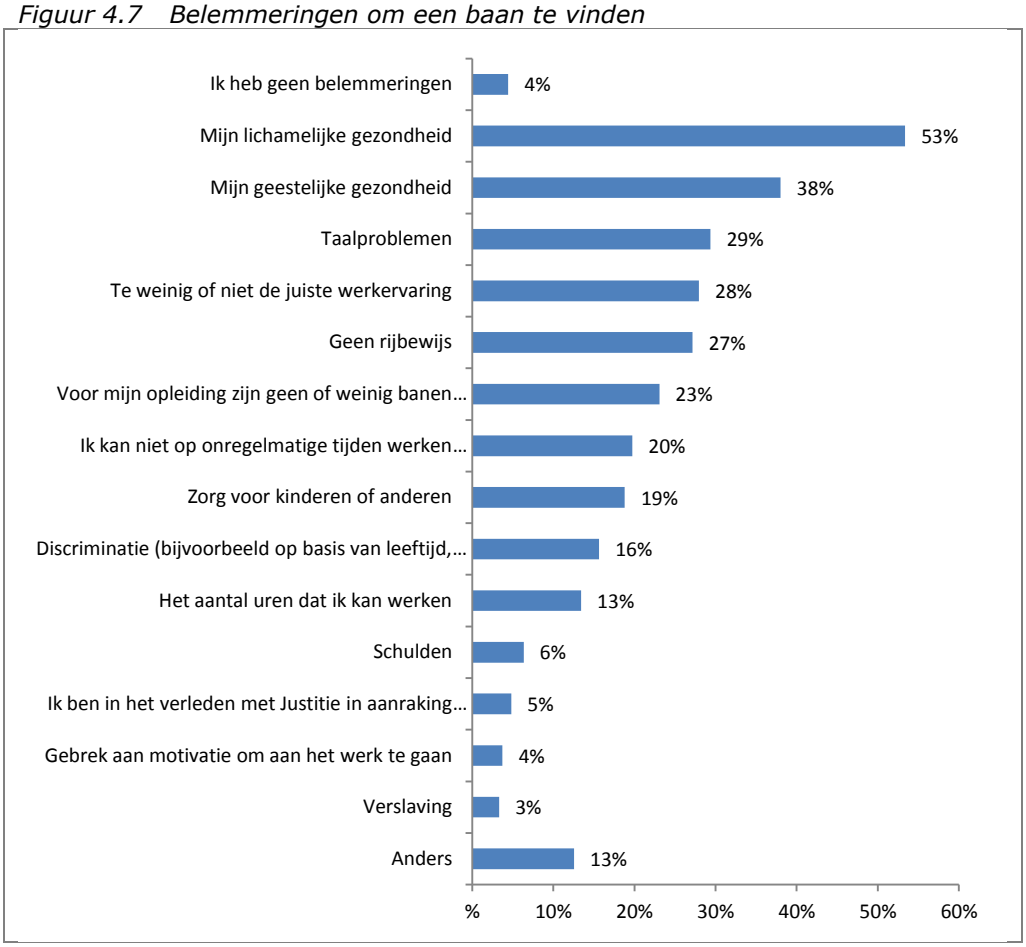
Figuur 4.6 Houding over werk

Belemmeringen

De voornaamste genoemde belemmeringen om een betaalde baan te vinden betreffen belemmeringen op het gebied van lichamelijke (ruim de helft) en geestelijke gezondheid (38%), gevolgd door taalproblemen (29%), het ontbreken van voldoende werkervaring (28%), rijbewijs (27%) of het feit dat er geen of weinig banen zijn waarvoor zij zijn opgeleid (23%). Slechts 4% ervaart geen belemmeringen bij het vinden van een baan.

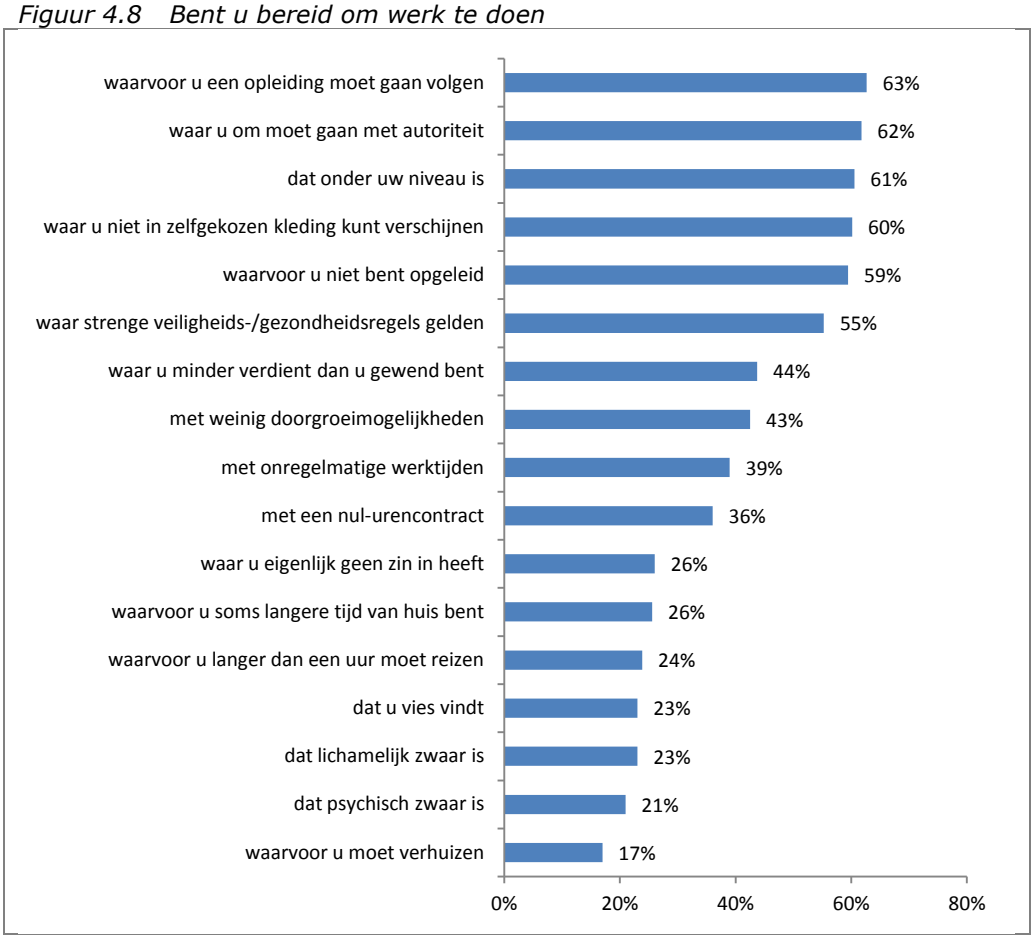
Figuur 4.7 Belemmeringen om een baan te vinden

Bereidheid om werk te accepteren

Naast de belemmeringen heeft de Inspectie SZW gevraagd naar de bereidheid van de respondenten om werk te doen of te accepteren. Meer dan 50% geeft aan bereid te zijn om werk te accepteren waarvoor een opleiding moet worden gevolgd of waarvoor men niet is opgeleid, dat onder het eigen niveau is, waarbij sprake is van autoriteit, kleding-eisen of waar veiligheidregels gelden. Op de andere stellingen antwoordt de meerderheid van respondenten negatief. Voornaamste redenen om werk niet te accepteren (77% tot 83%) betreffen: verhuizen, werk dat psychisch, lichamelijk, zwaar en vies is. Langer dan een uur reizen, langere tijd van huis zijn en werk waar de respondent geen zin in heeft is voor ongeveer driekwart niet acceptabel.

Figuur 4.8 Bent u bereid om werk te doen

4.4 Ondersteuning gemeenten bij werkhervatting en participatie

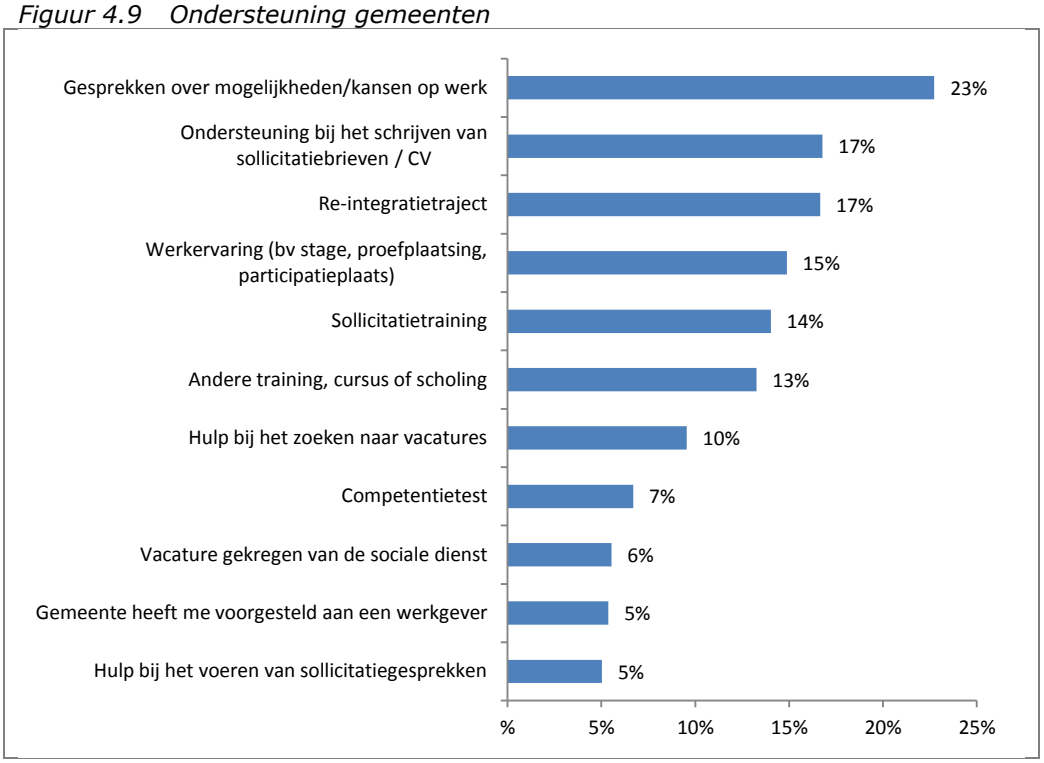
Vaste contactpersoon
Van de brede doelgroep geeft 56% aan dat zij bij de gemeente terecht kunnen bij een vast contactpersoon, 21% heeft geen vast contactpersoon en 23% weet dit niet. Ruim de helft (58%) van de respondenten geeft aan dat zij in de afgelopen zes maanden één of meerdere gesprekken hebben gevoerd tegenover 42% dat aangeeft dat in de afgelopen zes maanden geen persoonlijk gesprek aan de orde is geweest. Op de vraag wat zij vinden van de frequentie van gesprekken antwoordt 77% het aantal gesprekken goed te vinden, 23% vindt het te weinig en 6% teveel. Van de mensen die het afgelopen half geen gesprek hebben gevoerd zou 43% liever wel een gesprek hebben gehad.

Hulp bij het zoeken naar werk
In de afgelopen zes maanden heeft ongeveer de helft van de respondenten een of andere vorm van ondersteuning van de gemeente ontvangen. Onder degenen die aangeven geen ondersteuning te hebben gebruikt zegt 6% wel om hulp te hebben gevraagd maar deze niet gekregen te hebben.

De ontvangen ondersteuning betreft veelal hulp bij het vinden van werk, zoals gesprekken met een medewerker van de gemeente over de mogelijkheden en kansen op werk, ondersteuning bij het schrijven van sollicitatiebrieven/opstellen van een CV, een sollicitatietraining, hulp bij het zoeken naar vacatures of nog directere hulp naar werk zoals het voorstellen aan een werkgever en hulp bij het voeren van een sollicitatiegesprek.

Andere vormen van ontvangen ondersteuning zijn een re-integratietraject en een plek om werkervaring op te doen (in de vorm van stage, proefplaatsing of participatieplaats). In figuur 4.9 is te zien welk deel van de populatie de genoemde vormen van ondersteuning hebben ontvangen.

Figuur 4.9 Ondersteuning gemeenten

Werken met behoud van uitkering

In de afgelopen twee jaar heeft 4% van deze Pw-gerechtigden gewerkt met een loonkostensubsidie en 28% geeft aan dat er sprake is van werken met behoud van uitkering. De onbetaalde werkzaamheden kennen verschillende benamingen. Vrijwilligerswerk (37%), werkervaringsplaats (13%) en participatieplaats (10%) zijn de vaakst genoemde vormen van werken met behoud van uitkering.

Cliëntenondersteuning van de gemeente

Pw-gerechtigden kunnen bij de gemeente terecht voor (gratis) cliëntenondersteuning op het gebied van onafhankelijke informatie, advies en ondersteuning over zaken als onderwijs, wonen, werk en inkomen. Eén op de vijf geeft aan dat zij op die ondersteuning zijn gewezen, daarnaast zegt 13% dat zij daar niet op zijn gewezen, maar wel bekend zijn met de cliëntenondersteuning. Ruim tweederde is onbekend met cliëntenondersteuning. Van degenen die ermee bekend zijn heeft eenderde wel eens om hulp gevraagd bij de cliëntenondersteuning. Zij waarderen de hulp in 79% van de gevallen als positief.

Hulp van andere maatschappelijke- en zorginstellingen

Er is ook gevraagd naar ontvangen hulp vanuit andere gemeentelijke afdelingen naast de Sociale Dienst, of vanuit andere instellingen. Bij iets meer dan de helft van de respondenten is er andere hulp aan de orde. Hulpbiedende instanties die het meest zijn genoemd betreffen de GGZ (17%), hulp vanuit de Wet Maatschappelijke ondersteuning (WMO, 16%) en schuldhulpverlening (12%).

Figuur 4.10 Hulp van andere maatschappelijke- en zorginstellingen

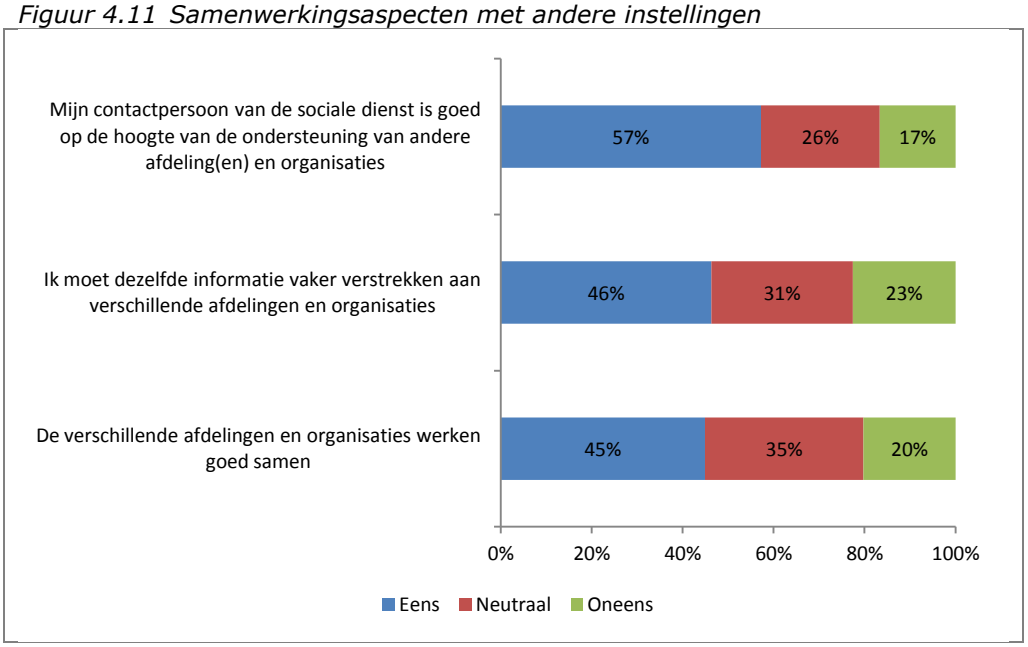

Respondenten die hulp hebben ontvangen vanuit de GGZ en bereid zijn enkele vragen over de hulp vanuit de GGZ te beantwoorden geven het volgende aan:

- Ruim 60% is op het enquêtemoment in behandeling;
- Eén op de vijf bevestigt dat zij in de gesprekken met GGZ gemotiveerd wordt om naar werk te zoeken. Bij 55% is dat juist niet het geval, de rest is hier neutraal over;
- De gesprekken met GGZ geeft bijna de helft van de respondenten (46%) zelfvertrouwen en moed, een kwart niet, de overige 30% is neutraal;
- Op de vraag of de Sociale Dienst voldoende rekening houdt met hun psychische problemen antwoordt 72% bevestigend en 11% vindt van niet;
- Bij ruim een kwart van de respondenten worden de afspraken met de Sociale Dienst in samenwerking met GGZ gemaakt, bij 40% niet, de overigen weten dit niet.

Alle respondenten die hebben aangegeven ook hulp te ontvangen van andere afdelingen of instellingen is een drietal stellingen voorgelegd over de samenwerking tussen de verschillende organisaties, zie figuur 4.11. De meesten zijn van mening dat de Sociale Dienst goed op de hoogte is van de hulp van anderen. Ook zijn er duidelijk meer mensen die vinden dat er goed wordt samengewerkt dan mensen die vinden dat dit juist niet gebeurt. Wel geeft bijna de helft aan dezelfde informatie vaker te moeten verstrekken aan verschillende instanties.

Figuur 4.11 Samenwerkingsaspecten met andere instellingen

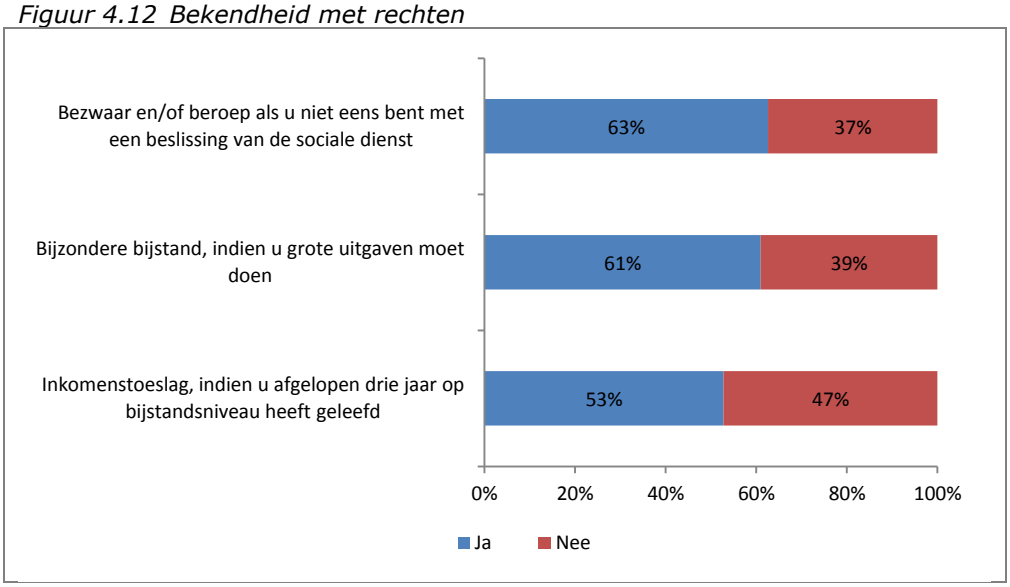
4.5 Rechten en plichten / handhaving

Kennis over rechten en verplichtingen

De Inspectie SZW heeft de respondenten gevraagd naar de kennis en het draagvlak van de rechten en plichten van de Participatiewet. Dat is gedaan door enerzijds te vragen naar de bekendheid met een aantal specifieke rechten en plichten en anderzijds middels een aantal meer algemene stellingen over rechten en plichten.

De meerderheid geeft aan op de hoogte te zijn van specifieke rechten zoals de mogelijkheid voor het indienen van bezwaar en beroep (63%), het aanvragen van bijzondere bijstand (61%) en het aanvragen van inkomenstoeslag (53%).

Figuur 4.12 Bekendheid met rechten

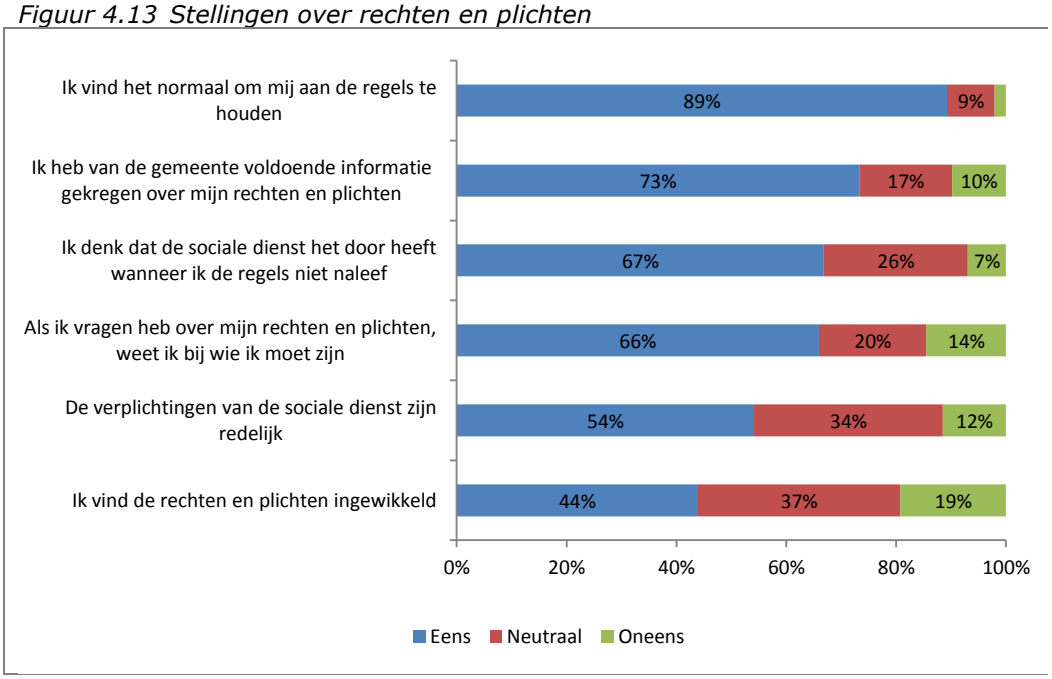
Het kennisniveau over specifieke verplichtingen is gemeten door respondenten een aantal situaties voor te leggen met de vraag of de gemeente in die situaties de uitkering kan verlagen, zie tabel 4.2. Slechts één situatie wordt door een meerderheid juist beoordeeld, namelijk dat het niet verschijnen op een afspraak met de sociale dienst tot sanctionering kan leiden. Dat sanctionering mogelijk is in andere gegeven situaties wordt door slechts 10% tot maximaal 25% van de respondenten juist beantwoord. Het gaat hier om de verplichtingen moeite doen om de Nederlandse taal te leren, een uur te willen reizen, het dragen van gepaste kleding en verhuizen voor werk.

Tabel 4.2 Stellingen over bekendheid verplichtingen/ in welke situaties is sanctionering mogelijk

	Sanctioneringsgrond volgens de Pw?	Deel respondenten dat denkt dat dit een grond voor sanctioneren is
als ik niet verschijn op een afspraak met de sociale dienst	Ja	56%
als ik geen moeite doe om voldoende de Nederlandse taal te beheersen	Ja	26%
als ik geen uur wil reizen voor een baan	Ja	17%
als ik geen gepaste kleding wil dragen	Ja	13%
als ik niet wil verhuizen naar waar werk is	Ja	10%

Met name de kennis van de specifieke verplichtingen toont aan dat het kennisniveau van respondenten op een aantal punten te wensen over laat. Uit figuur 4.13 valt af te lezen dat bijna de helft van de brede doelgroep de rechten en plichten ingewikkeld vindt. Toch antwoordt driekwart bevestigend op de stelling of zij voldoende zijn voorgelicht, maar hier zal meespelen dat je 'niet weet wat je niet weet'. Overigens is er in algemene zin veel draagvlak voor de regels en schatten de meeste respondenten de pakkans bij het niet naleven van de regels hoog in.

Figuur 4.13 Stellingen over rechten en plichten

Sollicitatie- en re-integratieplicht
Van de respondenten die op het enquêtemoment nog een uitkering ontvangen geeft 62% aan door de gemeente vrijgesteld te zijn van de sollicitatie- en re-integratieplicht. Van deze groep zoekt 16% op dat moment evenwel toch naar werk. Anderzijds zoekt van het deel van de respondenten dat zegt juist *niet* te zijn ontheven van de sollicitatie- en/of re-integratieplicht, ruim de helft op het moment van enquêteren niet naar werk. Voor een deel zal het bij deze laatste groep gaan om mensen die middenin een re-integratietraject zitten.

Tabel 4.3 Vrijgesteld van sollicitatie- en re-integratieplicht versus werk zoeken

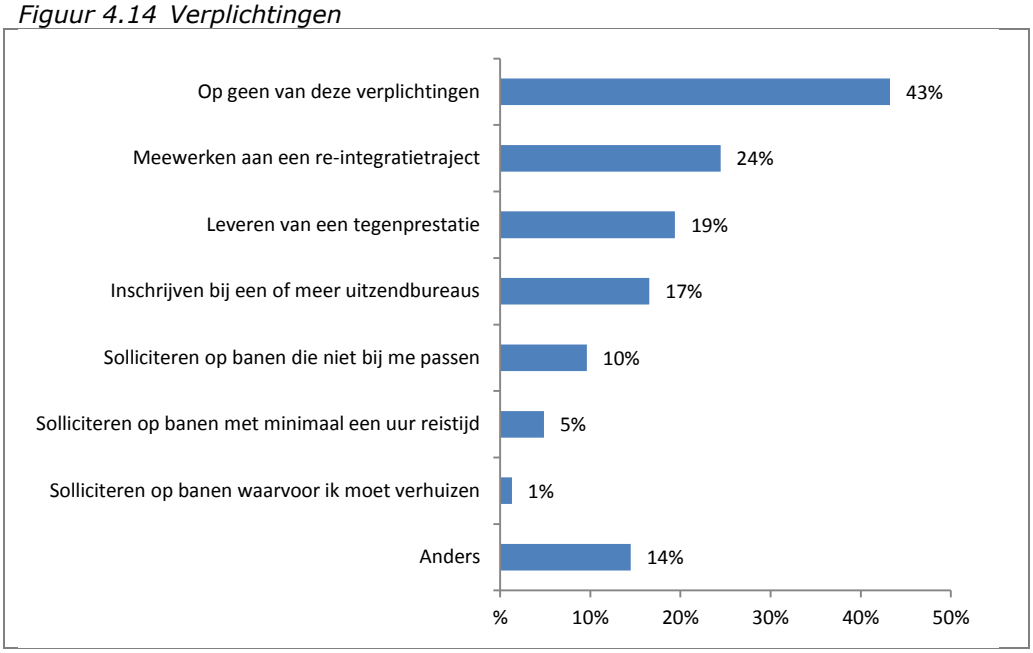
	Zoekend naar werk	Niet zoekend naar werk	Totaal
Vrijgesteld	16%	84%	62%
Niet vrijgesteld	46%	54%	38%
Totaal	27%	73%	100%

Van de mensen die zeggen geen ontheffing van de sollicitatie- en re-integratieplicht te hebben geeft de meerderheid (64%) aan dat zij geen afspraken hebben met de gemeente over het aantal keren solliciteren. Ongeveer 15% van deze groep heeft deze afspraken volgens eigen zeggen wel, 20% weet niet of dergelijke afspraken gemaakt zijn.

Het aandeel zonder ontheffing (op basis van eigen perceptie) van de sollicitatie- en re-integratieplicht en het aandeel hierbinnen met afspraken over het aantal sollicitaties impliceert dat slechts 5% van de totale populatie afspraken heeft over het aantal sollicitaties en zich hier bewust van is (15% van 38%). Het vaakst gaat het om de afspraak om 4 keer per maand te solliciteren. Een kwart van degenen met concrete sollicitatieafspraken vindt het aantal keren solliciteren te veel, de rest vindt het genoeg of zelfs te weinig.

Aangesproken op specifieke verplichtingen
Respondenten is ook gevraagd op welke plichten ze wel eens zijn aangesproken door de gemeente. Een kwart is wel eens aangesproken om mee te werken aan een re-integratietraject en één op de vijf om een tegenprestatie te leveren. Het moeten solliciteren op banen met een lange reistijd of waarvoor de uitkeringsgerechtigde zou moeten verhuizen wordt heel sporadisch ervaren. Iets minder dan de helft van de respondenten geeft aan dat zij nooit zijn aangesproken op één van de geopperde verplichtingen uit onderstaande figuur.

Figuur 4.14 Verplichtingen

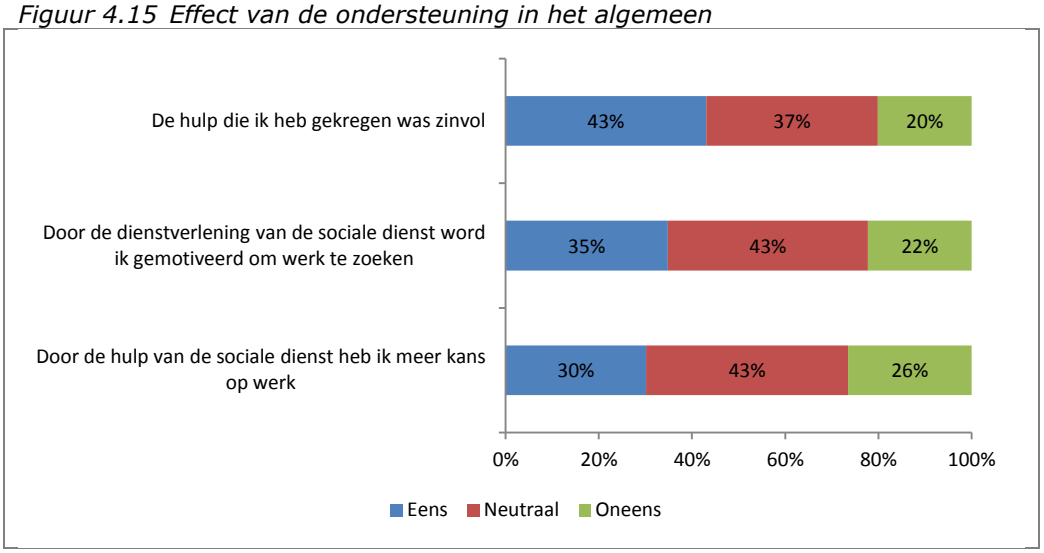
Sancties
Een kwart van de brede doelgroep heeft weleens te maken gehad met een sanctie vanuit de gemeente. Het kan hierbij gaan om een boete, uitkeringsverlaging dan wel een (mondelinge of schriftelijke) waarschuwing. Van deze gesanctioneerden vond meer dan de helft deze sanctie onterecht.

4.6 Effecten van de ondersteuning

Aandeel dat tegenprestatie heeft geleverd en het effect hiervan
Eén op de drie respondenten heeft volgens eigen zeggen gedurende de afgelopen twee jaar een tegenprestatie voor de uitkering geleverd. Slechts 15% geeft aan dat zij door de tegenprestatie meer kans op betaald werk hebben gekregen. Het overgrote deel (63%) van degenen die een tegenprestatie heeft gedaan denkt dat deze vorm van werken met behoud van uitkering de kans op betaald werk niet heeft vergroot. De overige 22% kan hier geen inschatting van geven.

Effect van de ondersteuning in het algemeen
Bijna de helft van de respondenten is het eens met de stelling dat de ontvangen hulp van de sociale dienst in het algemeen zinvol was. Het aandeel dat door de hulp wordt gemotiveerd om werk te zoeken ligt met 35% iets lager terwijl het deel dat inschat dat de hulp daadwerkelijk heeft geleid tot een grotere kans om aan het werk te komen 30% bedraagt.

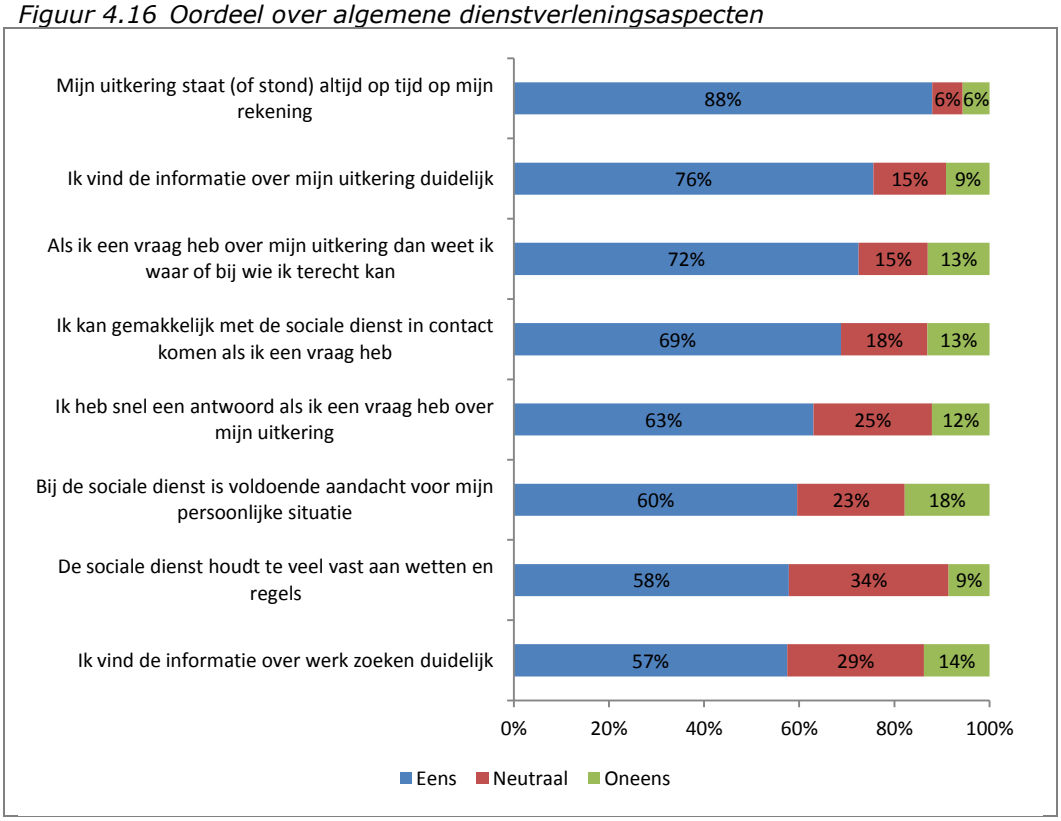
Figuur 4.15 Effect van de ondersteuning in het algemeen

4.7 Oordeel over de kwaliteit van de dienstverlening

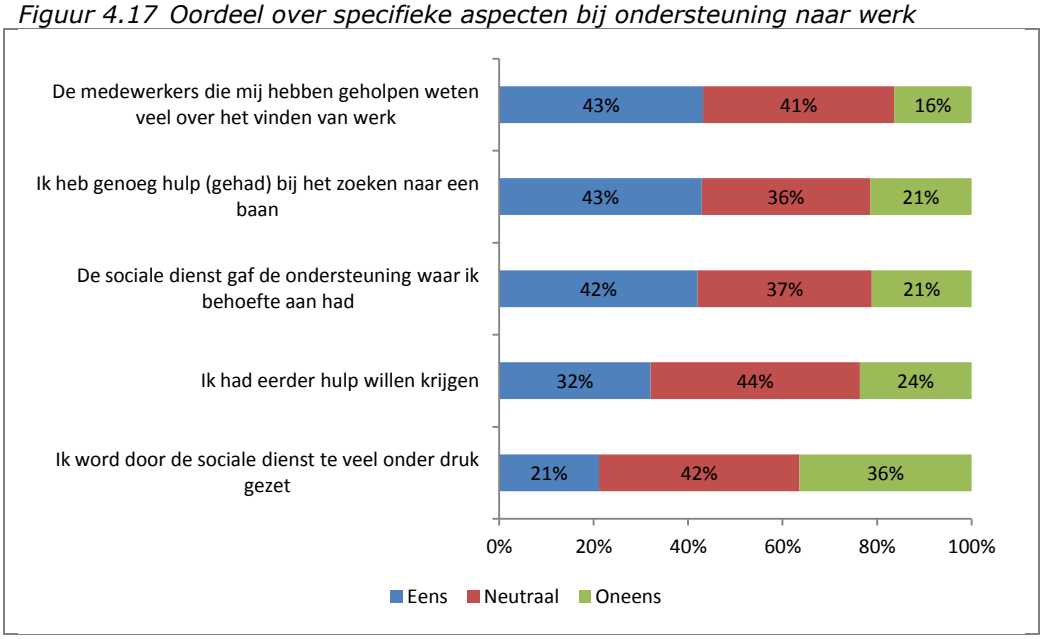
De respondenten waarderen de algemene dienstverleningsaspecten positiever dan de specifieke aspecten bij de ondersteuning naar werk. Algemene dienstverleningsaspecten zoals een tijdige betaling van de uitkering, het rekening houden met de persoonlijke situatie van de respondent en de bereikbaarheid van de sociale dienst worden door de meerderheid positief beoordeeld. Een algemeen aspect dat door de meerderheid juist negatief wordt beoordeeld betreft de mate waarin de sociale dienst vasthoudt aan wetten en regels.

Figuur 4.16 Oordeel over algemene dienstverleningsaspecten

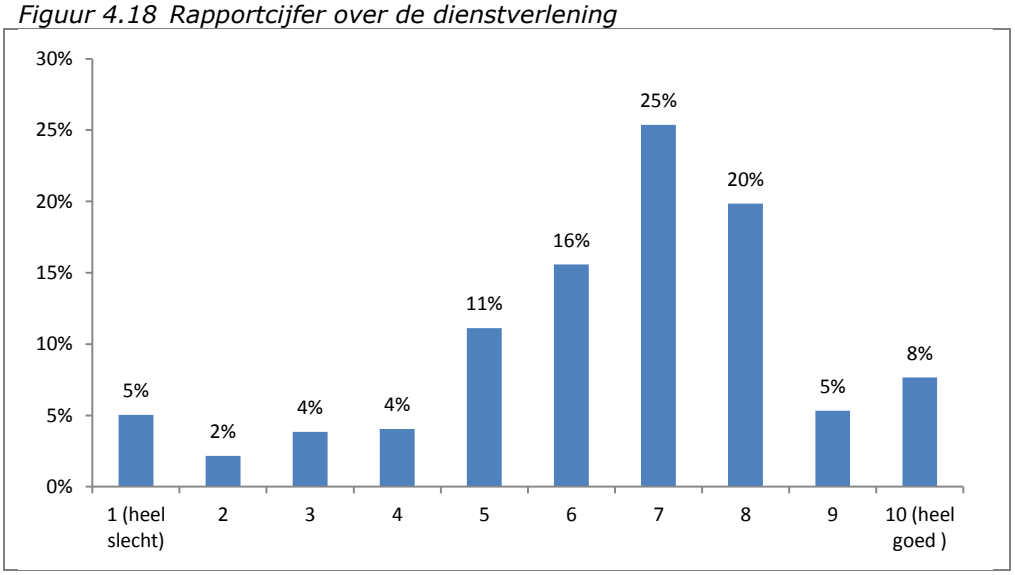
Respondenten is vervolgens gevraagd te reageren op een aantal specifieke aspecten bij de ondersteuning naar werk. Deze stellingen laten een wat gemengder beeld zien. Toch zijn er meer mensen die het eens zijn met stellingen dat medewerkers veel weten over het vinden van werk, dat ze genoeg hulp hebben gehad bij het zoeken naar werk en dat de ondersteuning is geboden waar behoefte aan was, dan dat er mensen zijn die het hier het hier uitgesproken mee oneens zijn. Wel is er een aanzienlijke groep die eerder hulp had willen krijgen.

Figuur 4.17 Oordeel over specifieke aspecten bij ondersteuning naar werk

Tot slot is respondenten gevraagd de ondersteuning vanuit de sociale dienst uit te drukken in een rapportcijfer. Zij waarderen deze dienstverlening gemiddeld met een 6,5. Driekwart geeft de dienstverlening een voldoende (een 6 of hoger) en een kwart waardeert de verstrekte dienstverlening met een onvoldoende (een 5 of lager). Het meest gegeven rapportcijfer is een 7.

Figuur 4.18 Rapportcijfer over de dienstverlening

5 Mensen die op 31 december 2014 op de wachtlijst Wsw stonden

5.1 Inleiding

In dit hoofdstuk gaat het over de mensen die op 31 december 2014 op de wachtlijst voor de Wsw stonden. Per 1 januari 2015 is de Wsw afgesloten voor nieuwe instroom. De uitkeringssituatie bepaalt wie verantwoordelijk is voor de activering van mensen op de wachtlijst Wsw. Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de mensen met een WWB-uitkering en nuggers. UWV is verantwoordelijk voor de mensen met uitkeringen van UWV, zoals de Wajong. Sinds de Participatiewet in werking trad, is de vrijstelling voor re-integratie voor mensen met een Wsw-indicatie vervallen.

De mensen met een Wsw-indicatie (ook degenen die niet werken via de Wsw) zijn opgenomen in het doelgroepregister voor de 125.000 extra banen van de afspraak uit het sociaal akkoord. Sociale partners en het kabinet hebben afgesproken dat er in totaal 125.000 extra banen beschikbaar komen voor mensen met een arbeidsbeperking.
De sociale partners en de gemeenten hebben afgesproken dat mensen op de Wsw-wachtlijst en Wajongers de eerste jaren voorrang krijgen bij het plaatsen op een baan.

Voor deze doelgroep is geen sprake geweest van een nulmeting in de vorige klantmonitor; het gaat immers om de mate waarin deze mensen toegang krijgen tot de extra banen en daar was geen sprake van in de oude situatie. In dit rapport beschrijven we zodoende sec de ervaringen en waarderingen van de respondenten over de dienstverlening in de afgelopen twee jaar.

Steekproef
Uit de populatie van bijna 11.200 mensen op de wachtlijst Wsw is een aselecte steekproef van 1.500 getrokken aan wie in juni 2017 een vragenlijst is opgestuurd. De respons bedraagt met 597 ingezonden vragenlijsten bijna 40%. De doelgroep is een kwetsbare groep, waarvan een groot deel een lage opleiding heeft gehad en waar de zelfredzaamheid relatief laag is. Iets meer dan de helft van de respondenten geeft aan de vragenlijst zelf ingevuld te hebben. De antwoorden zijn niet altijd consistent: zo kan iemand bij vraag 1 aangeven betaald werk te hebben en bij vraag 22 aangeven de afgelopen twee jaar geen betaald werk te hebben gedaan.
Ook moet rekening worden gehouden dat voor respondenten het onderscheid tussen UWV en sociale dienst/gemeente niet altijd helder zal zijn. In hoeverre ondersteuning heeft plaatsgevonden en met name door wie is zodoende niet altijd met zekerheid aan te geven. Zie voor verantwoording daarover in de betreffende paragrafen.

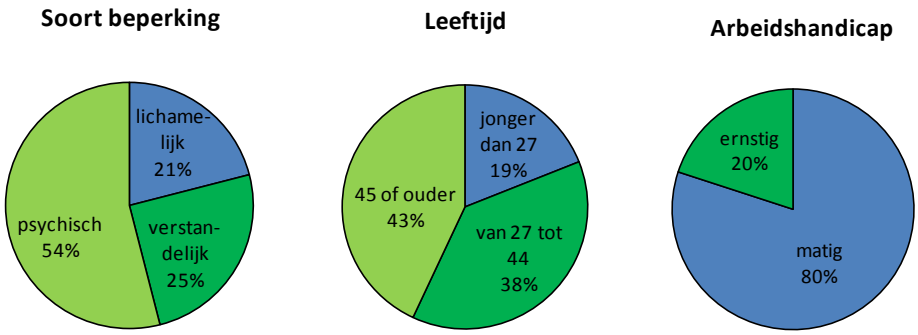
Mannen enerzijds en mensen tussen de 27 en 45 jaar anderzijds zijn in de respons relatief ondervertegenwoordigd tegenover vrouwen en mensen ouder dan 45 jaar. In de analyse is daarvoor, door weging, gecorrigeerd.

5.2 Achtergrondkenmerken populatie wachtlijst Wsw

Figuur 5.1 geeft de verdeling van de populatie mensen op de Wsw-wachtlijst eind 2014 naar soort beperking, leeftijd en arbeidshandicap, ontleend aan het jaarrapport Wsw-statistiek[9].

[9] Panteia, Zoetermeer, juni 2015

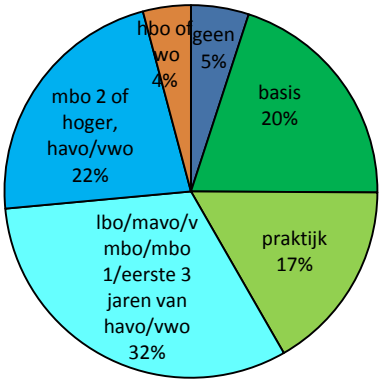
Figuur 5.1 Verdeling populatie Wsw-wachtlijst op 31 december 2014

De overige gegevens over kenmerken van de populatie zijn ontleend aan de antwoorden op de vragenlijst van juni 2017, ruim twee jaar na de wetswijziging (n=597).

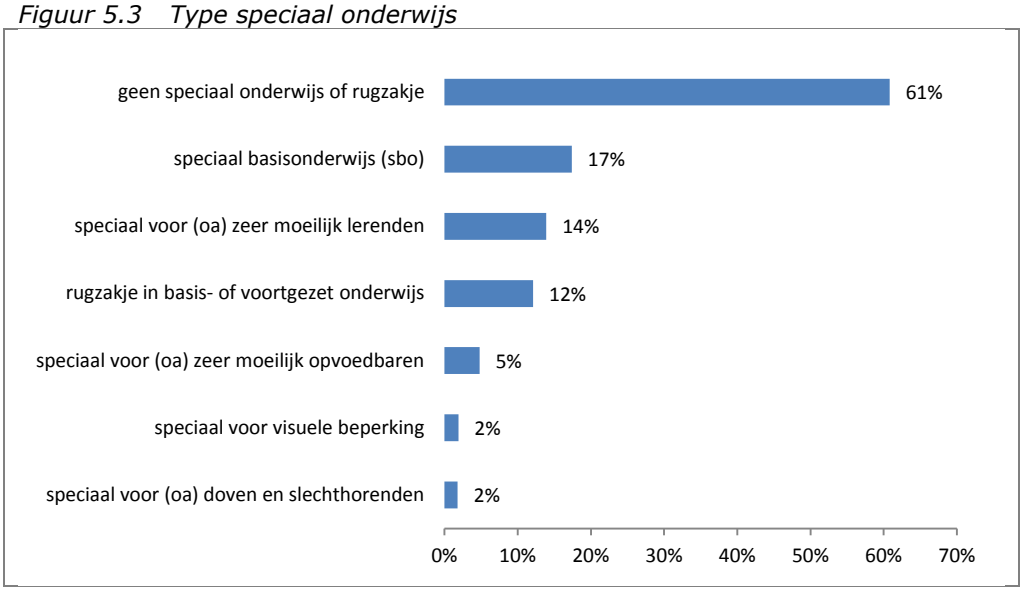
Uit figuur 5.2 blijkt dat ruim een kwart van de personen op de wachtlijst mbo 2 of hoger onderwijs heeft genoten.

Figuur 5.2 Hoogst genoten opleiding populatie Wsw-wachtlijst

Ruim 60% heeft geen speciaal onderwijs of onderwijs met leerling gebonden financie-ring (rugzakje) gevolgd. Zie figuur 5.3.

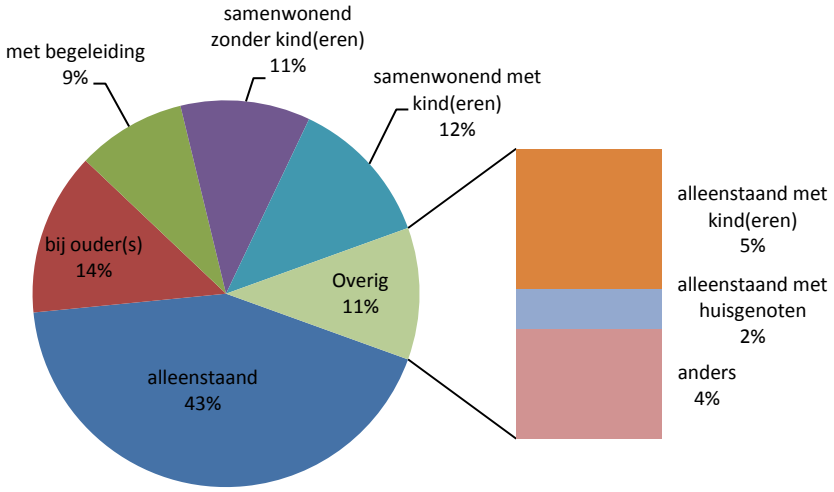
Figuur 5.3 Type speciaal onderwijs

Bouw en techniek respectievelijk Zorg en welzijn zijn de meest genoemde richtingen van de gevolgde opleidingen met beide zo'n 17%. Horeca en toerisme komt op 10%; andere richtingen scoren rondom 5% of minder.

De meeste mensen op de wachtlijst wonen alleen (43%), 17% heeft kinderen en 9% woont met begeleiding. Zie figuur 5.4.

Figuur 5.4 Woonsituatie

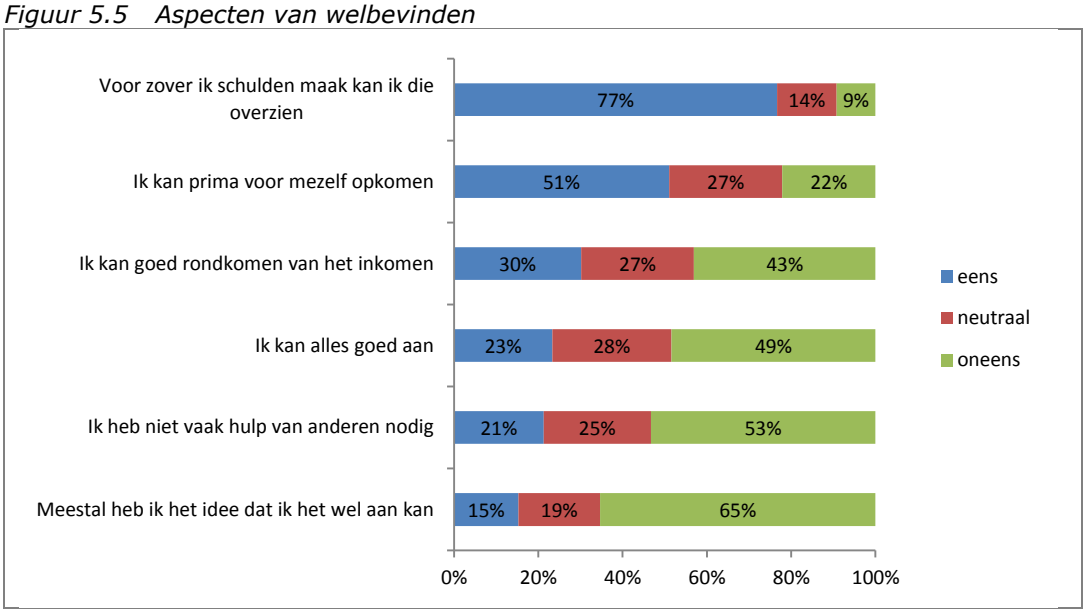

Wat de gezondheidssituatie betreft geeft ruim 30% aan dat deze slecht tot zeer slecht is; een kwart beschouwt die als goed tot zeer goed. Bijna 10% van de respondenten wil uit privacy-overwegingen hier geen informatie over geven.

Figuur 5.5 geeft inzicht in aspecten van het welbevinden van de populatie. Minder dan 10% van de respondenten geeft aan schulden te maken die zij niet kunnen overzien. Daarbij geldt wel de kanttekening dat het niet fijn is om aan te geven dat je je schulden niet onder controle hebt. De helft van de mensen kan prima voor zichzelf opkomen.

Maar ook circa de helft van de populatie geeft aan vaak hulp van anderen nodig te hebben en niet alles goed aan te kunnen.

Figuur 5.5 Aspecten van welbevinden

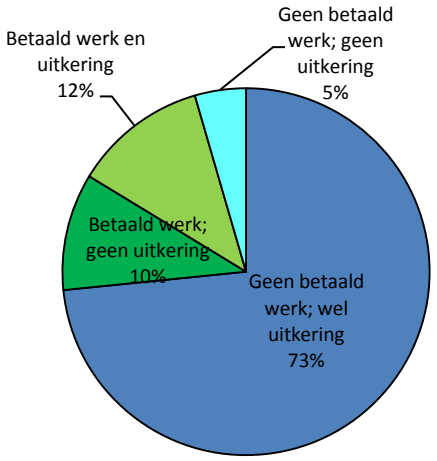
5.3 Dienstverlening algemeen

In de vragenlijst zijn vragen gesteld over hulp in het algemeen van de sociale dienst of UWV. Die vragen zijn aan alle respondenten gesteld (n=597). Of iemand ondersteuning heeft gehad hebben we afgeleid van de vraag welke ondersteuning de afgelopen twee jaar is gebruikt (tenminste één van de aangegeven vormen aangevinkt; vraag 10). Of het om ondersteuning van de sociale dienst of UWV ging is afgeleid uit de beantwoording van de vragen 1 t/m 4:

- Sociale dienst: als respondent aangaf op het peilmoment een uitkering van de sociale dienst te hebben (vraag 2) en in de afgelopen 2 jaar geen uitkering van UWV te hebben ontvangen (vraag 3; n=150);
- UWV: als respondent aangaf op het peilmoment een uitkering van UWV te hebben (vraag 2) en in de afgelopen 2 jaar geen uitkering van de sociale dienst te hebben ontvangen (vraag 3; n=280);
- Anders/onbekend: combinaties van utkeringen of onbekend, of nu geen uitkering (n=88; plus missing bij 19 respondenten).

Werk en uitkering
Bijna driekwart van de respondenten heeft op het peilmoment een uitkering en geen betaald werk; ruim 20% werkt en 5% heeft én geen werk én geen uitkering, zie figuur 5.6.

Figuur 5.6 Verdeling populatie over werk en uitkering

Afspraken met sociale dienst of UWV over zoeken naar werk
Deze zijn volgens 40% van de respondenten gemaakt. Bij klanten van de sociale dienst gaat het om 48%; bij UWV-klanten om 39%. De afspraken gingen voor bijna een derde om betaald werk (figuur 5.7) Bij klanten van de sociale dienst ging het iets minder vaak over betaald werk dan bij klanten van UWV (24% versus 32%). Ook dit verschil is significant.

Figuur 5.7 Doel van de afspraak met sociale dienst of UWV

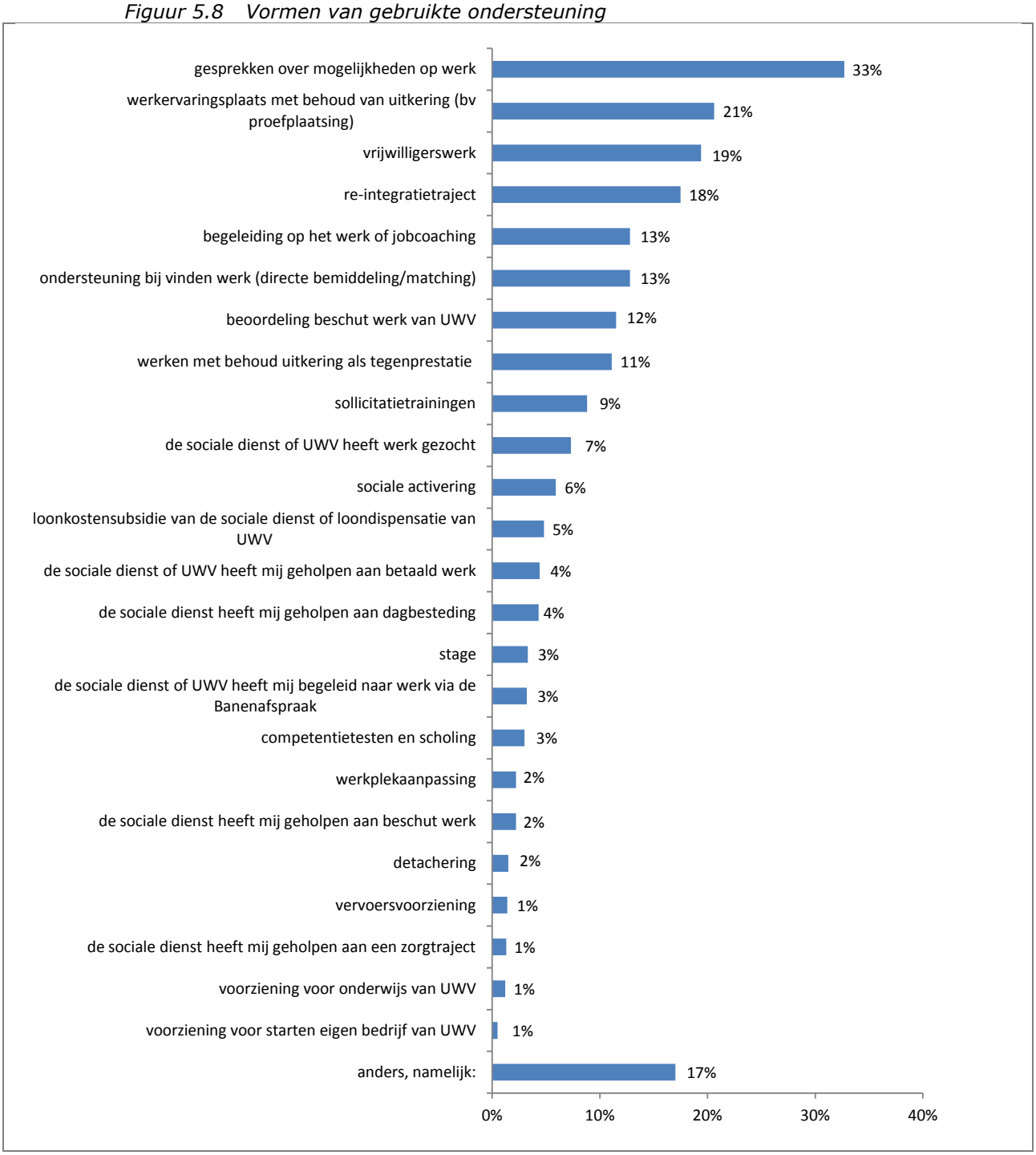

Over het aantal uren dat men kan werken
Bijna 40% van de respondenten geeft aan dat bij hen is vastgesteld hoeveel uur ze kunnen werken. Voor eenderde betreft dat 10 tot 20 uur. De andere drie categorieën (1-10; 10-20; 30-40) komen ongeveer even vaak voor.
Ruim driekwart van de mensen waar het aantal uur dat men kan werken is vastgesteld, is het eens met het dat aantal uren; 16% vindt zelf dat ze minder uur kunnen werken dan is vastgesteld; 8% denkt meer uur te kunnen werken.

Vormen van gebruikte ondersteuning
Van de respondenten heeft 80% een vorm van ondersteuning gebruikt in de afgelopen 2 jaar; 15% zegt geen ondersteuning te hebben gebruikt en 5% geeft aan dat wel om ondersteuning is gevraagd, maar dat dit niet is gekregen.

Meest gebruikte vorm van ondersteuning is gesprekken over mogelijkheden op werk (33%). Zie figuur 5.8.

Figuur 5.8 Vormen van gebruikte ondersteuning

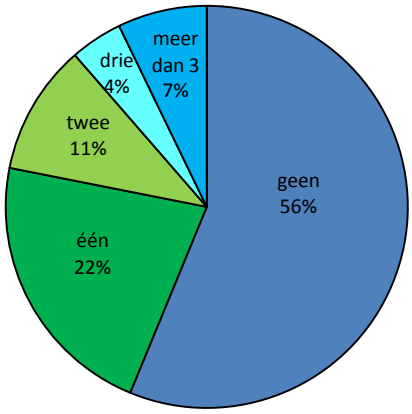
Ook veel genoemd worden werkervaringsplaatsen, vrijwilligerswerk en re-integratietraject (18% tot 21%). Begeleiding op het werk wordt significant vaker genoemd door UWV-klanten (ca. 16%) dan door klanten van de sociale dienst (8%).

Uiteraard kan meer dan één vorm van ondersteuning worden gebruikt door de respondenten. Ruim een derde vinkte één vorm aan; meer dan de helft gebruikte 2 tot 5 vormen van ondersteuning.

Contactpersoon en aantal gesprekken
Ruim 40% van de respondenten heeft een vast contactpersoon; bij de sociale dienst is dat 60% tegen ruim 30% bij UWV.

In figuur 5.9 zien we dat 56% van de respondenten het afgelopen half jaar geen persoonlijk gesprek heeft gehad met een dienstverlener van de sociale dienst of UWV. Bij UWV ligt dat percentage hoger dan bij de sociale dienst: 62% tegen 41%. Het verschil is wederom significant.

Figuur 5.9 Aantal persoonlijke gesprekken afgelopen half jaar

De respondenten is gevraagd wat zij vonden van dat aantal contacten. Tabel 5.1 geeft de resultaten. We zien dat hoe meer contacten er geweest zijn hoe minder klanten spreken van te weinig contacten. Bijna 6 op de 10 (58%) vindt het aantal contacten precies goed. Opmerkelijk daarbij is dat de helft van de respondenten die geen enkel contact hadden, dat toch wel precies goed vinden. Tussen klanten van de sociale dienst en UWV bestaat hier weinig verschil.

Tabel 5.1 Oordeel over aantal contacten in het afgelopen halfjaar

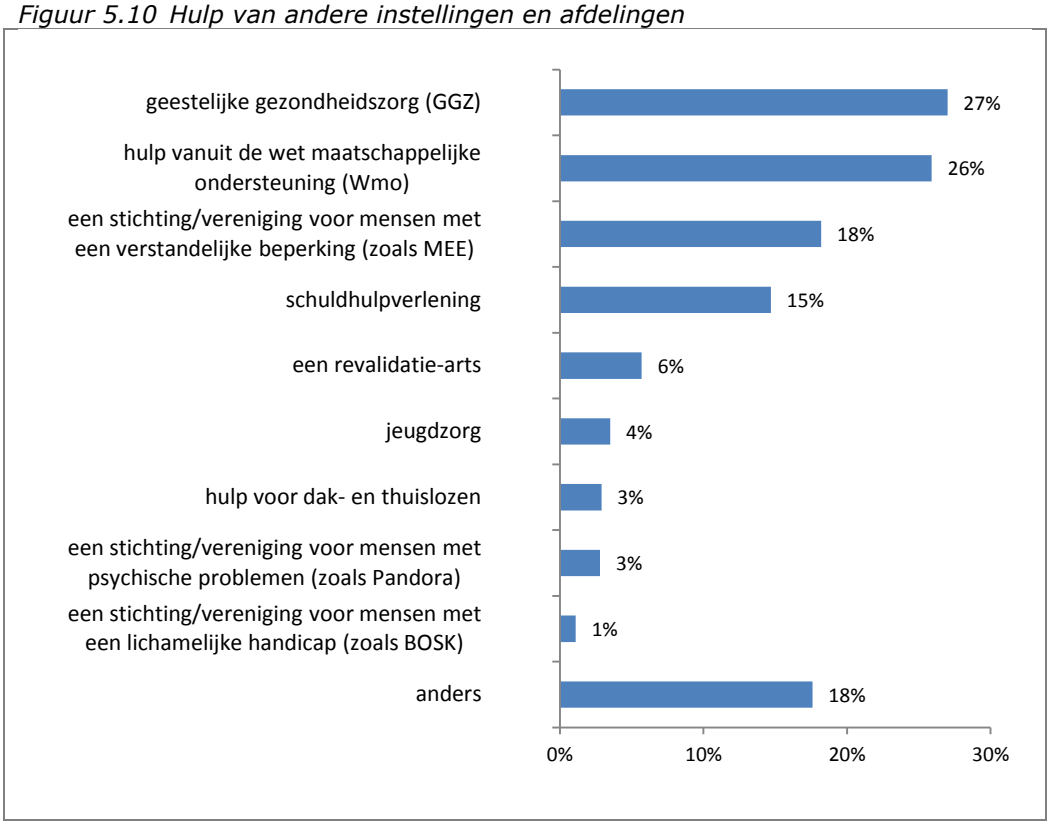
		Aantal pers. gesprekken in afgelopen 6 maanden			
Oordeel	Totaal	0	1	2-3	4 of meer
te veel	3%	1%	2%	5%	10%
precies goed	58%	49%	67%	68%	67%
te weinig	40%	50%	31%	27%	23%
totaal	100%	100%	100%	100%	100%

Cliëntondersteuning
Gemeenten en UWV dienen klanten met vragen over werk, inkomen en uitkering te wijzen op de onafhankelijke (gratis) cliëntenondersteuning. Daar kan de klant terecht voor onafhankelijke informatie, advies en ondersteuning over zaken als onderwijs, wonen, werk en inkomen, bijvoorbeeld als de klant het ergens niet mee eens is.

Driekwart van de respondenten geeft aan niet gewezen te zijn op de cliëntenondersteuning en daar ook niet zelf mee bekend te zijn. Hierbij is geen significant verschil tussen cliënten van UWV of gemeenten. Een derde van degenen die wisten van het bestaan van de cliëntondersteuning heeft daar ook hulp gevraagd. Van deze groep (n=43) geeft 70% aan voldoende tot goed geholpen te zijn.

Andere dienst- en hulpverleners
Aan de respondenten is gevraagd aan te vinken welke andere afdelingen of instellingen dan de sociale dienst of UWV hulp hebben gegeven. Een derde van de respondenten geeft aan geen andere hulp te hebben gehad. Meest genoemd door de anderen werden achtereenvolgens: GGZ (27%); WMO (26%); stichting/vereniging voor mensen met een verstandelijke handicap (18%) en de schuldhulpverlening (15%). Zie figuur 5.10.

Figuur 5.10 Hulp van andere instellingen en afdelingen

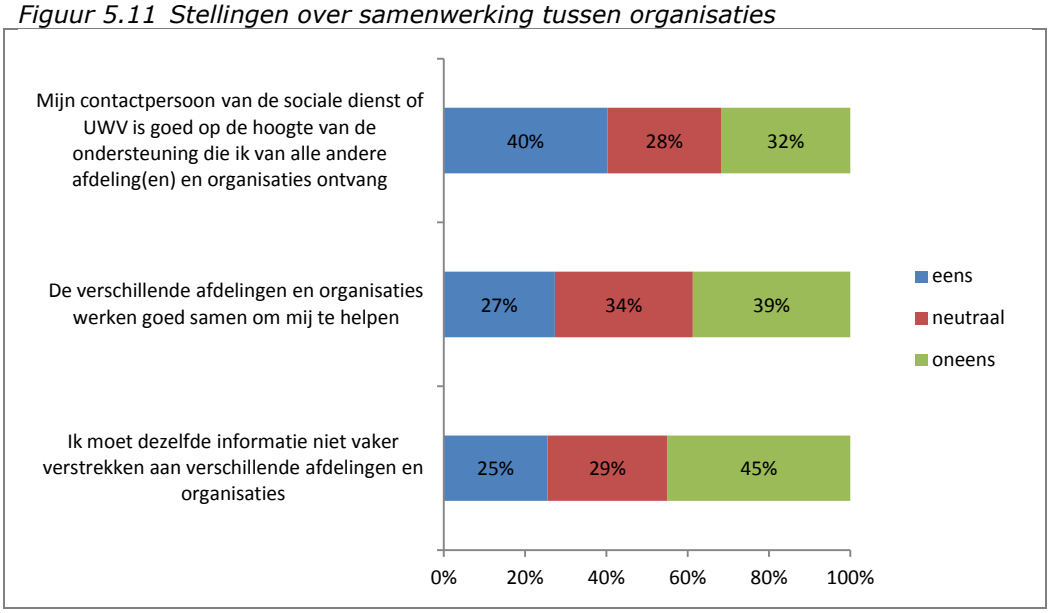
Hulp van GGZ
De respondenten die aangeven hulp van de GGZ te hebben gehad is gevraagd naar een aantal ervaringen en waarderingen over die hulp. 30% wil zich daar uit privacy-overwegingen niet over uitlaten. Voor de overigen geldt:

- 65% krijgt op het peilmoment ondersteuning van de GGZ;
- 60% is op het peilmoment in behandeling bij de GGZ;
- 24% wordt door de GGZ in gesprekken gemotiveerd om werk te zoeken, tegen 47% niet (de overige 30% is daar neutraal in);
- 42% put zelfvertrouwen en moed uit de gesprekken met de GGZ, tegen 22% niet (36% neutraal);
- Bij 14% geven de gesprekken een gevoel van onzekerheid, tegen 59% niet (27% neutraal);
- 35% vindt dat in de afspraken met de sociale dienst voldoende rekening is gehouden met psychische problemen, tegen 29% niet (36% neutraal);

- 18% geeft aan dat de afspraken met de sociale dienst in samenwerking met de GGZ-hulpverlener zijn gemaakt, tegen 57% niet (24% weet niet).

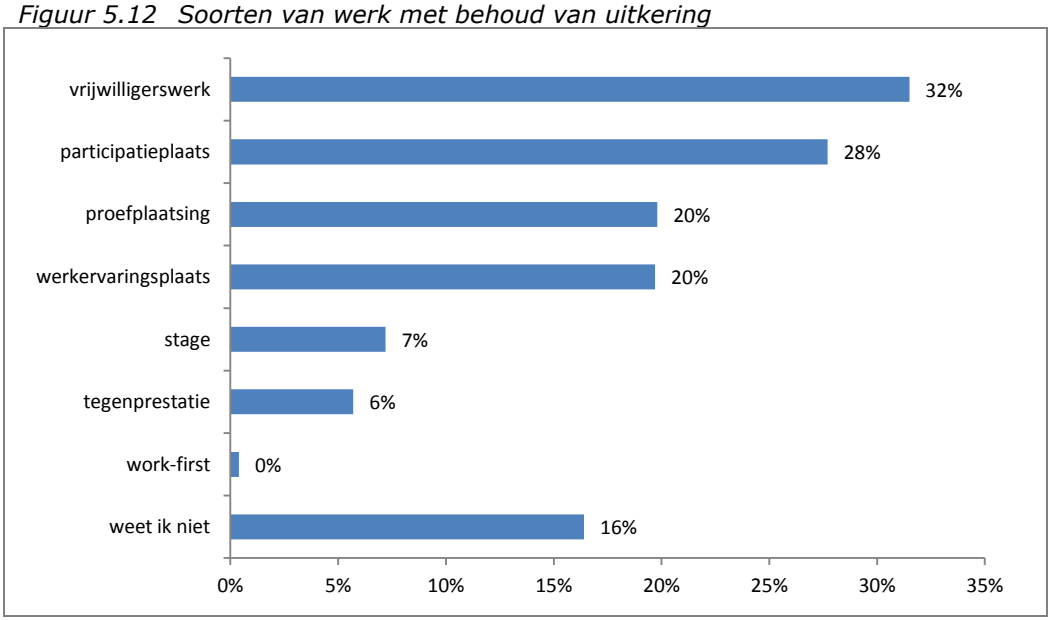
Samenwerking tussen organisaties
Figuur 5.11 geeft de uitkomsten op drie stellingen over samenwerking. Positief reageert 25% tot 40% op de stellingen; negatief ruim 30% tot 45%. Het minst positief zijn de respondenten over de stelling dat ze niet vaker dezelfde informatie moeten verstrekken aan verschillende organisaties.

Figuur 5.11 Stellingen over samenwerking tussen organisaties

Werken met behoud van uitkering
Een derde van de respondenten heeft in de afgelopen jaren gewerkt met behoud van de uitkering. Dat betreft met name vrijwilligerswerk (32%) en participatieplaatsen (28%). Maar ook proefplaatsingen en werkervaringplaatsen (beide 20%) worden relatief veel genoemd. Zie figuur 5.12.

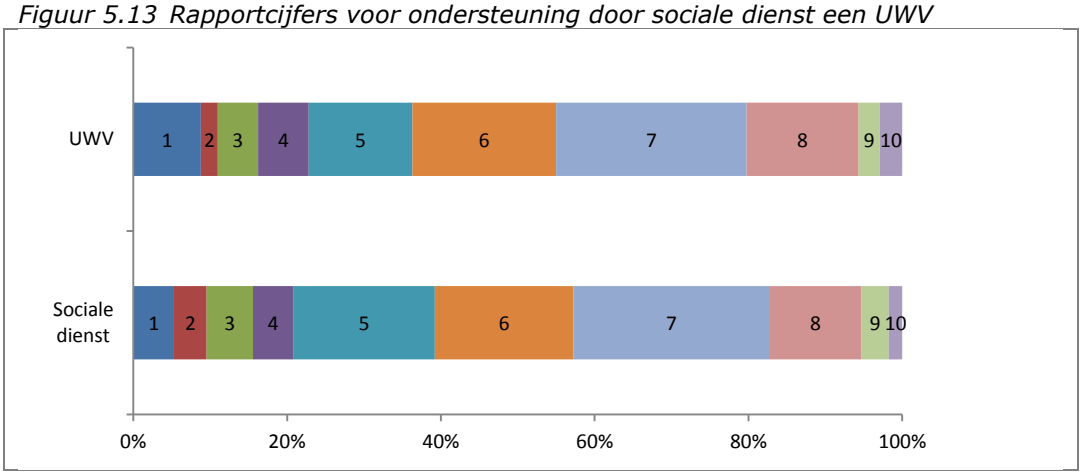
Figuur 5.12 Soorten van werk met behoud van uitkering

Combinaties van soorten werk met behoud van uitkering worden door ruim 20% van de respondenten aangegeven (van degenen die gewerkt hebben met behoud van uitkering). De meest voorkomende combinatie is die van vrijwilligerswerk met een participatieplaats.

Waardering ondersteuning algemeen
De respondenten hebben een rapportcijfer gegeven voor de ondersteuning die zij kregen van de sociale dienst en/of UWV "in zijn geheel". Die cijfers ontlopen elkaar weinig. Gemiddeld scoort de sociale dienst een 5,8 en UWV een 5,9. Zo geeft ruim 60% van de betreffende respondenten een cijfer 6 of hoger. Bijna 40% geeft een onvoldoende.

Figuur 5.13 Rapportcijfers voor ondersteuning door sociale dienst een UWV

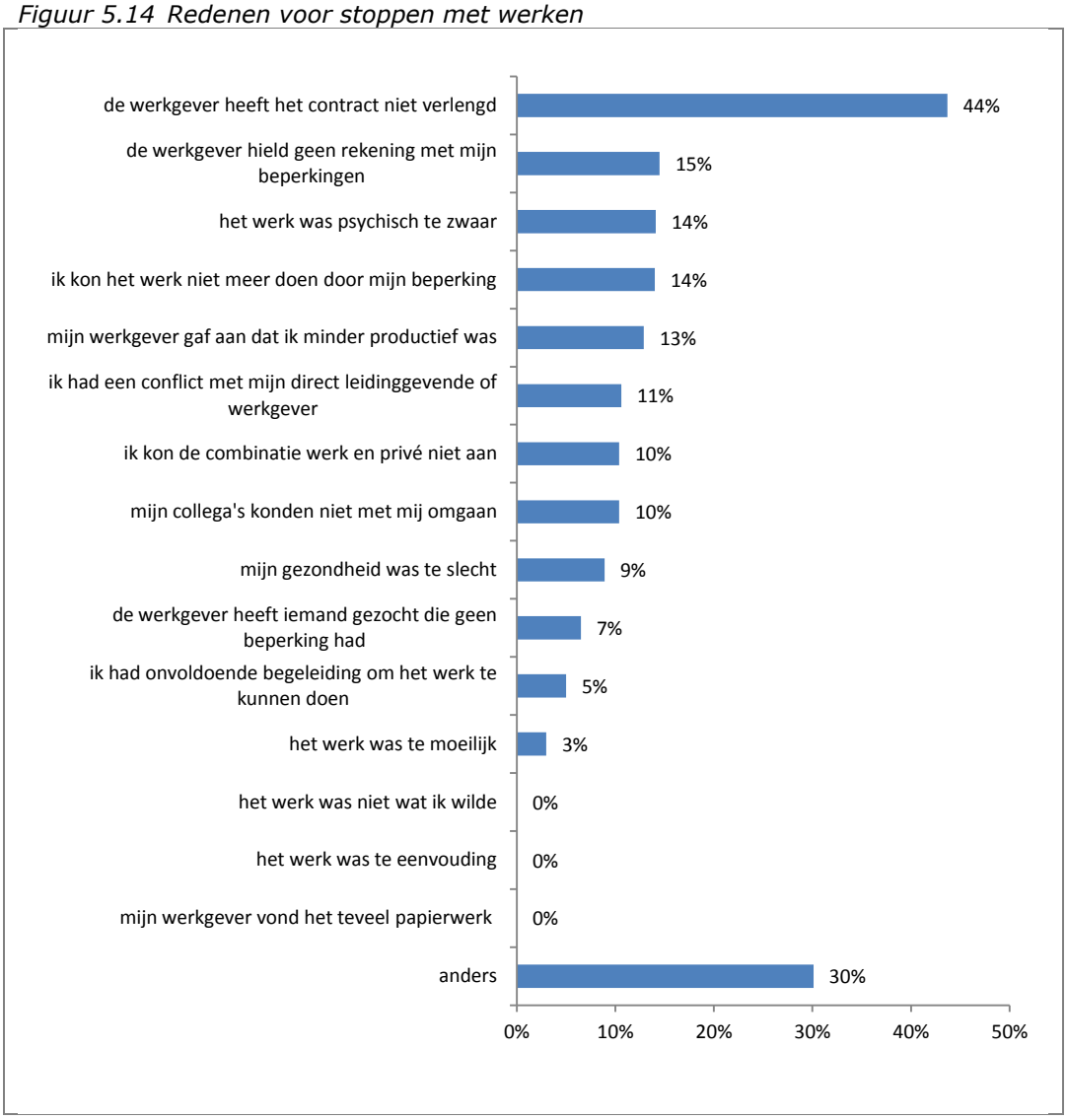
5.4 Begeleiding op het werk

Beschrijving doelgroep
De beschrijvingen in deze paragraaf betreffen de 142 respondenten die aangeven in de afgelopen 2 jaar betaald werk te hebben gedaan. Een deel daarvan is inmiddels (op het peilmoment) weer gestopt met werken. Hen is gevraagd wanneer en waarom is gestopt met werken (n=44). Aan de overigen is gevraagd naar aspecten van hun werk en ervaringen en waarderingen met de begeleiding op het werk. Dat betreft dus het deel van de respondenten dat op het peilmoment betaald werk heeft (n=98).

Gewogen geeft dat de volgende verdeling: van de populatie op de wachtlijst Wsw eind 2014 heeft 25% in de afgelopen 2 jaar betaald werk gedaan. Daarvan werkt 71% op het peilmoment nog steeds; 29% is inmiddels weer gestopt.

Inmiddels gestopt met werken
Een derde van de gestopten is al meer dan een jaar geleden gestopt. Als veruit de meest genoemde redenen voor het stoppen met werk werd aangevinkt dat de werkgever het contract niet heeft verlengd (44%). Daarna volgen een aantal redenen die te maken hebben met de beperkingen van de respondenten: daar werd geen of onvoldoende rekening mee gehouden volgens de respondent. Bijna een derde gaf nog andere redenen aan voor het stoppen met werken. De meest genoemde daarbij was dat het werk ophield door faillissement of tekort aan opdrachten. Zie verder figuur 5.14.

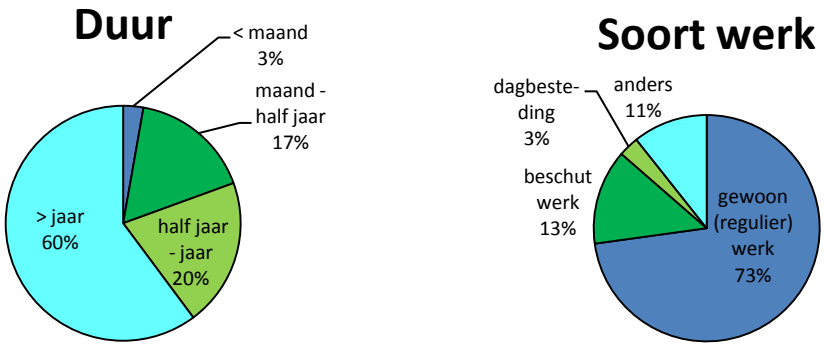
Figuur 5.14 Redenen voor stoppen met werken

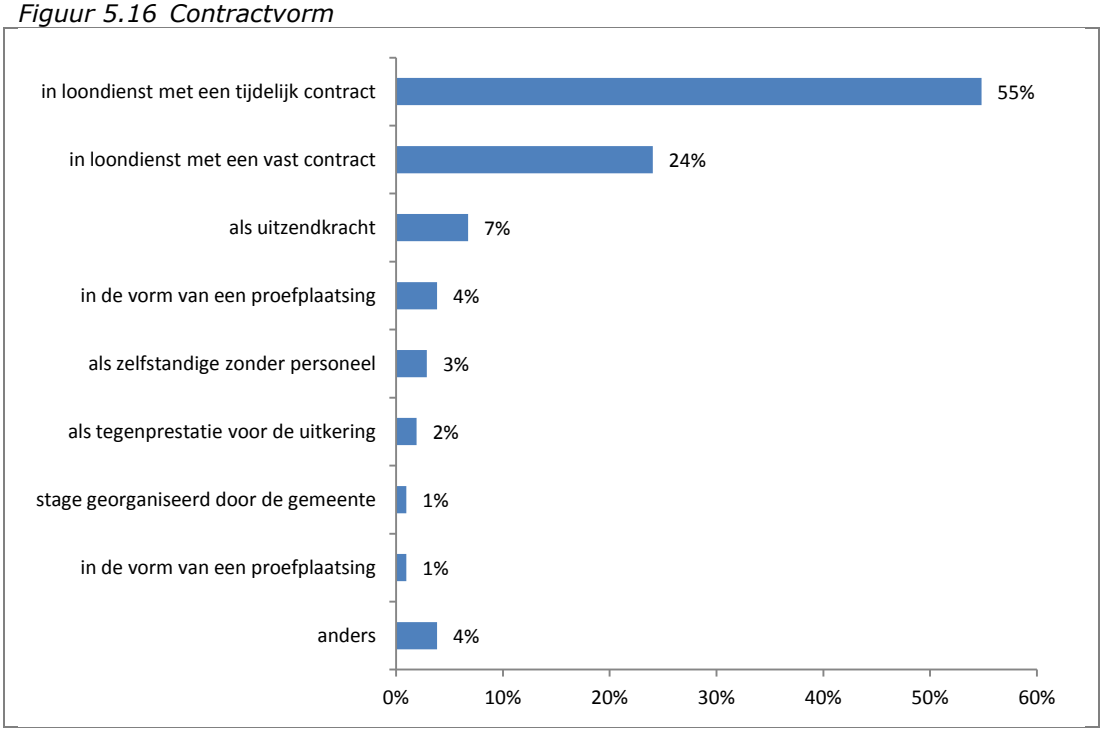
Het vervolg van deze paragraaf gaat over de respondenten die op het peilmoment werken (n=98).

Over het werk
De meeste respondenten werken al langer dan een jaar en hebben gewoon (regulier) werk, meestal in loondienst met een tijdelijk contract. De banen zijn vooral in de agrarische en technische sector, de horeca, administratie en vervoer. Meer dan de helft van de respondenten werkt bij bedrijven met minder dan 50 werknemers.

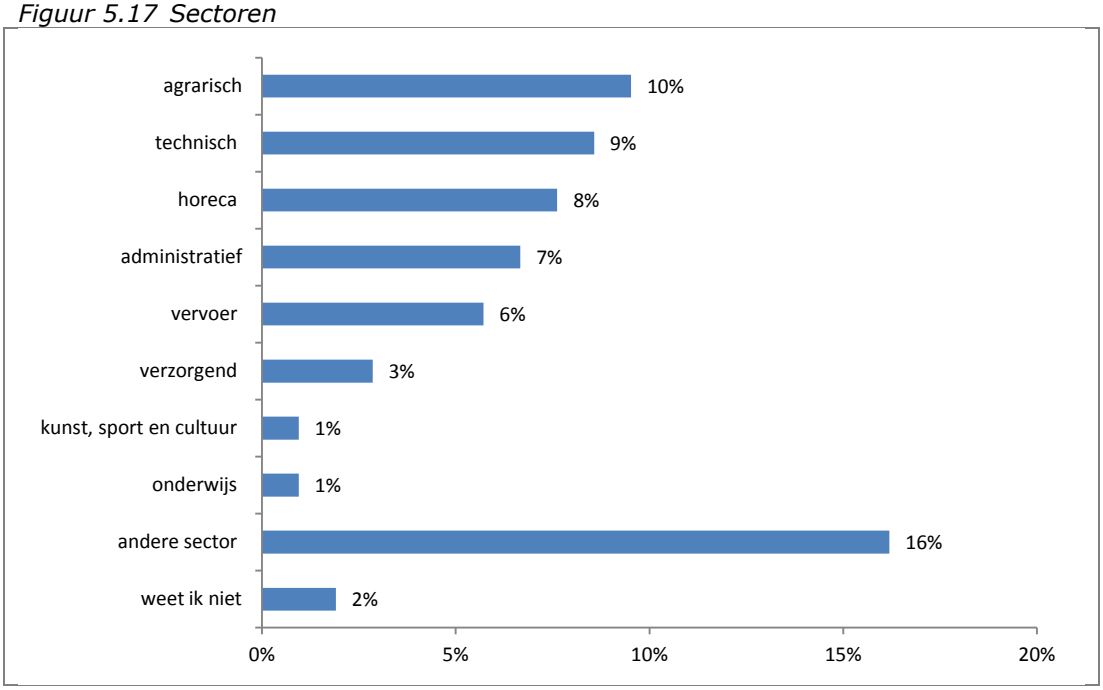
Figuur 5.15 Duur en soort werk

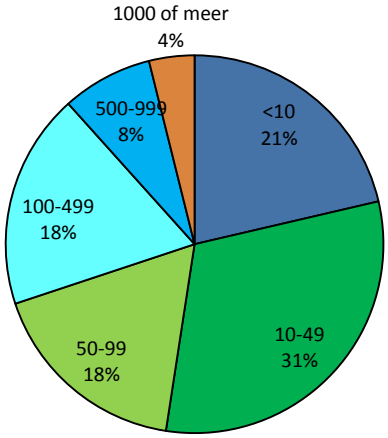
Figuur 5.16 Contractvorm

Figuur 5.17 Sectoren

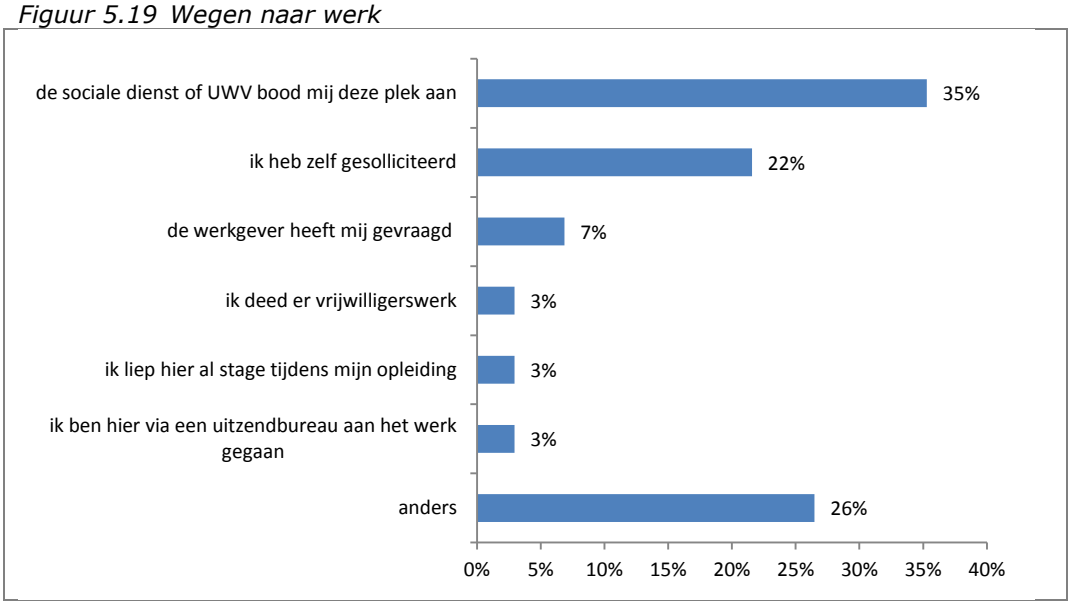
Figuur 5.18 Grootte van bedrijven in aantal werknemers

Hoe aan het werk gekomen

Ruim een derde van de respondenten geeft aan dat de baan via de sociale dienst of UWV werd verkregen. Ruim één op de vijf heeft zelf gesolliciteerd. Veel respondenten gaven nog andere wegen aan, die echter mogelijk onder één van de andere mogelijkheden vallen. Zo werd daarbij vaak genoemd via school en via de gemeente.

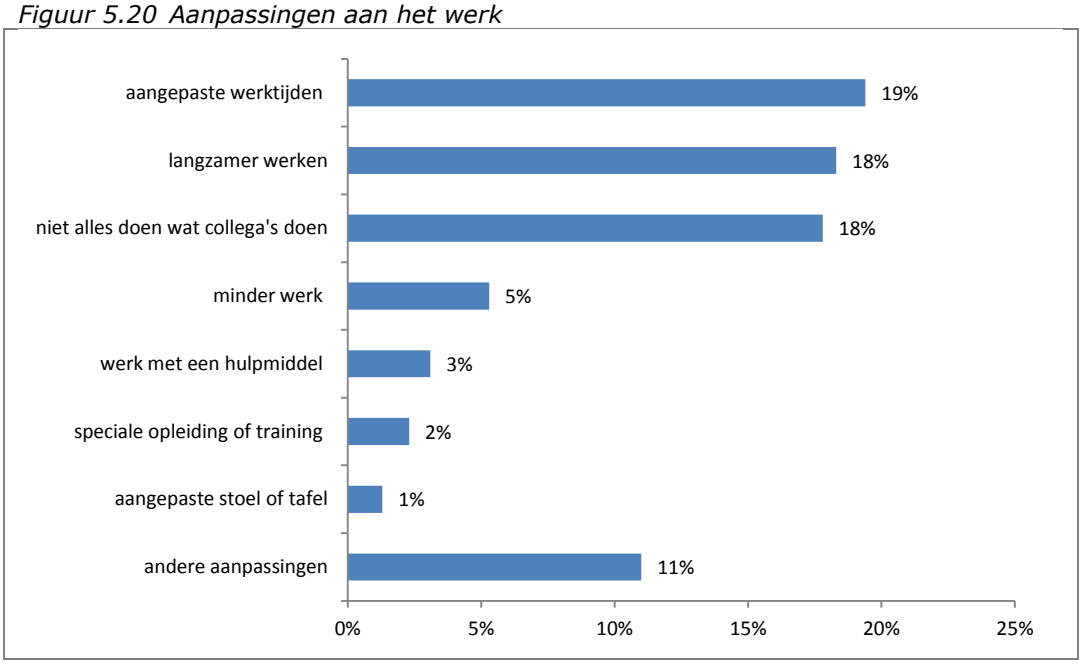
Figuur 5.19 Wegen naar werk

Aanpassingen aan het werk

Bijna 60% van de respondenten geeft aan dat er op het werk geen aanpassingen zijn gedaan om het werk goed te kunnen doen. Meest voorkomende aanpassingen bij de andere respondenten zijn aangepaste werktijden, langzamer werken en niet alles doen wat collega's doen (18% tot 20%).

Figuur 5.20 Aanpassingen aan het werk

Op de vraag of meer aanpassingen nodig zijn dan nu zijn toegepast antwoordt ruim 80% dat dit niet nodig is. Degenen die wel wat hebben aangevinkt hebben geen duidelijke voorkeur voor een specifieke aanpassing.

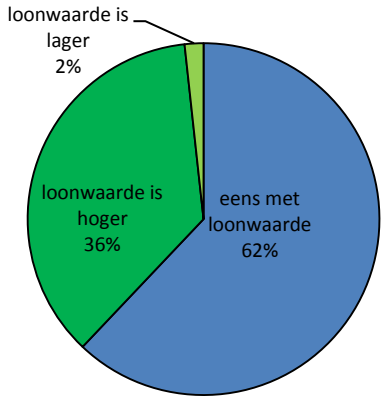
Over de loonwaarde

De loonwaarde is de waarde van de arbeidsprestatie van een (potentiële) werknemer in een bepaalde functie op een bepaald moment. UWV bekijkt welke arbeidsprestatie deze

(potentiële) werknemer heeft. Het vergelijkt daartoe die arbeidsprestatie met de arbeidsprestatie in de normfunctie. Om de loonwaarde vast te stellen, onderzoekt een arbeidsdeskundige van UWV de werkplek van de burger.

Bij 56% van de respondenten is de loonwaarde op de werkplek vastgesteld. Bij 19% niet en 26% weet dat niet. Van diegenen waar de loonwaarde is vastgesteld is 62% het daarmee eens; 36% denkt zelf meer te kunnen verdienen, 2% juist minder.

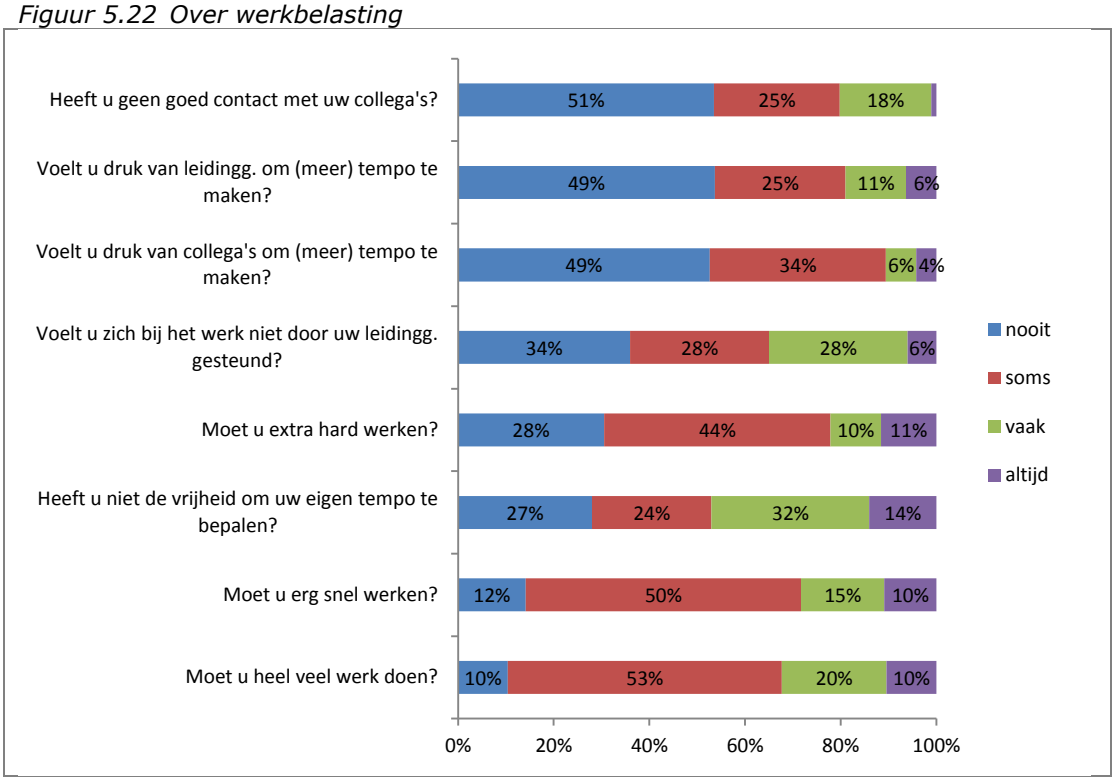
Figuur 5.21 Mening over de vastgestelde loonwaarde

Over werktempo, werkdruk, werkvrijheid, collega's en leidinggevenden
Aan de respondenten is een aantal vragen voorgelegd over bovenstaande onderwerpen. In figuur 5.22 zijn de vragen zodanig geherformuleerd dat de antwoorden "nooit" en in mindere mate "soms" als positief kunnen worden gezien.

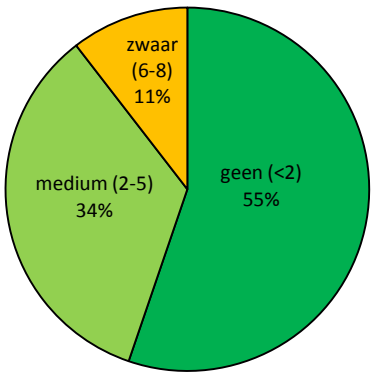
Over werktempo en –druk is men wat minder positief: ruim 20% tot ruim 40% geeft aan vaak tot altijd snel en hard te moeten werken. Over collega's en leidinggevenden zijn de respondenten positiever: meer dan de helft voelt nooit druk en heeft goed contact.

Figuur 5.22 Over werkbelasting

We beschouwen "vaak" en "altijd" hier als aanduidingen van werkdruk. Respondenten die hooguit op 1 van de 8 vragen negatief scoren tellen we in dit verband als respondenten "zonder werkdruk"; respondenten met 2 tot 5 negatieve antwoorden tellen we als hebbende "medium werkdruk" en respondenten met 6 to 8 negatieve reacties als hebbende "hoge werkdruk". Dat geeft de verdeling als in figuur 5.23: ruim 10% van de respondenten ervaart, volgens deze constructie, een zware werkdruk.

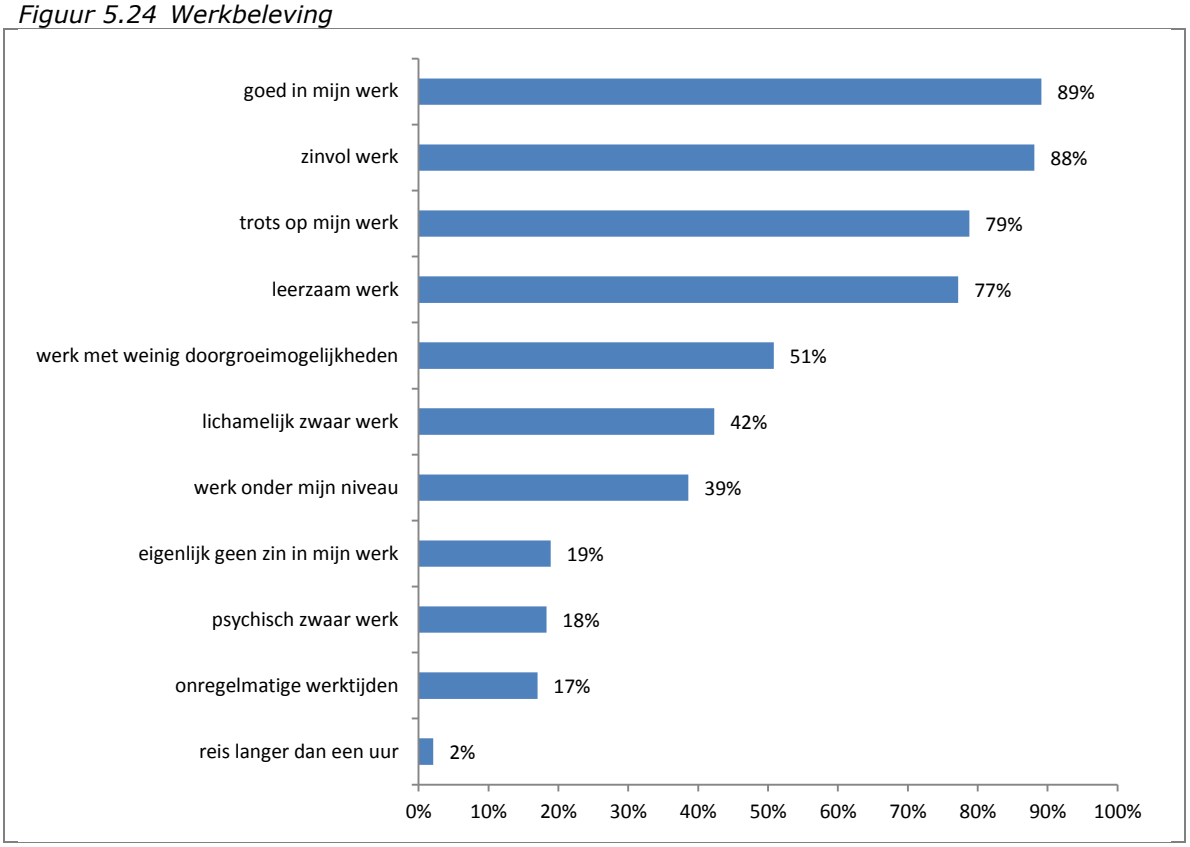
Figuur 5.23 Werkdruk

Over zingeving, passendheid van het werk, werktijden en reistijden
Figuur 5.24 geeft op bovenstaande aspecten van het werk aan welk deel van de respondenten het werk zo ervaart. Driekwart tot 90% van de respondenten geeft aan goed in het werk te zijn, het zinvol te vinden, trots te zijn en leerzaam werk te hebben. Wel ervaart 40% tot 50% het werk als lichamelijk zwaar, onder het eigen niveau en met

weinig doorgroeimogelijkheden. Minder dan 20% vindt het werk psychisch zwaar, heeft onregelmatige werktijden of een lange reistijd.

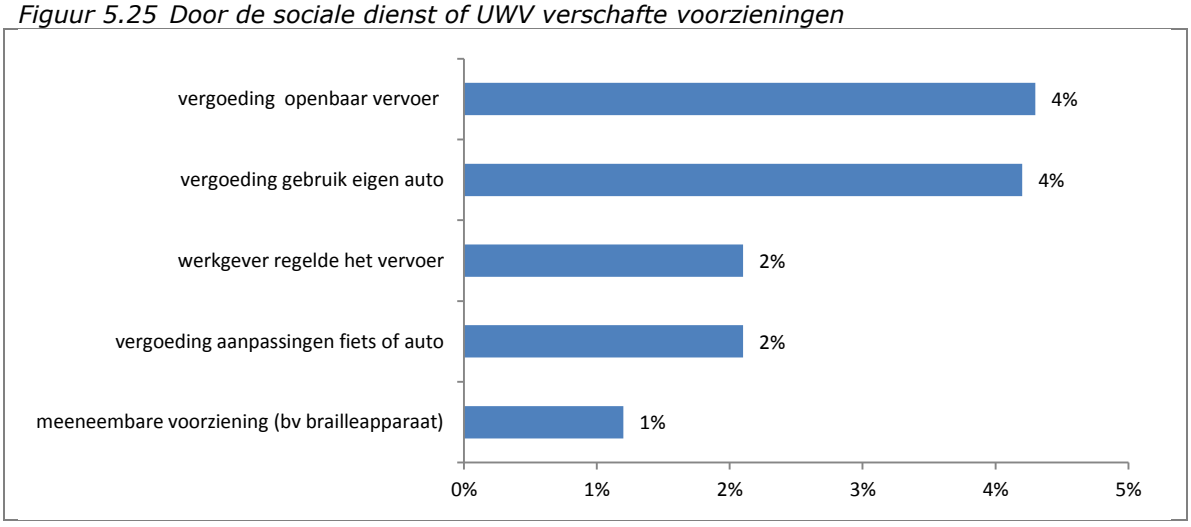
Figuur 5.24 Werkbeleving

Voorzieningen

Ruim 80% van de respondenten geeft aan geen voorzieningen van de sociale dienst of UWV te hebben gekregen om te kunnen werken. Bijna 13% geeft aan een woon-werkverkeervoorziening te krijgen. Figuur 5.25 geeft de onderverdeling.

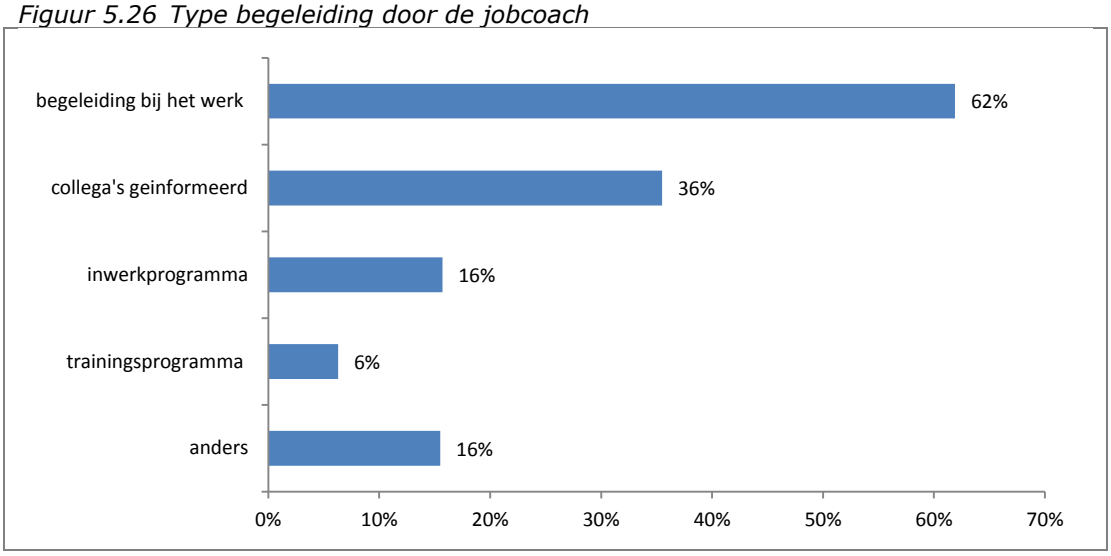
Figuur 5.25 Door de sociale dienst of UWV verschafte voorzieningen

Jobcoach
Een jobcoach helpt werknemers bij het inwerken en begeleidt werknemers op de werkvloer. Aan het eind van een geslaagd programma kan de werknemer het werk zelfstandig uitvoeren. De jobcoach blijft bereikbaar wanneer een probleem ontstaat of als er nog knelpunten zijn.

Ruim een derde van de respondenten geeft aan geen jobcoach te hebben gehad en 10% weet dat niet. Wel een jobcoach (gehad) heeft 56% van de respondenten. Dat betreft grotendeels mensen die nu geen uitkering meer hebben en mensen die een uitkering van UWV krijgen. Van de respondenten die op peilmoment een UWV-uitkering hebben (en op peilmoment betaald werk hebben) heeft driekwart naar eigen zeggen een jobcoach (gehad).

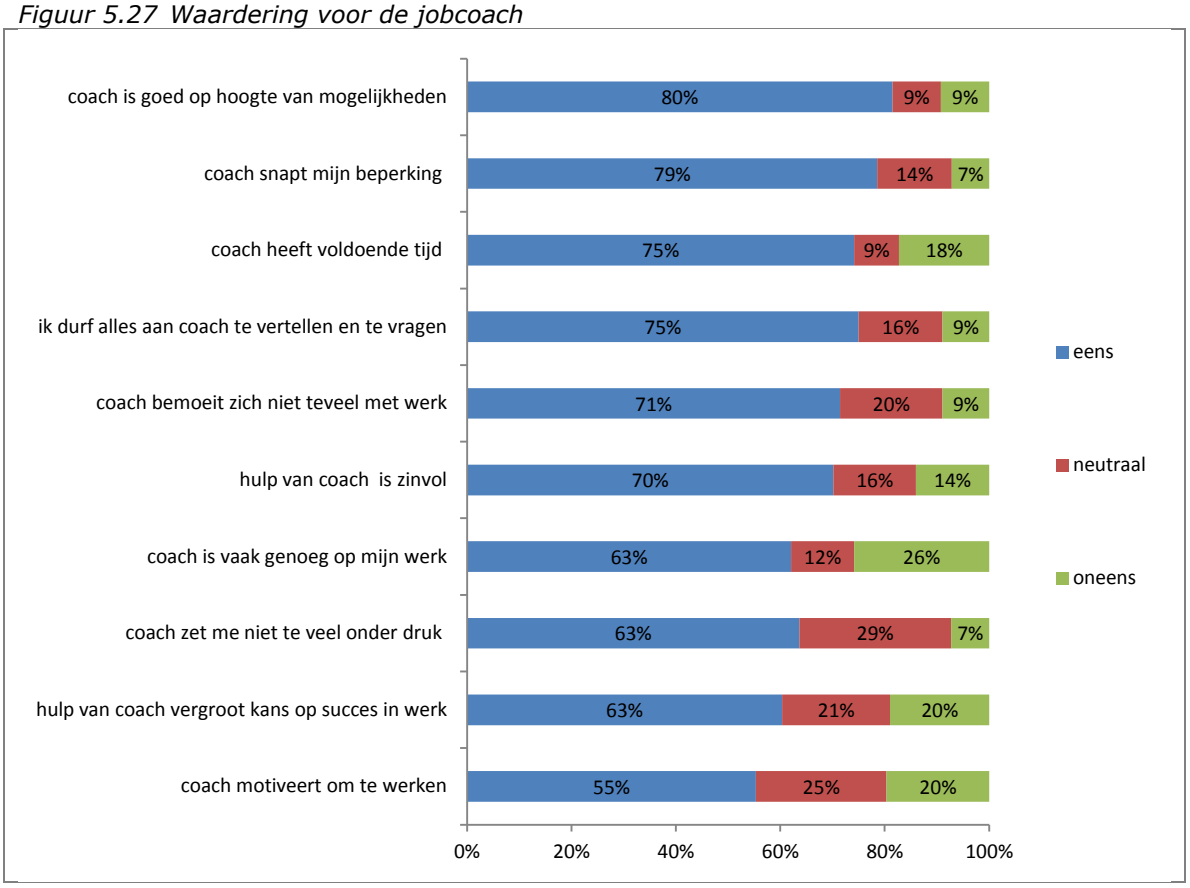
Figuur 5.26 Type begeleiding door de jobcoach

De respondenten kunnen niet nauwkeurig aangeven hoeveel uur per week de jobcoach voor hen werd ingezet. Ruim tweederde weet dat überhaupt niet.

De respondenten zijn een aantal stellingen voorgelegd waar de waardering voor de jobcoaches uit valt af te leiden. Figuur 5.27 geeft de resultaten. De vragen zijn zodanig geherformuleerd dat “helemaal eens” en “eens” als positieve waardering zijn te lezen.

Figuur 5.27 Waardering voor de jobcoach

De respondenten zijn over het algemeen positief over de jobcoach: meer dan de helft is het eens met de positief geformuleerde stellingen. Het meest kritisch is men over de aanwezigheid op het werk (26% vindt dit niet vaak genoeg), de motivering die men ontleent aan de coach (20% wordt niet gemotiveerd) en de mate waarin de hulp van de coach de kans op succes in het werk vergroot (20% vindt dat niet).

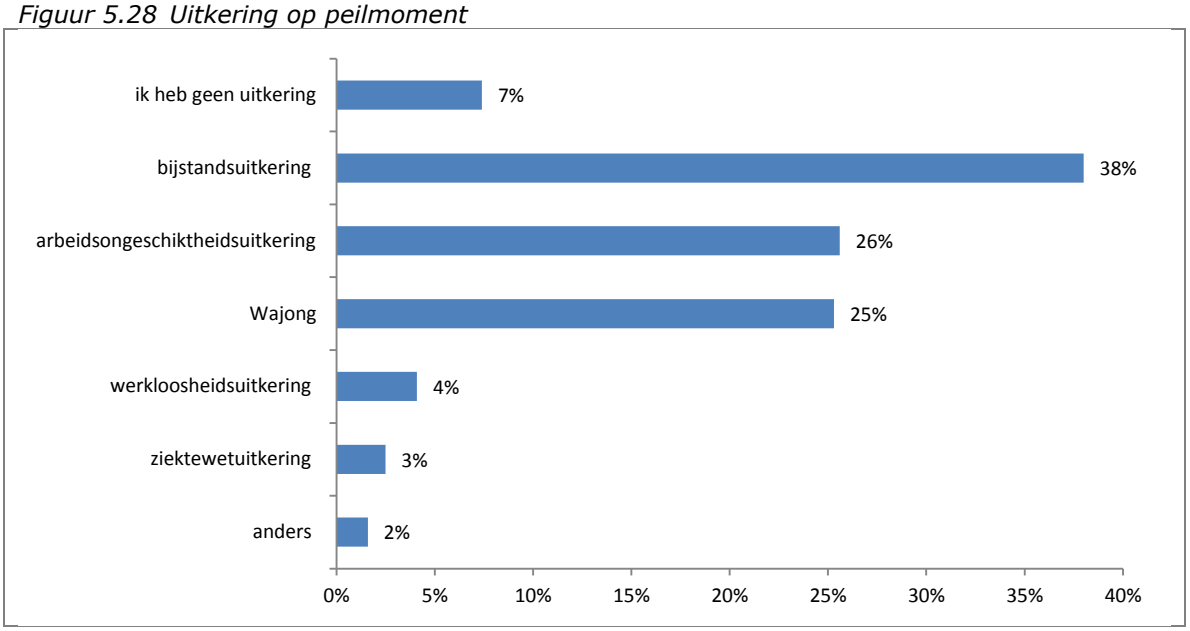
Veel respondenten weten niet of hun werkgever compensatie voor hen ontvangt (loonkostensubsidie of loondispensatie): ruim 40%. Wel compensatie krijgt, volgens de respondenten, bijna 40% van de werkgevers en ruim 20% niet.

5.5 Begeleiding en ondersteuning op zoek naar werk

Beschrijving doelgroep
De beschrijvingen in deze paragraaf gaan over de respondenten die op het peilmoment aangeven geen betaald werk te hebben (n=489). Een klein deel daarvan (n=44) heeft wel werk gehad in de afgelopen 2 jaar. De ervaringen en waarderingen van respondenten die op het peilmoment werken (en waar het zoeken naar werk zodoende wel is geslaagd in de afgelopen twee jaar) zijn hier niet meegenomen.

Een klein deel van de respondenten heeft op het peilmoment geen uitkering (7%); de meest voorkomende uitkering is de bijstandsuitkering (uitkering participatiewet).

Figuur 5.28 Uitkering op peilmoment

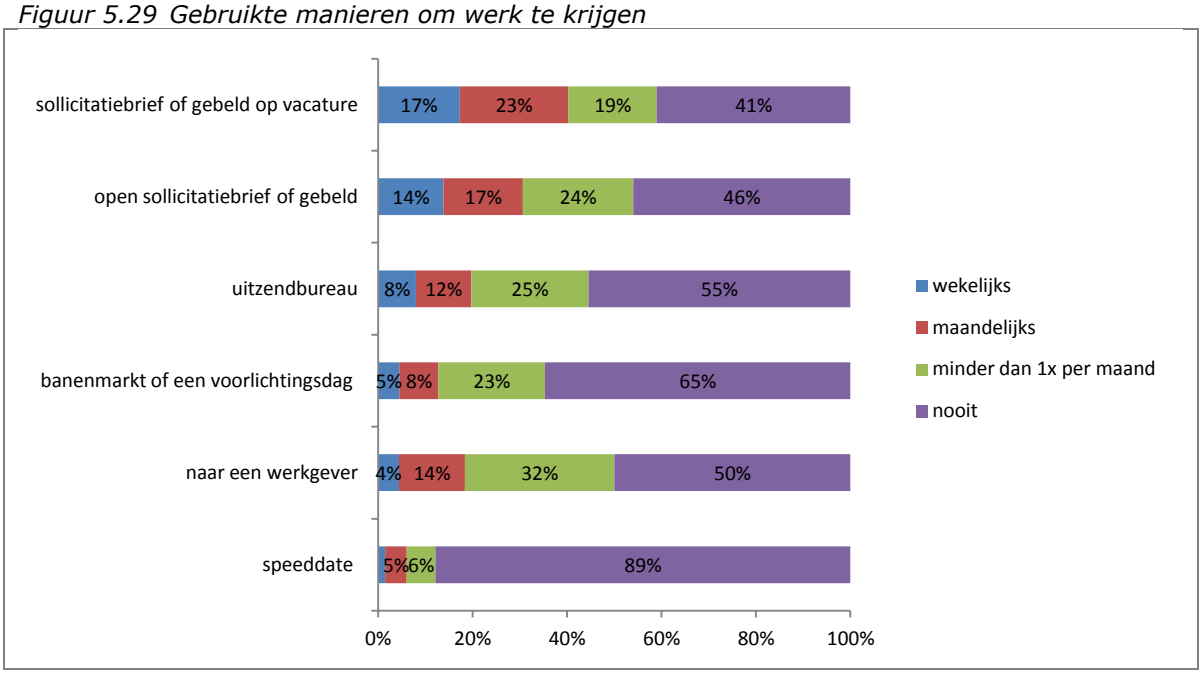

Bijna een derde van de respondenten met een uitkering heeft die nog betrekkelijk kort, minder dan 3 jaar; bijna 20% heeft de uitkering al langer dan 10 jaar.

Over werk zoeken

Een derde van de respondenten heeft het afgelopen half jaar werk gezocht; ruim de helft niet en 15% geeft aan dat de sociale dienst of UWV gezegd heeft werk voor hen te zoeken.

Figuur 5.29 Gebruikte manieren om werk te krijgen

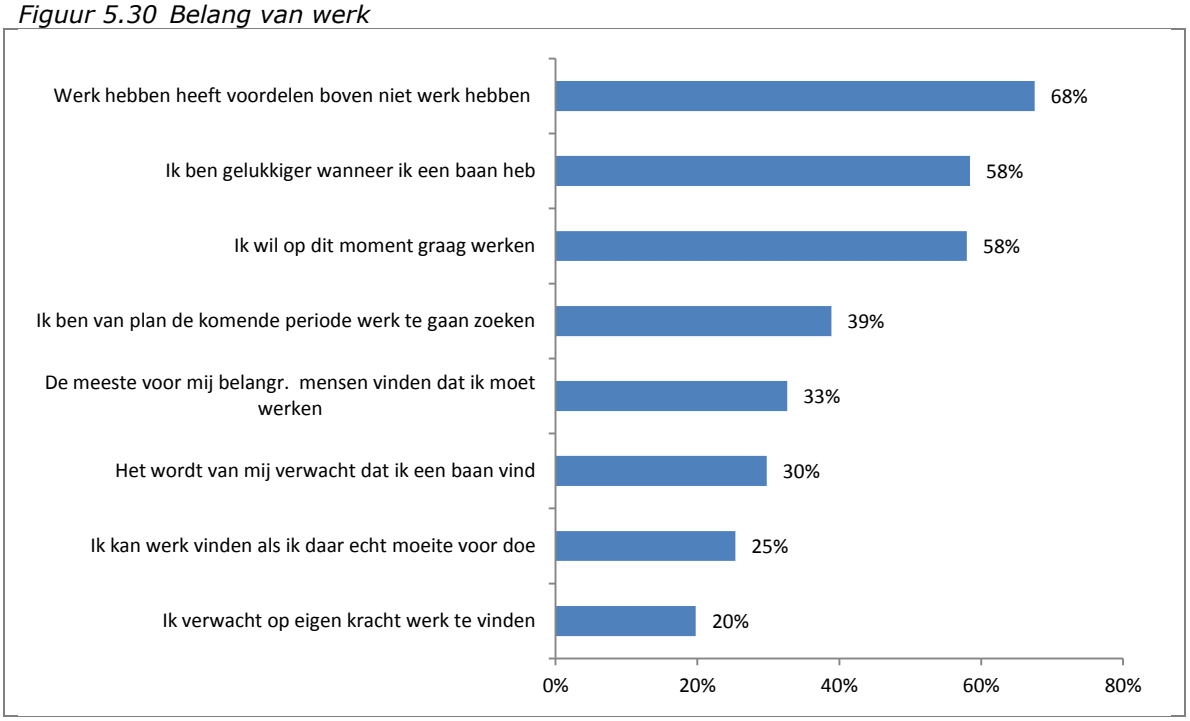
Tabel 5.2 geeft het percentage respondenten dat zegt geholpen te zijn door de sociale dienst of UWV bij het vinden van werk. Opvallend is dat van de respondenten die zeggen dat ze niet zelf werk zoeken, omdat de sociale dienst of UWV dat doet, bijna de helft aangeeft geen hulp te ervaren.

Tabel 5.2 Hulp van sociale dienst of UWV bij vinden van werk

	Zoekt zelf	sd of UWV zoekt	Totaal
Hulp van sociale dienst of UWV	36%	49%	40%

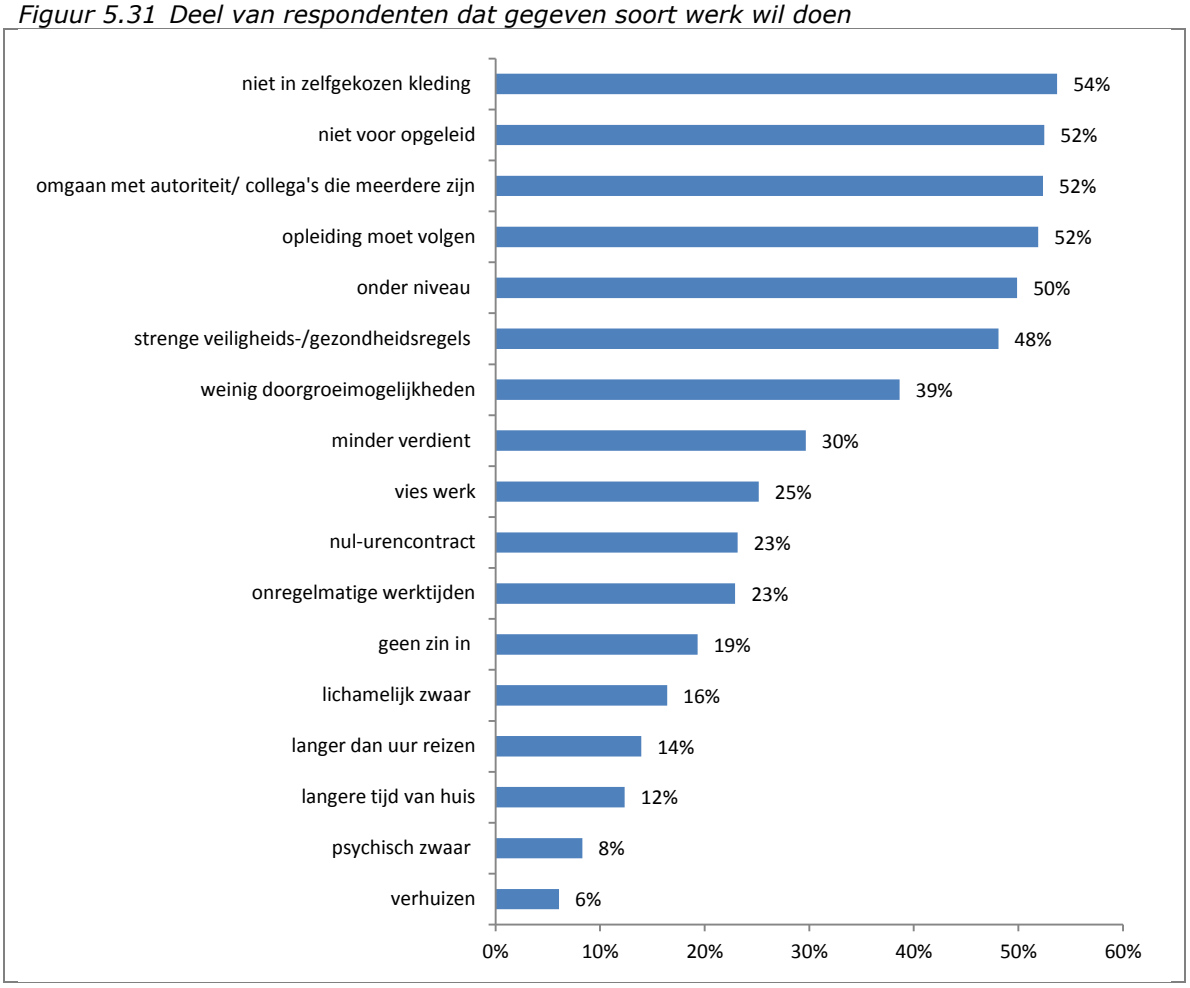
De meeste respondenten geven aan dat werk belangrijk is (bijna 70%) en bij zal dragen aan hun geluk (bijna 60%). Tegelijkertijd denken niet veel respondenten dat ze ook werk zullen vinden.

Figuur 5.30 Belang van werk

Gevraagd is welke banen men accepteert ondanks negatieve aspecten ervan. Het best scoren banen waarbij men niet in zelf gekozen kleding mag werken, maar ook daar geeft bijna de helft van de respondenten aan zulk werk niet te willen doen.

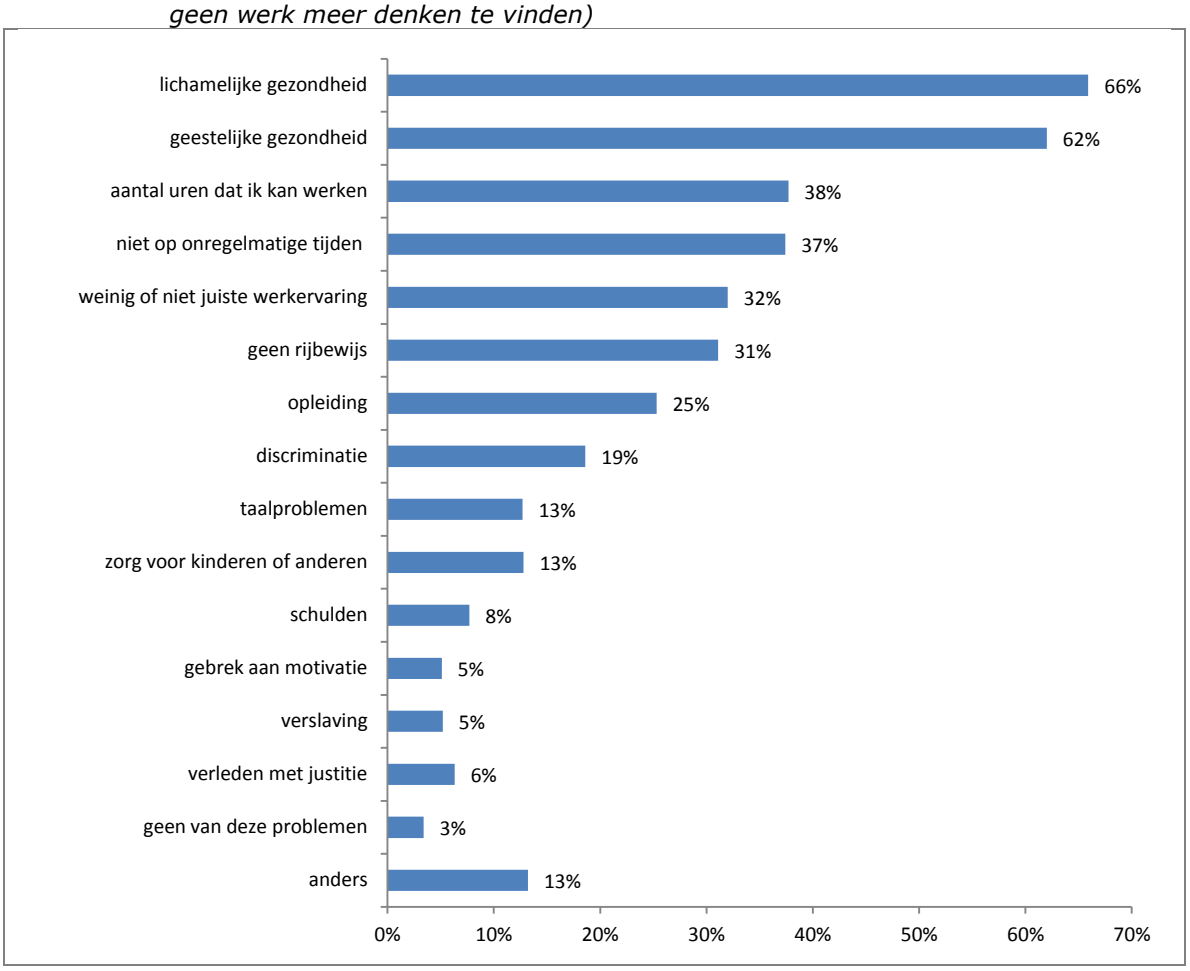
Figuur 5.31 Deel van respondenten dat gegeven soort werk wil doen

Kansen op werk

Een groot deel van respondenten, bijna 60%, verwacht geen betaald werk meer te vinden. Bijna 30% denkt dat het langer dan een half jaar zal duren voordat betaald werk wordt gevonden. Ruim 10% is optimistischer en verwacht binnen een half jaar betaald werk te hebben.

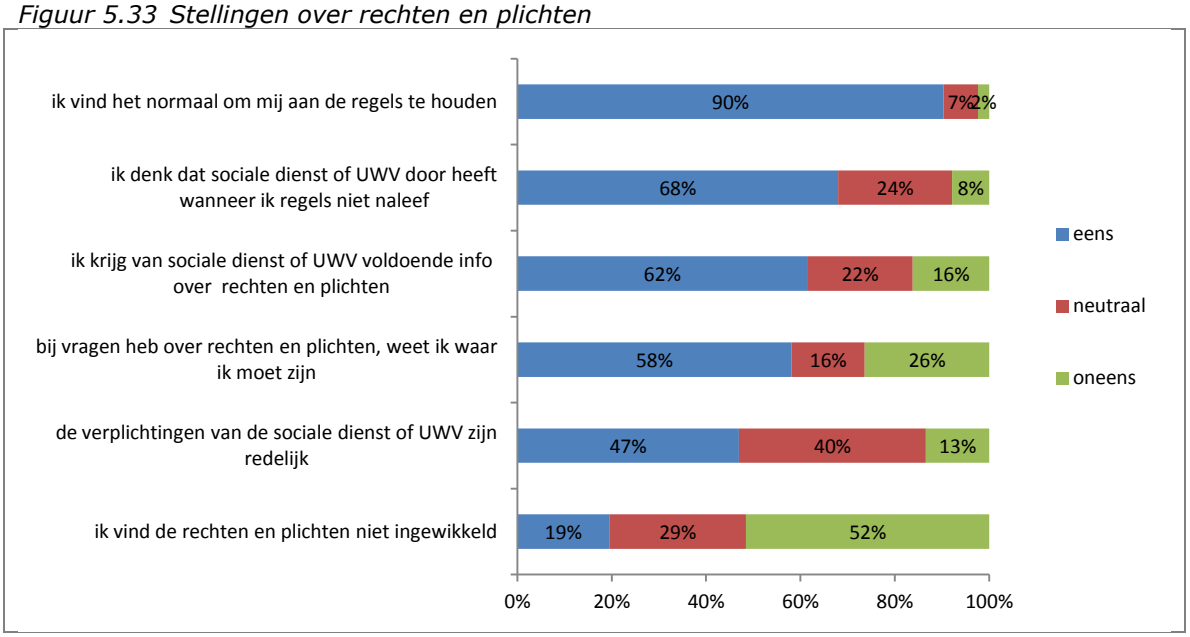
Figuur 5.32 Belemmeringen voor het vinden van een betaalde baan (van mensen die geen werk meer denken te vinden)

Over rechten, plichten en informatie

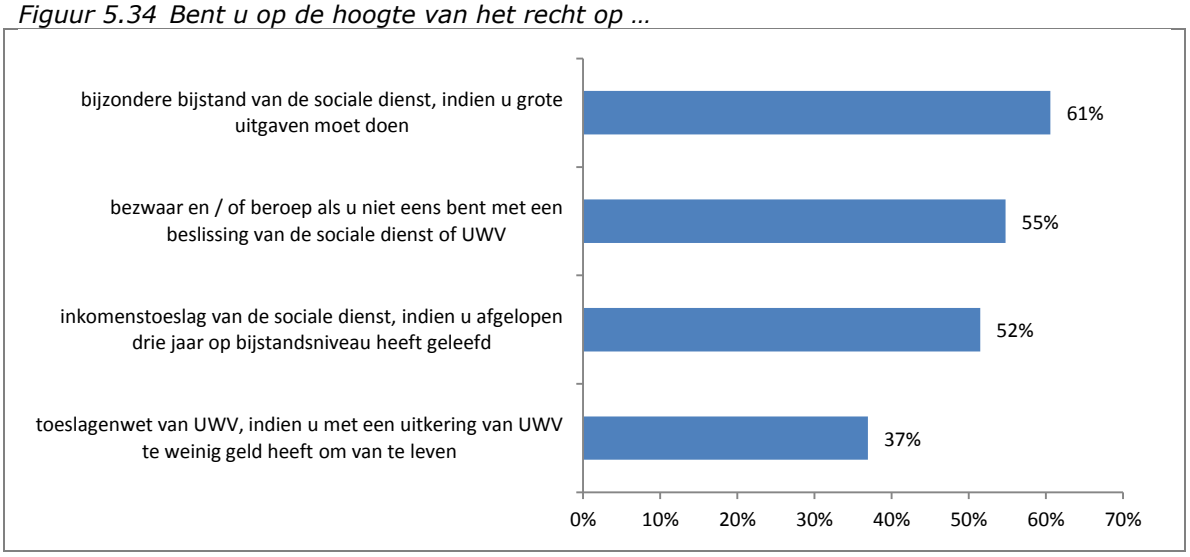
Vrijwel alle respondenten vinden het normaal zich aan de regels te houden (90%) en tweederde denkt dat de uitkeringsverstrekker het door zal hebben als zij frauderen. Ongeveer de helft vindt de verplichtingen redelijk, tegen 13% niet. Ruim de helft vindt de regels ingewikkeld, tegen 20% niet. Figuur 5.33 geeft de resultaten van de stellingen op dit terrein. De vragen zijn zodanig geherformuleerd dat "eens" als positieve reactie gezien kan worden.

Figuur 5.33 Stellingen over rechten en plichten

Hierboven geeft 60% aan van de uitkeringsverstrekker voldoende informatie te krijgen over de rechten en plichten behorende bij de uitkering. Figuur 5.34 nuanceert dat beeld enigszins: van de mensen met een UWV-uitkering weet bijna tweederde niet van de mogelijkheden van de toeslagenwet. Ook de mogelijkheden voor inkomenstoeslag zijn voor bijna de helft van de mensen met een uitkering van de sociale dienst onbekend.

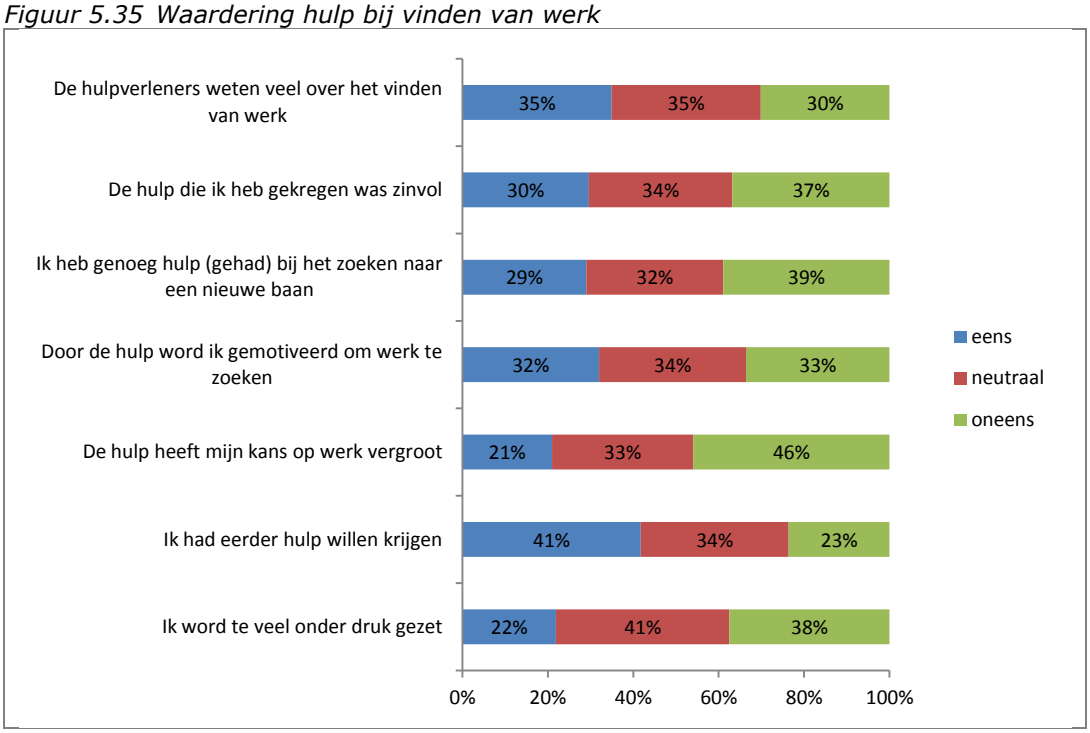
Figuur 5.34 Bent u op de hoogte van het recht op …

Waardering van de hulp van sociale dienst of UWV

Deze is gemeten door zeven stellingen aan de respondenten voor te leggen. Vijf van de stellingen zijn positief geformuleerd en twee negatief. Dat onderscheid is zichtbaar in figuur 5.35.

Figuur 5.35 Waardering hulp bij vinden van werk

Bij de vier eerste stellingen is telkens zo'n 30% van de respondenten positief: de hulpverleners weten veel, de hulp is zinvol, er was genoeg hulp en het motiveerde. Tegelijkertijd is 30% tot 40% negatief hierover.
Bijna de helft vindt dat de hulp de kans op werken niet heeft vergroot.
Betrekkelijk positief is men over de ervaren druk: 20% vindt die te groot.

Tussen klanten van sociale dienst en UWV zien we nauwelijks verschil in de uitkomsten.

6 Niet uitkeringsgerechtigden

6.1 Inleiding

In dit hoofdstuk worden de ervaringen van niet-uitkeringsgerechtigden (nuggers) met de ondersteuning van gemeenten beschreven. Een nugger is een persoon die ingeschreven staat bij het UWV WERKbedrijf als werkzoekend, geen werk heeft en geen uitkering (of andere inkomsten) heeft. Wettelijk is vastgelegd dat nuggers aanspraak kunnen maken op ondersteuning van de gemeente als zij zich inschrijven als werkzoekende bij UWV en de gemeente om ondersteuning vragen.[10] De ondersteuning van de gemeente moet passen bij de kansen en belemmeringen van de werkzoekenden.

De gehanteerde definitie betekent dat een persoon die zich niet als werkzoekende laat inschrijven bij UWV WERKbedrijf, geen inkomsten heeft en zich ook niet bij de gemeente meldt voor een vorm van ondersteuning, buiten beeld blijft. Hoe groot deze groep is, is niet bekend.

In dit hoofdstuk gaan we eerst in op de ondersteuning vanuit gemeenten aan nuggers met een arbeidshandicap, gedefinieerd als niet-uitkeringsgerechtigden die zijn opgenomen in het Landelijk Doelgroepregister. Voor een belangrijk deel gaat het hierbij om zogenaamde "nieuwe" nuggers, te weten jongeren met een arbeidshandicap die sinds de invoering van de Participatiewet aangewezen zijn op ondersteuning vanuit de gemeente. Vervolgens kijken we naar de populatie van "overige" nuggers: niet-uitkeringsgerechtigden die niet in het Landelijk Doelgroepregister zijn opgenomen.

6.2 De niet-uitkeringsgerechtigden in het Landelijk Doelgroepregister

Selectie, steekproef en respons

Niet alle jongeren met een arbeidshandicap die voorheen een beroep konden doen op de Wajong hebben sinds de invoering van de Participatiewet recht op een uitkering, aangezien de Participatiewet, anders dan de Wajong, inkomens- en vermogenstoetsen kent. Wel kunnen al deze jongeren bij de gemeente aankloppen voor ondersteuning bij het zoeken naar werk.

Omdat er geen betrouwbare integrale administratie bestaat van niet-uitkeringsgerechtigden en deze groep van "nieuwe" nuggers niet één op één vanuit registraties valt te selecteren, hebben we deze populatie voor dit onderzoek moeten construeren op basis van een aantal kenmerken. Dat is gedaan middels de volgende selectiecriteria:

- Ingeschreven op een peilmoment (1 december 2016) als werkzoekend bij het UWV Werkbedrijf.
- Geen inkomen uit een arbeidsovereenkomst dan wel uitkering in de drie maanden voorafgaand aan dit peilmoment (september tot met november 2016).
- Vanaf 1-1-2015 opgenomen in het Landelijk Doelgroepregister (LDR).

Deze criteria hebben geleid tot een selectie van 1.116 personen, waarvan tweederde jonger dan 27 jaar. Deze groep is in zijn geheel benaderd om deel te nemen aan het

[10] Participatiewet, artikel 6 lid 1a, artikel 7 lid 1a en artikel 10 lid 1.

onderzoek, waar 275 personen gehoor aan hebben gegeven. Dit betekent een respons van 25%.

Tabel 6.1 Omvang populatie, steekproef en respons

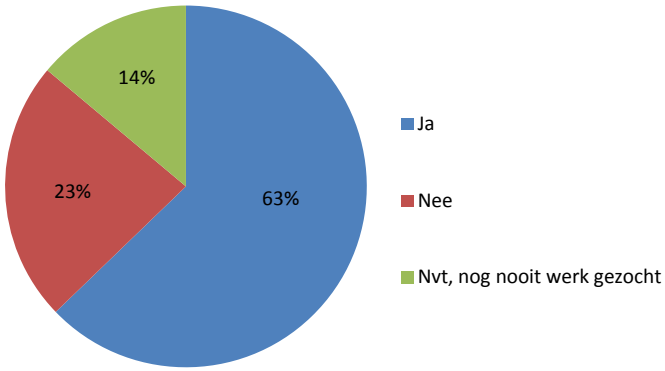
	27minners	27 plussers	Totaal
Populatie omvang	752	364	1.116
Steekproefomvang	752	364	1.116
Respons	175	100	275
Responspercentage	23%	27%	25%

Aangezien mannen duidelijk minder hebben gerespondeerd dan vrouwen en er ook sprake is van een scheve respons naar leeftijd heeft er een herweging plaatsgevonden naar geslacht en leeftijd. Met deze herweging is de respons representatief gemaakt naar geslacht en leeftijd.

Bekendheid met gemeentelijke ondersteuning en behoefte aan ondersteuning

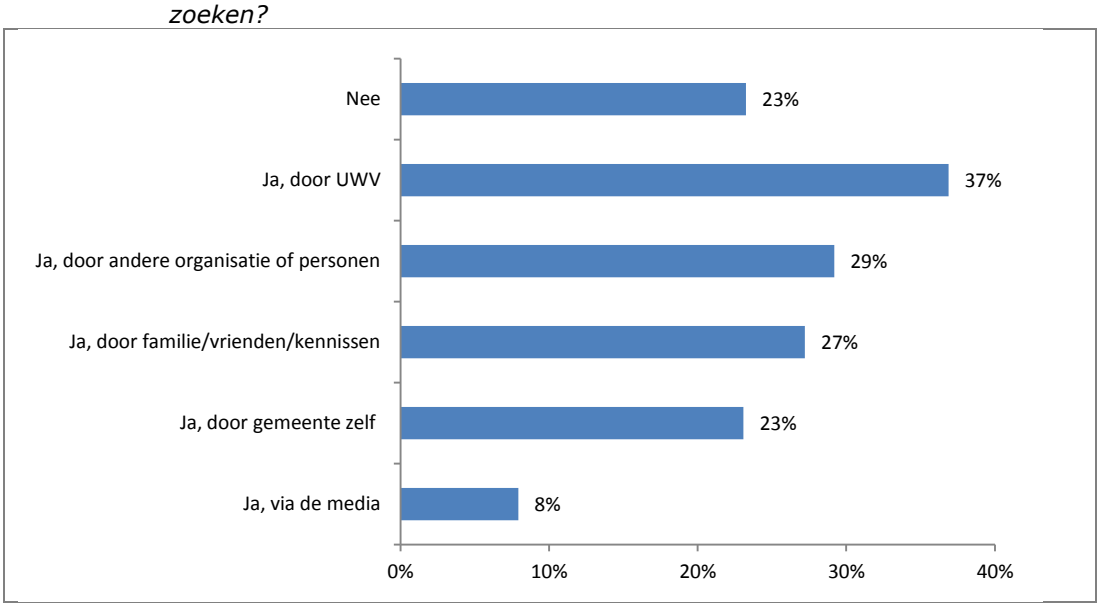
De meerderheid van de niet-uitkeringsgerechtigden in het doelgroepregister (63%) is ervan op de hoogte dat de gemeente de aangewezen instantie is om hulp te verlenen bij zoeken naar werk.

Figuur 6.1 Weet u dat de gemeente de aangewezen instantie is voor hulp bij werk zoeken?

Ruim driekwart van de beschouwde groep zegt er door anderen wel eens op gewezen te zijn dat de gemeente kan helpen bij het zoeken naar werk. Het vaakst wordt hierbij het UWV als bron genoemd, gevolgd door andere organisaties of personen en de eigen kenniskring van familie, vrienden en kennissen. Iets minder dan een kwart is door de gemeente zelf op de hoogte gebracht.

Figuur 6.2 Bent u er wel eens op gewezen dat uw gemeente u kan helpen bij werk zoeken?

Een vergelijkbaar aandeel als die bekend is met de hulp die gemeente kan bieden heeft in de periode dat men werk zocht behoefte gehad aan ondersteuning vanuit de gemeente, te weten 63%. Deze behoefte aan ondersteuning is onder nuggers in het doelgroepregister die bekend zijn met de hulp die gemeenten kunnen bieden wel hoger dan onder degenen die hiermee onbekend zijn (71% versus 44%).

De mate waarin ondersteuning gevraagd en verkregen wordt

Niet alle niet-uitkeringsgerechtigden in het doelgroepregister die behoefte hebben aan ondersteuning, vragen daadwerkelijk om hulp. Onderstaande tabel toont het onderscheid tussen behoefte, vraag en ontvangst van ondersteuning gedurende de afgelopen twee jaar vanuit de gemeente.

Tabel 6.2 Behoefte aan ondersteuning, gevraagde en ontvangen ondersteuning

	Aandeel van de gehele populatie	Aandeel van de niet-schoolgaanden
Behoefte aan ondersteuning	57%	63%
Ondersteuning gevraagd	42%	48%
Ondersteuning ontvangen	24%	27%

In de tabel wordt onderscheid gemaakt tussen de gehele populatie van niet-uitkeringsgerechtigden in het doelgroepregister en de subgroep die niet-schoolgaand is. Schoolgaanden kunnen immers al in het LDR worden opgenomen en zich inschrijven als werkzoekend; dit geldt voor ongeveer 1 op de 6 personen die deel hebben genomen aan het onderzoek. Zoals te verwachten valt is zowel de behoefte aan ondersteuning bij het zoeken naar werk, de mate waarin ondersteuning is gevraagd alsook waarin ondersteuning is ontvangen onder de niet-schoolgaanden hoger dan onder de gehele populatie. Als we inzoomen op de niet-schoolgaanden dan geeft 63% aan behoefte te hebben (gehad) aan ondersteuning, heeft 48% ook om ondersteuning gevraagd bij de gemeente en heeft 27% daadwerkelijk ondersteuning ontvangen. Dit betekent dat bij driekwart van de 'behoeftigen' (48% van 63%) deze behoefte heeft geleid tot een verzoek om ondersteuning en is iets meer dan de helft (27% van 48%) na het indienen van het verzoek uiteindelijk geholpen.

Bovenstaande cijfers impliceren dat een aanzienlijk deel van de (niet schoolgaanden) niet-uitkeringsgerechtigden in het doelgroepregister geen behoefte heeft aan ondersteuning bij het zoeken naar werk vanuit de gemeente (ruim één op de drie), dat een deel van de 'behoeftigen' niet overgaat tot het aanvragen van ondersteuning (één op de vier) en vooral dat veel verzoeken om hulp niet tot het ontvangen van hulp leiden (bijna de helft). Respondenten is gevraagd naar redenen voor zowel het ontbreken van behoefte aan hulp, het niet omzetten van behoefte aan hulp in het vragen om hulp en ten slotte redenen waarom uiteindelijk geen hulp is ontvangen. De redenen blijken divers maar een aantal redenen komen vaak terug.

1) *Meermaals genoemde redenen voor het ontbreken van behoefte aan ondersteuning:*
   - De inschatting op eigen kracht aan het werk te komen;
   - De inschatting dat andere organisaties (zoals UWV of uitzendbureaus) beter kunnen helpen;
   - Niet bekend met de mogelijkheid voor ondersteuning vanuit de gemeente bij zoeken van werk;
   - De verwachting dat de ondersteuning die de gemeente kan bieden niks oplevert;
   - Liever niet bij de uitkeringsinstantie van de gemeente willen aankloppen;
   - Vanwege gezondsheidsproblemen sowieso geen mogelijkheid zien om aan het werk te komen.

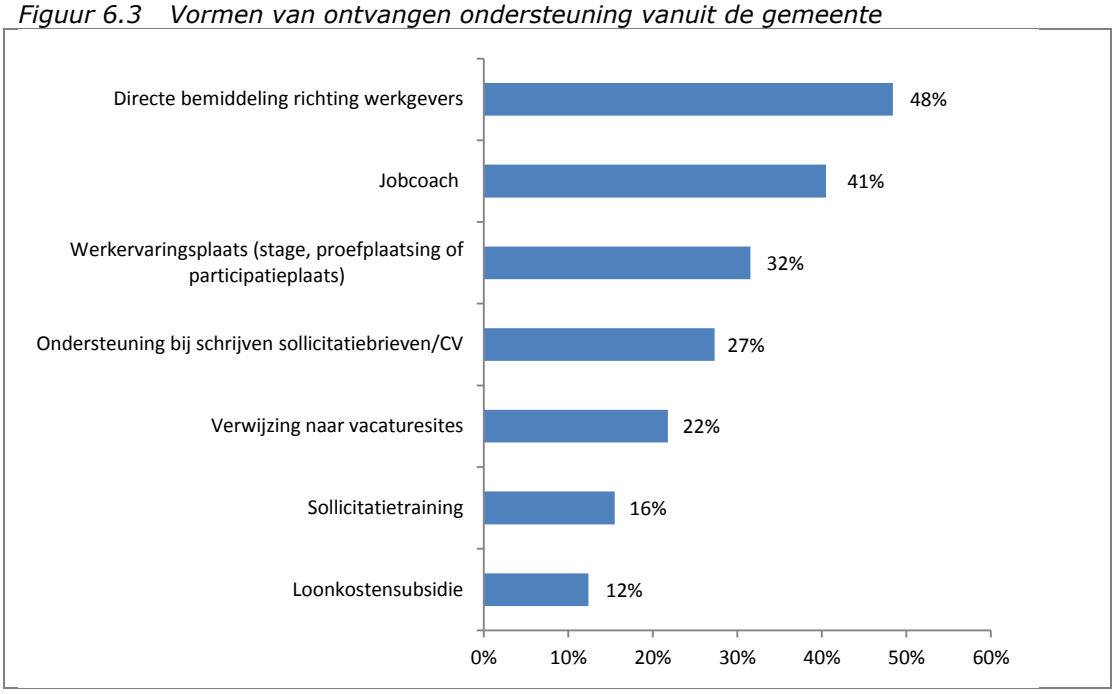
2) *Meermaals genoemde redenen om geen ondersteuning te vragen:*
   - Met name de onbekendheid met hoe dit moet, dit wordt door ongeveer de helft genoemd.

3) *Meermaals genoemde redenen waarom geen ondersteuning is ontvangen:*
   - Gemeente geeft aan dat er geen recht is op hulp omdat er ook geen recht op uitkering is;
   - Betrokkene loopt vast in de bureaucratie van de gemeente;
   - Gemeente is niet in staat om de 'op handicap toegesneden' hulp te bieden;
   - Betrokkene weet niet waarom de vraag om hulp niet tot ondersteuning heeft geleid.

Ontvangen ondersteuning en waardering voor de ontvangen ondersteuning

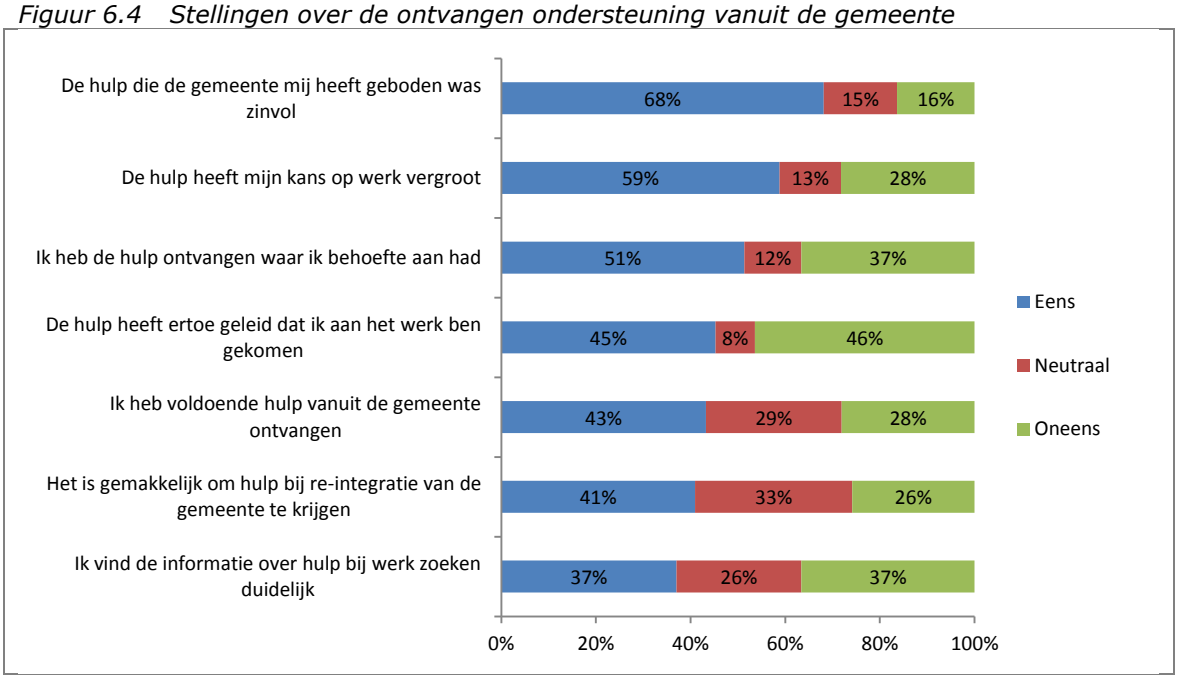
Uiteindelijk heeft ongeveer een kwart van de niet-uitkeringsgerechtigden in het doelgroepregister de afgelopen twee jaar ondersteuning ontvangen vanuit de gemeente bij het zoeken naar werk. Onderstaande figuur toont de ondersteuningsvormen die door minimaal 10% van deze groep is ontvangen. Het vaakst is er aan deze groep vanuit gemeenten directe bemiddeling richting werkgevers geboden. Ook een jobcoach is relatief vaak ingezet, evenals een werkervaringsplaats.

Figuur 6.3 Vormen van ontvangen ondersteuning vanuit de gemeente

Degenen die daadwerkelijk ondersteuning hebben ontvangen is via een aantal stellingen gevraagd hoe men deze ondersteuning heeft ervaren. De meerderheid vond de ondersteuning zinvol en is van mening dat de kans op werk erdoor is toegenomen. Over toegankelijkheid van de hulp is een minder groot deel van de niet-uitkeringsgerechtigden in het doelgroepregister die daadwerkelijk ondersteund zijn vanuit gemeenten positief. Aangezien het hier gaat om mensen die er uiteindelijk toch in geslaagd zijn om ondersteuning te krijgen ligt het voor de hand dat voor de overige niet-uitkeringsgerechtigden in het doelgroepregister de toegankelijkheid een groter obstakel is, wat ook blijkt uit de hiervoor genoemde redenen om geen ondersteuning te vragen/krijgen.

Figuur 6.4 Stellingen over de ontvangen ondersteuning vanuit de gemeente

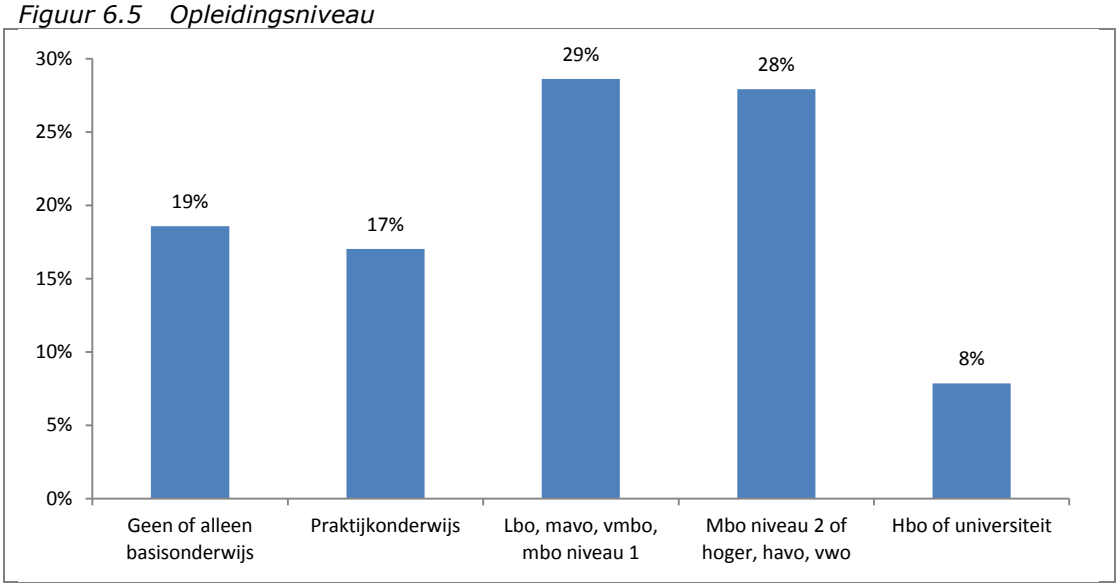

Nadere beschrijving van de onderzochte populatie

De niet-uitkeringsgerechtigden in het LDR is een aantal algemene vragen voorgelegd naar ondermeer de opleidingsachtergrond, eventuele werkervaring, het zoeken naar werk en de gezondheidssituatie.

Onderstaande figuur laat zien dat de verschillen in opleidingsniveau groot zijn: ruim éénderde heeft een startkwalificatie behaald (Mbo 2 of hoger), maar tevens heeft één-vijfde hooguit basisonderwijs afgerond. Verder blijkt ongeveer de helft ofwel speciaal onderwijs gevolgd te hebben ofwel met een rugzakje in het regulier onderwijs te hebben gezeten.

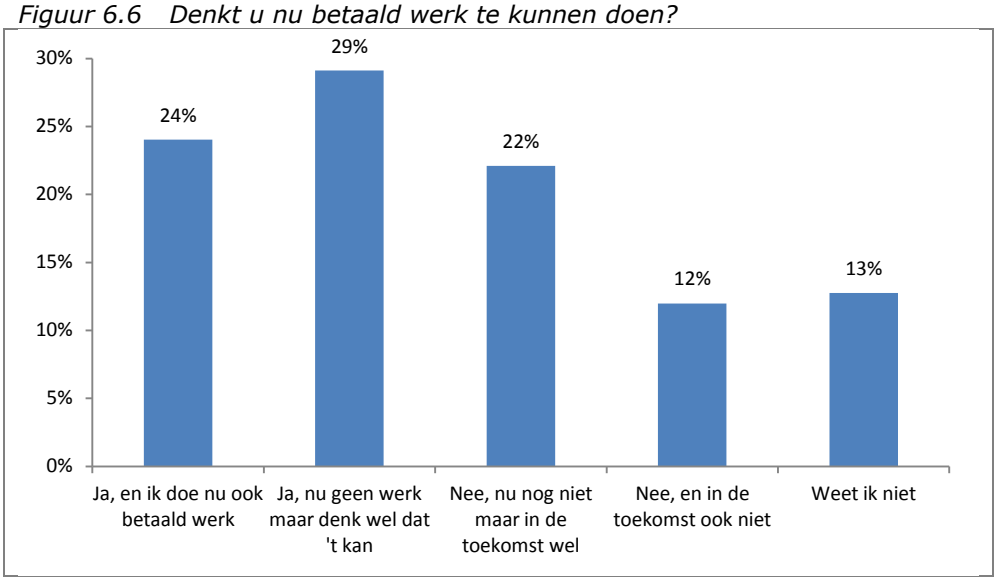
Figuur 6.5 Opleidingsniveau

De eigen gezondheidssituatie typeert ongeveer de helft van de doelgroep als goed tot zeer goed, een kwart zegt dat het wel gaat en eveneens een kwart noemt deze slecht tot zeer slecht.
Verder woont meer dan de helft van de niet-uitkeringsgerechtigden in het LDR nog bij de ouder(s).

Ongeveer 30% van de doelgroep heeft de afgelopen twee jaar werkervaring (betaald) opgedaan, zoals een betaalde stage gedurende de opleiding. Op de vraag of men de afgelopen 6 maanden naar (ander) werk heeft gezocht antwoordt de meerderheid bevestigend. Deze werkzoekenden werven het vaakst via internet of via familie, vrienden of hulpverleners. Dertig procent van de werkzoekenden doet dit met behulp van de gemeente en de helft heeft de afgelopen 6 maanden één of meerdere sollicitatiegesprekken gevoerd. Ook is gevraagd een inschatting te maken of men denkt te kunnen werken (nu of in de toekomst).

Figuur 6.6 Denkt u nu betaald werk te kunnen doen?

De meest genoemde redenen die het moeilijk maken om een betaalde baan te vinden zijn de lichamelijke en geestelijke gezondheid, het ontbreken van werkervaring, het aantal uren dat men in staat is om te werken en het ontbreken van een rijbewijs.

6.3 Overige niet-uitkeringsgerechtigden

Selectie, steekproef en respons

Uit alle overige personen die aan dezelfde criteria voldoen (ingeschreven als werkzoekende op het peilmoment en geen inkomsten uit een arbeidsovereenkomst of uitkering in de drie maanden daarvoor) is een steekproef getrokken. Het verschil met de voorgaande groep is dat deze nuggers *niet* staan ingeschreven in het LDR. Hiermee is deze groep op te vatten als de "overige" nuggers. Uit deze populatie van ruim 76 duizend personen zijn er 3 duizend aselect geselecteerd, waarvan uiteindelijk 523 een ingevulde vragenlijst hebben geretourneerd. Dat betekent een respons van 17%. Evenals bij de niet-uitkeringsgerechtigden in het LDR heeft ook hier herweging plaatsgevonden naar geslacht en leeftijd.

Tabel 6.3 Omvang populatie, steekproef en respons

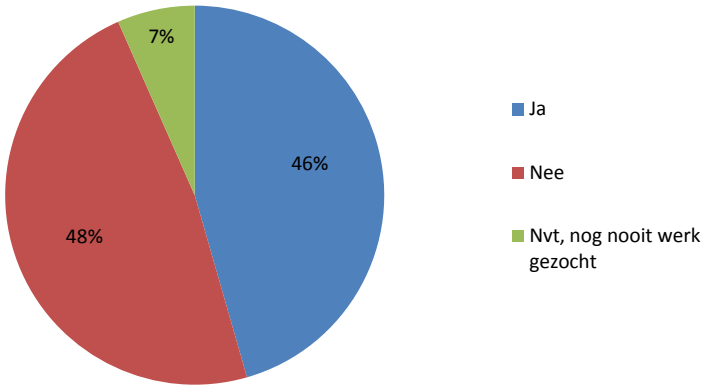
	Totaal
Populatie omvang	76.205
Steekproefomvang	3.000
Respons	523
Responspercentage	17%

Omdat het niet mogelijk was om op basis van de beschikbare registraties personen te herkennen/selecteren die weliswaar geen inkomen uit een arbeidsovereenkomst ontvangen maar bijvoorbeeld wel als ZZP'er, bevat de groep die geselecteerd is deels ook personen die niet volledig als nugger zijn aan te merken. Daarom zal er in deze paragraaf bij een aantal relevante analyses worden ingezoomd op alleen degenen die in de beantwoording van de enquête expliciet hebben aangegeven op het moment van invullen van de vragenlijst geen betaald werk te verrichten.

Bekendheid met gemeentelijke ondersteuning en behoefte aan ondersteuning

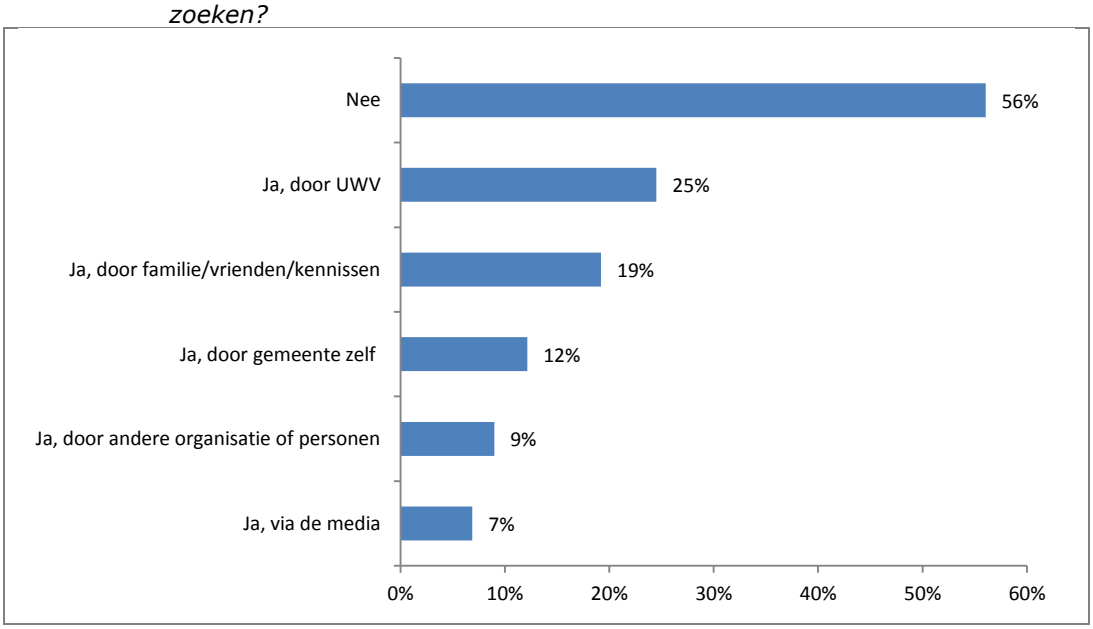
Iets minder dan de helft van de overige nuggers (46%) is ervan op de hoogte dat de gemeente de aangewezen instantie is om hulp te verlenen bij het zoeken naar werk.

Figuur 6.7 Weet u dat de gemeente de aangewezen instantie is voor hulp bij het zoeken naar werk?

Op de vraag of men er door anderen wel eens op is gewezen dat de gemeente kan helpen bij het zoeken naar werk antwoord de meerderheid ontkennend. De meest genoemde bron onder degenen die hier wel op zijn gewezen betreffen het UWV en mensen in de eigen omgeving (familie, vrienden of kennissen). De gemeente zelf is voor slechts 12% de bron of één van de bronnen.

Figuur 6.8 Bent u er wel eens op gewezen dat uw gemeente u kan helpen bij werk zoeken?

Het aandeel dat in de periode dat men werk zocht aangeeft behoefte te hebben gehad aan ondersteuning vanuit de gemeente bedraagt 37%, de meerderheid had deze behoefte dus niet. Deze behoefte aan ondersteuning is onder degenen die expliciet aangeven op het enquêtemoment geen betaald werk te hebben met 43% wel iets hoger. Ook blijkt de behoefte aan ondersteuning hoger te zijn onder degenen die bekend zijn met de mogelijkheid op hulp vanuit de gemeente dan onder degenen die hier niet mee bekend zijn (42% versus 33%).

De mate waarin ondersteuning gevraagd en verkregen wordt

Net als onder de niet-uitkeringsgerechtigden in het LDR vragen de overige nuggers lang niet allemaal om ondersteuning, ook al is er sprake van behoefte aan hulp. Tevens blijken niet alle verzoeken om hulp tot het ontvangen van hulp te leiden. Onderstaande tabel toont het onderscheid tussen behoefte, vraag en ontvangst van ondersteuning vanuit de gemeente onder deze groep.

Tabel 6.4 Behoefte aan ondersteuning, gevraagde en ontvangen ondersteuning

	Aandeel van de gehele populatie	*Aandeel van de niet-werkenden*
Behoefte aan ondersteuning	37%	43%
Ondersteuning gevraagd	14%	14%
Ondersteuning ontvangen	6%	5%

Ook hier is weer onderscheid gemaakt in enerzijds de gehele groep en anderzijds alleen degenen die aangeven geen betaald werk te hebben op het enquêtemoment. De verschillen tussen beide groepen blijken beperkt. Inzoomend op de niet-werkenden, geeft 43% aan behoefte te hebben (gehad) aan ondersteuning, heeft 14% ook om ondersteuning gevraagd bij de gemeente en heeft 5% daadwerkelijk ondersteuning ontvangen. Dit betekent dat bij tweederde de behoefte niet is omgezet in een verzoek om hulp bij de gemeente, slechts bij éénderde is dit wel het geval (14% van 43%). Ook heeft maar één op de drie verzoeken geleid tot daadwerkelijk verkregen ondersteuning bij het zoeken naar werk vanuit de gemeente (5% van 14%).

Bovenstaande cijfers laten zien dat het grootste deel van de overige nuggers geen behoefte heeft aan ondersteuning bij het zoeken naar werk vanuit de gemeente, dat de meerderheid van de 'behoeftigen' niet overgaat tot het aanvragen van ondersteuning (twee op de drie) en dat ten slotte de meeste verzoeken niet tot hulp leiden (eveneens twee op de drie). Respondenten is gevraagd naar redenen voor zowel het ontbreken van behoefte aan hulp, het niet omzetten van behoefte aan hulp in het vragen om hulp en ten slotte redenen waarom uiteindelijk geen hulp is ontvangen. De redenen kennen veel overlap met de genoemde redenen onder de niet-uitkeringsgerechtigden in het doelgroepregister maar er zijn ook enkele verschillen.

1) *Meermaals genoemde redenen voor het ontbreken van behoefte aan ondersteuning:*
   - De inschatting ook op eigen kracht wel aan het werk te komen;
   - De inschatting dat andere organisaties (zoals UWV of uitzendbureaus) beter kunnen helpen;
   - Niet bekend met de mogelijkheid voor ondersteuning vanuit de gemeente bij zoeken van werk;
   - De verwachting dat de ondersteuning die de gemeente kan bieden niks oplevert;
   - Liever niet bij de uitkeringsinstantie van de gemeente willen aankloppen;
   - In algemene zin afgeknapt op ondersteuning vanuit de overheid.

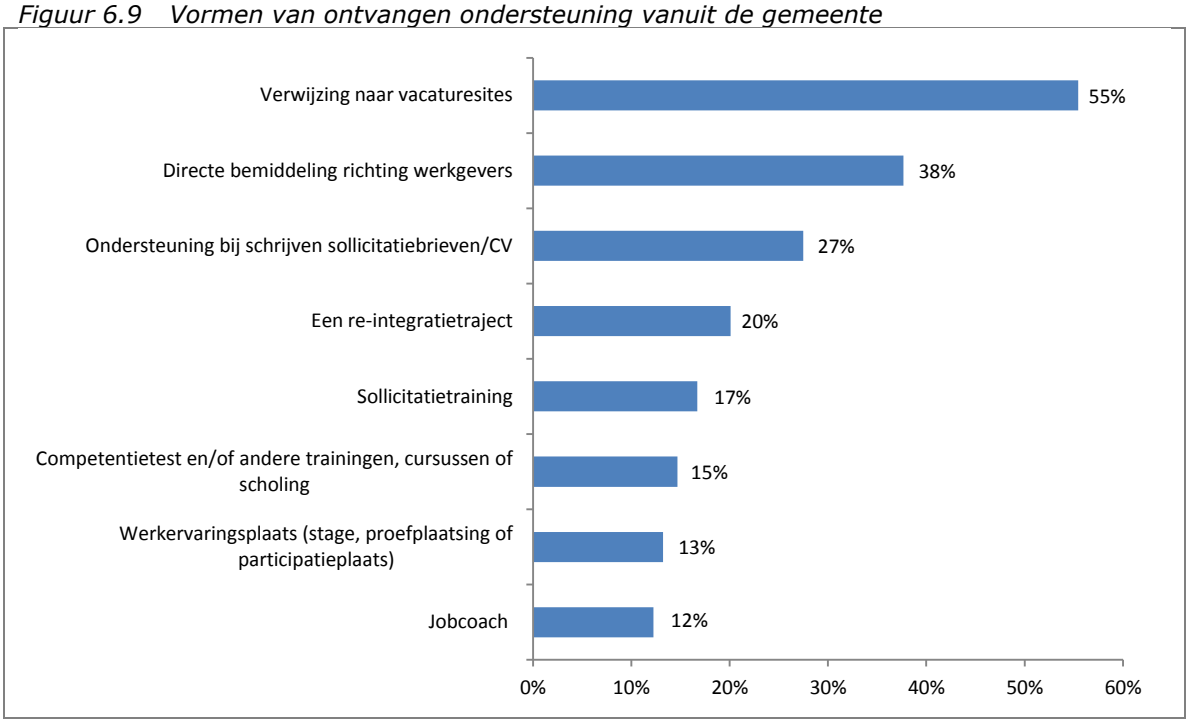
2) *Meermaals genoemde redenen om geen ondersteuning te vragen:*
   - Onbekendheid met hoe dit moet;
   - Onbekendheid met het feit dat gemeenten ook niet-uitkeringsgerechtigden kunnen helpen.

3) *Meermaals genoemde redenen waarom geen ondersteuning is ontvangen:*
   - Een aanzienlijk deel weet niet waarom het verzoek is afgewezen;
   - Een ander deel geeft aan dat een verzoek voor specifieke hulp (zoals een cursus) is afgewezen.

Ontvangen ondersteuning en waardering voor de ontvangen ondersteuning

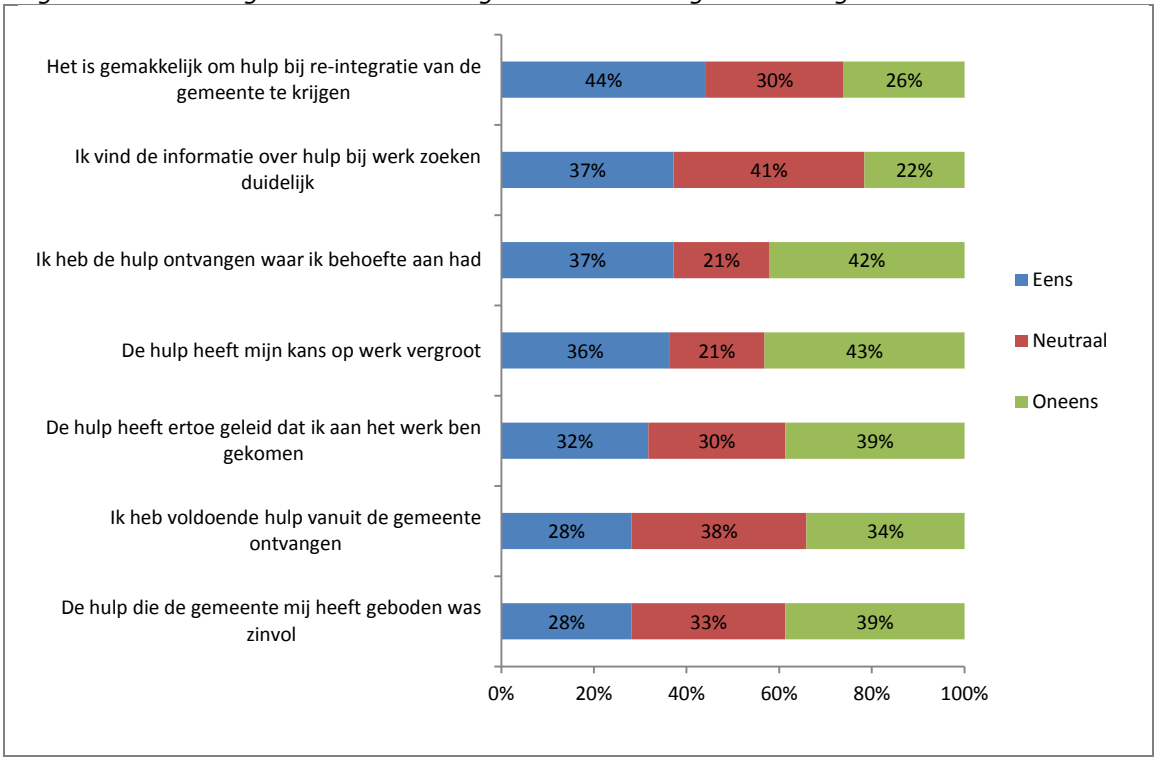
Ongeveer 5% van de overige niet-uitkeringsgerechtigden heeft de afgelopen twee jaar ondersteuning vanuit de gemeente bij het zoeken naar werk ontvangen. Onderstaande figuur toont de ondersteuningsvormen die aan minimaal 10% van deze hulpontvangers is geboden. Het vaakst is deze groep verwezen naar vacaturesites, gevolgd door directe bemiddeling richting werkgevers en ondersteuning bij het schrijven van sollicitatiebrieven of het opstellen van een CV. Hieruit blijkt dat het veelal gaat om korte, direct op werk gerichte hulp. Wat uitgebreidere ondersteuning zoals een re-integratietraject of specifieke trainingen en cursussen worden soms ook wel geboden, maar duidelijk minder vaak.

Figuur 6.9 Vormen van ontvangen ondersteuning vanuit de gemeente

De mate waarin de ontvangers van hulp tevreden zijn met de geboden hulp blijkt uit figuur 6.10. Hieruit komt naar voren dat men het vaak als tamelijk laagdrempelig heeft ervaren om aan hulp te komen, maar dat slechts een minderheid de geboden hulp als nuttig en voldoende typeert. Dit beeld lijkt te stroken met voorgaande conclusie, dat de hulp veelal kort en beperkt van omvang is.

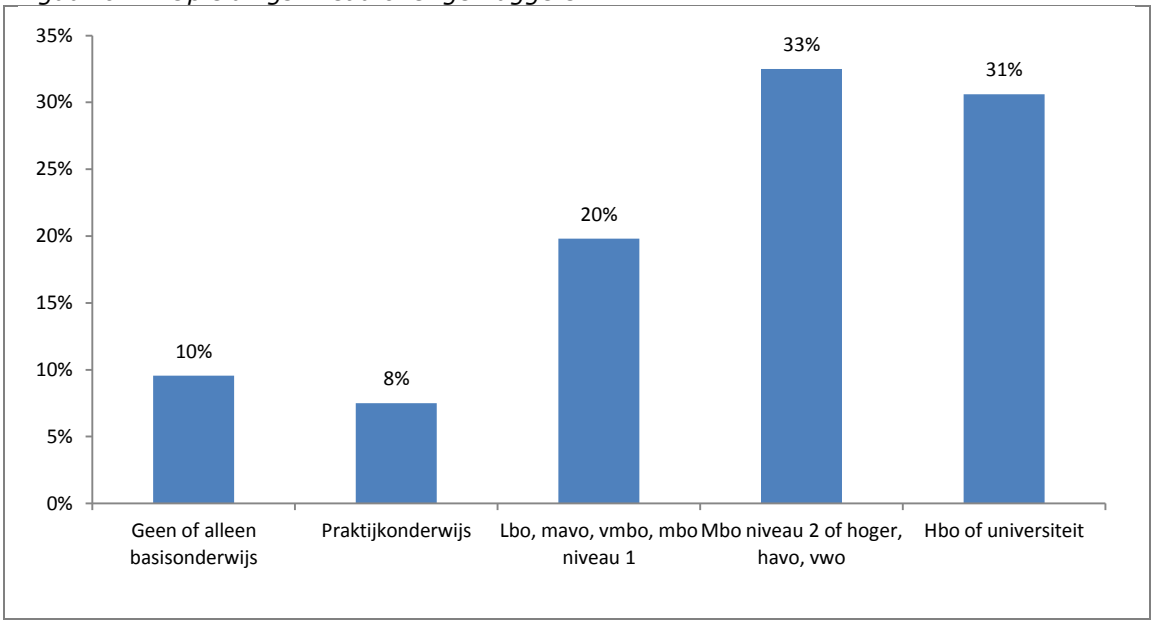
Figuur 6.10 Stellingen over de ontvangen ondersteuning vanuit de gemeente

Nadere beschrijving van de onderzochte populatie

Het gemiddeld opleidingsniveau van de populatie van overige nuggers ligt duidelijk hoger dan onder de groep niet-uitkeringsgerechtigden in het LDR. Zo heeft éénderde van de overige nuggers een Hbo of universitaire opleiding afgerond en heeft bijna tweederde een startkwalificatie behaald.

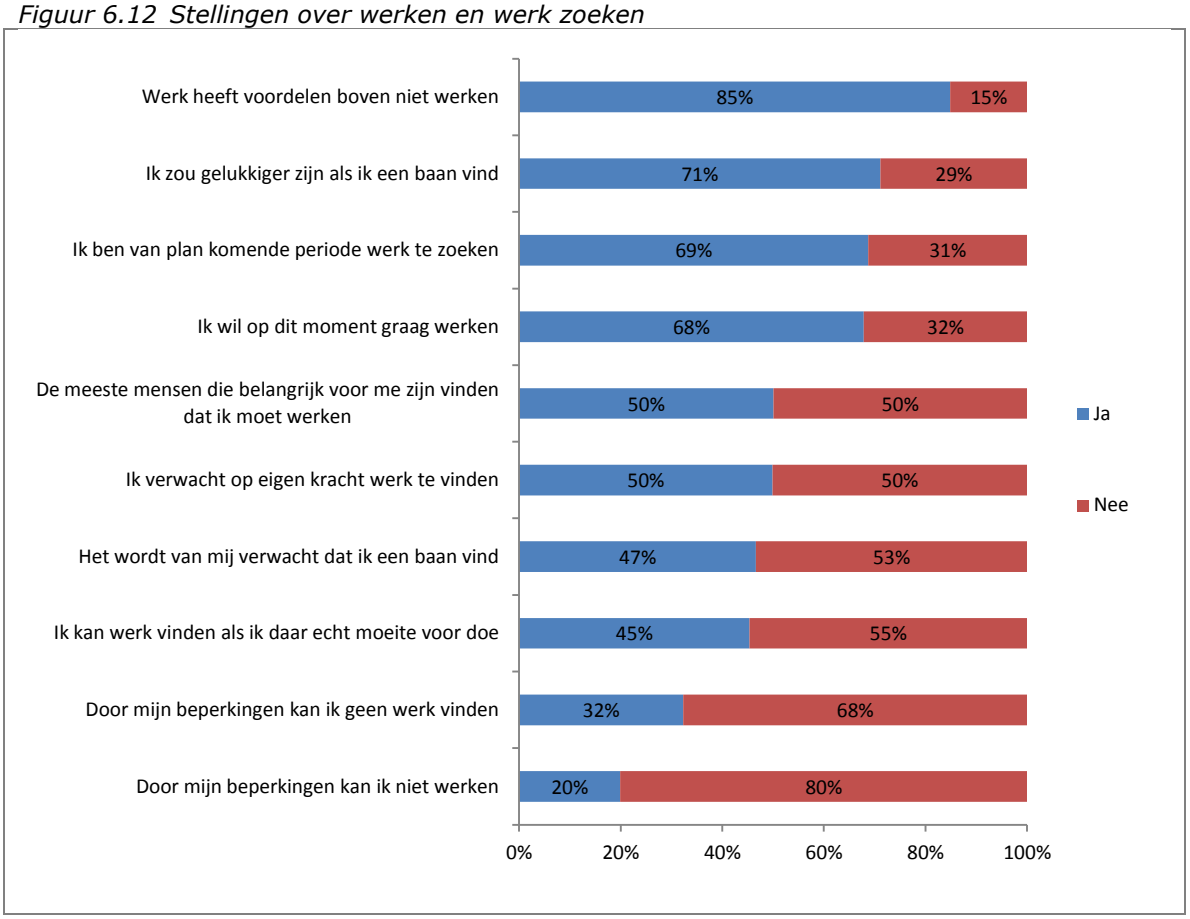
Figuur 6.11 Opleidingsniveau overige nuggers

De eigen gezondheid wordt door ruim 70% als goed tot zeer goed ervaren. Minder dan 10% noemt deze (zeer) slecht. Ongeveer de helft van deze populatie woont samen, al dan niet met kinderen. Meer dan een kwart is alleenstaand, de overigen wonen nog bij de ouders of kennen een nog andere woonvorm.

Ongeveer 60% van de doelgroep heeft de afgelopen twee jaar werkervaring (betaald) opgedaan, waaronder dus een deel dat werkt op het moment van invullen van de enquête. Op de vraag of men de afgelopen 6 maanden naar (ander) werk heeft gezocht antwoord de meerderheid bevestigend. Deze werkzoekenden solliciteren het vaakst via internet of via familie, vrienden of hulpverleners. Slechts 5% van de werkzoekenden doet dit met behulp van de gemeente. Ongeveer 40% heeft de afgelopen 6 maanden minstens één sollicitatiegesprek gevoerd. Tot slot is middels stellingen gevraagd te reflecteren op het belang van werk en om de kans op werk in te schatten.

Figuur 6.12 Stellingen over werken en werk zoeken

7 Arbeidsbeperkten met werkervaring

7.1 Inleiding

In dit hoofdstuk worden de ervaringen beschreven van arbeidsbeperkten met een uitkeringsverleden (Pw of WWB) die werkervaring hebben. Daarbij gaan we in op hoe deze arbeidsbeperkten het werk en de omgang met collega's ervaren, de eventueel ontvangen ondersteuning die zij ontvangen van een jobcoach en de ondersteuning van de sociale dienst. We gaan daarbij ook in op mogelijke verschillen in ervaringen tussen mensen met een lichamelijke, verstandelijke en/of psychische beperking. We maken bij diverse vragen ook onderscheid tussen mensen die op het moment van invullen van de vragenlijst werkzaam zijn en zij die op dat moment niet meer werken. Hiermee kunnen we inzicht krijgen in de verschillen tussen mensen die (in ieder geval op het enquêtemoment) succesvol deelnemen aan het arbeidsproces, en zij die op enig moment zijn uitgevallen.

7.2 Selectie, steekproef en respons

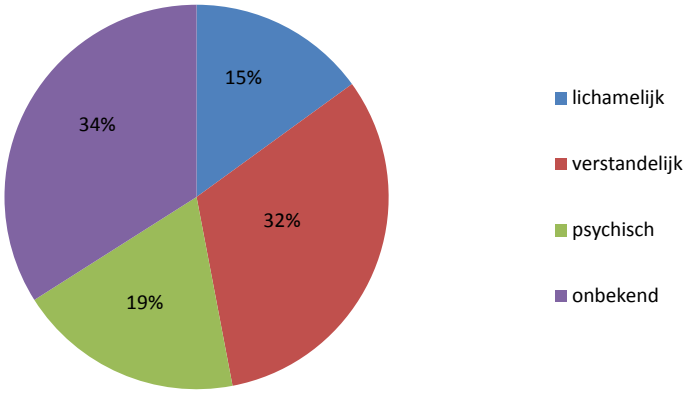
De Inspectie heeft personen geselecteerd die voor 1 december 2016 zijn ingestroomd in de Participatiewet of WWB, die vanaf de invoering van de Participatiewet (1-1-2015) werk hebben gehad en opgenomen zijn in het landelijke doelgroepregister.

Deze criteria hebben geleid tot een selectie van 4.091 personen. Deze groep is in zijn geheel benaderd om deel te nemen aan het onderzoek, 1.186 personen hebben hier gehoor aan gegeven. Dit betekent een respons van 29%. Aangezien vrouwen tussen de 18 en 26 jaar en mannen tussen de 18 en 44 jaar minder vaak hebben gerespondeerd dan oudere mannen en vrouwen heeft er een herweging plaatsgevonden naar geslacht en leeftijd. Met deze herweging is de respons representatief gemaakt.

In de vragenlijst zijn verschillende vragen gesteld, afhankelijk van of men op dat moment wel of niet werkt. Veelal hebben deze vragen dezelfde strekking, afgezien van vraagstelling in de tegenwoordige of verleden tijd. In dit hoofdstuk worden de antwoorden op deze vragen waar mogelijk gezamenlijk behandeld en, indien relevant, naast elkaar gezet.

We hebben in verband met de privacy niet direct gevraagd welke beperkingen mensen hebben, maar konden aan de hand van hun antwoorden op vragen over bijvoorbeeld het type gevolgde speciaal onderwijs, specifieke problemen op het werk e.d. voor bijna tweederde van de respondenten met enige zekerheid vaststellen welk type arbeidsbeperking (lichamelijk, verstandelijk of psychisch) men heeft. Hoewel bekend is dat veel personen een meervoudige beperking hebben, hebben we hier in de analyses geen rekening mee kunnen houden, en hebben we de respondenten met meervoudige beperkingen ingedeeld in één van de drie groepen. (zie figuur 7.1).

Figuur 7.1 Respondenten met type arbeidsbeperking

7.3 Achtergrondkenmerken arbeidsbeperkten met werkervaring

Dienstverband
74% van de respondenten is op dit moment betaald aan het werk. De overigen geven aan in de afgelopen twee jaren te hebben gewerkt. Van degenen die inmiddels niet meer werken is van 41% het werk het afgelopen half jaar gestopt. Voor een derde is dit tussen een half jaar en een jaar geleden en voor 26% meer dan een jaar geleden.

Degenen met een lichamelijke arbeidsbeperking zijn het vaakst op dit moment betaald aan het werk. Een meerderheid van hen heeft de gehele periode gewerkt, terwijl de meerderheid van degenen met een verstandelijke of psychische arbeidsbeperking niet de gehele twee jaar heeft gewerkt.

Tabel 7.1 Dienstverband van personen met een specifieke arbeidsbeperking

	Lichamelijk	Verstandelijk	Psychisch
Op dit moment betaald werk	84%	74%	64%
De gehele periode gewerkt	58%	39%	29%
Niet gehele 2 jaar gewerkt	42%	61%	71%

De aanstelling van de respondenten heeft in ruim een op de vijf gevallen korter dan een half jaar geduurd (tabel 7.2). Voor een even groot deel was dit tussen een half jaar en een jaar. Een meerderheid is langer dan een jaar werkzaam. Van degenen die nu werken, werken de meesten langer dan een jaar.

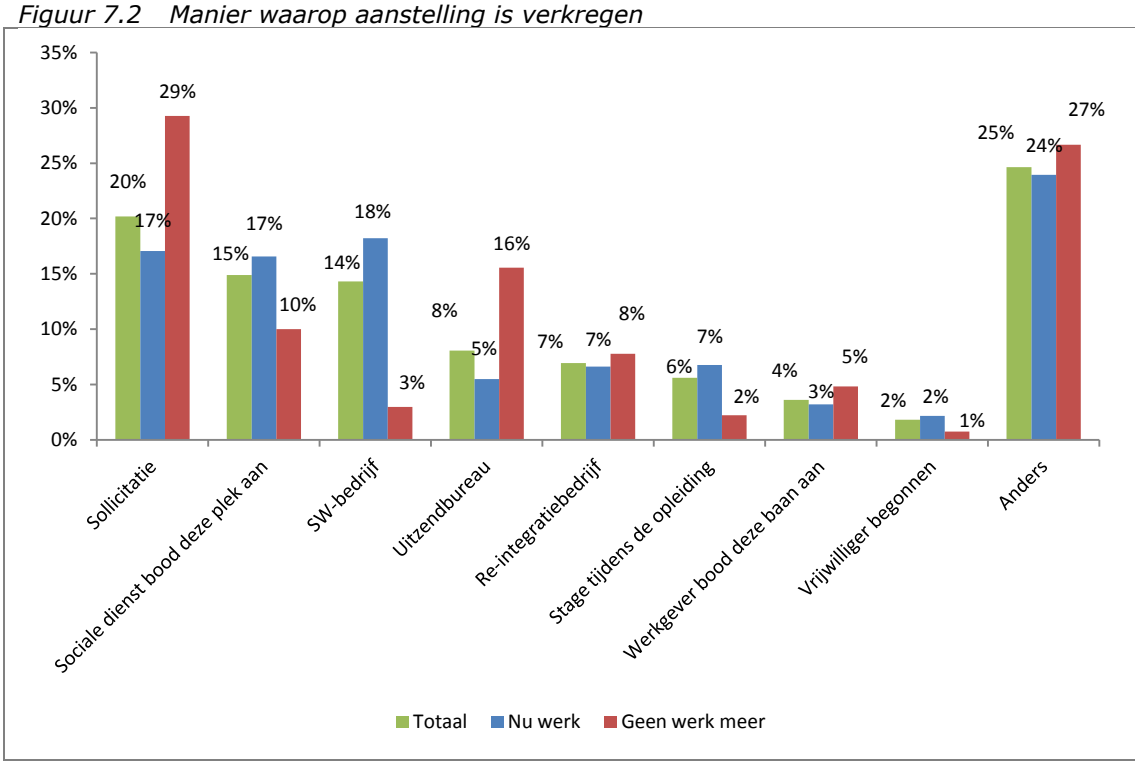
Tabel 7.2 Duur aanstelling (huidig of laatste dienstverband)

	Totaal	Nu werk	Geen werk meer
Minder dan een maand	4%	2%	12%
Tussen een maand en een half jaar	18%	13%	33%
Tussen een half jaar en een jaar	23%	22%	25%
Langer dan een jaar	55%	63%	30%
Totaal	100%	100%	100%

De meeste personen zijn aan hun baan gekomen door zelf te solliciteren (20%), of op een andere manier dan de door ons geboden antwoordopties (zie figuur 7.2). Opvallend

is dat degenen die op dit moment nog werken vaker via het SW-bedrijf aan een baan zijn gekomen. De groep die op dit moment niet meer werkt heeft vaker zelf gesolliciteerd of is via het uitzendbureau aan het werk gekomen. Een beperkt deel heeft de aanstelling verkregen via een schoolse stage. Aangezien we alleen mensen hebben benaderd met een uitkeringsverleden en schoolse stages ook kunnen worden omgezet in een aanstelling zonder dat er sprake is geweest van een uitkeringsperiode, is dit een onderschatting van het daadwerkelijk aantal aanstellingen via een schoolse stage onder mensen in het LDR.

Figuur 7.2 Manier waarop aanstelling is verkregen

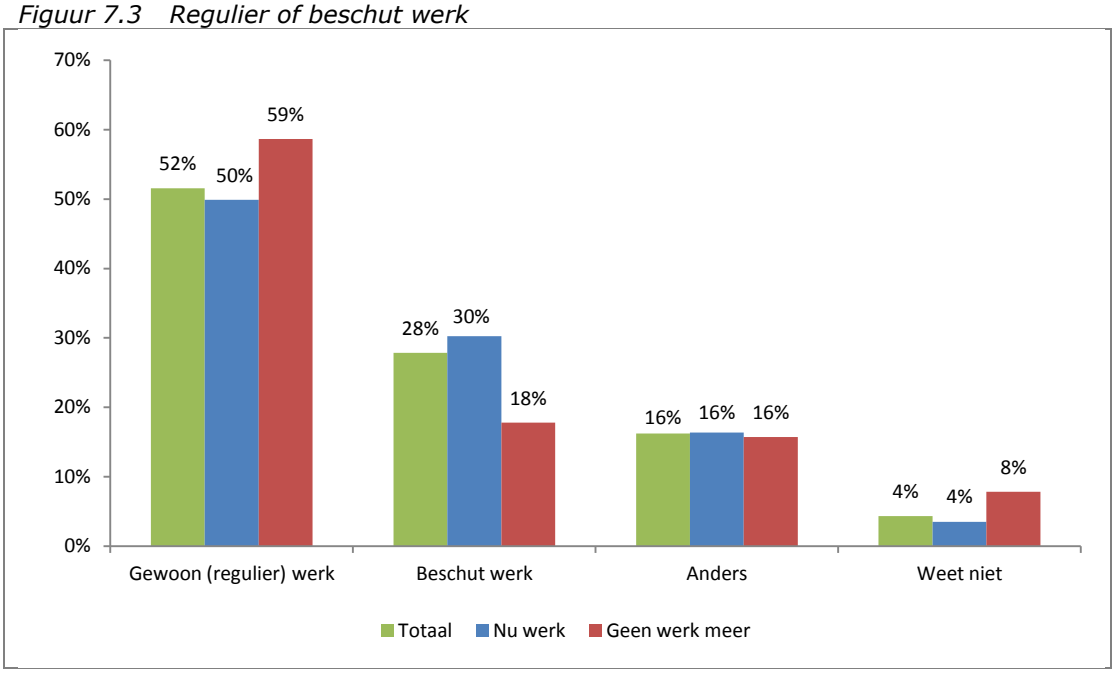
Mensen met een psychische arbeidsbeperking zijn vaker aan een baan gekomen door zelf te solliciteren (28%); lichamelijk beperkten hebben vaker een plek gekregen via de sociale dienst of een SW-bedrijf.

Tabel 7.3 Manier waarop aanstelling is verkregen door personen met een specifieke arbeidsbeperking

	Lichamelijk	Verstandelijk	Psychisch
Ik heb zelf gesolliciteerd	13%	14%	28%
De sociale dienst bood mij deze plek aan	23%	14%	11%
Via het SW-bedrijf	22%	14%	16%
Anders	42%	58%	45%

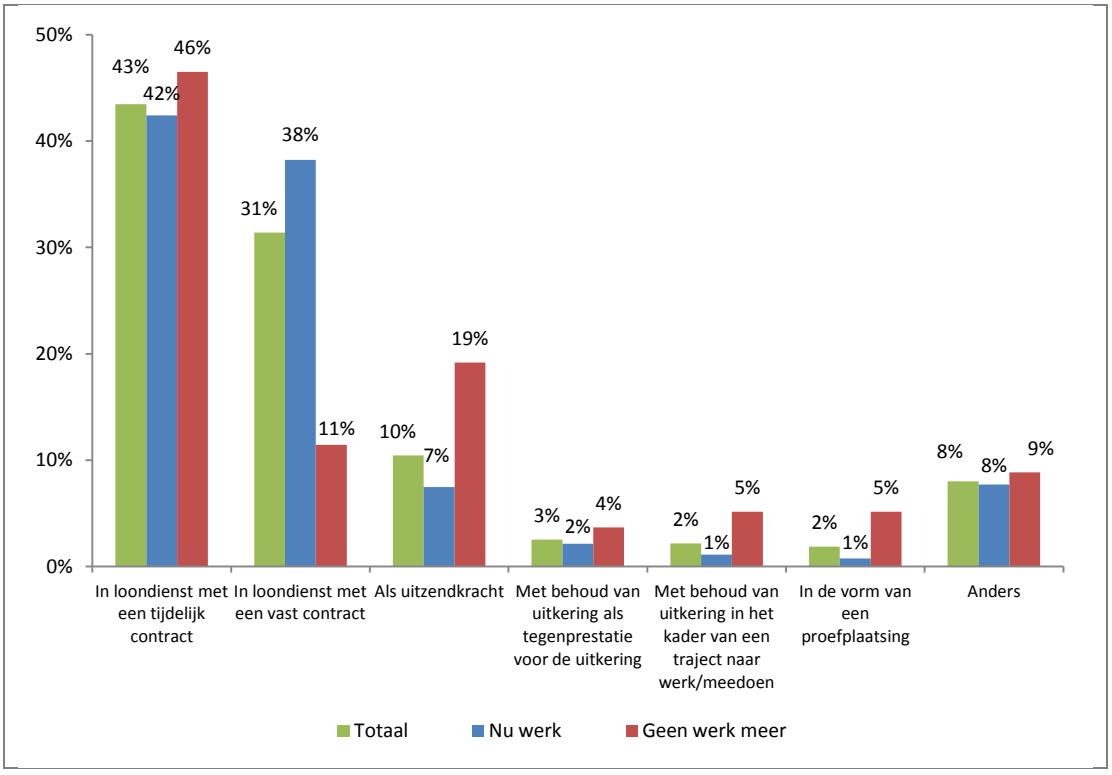
De meeste personen doen regulier werk. Degenen die op dit moment een aanstelling hebben doen vaker beschut werk dan degenen die geen werk meer hebben (figuur 7.3). Ook lichamelijk beperkten werken vaker in een beschutte omgeving (42% van deze groep). In 70% van de gevallen wordt het beschut werk uitgevoerd via een sociaal werkbedrijf.

Figuur 7.3 Regulier of beschut werk

Bijna de helft is in loondienst (geweest) met een tijdelijk contract. Van degenen die op dit moment nog werken heeft ruim een derde een vast contract. Onder degenen die niet meer werken was dit veel minder. Zij hebben vaker, namelijk in een op de vijf gevallen, als uitzendkracht gewerkt. Het gemiddeld aantal uren van het dienstverband is 24 uur.

Figuur 7.4 Aard van de aanstelling

De meerderheid van de lichamelijk beperkten is/was in loondienst met een vast contract, terwijl de verstandelijk en psychisch beperkten voornamelijk in loondienst zijn/waren met een tijdelijk contract.

Tabel 7.4 Aard van de aanstelling van personen met een specifieke arbeidsbeperking

	Lichamelijk	Verstandelijk	Psychisch
In loondienst met een tijdelijk contract	28%	41%	46%
In loondienst met een vast contract	59%	32%	26%
Overig	13%	27%	28%

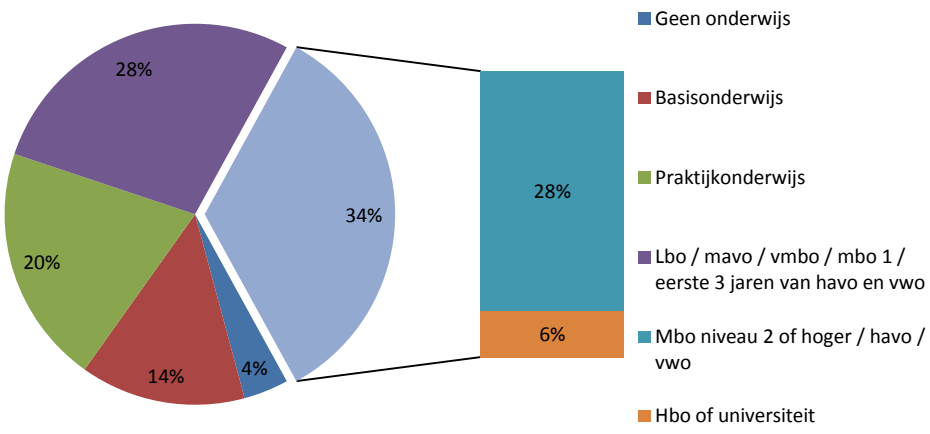
Bijna een kwart (24%) werkt in de productie. Ook veel mensen werken in de dienstverlening (bijvoorbeeld schoonmaak, beveiliging of afvalverwerking; 12%) of handel (bijvoorbeeld in een winkel of supermarkt; 11%).

Grootte van de organisatie
Opvallend is dat degenen die bij hun werkgever zijn blijven werken vaker werken bij een grotere werkgever (>100 werknemers). 3 op 10 die niet meer werken hadden een werkgever met minder dan 10 medewerkers. Het lijkt voor grotere werkgevers dus beter mogelijk om voor mensen met een beperking werkplaatsen te behouden. Dit verschil blijft bestaan wanneer we degenen die beschut werk uitvoeren/uitvoerden buiten de analyse laten.

Ziekteverzuim
Gemiddeld waren degenen die nog in dienst zijn 23 dagen ziek geweest. Degenen die niet meer werkten waren vaker ziek; gemiddeld 32 dagen. Dat is des te opvallender omdat de duur van de aanstelling bij degenen die niet meer werken toch al korter is (geweest) dan bij degenen die nog werkzaam zijn (zie tabel 7.2)

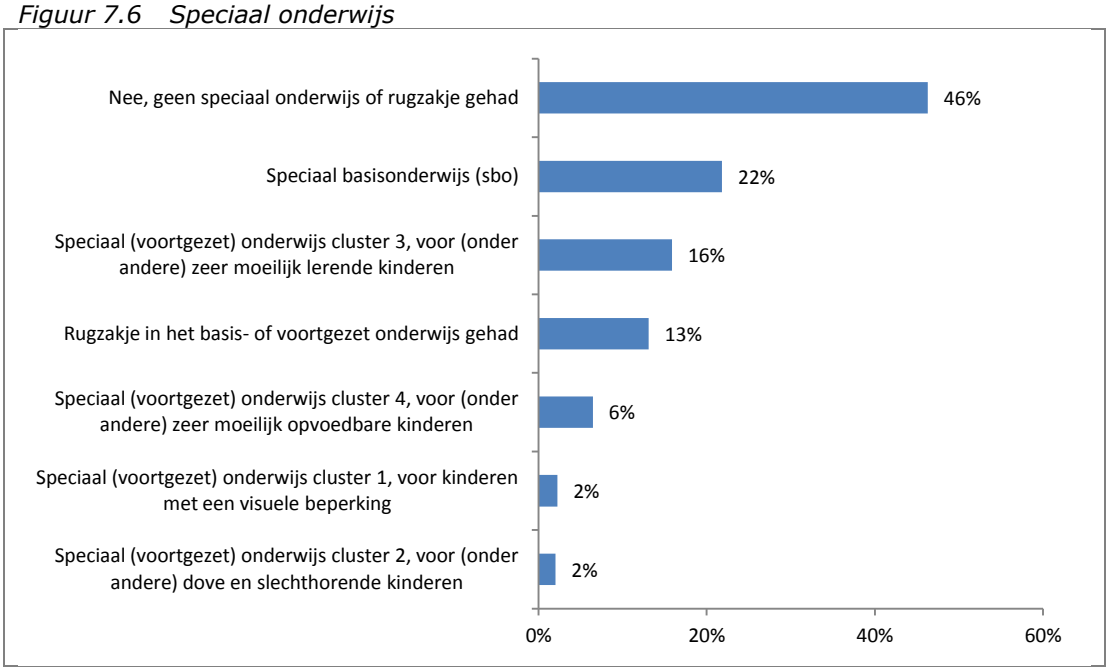
Opleidingsniveau
Zo'n 34% heeft een startkwalificatie, dus een opleiding op minimaal Mbo 2 niveau. Nog eens 28% heeft wel een opleiding op mavo/vmbo of mbo niveau 1 afgerond. Zij hebben dus wel een diploma op middelbare school niveau, maar onvoldoende voor een startkwalificatie. De overige 38% heeft een laag opleidingsniveau (figuur 7.5). De meeste respondenten hebben alleen een algemene opleiding gedaan. Van degenen die vakspecifieke opleidingen hebben gedaan, betreft dat het vaakst 'bouw en techniek' en 'zorg en welzijn (gezondheid)'.

Figuur 7.5 Opleidingsniveau

Ruim de helft heeft speciaal onderwijs gevolgd, of met een leerling gebonden budget - (een zogenaamd rugzakje) in het regulier onderwijs gezeten (figuur 7.6). De meeste leerlingen hebben het speciaal basisonderwijs bezocht, gevolgd door VO cluster 3 (voor motorisch gehandicapte, verstandelijk gehandicapte en langdurig zieke lerende kinderen) gezeten. Een op de acht heeft met een rugzakje in het regulier onderwijs gezeten. De overige vormen van speciaal onderwijs (cluster 1, 2 en 4) zijn door minder personen bezocht. Mensen met een psychische arbeidsbeperking zijn het hoogst opgeleid.

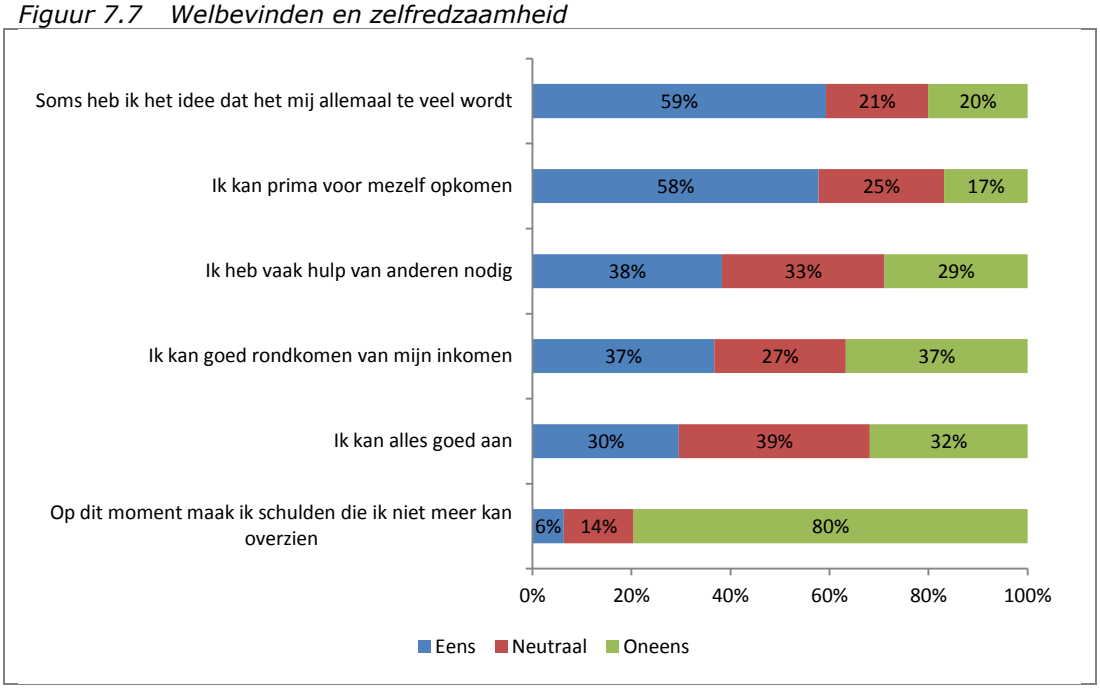
Figuur 7.6 Speciaal onderwijs

Welbevinden en zelfredzaamheid

Ruim de helft van de arbeidsbeperkten met werkervaring heeft het idee dat het allemaal wel eens te veel wordt. Slechts een op de drie is het dan ook eens met de stelling dat ze alles goed aankunnen. Daarentegen geeft wel een meerderheid aan prima voor zichzelf te kunnen opkomen. Niet iedereen kan even goed rondkomen van zijn inkomen, maar in verreweg de meeste gevallen leidt dit niet tot schulden die zodanig hoog zijn dat men ze niet meer kan overzien (figuur 7.7). Degenen met een psychische arbeidsbeperking scoren over de hele linie lager voor wat betreft zelfredzaamheid. Zo geven ze vaker aan dat het ze allemaal te veel wordt, en dat ze hulp van anderen nodig hebben.

Figuur 7.7 Welbevinden en zelfredzaamheid

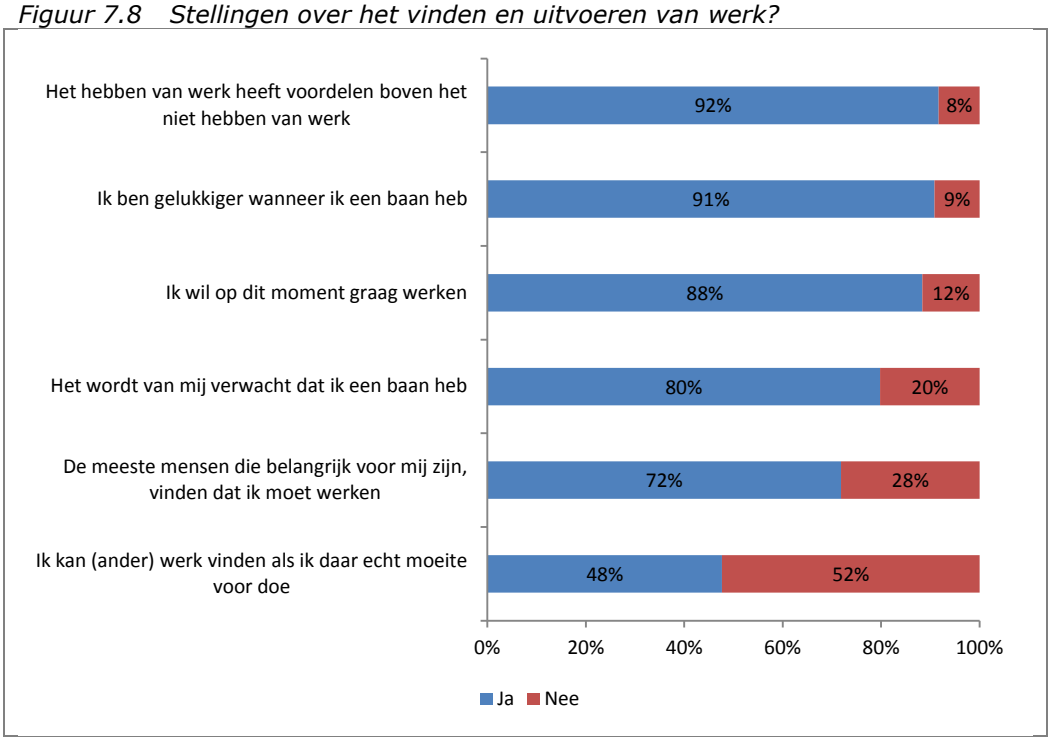

Gezondheidstoestand
Niet iedereen is tevreden over zijn gezondheidstoestand. Ruim een derde geeft aan dat het over het algemeen 'wel gaat' met de gezondheid. Nog eens een derde geeft aan dat het goed gaat. Verstandelijk beperkten oordelen het meest positief over hun gezondheid.

Woonsituatie
Een derde van de respondenten woont alleen, en nog eens een derde woont (nog) bij de ouders. Eén op de twintig geeft aan dat er sprake is van begeleid wonen.

Houding ten aanzien van werk
Een grote meerderheid van de respondenten (figuur 7.8) vindt dat het hebben van werk voordelen heeft boven het niet hebben van werk, en geeft aan gelukkiger te zijn wanneer ze een baan hebben. De meeste personen geven dan ook aan op dit moment graag te willen werken. Ook de sociale omgeving van de respondenten is over het algemeen van mening dat de respondenten zouden moeten werken. Over de feitelijke mogelijkheden om (ander) werk te vinden is men wat minder positief; de helft geeft aan (ander) werk te kunnen vinden als men daar echt moeite voor zou doen.

Figuur 7.8 Stellingen over het vinden en uitvoeren van werk?

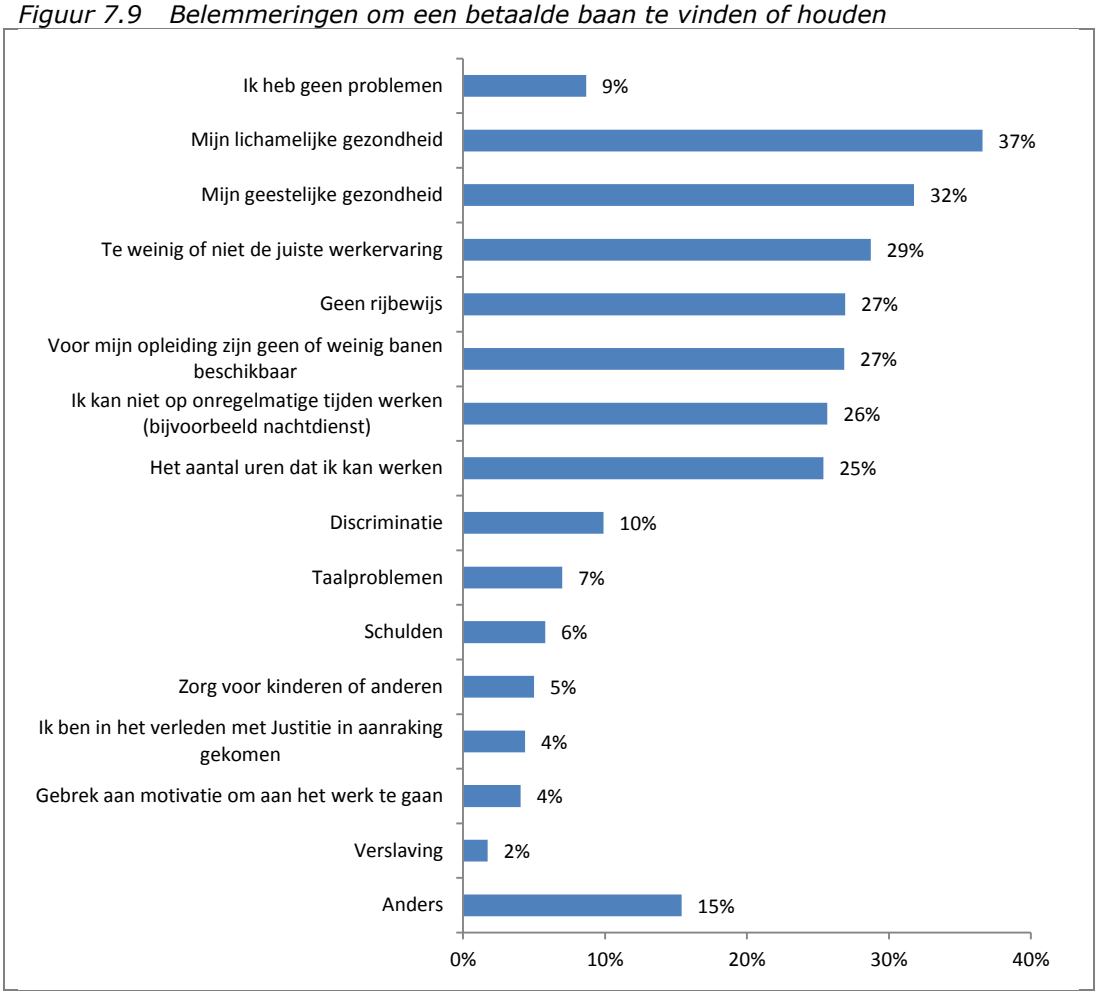

Psychisch arbeidsbeperkten hebben een minder positieve houding ten opzichte van arbeid. Zij ervaren minder dat het hebben van werk voordelen heeft boven het niet hebben van werk, geven minder vaak aan gelukkiger te zijn wanneer ze werk hebben, en willen minder vaak op dit moment werken.

Belemmeringen om baan te vinden of te houden

Wanneer we kijken naar wie er feitelijk (ander) werk zoekt, dan zien we dat dit bijna een kwart is (23%). Bij de vraag wat het moeilijk maakt om een betaalde baan te vinden of houden (figuur 7.9) komt bij de meeste personen de lichamelijke of geestelijke gezondheid als reden naar voren. Andere veel genoemde redenen zijn dat men niet de juiste werkervaring of opleiding heeft, geen rijbewijs, dat het aantal uren dat men kan werken te beperkt is of dat men niet op onregelmatige tijden kan werken.

Figuur 7.9 Belemmeringen om een betaalde baan te vinden of houden

Verstandelijk beperkten ervaren over het algemeen minder belemmeringen om een baan te vinden of te houden dan de anderen; 12% geeft aan geen problemen te hebben. Van de psychisch beperkten is dit slechts 4%. Niet verrassend rapporteren de lichamelijk arbeidsbeperkten de meeste problemen met de lichamelijke gezondheid, en de psychisch arbeidsbeperkten de meeste problemen met de geestelijke gezondheid. Lichamelijk beperkten geven vaker aan dat zij minder uren kunnen werken. Psychisch arbeidsbeperkten hebben tot slot minder vaak taalproblemen.

Tabel 7.5 Belemmeringen om een betaalde baan te vinden of houden voor mensen met een specifieke arbeidsbeperking

	Lichamelijk	Verstandelijk	Psychisch
Ik heb geen problemen	8%	12%	4%
Mijn lichamelijke gezondheid	62%	36%	35%
Mijn geestelijke gezondheid	27%	26%	65%
Het aantal uren dat ik kan werken	36%	23%	31%
Taalproblemen	12%	11%	5%

7.4 Werkomstandigheden

Aanpassingen in het werk
De vaakst uitgevoerde aanpassingen om het werk te kunnen verrichten zijn aanpassingen aan de werktijden (22%), langzamer mogen werken dan collega's en niet alles hoeven te doen wat collega's doen (beide 19%). Opvallend is dat bij degenen die niet meer werken er vaker helemaal geen aanpassingen zijn gedaan (55% versus 37%). Of dit de reden is dat het werk niet is bestendigd, of dat bijvoorbeeld door de kortere duur van werken door deze groep aanpassingen nog niet doorgevoerd waren is op basis van dit onderzoek niet te zeggen.

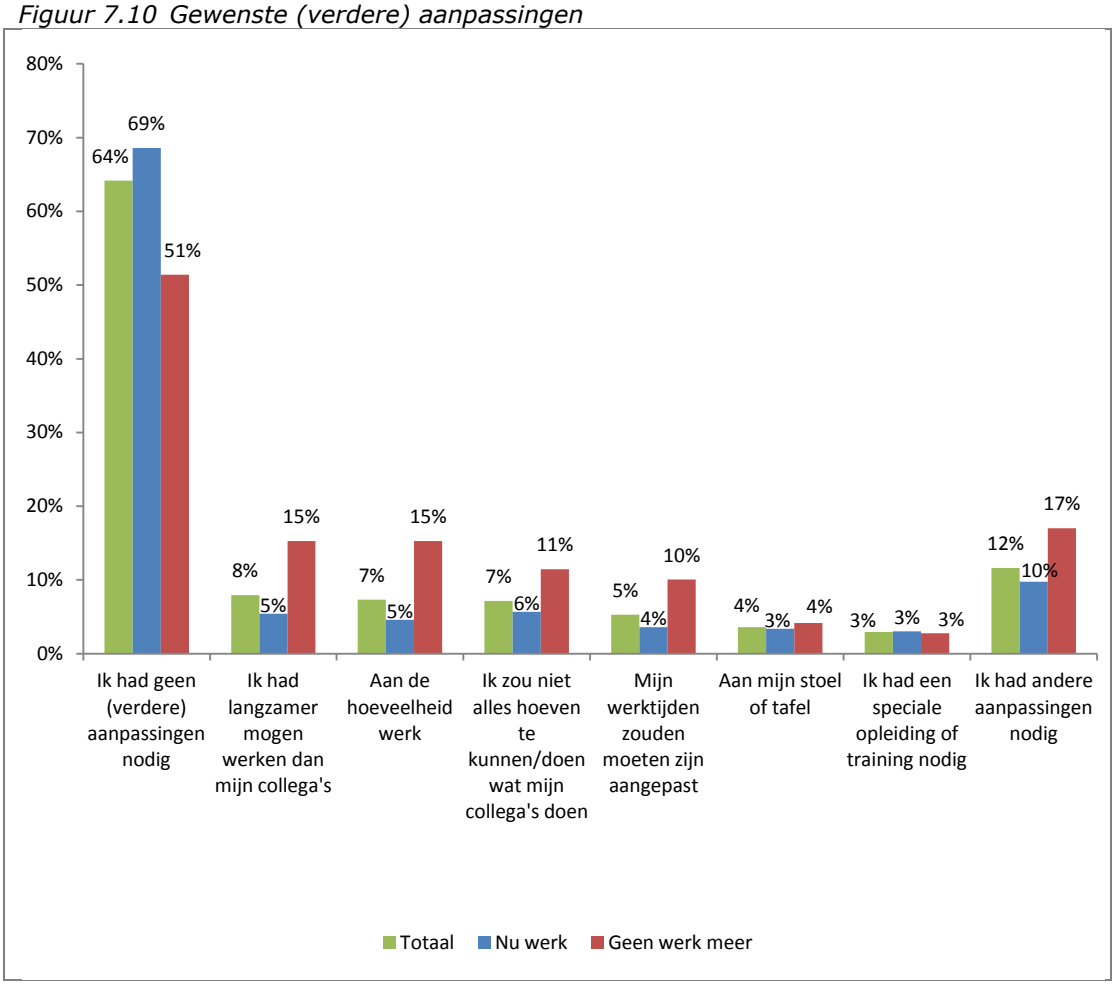
Voor lichamelijk arbeidsbeperkten zijn het vaakst aanpassingen gedaan. Zo worden bijvoorbeeld alle uitgevraagde fysieke aanpassingen aan de werkplek het vaakst uitgevoerd voor lichamelijk arbeidsbeperkten, met aangepast meubilair als meest gegeven antwoord. Ook hebben zij vaker aangepaste werktijden.

Tabel 7.6 Aanpassingen in het werk voor mensen met een specifieke arbeidsbeperking

	Lichamelijk	Verstandelijk	Psychisch
Nee, er zijn geen aanpassingen gedaan	18%	41%	47%
Ja, een aangepaste stoel of tafel	40%	3%	2%
Ja, een hulpmiddel, bijvoorbeeld een speciaal computerscherm	4%	0%	0%
Ja, mijn werktijden waren aangepast	32%	18%	25%
Ja, het gebouw is aangepast, bijvoorbeeld met bredere deuren of een rolstoelhelling	8%	1%	0%
Ja, andere aanpassingen	14%	14%	18%

Gewenste aanpassingen in het werk
De groep die nog werkt blijkt in meerderheid tevreden te zijn over de aanpassingen; 69% geeft aan dat er geen verdere aanpassingen nodig zijn (figuur 7.10). Van degenen die geen werk meer hebben geeft de helft aan wel graag (verdere) aanpassingen gehad te willen hebben. Zo zeggen ze dat ze graag langzamer hadden mogen werken dan hun collega's, of minder werk hadden hoeven doen. Deze groep geeft ook vaker aan andere aanpassingen nodig te hebben gehad.

Figuur 7.10 Gewenste (verdere) aanpassingen

De lichamelijk arbeidsbeperkten hadden in het algemeen het vaakst behoefte aan verdere aanpassingen, specifiek noemen zij het meubilair of het gebouw. Samen met de psychisch arbeidsbeperkten geven zij ook aan vaker andere aanpassingen nodig te hebben gehad.

Waardering over het werk

De waardering van de omgang met collega's en leidinggevenden verschilt tussen degenen die nog werken, en degenen die niet meer werken. Zo vinden degenen die niet meer werken in meer gevallen dat ze vaak of altijd erg snel moesten werken, veel werk moesten doen of hard moesten werken. Ook ervaren zij minder vaak de vrijheid om op eigen tempo te werken en, daarmee samenhangend, vaker druk van de leidinggevende om meer tempo te maken. Ze voelden zich ook minder gesteund door hun leidinggevende (tabel 7.7). Het is op basis van deze gegevens niet te duiden of deze verschillen komen door de kenmerken van de werkgever, of doordat er vooraf al verschillen waren tussen de groepen die wel of niet bij een werkgever blijken te kunnen blijven. Mogelijk waren degenen die blijven vooraf al meer toegerust op de eisen van de arbeidsmarkt.

Tabel 7.7 Ervaren eisen aan het werk

		Nooit	Soms	Vaak	Altijd	N.v.t.
Moet u erg snel werken?	Totaal	18%	47%	17%	10%	8%
	Nu werk	21%	51%	14%	6%	8%
	Geen werk meer	11%	34%	24%	22%	9%
Moet u heel veel werk doen?	Totaal	15%	46%	20%	12%	7%
	Nu werk	17%	50%	17%	8%	7%
	Geen werk meer	8%	33%	29%	21%	8%
Moet u extra hard werken?	Totaal	28%	41%	13%	8%	9%
	Nu werk	32%	43%	10%	5%	9%
	Geen werk meer	16%	36%	23%	16%	9%
Heeft u de vrijheid om uw eigen tempo te bepalen?	Totaal	15%	29%	23%	30%	4%
	Nu werk	10%	28%	26%	33%	4%
	Geen werk meer	30%	32%	14%	21%	2%
Voelt u druk van uw leidinggevende om (meer) tempo te maken?	Totaal	42%	32%	10%	9%	7%
	Nu werk	47%	33%	8%	5%	7%
	Geen werk meer	27%	29%	17%	22%	5%
Voelt u druk van uw collega's om (meer) tempo te maken?	Totaal	49%	29%	10%	5%	7%
	Nu werk	53%	29%	7%	3%	7%
	Geen werk meer	38%	27%	17%	12%	6%
Voelt u zich bij het werk door uw leidinggevende gesteund?	Totaal	11%	29%	23%	32%	5%
	Nu werk	6%	26%	26%	36%	5%
	Geen werk meer	22%	39%	14%	19%	5%
Heeft u goed contact met uw collega's?	Totaal	2%	16%	27%	50%	4%
	Nu werk	2%	13%	28%	53%	4%
	Geen werk meer	4%	25%	26%	42%	4%

De personen met een psychische arbeidsbeperking ervaren meer druk bij het werk; vaker moeten ze hard werken, veel werk doen en ze voelen meer druk van hun leidinggevende. Ze hebben ook minder goed contact met hun collega's. Degenen met een lichamelijke beperking vinden maar zelden dat ze hard of veel moeten werken.

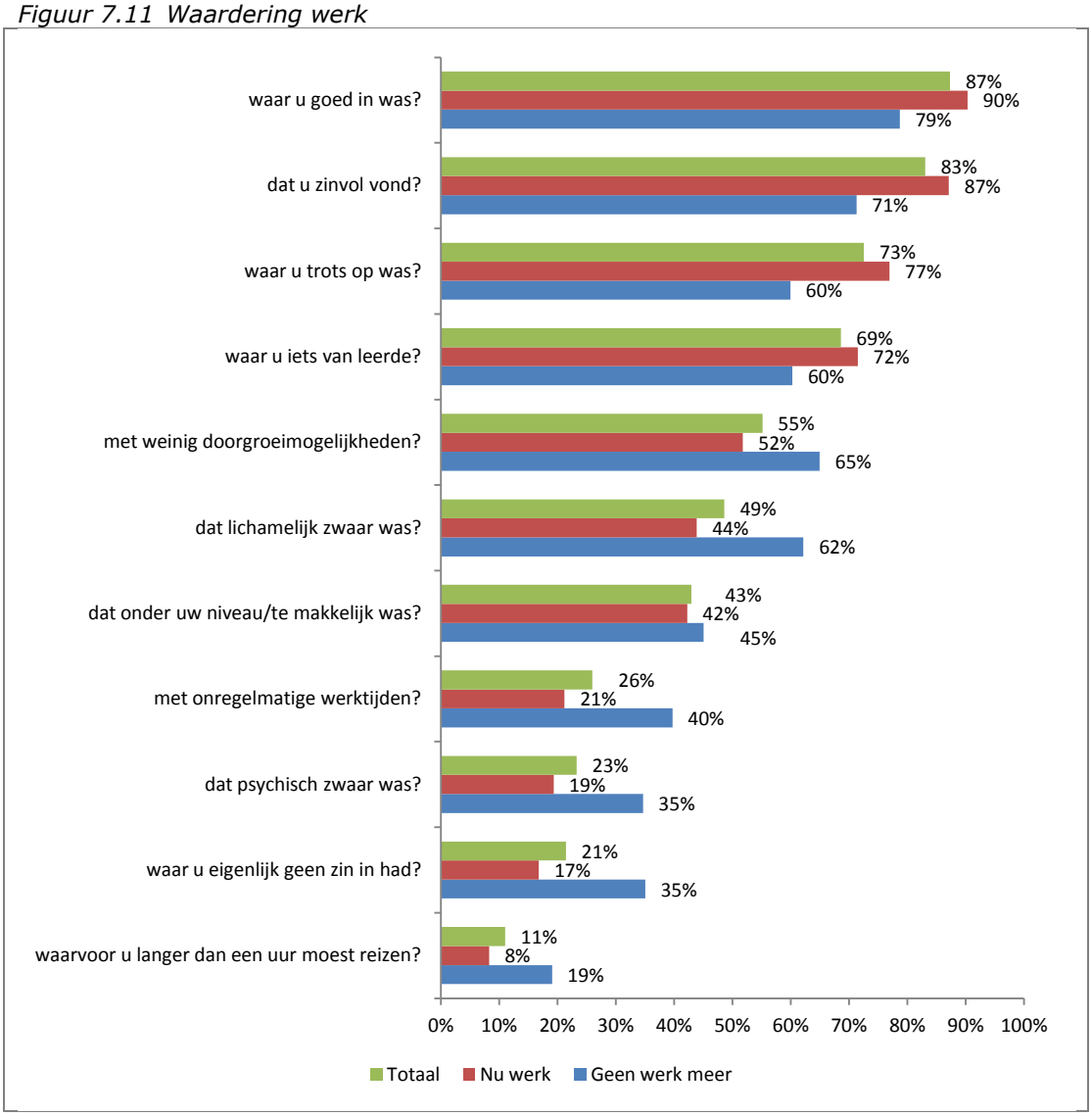
Tabel 7.8 Ervaren eisen aan het werk door personen met een specifieke arbeidsbeperking

		Nooit	Soms	Vaak	Altijd	N.v.t.
Moet u heel veel werk doen?	Lichamelijk	25%	46%	11%	9%	8%
	Verstandelijk	14%	46%	21%	10%	9%
	Psychisch	13%	40%	27%	16%	4%
Moet u extra hard werken?	Lichamelijk	39%	37%	6%	10%	9%
	Verstandelijk	30%	40%	13%	5%	11%
	Psychisch	23%	42%	16%	12%	7%
Voelt u druk van uw leidinggevende om (meer) tempo te maken?	Lichamelijk	44%	35%	8%	8%	5%
	Verstandelijk	44%	29%	8%	10%	9%
	Psychisch	35%	35%	15%	10%	5%
Voelt u druk van uw collega's om (meer) tempo te maken?	Lichamelijk	53%	31%	5%	6%	5%
	Verstandelijk	51%	27%	9%	3%	9%
	Psychisch	43%	28%	13%	8%	8%
Heeft u goed contact met uw collega's?	Lichamelijk	2%	16%	26%	53%	3%
	Verstandelijk	2%	14%	25%	54%	5%
	Psychisch	4%	23%	30%	40%	3%

De waardering van het werk zelf verschilt in minder sterke mate[11] tussen degenen die nog werken en niet meer werken. De meesten vinden dat ze goed zijn in hun werk en vinden het werk zinvol. De meesten zijn dan ook trots op hun werk, en vinden dat ze er iets van leren. De doorgroeimogelijkheden worden door een deel, maar niet de hele doelgroep gewaardeerd en sommigen vinden het werk ook wel lichamelijk zwaar. Een deel vond het werk onder hun niveau.

[11] Maar verschillen zijn wel voor alle vergelijkingen significant, met uitzondering van 'doet/deed u werk dat onder uw niveau/te makkelijk was',

Figuur 7.11 Waardering werk

De verstandelijk arbeidsbeperkten antwoorden in de meeste gevallen het meest positief op de stellingen, ze vinden het werk bijvoorbeeld vaker zinvol en zijn er trots op. Ze vinden het werk zelden onder hun niveau. De psychisch arbeidsbeperkten antwoorden minder positief; zo vinden ze het werk vaker psychisch zwaar, zien weinig doorgroeimogelijkheden en hebben er vaker geen zin in.

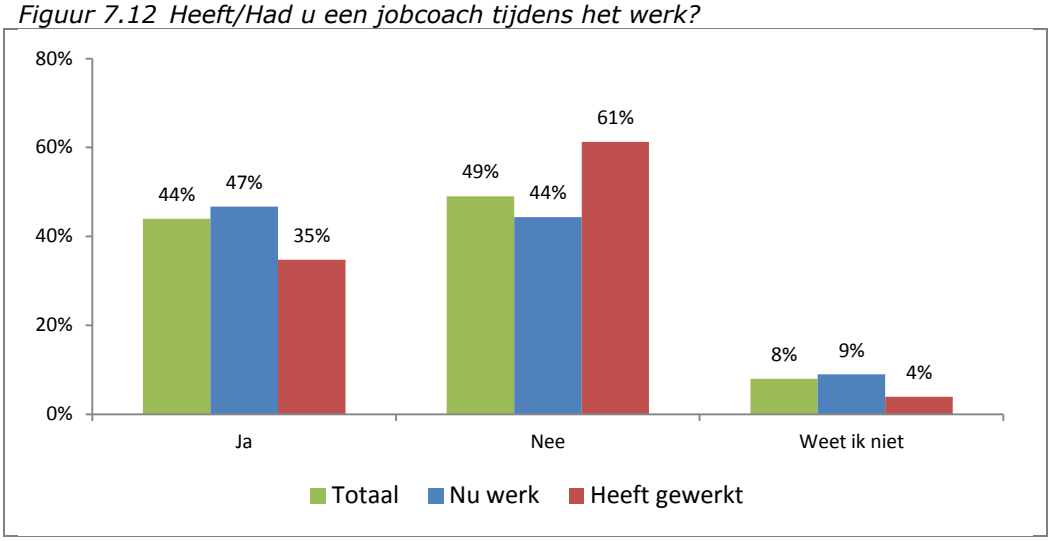
7.5 Begeleiding op het werk en werkgerelateerde ondersteuning

Jobcoach

Een jobcoach helpt werknemers bij het inwerken. Of hij maakt een persoonlijk trainingsprogramma om het werk te leren. Hij begeleidt werknemers ook op de werkvloer. Aan het eind van een geslaagd programma kan de werknemer zijn werk zelfstandig uitvoeren. De jobcoach blijft bereikbaar wanneer er een probleem ontstaat of als er nog knelpunten zijn.

Ruim 4 op de 10 werkzame arbeidsbeperkten heeft een jobcoach. Meer dan 6 op de 10 van degenen die niet meer werken heeft geen jobcoach gehad (figuur 7.12). Verstandelijk beperkten hebben met bijna de helft het vaakst een jobcoach.

Figuur 7.12 Heeft/Had u een jobcoach tijdens het werk?

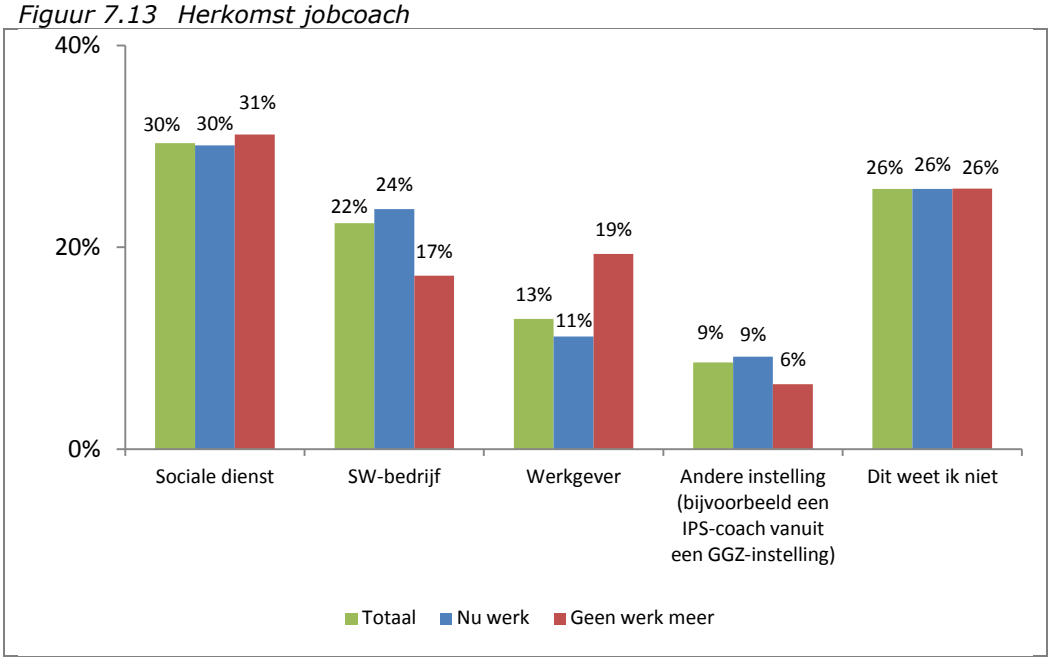
Degenen die een jobcoach hebben/hadden, hebben in bijna de helft van de gevallen door hem begeleiding bij het werk gekregen. In een kwart van de gevallen heeft de jobcoach de collega's uitgelegd hoe om te gaan met de beperkingen. Weinig personen hebben door de jobcoach een inwerk- of trainingsprogramma gekregen. Psychisch arbeidsbeperkten geven vaker dan de anderen aan andere vormen van ondersteuning te krijgen (1 op de 3).

Tabel 7.9 Begeleiding door jobcoach tijdens het werk

Begeleiding bij het werk gekregen	47%
De jobcoach heeft mijn collega's uitgelegd hoe om te gaan met mijn beperkingen	25%
Een inwerkprogramma gekregen	16%
Een trainingsprogramma gekregen	5%
Anders	23%

De personen die tijdens hun werkzame periode een jobcoach hadden, maar nu niet meer werken hebben in 79% van de gevallen de gehele werkzame periode begeleiding van een jobcoach gehad. Van de personen die nog steeds werken (en gemiddeld ook langer werkzaam zijn) is dit 54%. De gerapporteerde hoeveelheid begeleiding betrof gemiddeld 5 uur per week.
In bijna een derde van de gevallen was de jobcoach afkomstig van de sociale dienst. Regelmatig was het ook iemand vanuit een SW-bedrijf. Bij de personen die niet meer werkzaam zijn was de jobcoach vaker iemand vanuit de werkgever (figuur 7.13). Psychisch arbeidsbeperkten hebben vaker een jobcoach vanuit de sociale dienst (37%).

Figuur 7.13 Herkomst jobcoach

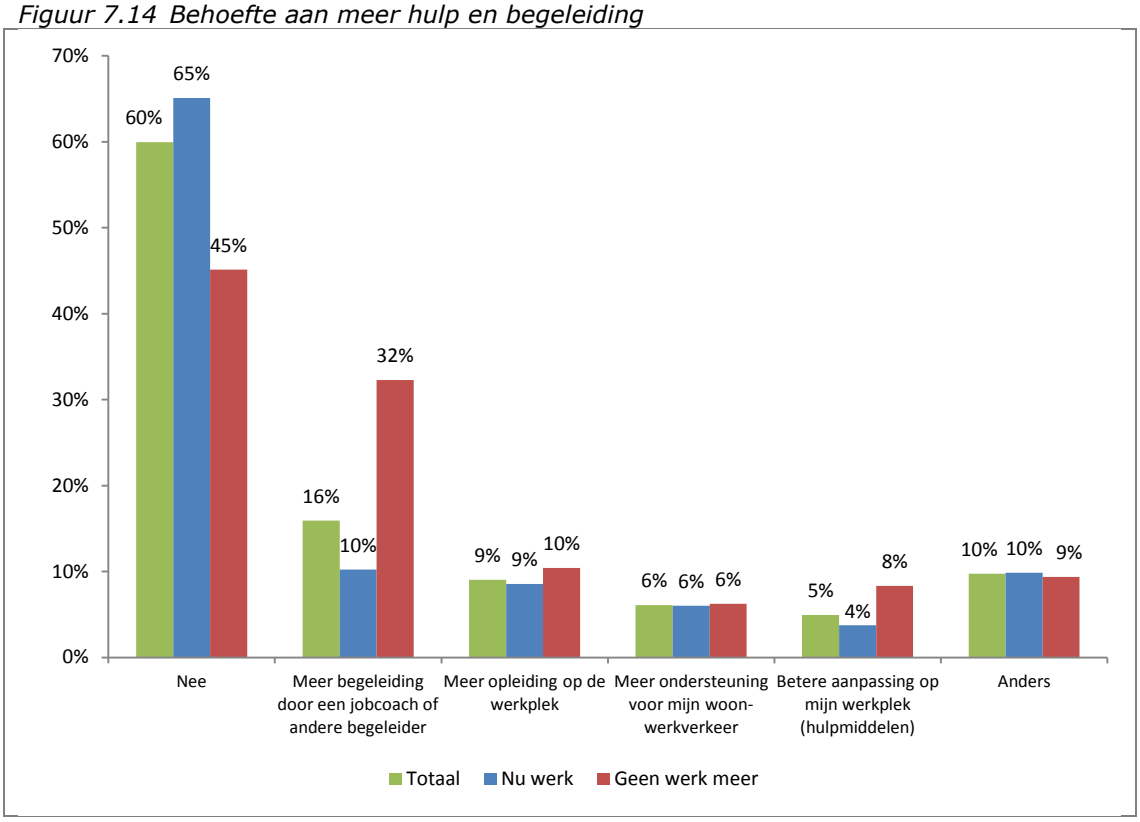
Degenen die op dit moment werken lijken over de gehele linie wat positiever over de jobcoach, maar de verschillen zijn niet heel groot met degenen die niet meer werken. Een significant verschil is dat degenen die nog werken er sterker van overtuigd zijn dat de jobcoach de kans op succes in het werk heeft vergroot (39% versus 58%). Beide groepen zijn het erover eens dat de jobcoach voldoende tijd had en aanwezig was, en goed op de hoogte was van de beperking en de arbeidsmogelijkheden. Er lijkt ook sprake te zijn van een vertrouwensband, want de meeste personen gaven aan alles aan de jobcoach te durven vertellen en vragen. Ook vonden veel mensen dat de jobcoach hen motiveerde om te werken. Weinigen vonden dat de jobcoach hen teveel onder druk zette of zich teveel met het werk bemoeide (tabel 7.10).

Tabel 7.10 Oordeel over begeleiding jobcoach

	Eens	Neutraal	Oneens
De jobcoach had voldoende tijd voor mij	68%	19%	13%
De jobcoach was vaak genoeg aanwezig op mijn werk	57%	20%	23%
De jobcoach bemoeide zich teveel met mijn werk	8%	18%	74%
De jobcoach was goed op de hoogte van mijn arbeidsmogelijkheden	74%	14%	13%
De jobcoach snapte welke beperking ik heb	76%	12%	12%
Door de jobcoach werd ik gemotiveerd om te werken	54%	27%	19%
De hulp die ik van de jobcoach heb gekregen was zinvol	64%	21%	15%
De hulp van de jobcoach heeft de kans op succes in mijn werk vergroot	54%	27%	19%
Ik werd door de jobcoach te veel onder druk gezet	9%	17%	74%
Ik durfde alles aan mijn jobcoach te vertellen en te vragen	67%	21%	12%

Tweederde van de personen die nog werken geeft aan voldoende hulp en begeleiding te hebben gehad. Van degenen die niet werken is dit iets minder dan de helft. Deze groep geeft aan vooral behoefte te hebben gehad aan meer begeleiding door een jobcoach of andere begeleider (een op de drie).

Figuur 7.14 Behoefte aan meer hulp en begeleiding

Tweederde van de verstandelijk beperkten geeft aan geen aanvullende hulp nodig te hebben gehad. De psychisch arbeidsbeperkten hadden vaker meer behoefte aan begeleiding door een jobcoach. Lichamelijk beperkten willen betere aanpassingen op hun werkplek.

Tabel 7.11 Behoefte aan meer hulp en begeleiding door personen met een specifieke arbeidsbeperking

	Lichamelijk	Verstandelijk	Psychisch
Nee, ik had niet meer hulp of begeleiding willen hebben	52%	66%	53%
Ja, meer begeleiding door een jobcoach of andere begeleider	12%	15%	21%
Ja, meer opleiding op de werkplek	12%	6%	12%
Ja, betere aanpassing op mijn werkplek (hulp-middelen)	12%	4%	4%
Anders	8%	7%	15%

Voorzieningen tijdens het werken

Bijna driekwart (73%) geeft aan dat de sociale dienst geen voorzieningen heeft getroffen om het werken mogelijk te maken. Wanneer hier wel sprake van was ging het vaak om voorzieningen voor woon-werkverkeer, in diverse vormen, bijvoorbeeld een vergoeding of het vervoer zelf. Dergelijke voorzieningen worden logischerwijs vaker verschaft aan lichamelijk arbeidsbeperkten.

Tabel 7.12 Verschafte voorzieningen aan personen met een specifieke arbeidsbeperking

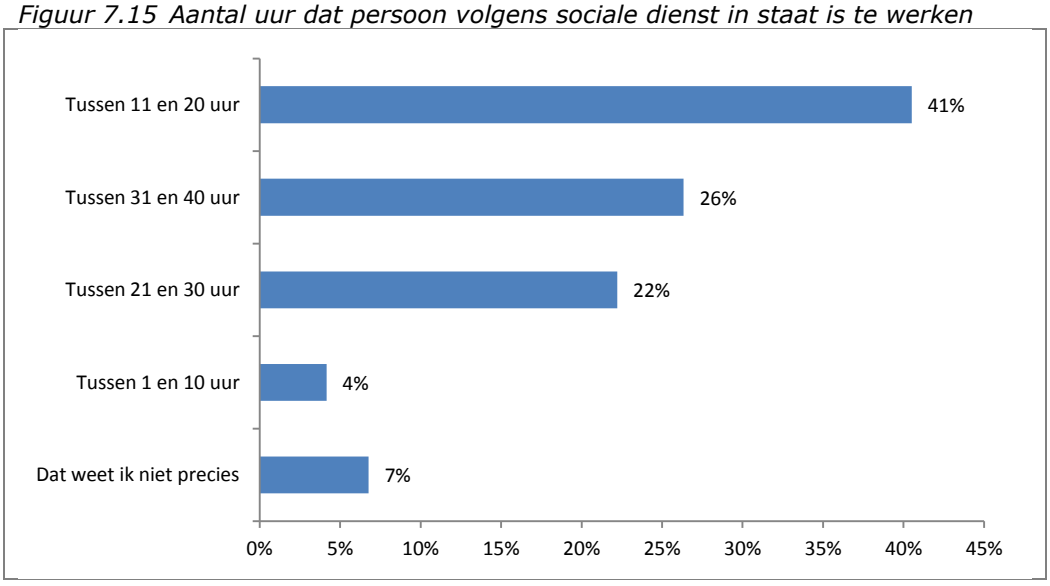
	Lichamelijk	Verstandelijk	Psychisch
Geen voorzieningen	55%	71%	75%
Een vergoeding voor aanpassingen aan eigen fiets of auto	12%	1%	0%
Een vergoeding voor het gebruik van mijn eigen auto	7%	3%	3%
Een vergoeding voor het openbaar vervoer (bus, trein)	12%	6%	6%

Loonwaardebepaling
Loonwaarde is de waarde van het werk dat men nog kan uitvoeren en wordt door een deskundige op de werkplek vastgesteld. De helft van de mensen (49%) geeft aan dat op hun werkplek hun loonwaarde is bepaald. Van deze groep waren de meeste mensen het eens met deze loonwaarde. Ruim een kwart van deze groep dacht dat ze meer konden verdienen en bijna niemand dat ze minder konden verdienen. Een op de vijf gaf aan via de vaststelling van de loonwaarde in het doelgroepregister terecht te zijn gekomen, maar veel mensen wisten dit niet. Er waren voor wat betreft de antwoorden op vragen over loonwaarde geen verschillen tussen mensen die wel of niet aan het werk zijn.

Hoeveel uur in staat om te werken
De sociale dienst heeft bij ruim een kwart van de respondenten vastgesteld hoeveel uren zij in staat zijn te werken (bij de lichamelijk beperkten wat meer: 34%); een even groot deel weet niet of dit bij hen is vastgesteld. Bijna de helft geeft aan dat het bij hen niet is vastgesteld. Het aantal uren dat respondenten aangeven volgens de sociale dienst te kunnen werken bedraagt het vaakst tussen 11 en 20 uur, gevolgd door tussen 31 en 40 uur, en tussen 21 en 30 uur. Slechts 4% kan volgens de sociale dienst maar 10 uur of minder werken.

De meeste mensen (8 op de 10) zijn het met het besluit over het vastgestelde aantal uren eens. 12% denkt meer te kunnen werken en 9% minder.

Figuur 7.15 Aantal uur dat persoon volgens sociale dienst in staat is te werken

Werken met behoud van uitkering
De helft van de doelgroep heeft in het begin gewerkt met behoud van een uitkering, waarvan ruim de helft (31% van het totaal) wist dat dit was in het kader van een proefplaatsing/participatieplaats. Deze periode duurde gemiddeld 5 maanden.

Loonkostensubsidie
De werkgever van 32% van deze groep kreeg volgens de respondenten in ieder geval loonkostensubsidie. Een zeer grote groep echter (45%) wist het antwoord op deze vraag niet.

7.6 Dienstverlening door gemeente

Contact met de sociale dienst
Ruim 4 op de 10 respondenten heeft een vaste contactpersoon bij de sociale dienst. Meer dan een vijfde is er niet mee bekend of zij een vaste contactpersoon heeft.

De meeste mensen geven aan helemaal geen contact te hebben gehad met de sociale dienst (tabel 7.13) tijdens hun werkzame periode. Bij diegenen die wel contact hebben gehad was dit over het algemeen minder dan eens per maand. Er waren hier geen grote verschillen tussen die mensen die nog wel en niet meer werken. Er is wel een verschil tussen deze groepen in de waardering van de hoeveelheid contact. 70% van de mensen die nog werken vindt de mate van contact precies genoeg, en 28% vindt het te weinig. Van de mensen die niet meer werken vond 50% het contact te weinig.

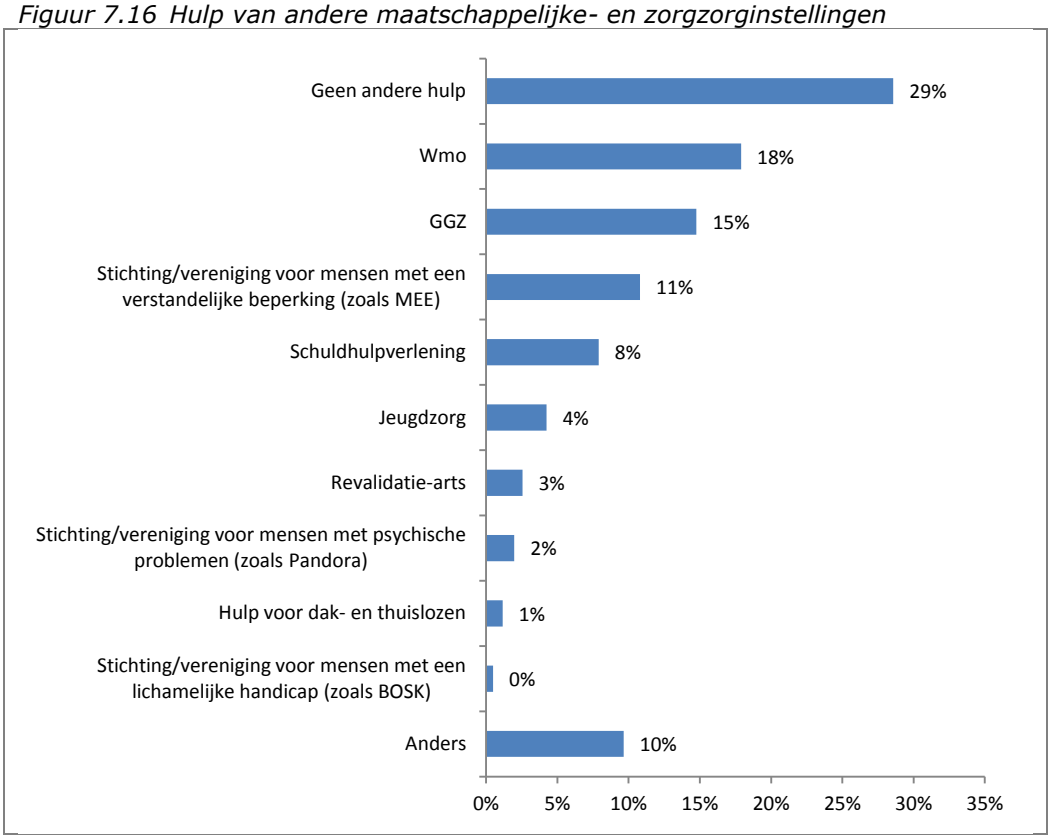
Tabel 7.13 Contactmomenten sociale dienst gedurende werkzame periode

Helemaal geen contact	70%
Minder dan 1 keer per maand	18%
Minimaal 1 keer per maand	8%
Minimaal 1 keer per week	4%
Totaal	100%

Cliëntenondersteuning van de gemeente
De gemeente heeft volgens de respondenten 15% gewezen op de mogelijkheid tot cliëntenondersteuning. Een iets kleinere groep is er niet op gewezen, maar is er wel mee bekend. Ruim 7 op de 10 is sowieso niet bekend met de cliëntondersteuning. Van de respondenten die hier wel mee bekend zijn heeft 26% hen wel eens om hulp gevraagd. Degenen die hulp hebben gevraagd waarderen deze inzet van de cliëntondersteuning in grote meerderheid positief, ongeveer 80% geeft aan goed geholpen te zijn. 17% gaf aan dat zij weinig tot niets hebben gehad aan de hulp en 3% heeft, ondanks dat ze er om vroegen, geen hulp ontvangen.

Hulp van andere maatschappelijke- en zorgzorginstellingen
De meeste arbeidsbeperkten die werken of gewerkt hebben ontvangen, naast de eventuele hulp vanuit de sociale dienst, ook hulp van andere afdelingen van de gemeente, of van andere instellingen. Zo ontvangt bijna 20% hulp vanuit de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO) en 15% hulp vanuit de GGZ (figuur 7.16).

Figuur 7.16 Hulp van andere maatschappelijke- en zorgzorginstellingen

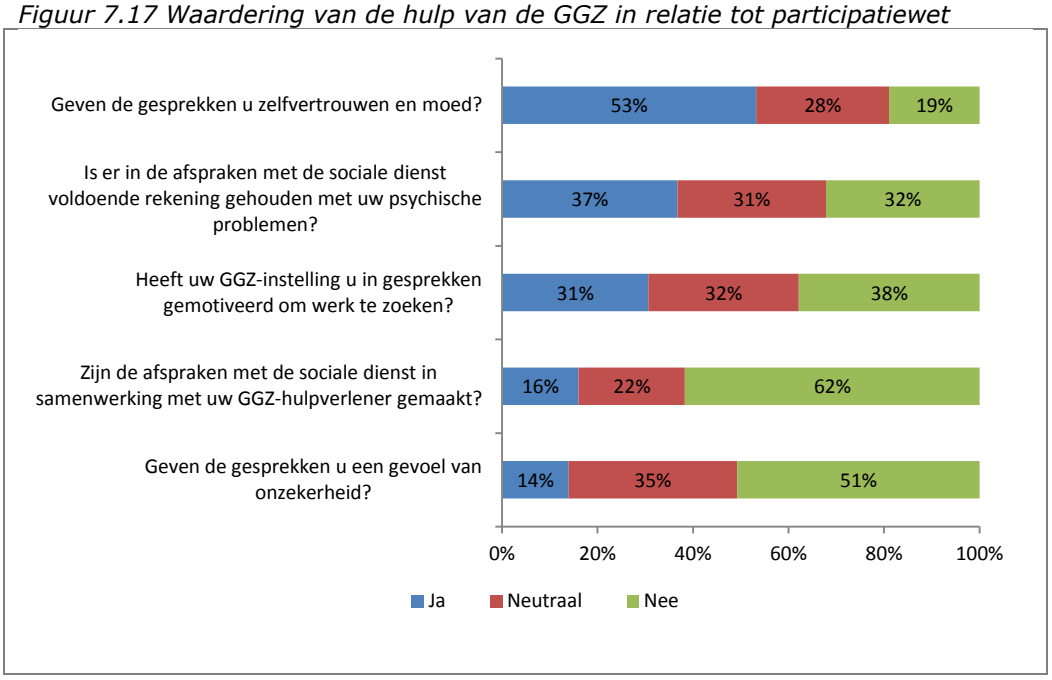

Aan de personen die gebruik maken van de GGZ hebben we, vanwege de gevoeligheid i.v.m. privacy, expliciet gevraagd of ze enkele aanvullende vragen wilden beantwoorden.[12] Van de personen die hiermee akkoord gingen kreeg ruim de helft op dit moment ondersteuning, of was onder behandeling (58% versus 53%). Ongeveer de helft van hen geeft aan dat zij uit de gesprekken met de GGZ zelfvertrouwen en moed halen (figuur 7.17). Dit levert mogelijk een positieve bijdrage bij het zoeken naar werk. In 31% van de gevallen wordt men door de instelling gemotiveerd om werk te zoeken.

Bij een zeer beperkt deel zijn de afspraken met de sociale dienst in samenwerking met de GGZ-hulpverlener gemaakt. In ruim een derde van de gevallen is volgens de klant in de afspraken met de sociale dienst voldoende rekening gehouden met de psychisch problemen. Deze percentages zijn lager dan in de groep jonggehandicapten in de Participatiewet (zie hoofdstuk 3). Mogelijk omdat een deel van deze groep al aan het werk is en daarom waarschijnlijk minder van doen heeft met de sociale dienst.

[12] 35% wenste deze vragen niet te beantwoorden.

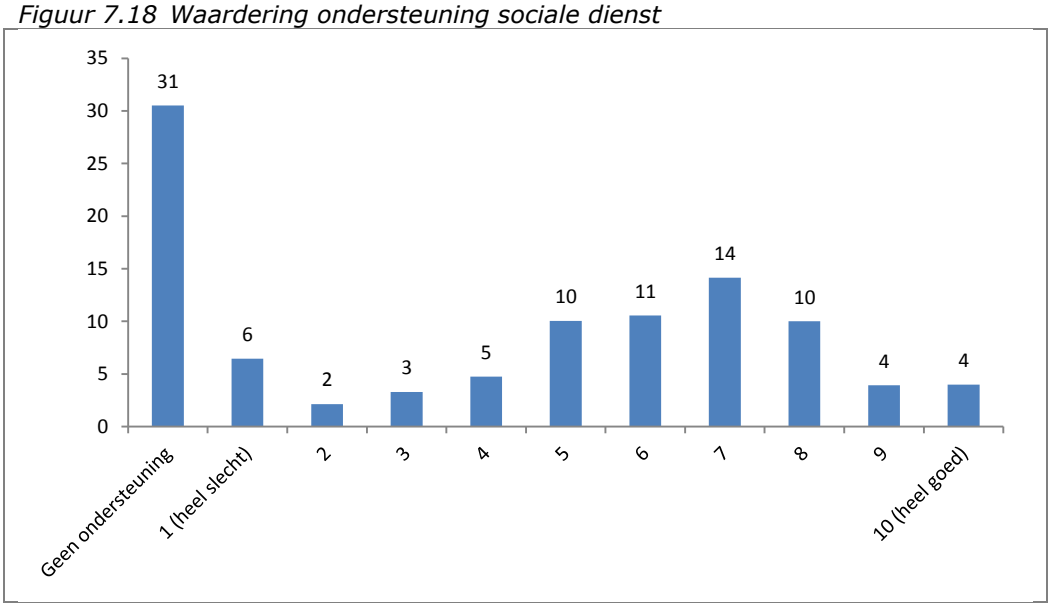
Figuur 7.17 Waardering van de hulp van de GGZ in relatie tot participatiewet

7.7 Waardering ondersteuning sociale dienst

We hebben de respondenten gevraagd om een oordeel te geven over de ondersteuning door de sociale dienst. Het meest gegeven cijfer is een zeven. Het gemiddelde komt uit op een 5.9 (figuur 7.18). Van degenen die daadwerkelijk ondersteuning hebben ontvangen geeft ruim eenderde een onvoldoende.

Figuur 7.18 Waardering ondersteuning sociale dienst

8 Vergelijkingen nul- en éénmeting en tussen groepen uit de éénmeting

8.1 Inleiding

In dit hoofdstuk worden verschillende groepen uitkeringsgerechtigden vergeleken. Ten eerste zullen de bevindingen bij de in dit rapport beschreven eerste meting sinds de invoering van de Participatiewet (Pw) worden afgezet tegen de bevindingen net voor deze invoering. Daartoe zal de nieuwe doelgroep (hoofdstuk 3) worden gerelateerd aan de Wajongpopulatie uit de nulmeting en de brede doelgroep (hoofdstuk 4) aan de WWB-populatie uit de nulmeting.[13] Vervolgens zal worden bezien hoe de (ervaren) dienstverlening aan de nieuwe doelgroep zich verhoudt tot de ondersteuning aan de brede doelgroep.

8.2 Vergelijkingen tussen de Wajong en de nieuwe doelgroep Participatiewet

Vooraf
Bij de nulmeting was een specifieke groep Wajongers beschreven die qua kenmerken het beste te vergelijken valt met de nieuwe gemeentelijke doelgroep. Het ging om personen die vielen onder de 'werkregeling' van de Wajong. Deze werkregeling stond open voor personen die ofwel direct ofwel op termijn mogelijkheden bezaten om aan het werk te komen of bij wie dit nog niet kon worden vastgesteld. De overige Wajongers vielen onder dit regime onder de uitkeringsregeling. Ook onder het nieuwe regime van de Participatiewet wordt deze tweedeling gemaakt: Alleen personen die duurzaam geen arbeidsvermogen hebben kunnen nog een Wajonguitkering aanvragen bij UWV, de overigen dienen zich voor een Pw-uitkering bij de gemeente te melden.

Desondanks zijn er verschillen die de vergelijking bemoeilijken. Zo bleek het vanwege beperkingen in registraties niet mogelijk om bij de éénmeting de gehele nieuwe doelgroep te identificeren. Met name mensen die niet in het LDR zijn opgenomen zijn sterk ondervertegenwoordigd in de analyse. Dit geldt in ieder geval voor mensen die ondanks hun handicap nog wel in staat zijn om het minimumloon te verdienen. Ook mensen die tijdelijk geen arbeidsvermogen hebben, kunnen worden uitgesloten van inschrijving in het LDR. Daarnaast bestaat de nieuwe doelgroep uit mensen die op het enquêtemoment (medio 2017) maximaal 2,5 jaar in de uitkering zaten (invoeringsjaar Participatiewet is immers 2015), terwijl de onderzochte Wajongpopulatie uit de nulmeting (betreffende de Werkregeling van de Wajong2010) op het meetmoment al ruim 5 jaar in de uitkering kon verblijven. Helaas is het niet mogelijk om voor al deze verschillen te corrigeren. Daarom moeten deze verschillen in samenstelling bij onderstaande bevindingen in gedachten worden gehouden.

8.2.1 Gezondheid, woonsituatie en financiële situatie

Er is sprake van verschillen in de samenstelling van beide groepen. Zo rapporteert de nieuwe doelgroep significant vaker een (zeer) slechte gezondheid, woont een groter deel nog bij de ouders en is een kleiner deel samenwonend. Verder geeft een duidelijk kleiner deel aan goed te kunnen rondkomen van het huishoudinkomen.

[13] Nulmeting Participatiewet per ultimo 2014

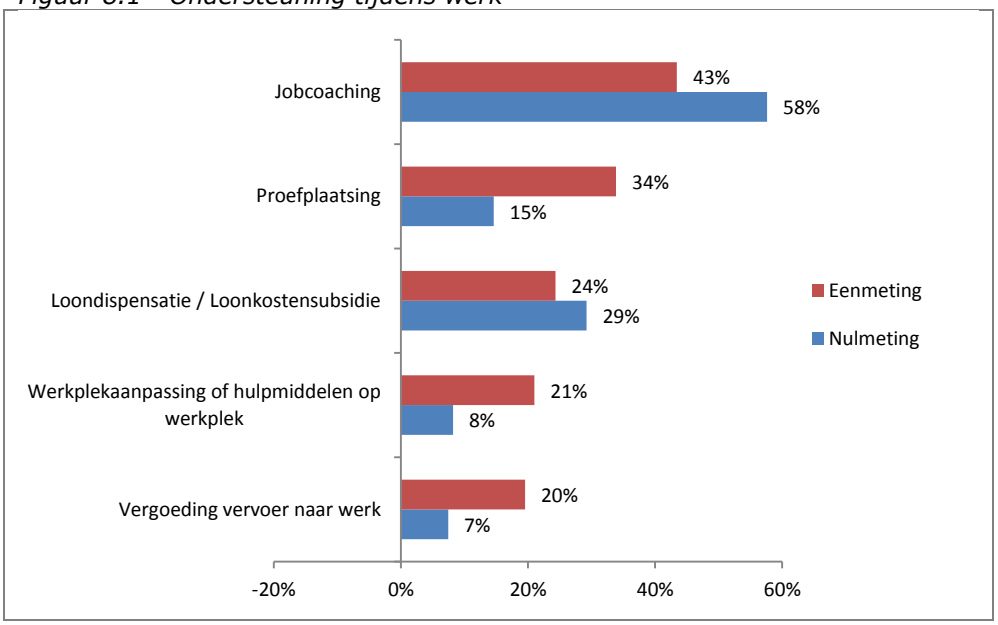
Tabel 8.1 Gezondheid, woonsituatie en financiële situatie

	Nulmeting	Eénmeting
Gezondheidssituatie		
(Zeer) goed	37%	36%
Gaat wel	41%	37%
(Zeer) slecht	22%	27%
Woonsituatie		
Bij ouders	52%	64%
Samenwonend	13%	3%
Alleenstaand	19%	20%
Begeleid/overig	16%	13%
Kan goed rond komen		
Eens	40%	31%
Neutraal	31%	27%
Oneens	29%	42%

8.2.2 *Arbeidsverleden en ondersteuning bij werk*

De nieuwe doelgroep heeft in vergelijkbare mate recente werkervaring (betaald of onbetaald) opgedaan als de Wajongpopulatie uit de nulmeting, van beide groepen heeft ongeveer 60% in de twee jaar voor het meetmoment nog gewerkt. Wel worden er verschillen in ontvangen ondersteuning bij het werk gerapporteerd, zie figuur 8.1. Zo werd er bij de nulmeting vaker melding gemaakt van jobcoaching en loondispensatie/loonkostensubsidie, terwijl er bij de éénmeting duidelijk vaker sprake is van een proefplaatsing, werkplekaanpassingen en vergoedingen voor woon-werkverkeer.

Figuur 8.1 Ondersteuning tijdens werk[14]

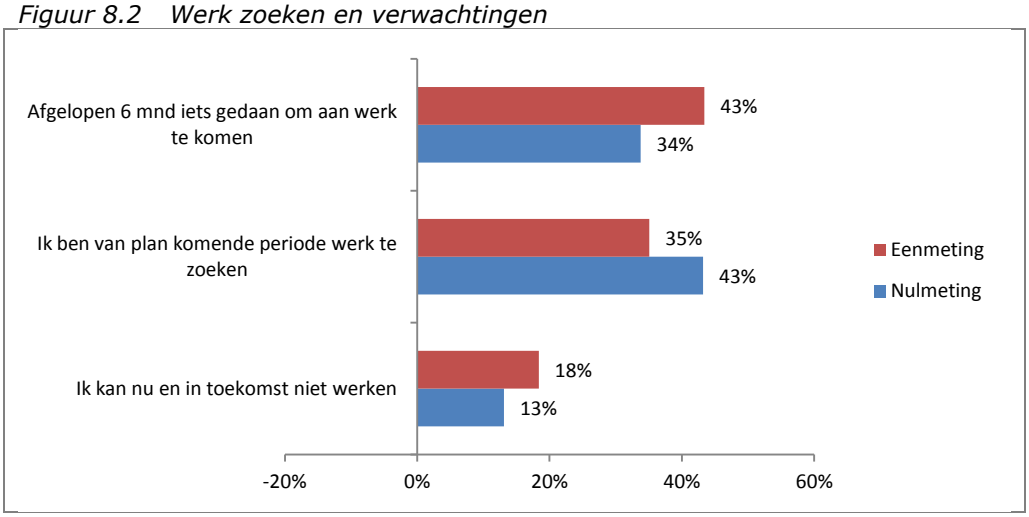

[14] Om de vergelijking zo zuiver mogelijk te maken is er voor de mate waarin er ondersteuning heeft plaatsgevonden, voor zover dat mogelijk bleek, gecorrigeerd voor verschil in antwoordcategorieën tussen de nul- en eenmeting. Zo was er bij de eenmeting, in tegenstelling tot bij de nulmeting, de mogelijkheid om "weet niet" te antwoorden. Deze correctie leidt er toe dat de hier gepresenteerde percentages kunnen afwijken van de in hoofdstuk drie gepresenteerde percentages.

8.2.3 *Zoeken naar werk en ondersteuning bij het zoeken*

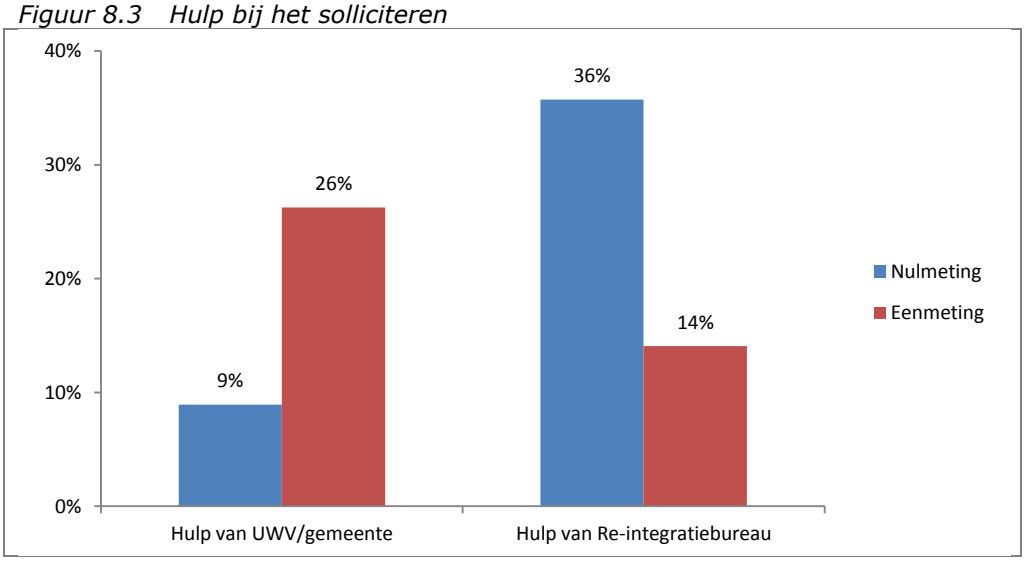
Bij de éénmeting geeft een groter deel aan dat zij het afgelopen half jaar iets hebben gedaan om aan het werk te komen, maar op de vraag of men de komende periode werk gaat zoeken antwoordt juist een kleiner deel bij de éénmeting bevestigend dan bij de nulmeting. Dit hangt wellicht samen met het gegeven dat een groter deel dan bij de nulmeting verwacht nu en in de toekomst niet te kunnen werken.

Figuur 8.2 Werk zoeken en verwachtingen

Op de vraag of men hulp heeft gehad bij het solliciteren, meldt bij de éénmeting een aanzienlijk groter deel dergelijke hulp te hebben ontvangen vanuit de uitvoeringsorganisatie zelf (gemeente/UWV), maar juist een veel kleiner deel vanuit een re-integratiebureau.

Figuur 8.3 Hulp bij het solliciteren

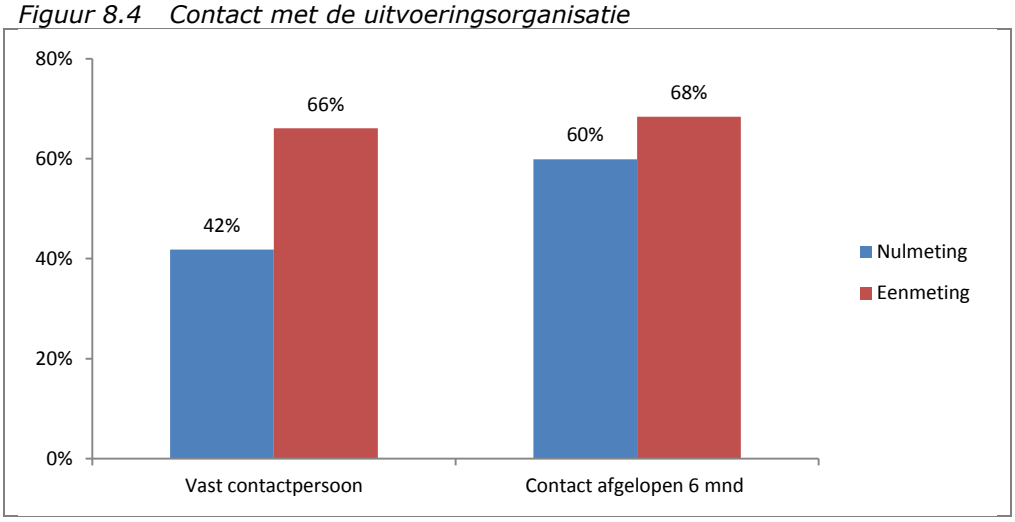

8.2.4 *Overige ondersteuning*

De mate waarin respondenten ondersteuningsvormen als een re-integratietraject of specifieke trainingen, opleidingen of cursussen ontvangen hebben verschilt nauwelijks tussen de nulmeting en de éénmeting. Wel zijn er verschillen in het aandeel dat een vast contactpersoon bij de gemeente of UWV rapporteert en in de mate waarin er recent

contact is geweest met de uitvoeringsorganisatie. Op beide aspecten wordt tijdens de éénmeting hoger gescoord.

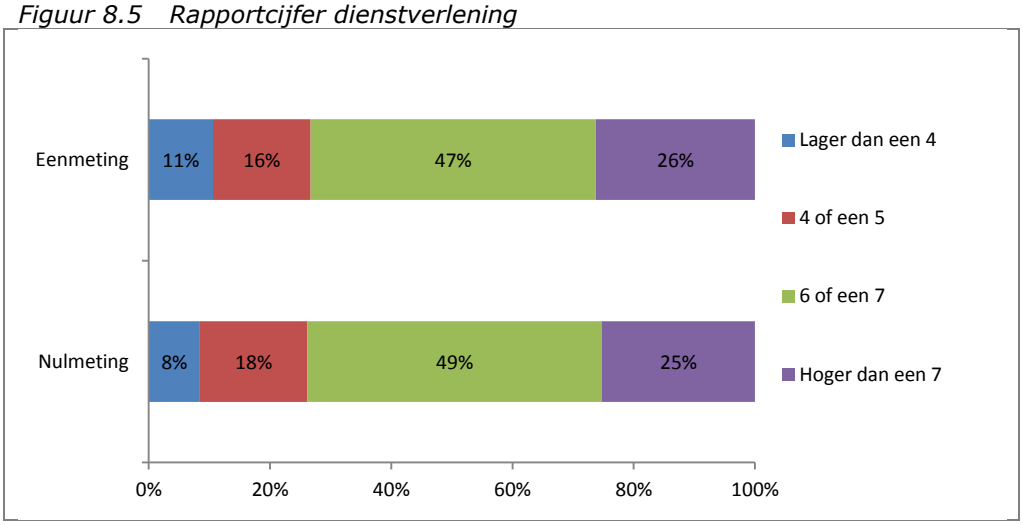
Figuur 8.4 Contact met de uitvoeringsorganisatie

8.2.5 *Oordeel over de ondersteuning*

Respondenten gaven de ondersteuning in zijn totaliteit tijdens de nulmeting gemiddeld een iets hoger cijfer dan tijdens de éénmeting, te weten gemiddeld een 6.35 tijdens de nulmeting en een 6.23 ten tijde van de éénmeting. Dit is geen significant verschil.[15] Bij beide metingen gaf bijna driekwart de ondersteuning een voldoende.

Figuur 8.5 Rapportcijfer dienstverlening

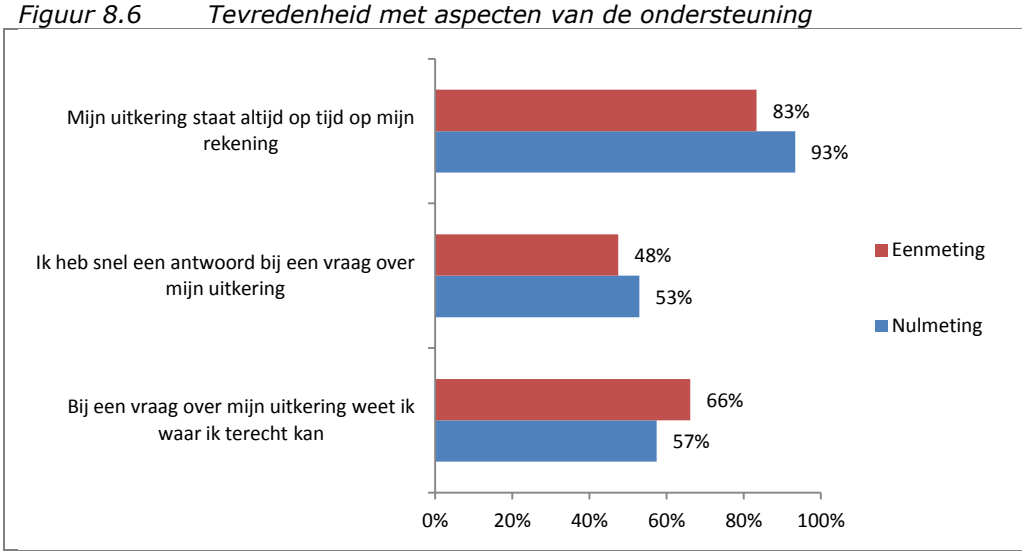

De antwoorden op een aantal specifieke vragen over de ondersteuning levert een gemêleerd beeld op. Zo zijn mensen tijdens de éénmeting minder tevreden over de snelheid waarmee de uitkering op de rekening staat (overigens is de overgrote meerderheid hier nog steeds tevreden over) en is een kleiner deel het eens met de stelling dat er een snel antwoord wordt gegeven bij een vraag over de uitkering. Daar staat tegenover dat het deel dat weet waar ze terecht kunnen met een vraag duidelijk is toegenomen. Dit laat-

[15] Dit verschil is niet significant op het 95% significantieniveau volgens de T-Toets voor verschil in gemiddelden tussen twee onafhankelijke steekproeven.

ste lijkt samen te hangen met de stijging in het aandeel mensen dat een vast contact-persoon rapporteert.

Figuur 8.6 Tevredenheid met aspecten van de ondersteuning

8.3 Vergelijkingen tussen de WWB en de brede doelgroep Participatiewet

8.3.1 Gezondheid en financiële situatie

Bij deze vergelijking worden de WWB'ers uit de nulmeting gerelateerd aan de brede doelgroep van de éénmeting. Zowel wat betreft de inschatting van de eigen gezondheid als de mate waarin men rond kan komen van het huishoudinkomen, is bij de éénmeting een groter deel positief gestemd.

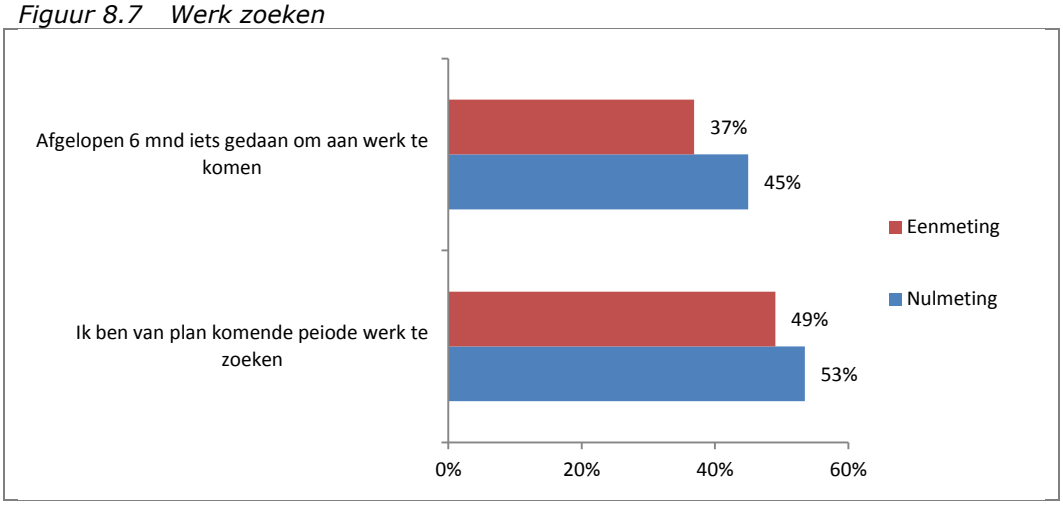
Tabel 8.2 Gezondheid en financiële situatie

	Nulmeting	Eénmeting
Gezondheidssituatie		
(Zeer) goed	22%	26%
Gaat wel	38%	34%
(Zeer) slecht	40%	40%
Kan goed rond komen		
Eens	26%	32%
Neutraal	34%	37%
Oneens	40%	31%

8.3.2 Werk zoeken en acceptatiebereidheid

Tijdens de éénmeting rapporteert een kleiner deel dan bij de nulmeting dat men het afgelopen halfjaar iets heeft ondernomen om aan het werk te komen. Ook is een iets kleiner deel van plan om komende periode werk te gaan zoeken.

Figuur 8.7 Werk zoeken

Op de vraag of de gemeente de respondent heeft ontheven van de sollicitatieplicht en de plicht om mee te werken aan re-integratie antwoord een groter deel bevestigend bij de éénmeting, hoewel vergelijken op dit punt lastig is vanwege een verschil in vraagformulering. Wel heeft bij de éénmeting een aantoonbaar en significant kleiner deel concrete afspraken over het aantal te verrichten sollicitatieactiviteiten. Dit geldt tevens voor het aandeel dat zijn of haar CV op werk.nl heeft geplaatst.

Zowel bij de nul- als bij de éénmeting is respondenten gevraagd op welke beroepen men bereid is te solliciteren. Over de hele linie is deze bereidheid bij de éénmeting afgenomen. Dit geldt met name voor laaggeschoolde arbeid als schoonmaker, magazijnmedewerker, telefoniste en winkelbediende. Ook is in beide metingen gevraagd naar de bereidheid om een baan te accepteren met een specifiek nadeel, zoals een baan onder het eigen niveau, waarvoor men veel moet reizen, etc. Hoewel deze bereidheid op de meeste punten niet significant is gewijzigd geldt dit wel voor een baan waar men algemeen geformuleerd geen zin in heeft of een baan die de respondent als vies typeert. Op deze beide aspecten is bereidheid significant afgenomen.

8.3.3 *Ondersteuning*

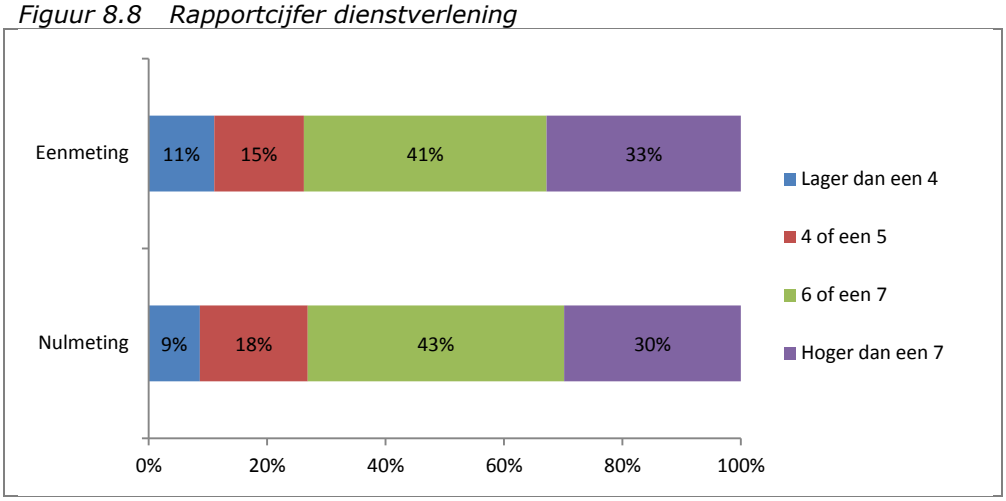
Wijzigingen in vraagformuleringen tussen de nulmeting en de éénmeting maken het lastig om harde uitspraken te doen over mogelijke wijzigingen in de genoten ondersteuning vanuit de sociale dienst. Daarom kunnen hier slechts indicatieve uitspraken over worden gedaan:

- Over de gehele linie lijkt bij de éénmeting een iets groter deel in het geheel geen ondersteuning te hebben ontvangen gedurende het laatste halfjaar voor de enquête (50% bij de éénmeting tegen 45% bij de nulmeting zonder ondersteuning).
- Ook specifieke vormen van ondersteuning (hulp bij zoeken vacatures, hulp bij voeren sollicitatiegesprekken) worden bij de éénmeting (indicatief) minder vaak gerapporteerd.
- Het werken met behoud van uitkering lijkt bij de éénmeting juist vaker voor te komen.

8.3.4 *Oordeel over de ondersteuning en handhaving*

Het gemiddelde rapportcijfer dat respondenten de ondersteuning geven varieert niet tussen de nul- en de éénmeting (6.44 versus 6.47). Ook het aandeel dat een onvoldoende geeft (ruim een kwart) verschilt niet noemenswaardig.

Figuur 8.8 Rapportcijfer dienstverlening

Evenals bij de ontvangen ondersteuning is het ook bij het oordeel over specifieke aspecten van de dienstverlening lastig om harde uitspraken te doen vanwege het ontbreken van voldoende uniformiteit in de vragen. Daarom wordt ook hier noodgedwongen volstaan met een indicatieve bevinding, namelijk dat over de gehele linie de verschillen in het oordeel over de specifieke dienstverleningsaspecten zeer beperkt zijn te noemen. Dit sluit aan bij het hierboven al gepresenteerde rapportcijfer, dat ook niet gewijzigd is.

Tot slot is er nog gekeken naar de mate van sanctionering (waarschuwingen, boetes, uitkeringsverlagingen). Hierin is geen verschil waarneembaar tussen hetgeen is gerapporteerd bij beide metingen. Wel is bij de éénmeting een significant kleiner deel van mening dat de sociale dienst het doorheeft wanneer de verplichtingen niet worden nageleefd.

8.4 Vergelijkingen tussen de nieuwe en brede gemeentelijke doelgroep

In deze paragraaf worden tot slot de bevindingen onder de nieuwe gemeentelijke doelgroep (de jongeren met een arbeidsbeperking) gerelateerd aan de bevindingen onder de brede doelgroep (de voormalig WWB'ers). Om deze vergelijking zo zuiver mogelijk te maken wordt bij de brede doelgroep alleen gekeken naar personen die in de uitkering zijn gestroomd na invoering van de Participatiewet, aangezien de nieuwe doelgroep per definitie volledig bestaat uit mensen die zijn ingestroomd vanaf 1 januari 2015. Dit maakt dat de in deze paragraaf gepresenteerde percentages over de brede doelgroep afwijken van de cijfers zoals opgenomen in het hoofdstuk over de brede groep.

8.4.1 Gezondheid, woonsituatie en zelfredzaamheid

De nieuwe doelgroep is minder positief over de eigen gezondheid, getuige het kleinere aandeel dat deze als (zeer) goed typeert in vergelijking met de brede doelgroep. Verder woont de nieuwe doelgroep in meerderheid nog bij de ouders, terwijl de ruime meerderheid van de (na 1 januari 2015 ingestroomde) brede doelgroep alleenstaand of samenwonend is. Tot slot is de nieuwe doelgroep duidelijk minder zelfredzaam: 6 op de 10 heeft vaak hulp van anderen nodig, van de brede doelgroep is dat 4 op de 10.

Tabel 8.3 Gezondheid, woonsituatie en zelfredzaamheid

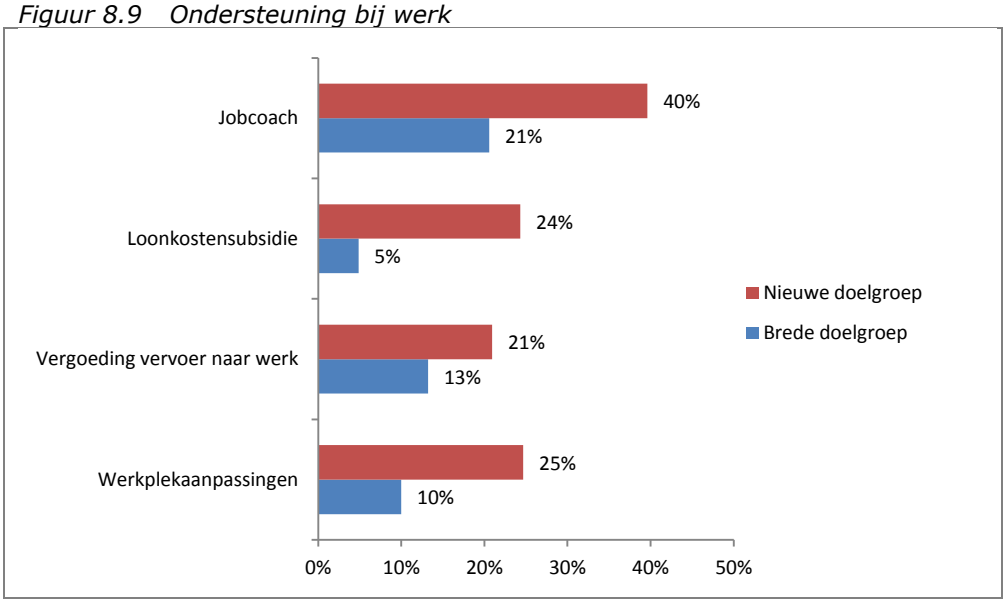
	Brede doelgroep	Nieuwe doelgroep
Gezondheidssituatie		
(Zeer) goed	44%	36%
Gaat wel	30%	37%
(Zeer) slecht	26%	27%
Woonsituatie		
Bij ouders	9%	64%
Samenwonend	31%	3%
Alleenstaand	53%	20%
Begeleid/overig	8%	13%
Vaak hulp nodig van anderen		
Eens	41%	60%
Neutraal	29%	26%
Oneens	30%	14%

8.4.2 Arbeidsverleden en ondersteuning bij werk

De nieuwe doelgroep, waarvan 60% de afgelopen 2 jaar gewerkt heeft, beschikt vaker dan de brede doelgroep over recente werkervaring. Van deze groep heeft namelijk 47% de afgelopen jaar 2 jaar nog gewerkt. Wel is de duur van de laatste baan bij de nieuwe doelgroep gemiddeld korter, slechts een kwart van hun banen had een duur van minimaal een jaar, tegen ruim een derde van de banen onder personen uit de brede doelgroep. Ook zijn er verschillen in de vorm waarin recent gewerkt is. Zo hebben mensen uit de brede doelgroep duidelijk vaker gewerkt in loondienst (met een vast dan wel tijdelijk contact), terwijl de nieuwe doelgroep vaker met behoud van uitkering, beschut of in de sociale werkvoorziening gewerkt heeft.

De nieuwe doelgroep heeft tijdens de meest recente baan over de gehele linie meer ondersteuning ontvangen dan de brede doelgroep. Dit geldt zowel voor de hulp van een jobcoach, financiële tegemoetkoming voor de werkgever (loonkostensubsidie), een vergoeding voor vervoer naar het werk en voor specifieke aanpassingen op de werkplek.

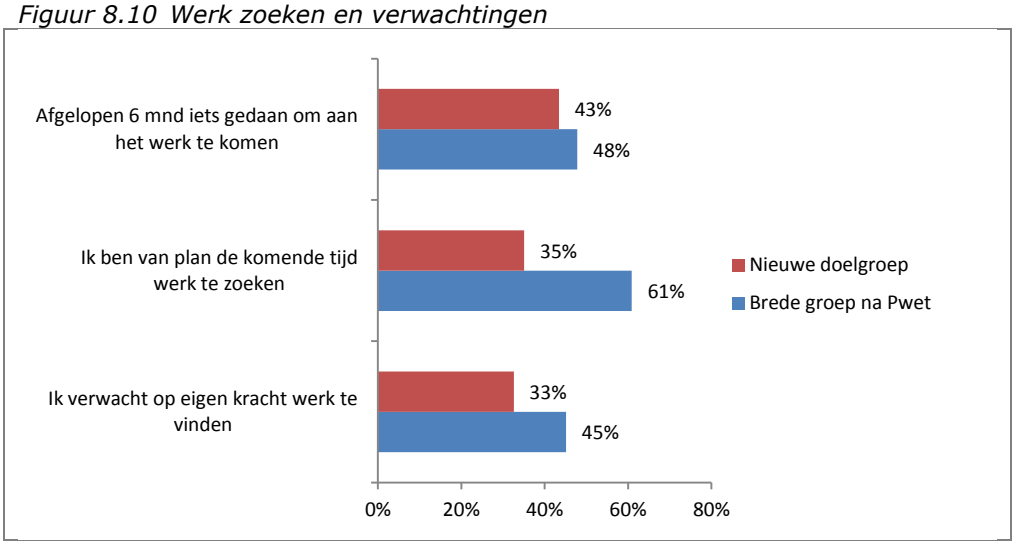
Figuur 8.9 Ondersteuning bij werk

8.4.3 *Zoeken naar werk en ondersteuning bij het zoeken*

De nieuwe doelgroep heeft de afgelopen periode iets minder gedaan om aan het werk te komen, maar dit verschil is beperkt. Groter is het verschil in de mate waarin mensen uit beide groepen van plan zijn om de komende periode naar werk te gaan zoeken, dit aandeel ligt bij de nieuwe doelgroep beduidend lager. Deels zal dit samenhangen met de lagere verwachting onder de nieuwe doelgroep ten aanzien van de kans om op eigen kracht werk te kunnen vinden.

Figuur 8.10 Werk zoeken en verwachtingen

Onderstaande tabel presenteert de meest genoemde belemmeringen om aan het werk te komen onder beide groepen. De grootste verschillen zitten in de geestelijke gezondheid (veel vaker een probleem voor de nieuwe doelgroep), taalproblemen (nauwelijks een belemmering voor de nieuwe doelgroep maar bij de brede doelgroep de vaakst genoemde belemmering) en het aantal uren dat gewerkt kan worden (voor de nieuwe doelgroep twee keer zo vaak een belemmering).

Tabel 8.4 Belemmeringen om aan het werk te komen

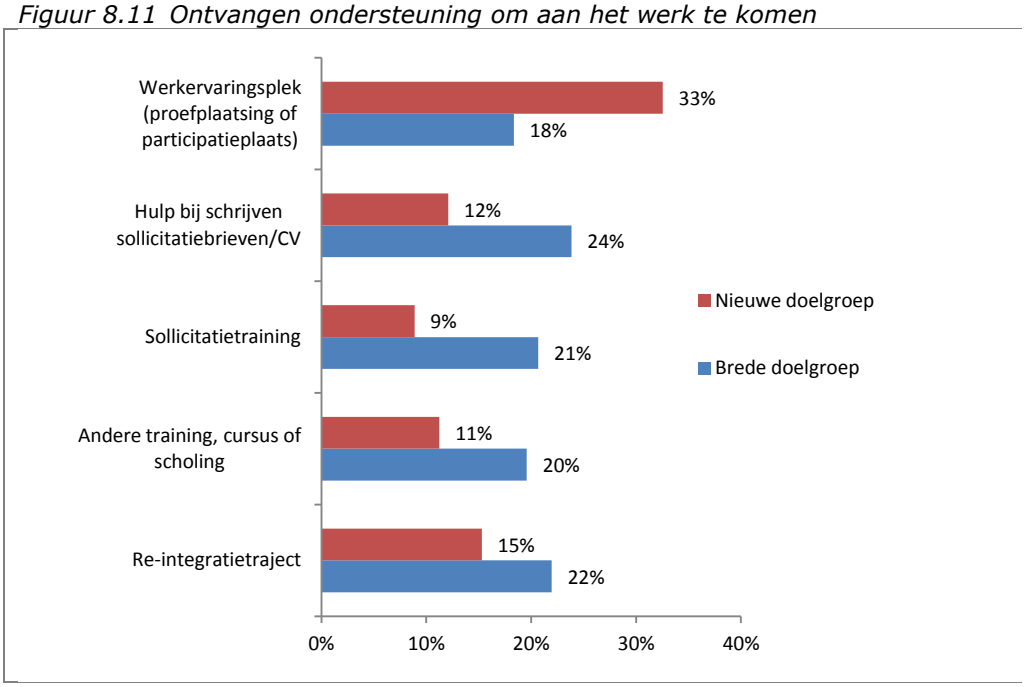
	Brede doelgroep	Nieuwe doelgroep
Lichamelijke gezondheid	36%	36%
Geestelijke gezondheid	29%	59%
Gebrek aan werkervaring	32%	33%
Te weinig banen voor mijn opleiding	24%	21%
Geen rijbewijs	32%	32%
Taalproblemen	43%	4%
Aantal uren dat ik kan werken	12%	25%

De nieuwe doelgroep rapporteert vaker te zijn vrijgesteld van de sollicitatieplicht en van de plicht om mee te werken aan re-integratie. Ook indien er wel sprake is van een sollicitatieplicht lijkt de gemeente voor de nieuwe doelgroep minder streng, gezien het duidelijk lagere percentage dat concrete afspraken zegt te hebben over het aantal te verrichten sollicitatieactiviteiten.

De vergelijking voor wat betreft de ontvangen ondersteuning om aan het werk te komen levert een gevarieerd beeld op. De nieuwe doelgroep wordt significant vaker aan een werkervaringsplek geholpen, maar specifieke hulp in de vorm van ondersteuning bij het

schrijven van sollicitatiebrieven, een sollicitatietraining, andere scholingsvormen of een re-integratietraject worden juist vaker aan de brede doelgroep geboden.

Figuur 8.11 Ontvangen ondersteuning om aan het werk te komen

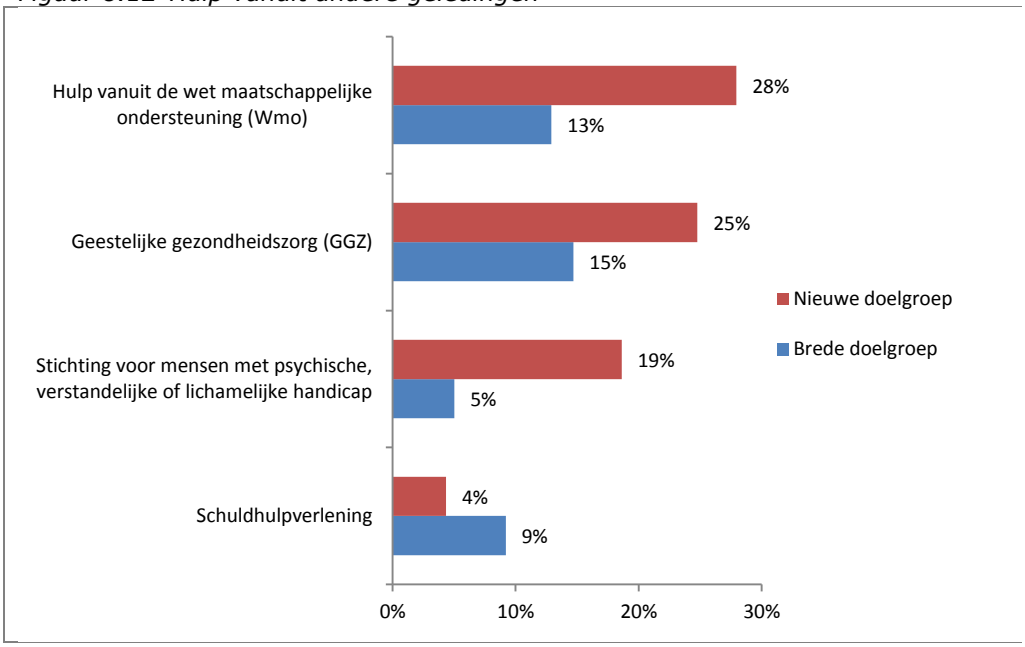

8.4.4 *Overige ondersteuning*

De nieuwe doelgroep rapporteert iets vaker een vast contactpersoon bij de sociale dienst te hebben (66% tegen 60%), maar het aantal gevoerde gesprekken gedurende het afgelopen halfjaar is volledig vergelijkbaar.

Bij de nieuwe doelgroep is vaker dan bij de brede doelgroep sprake van ondersteuning vanuit andere gemeentelijke afdelingen dan wel vanuit andere instellingen, naast de hulp vanuit de sociale dienst. Van de nieuwe doelgroep heeft 70% dergelijke andere hulp ontvangen, tegen 54% van de brede doelgroep. De meest genoemde afdelingen/instellingen van waaruit extra hulp is ontvangen staan weergegeven in figuur 8.12. De nieuwe doelgroep ontvangt met name vaker ondersteuning via de wet maatschappelijke ondersteuning (WMO), vanuit de Geestelijke gezondheidszorg (GGZ) of via een specifieke stichting voor personen met een psychische, verstandelijke of lichamelijke handicap. De enige hulp die de brede doelgroep significant vaker ontvangt betreft hulp vanuit de schuldhulpverlening.

Figuur 8.12 Hulp vanuit andere geledingen

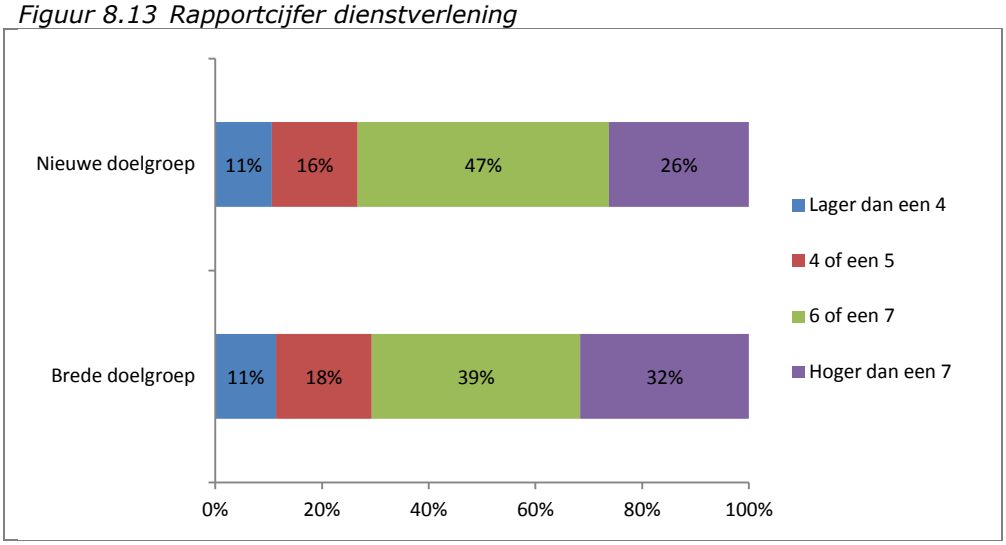
Tot slot is beide populaties ook gevraagd naar de bekendheid met, en de gevraagde en ontvangen ondersteuning vanuit de cliëntenraad. Beide groepen zijn hier even bekend mee (circa één op de drie personen van beide groepen weet van het bestaan af), maar de nieuwe doelgroep heeft tot nu toe beduidend minder vaak een beroep gedaan op de cliëntenraad dan de brede doelgroep.

8.4.5 *Oordeel over de ondersteuning*

Het gemiddelde rapportcijfer dat mensen vanuit de nieuwe doelgroep geven ligt met een 6.23 iets lager dan het cijfer waarmee de brede doelgroep de dienstverlening waarderen (gemiddeld een 6.4).[16] Dit is een gevolg van het feit dat de brede doelgroep vaker een ruime voldoende geeft (8 of hoger). Het aandeel onvoldoendes is immers niet hoger onder de nieuwe doelgroep.

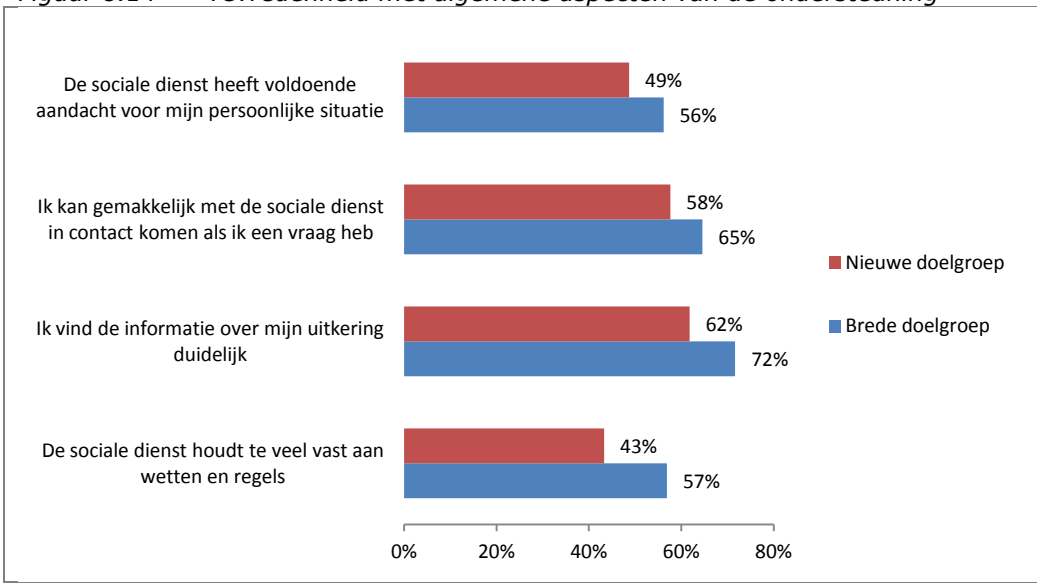
[16] Dit verschil is niet significant op het 95% significantieniveau volgens de T-Toets voor verschil in gemiddelden tussen twee onafhankelijke steekproeven.

Figuur 8.13 Rapportcijfer dienstverlening

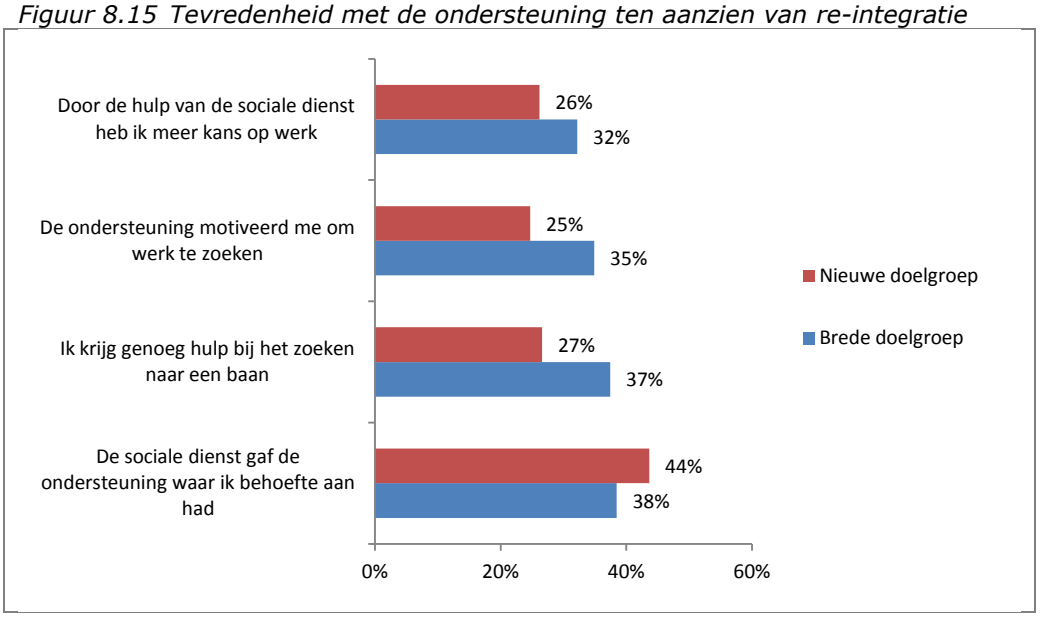
De nieuwe doelgroep is over het algemeen wat minder tevreden dan de brede doelgroep met bepaalde dienstverleningsaspecten, zoals de mate waarin rekening wordt gehouden met de persoonlijke situatie van de cliënt, de bereikbaarheid van de sociale dienst bij een vraag en de informatie over de uitkering. Daar staat tegenover dat bij de nieuwe doelgroep een kleiner deel van mening is dat de sociale dienst teveel vasthoudt aan wetten en regels, wat mogelijk samenhangt met het lagere percentage waar een sollicitatieplicht voor geldt.

Figuur 8.14 Tevredenheid met algemene aspecten van de ondersteuning

Beide groepen is ook naar hun oordeel gevraagd over de ontvangen ondersteuning op het gebied van re-integratie. De nieuwe doelgroep is in mindere mate de mening toegedaan dat de hulp vanuit de sociale dienst de kans op werk heeft vergroot, dat het de motivatie om werk te zoeken heeft bevorderd en dat er in algemene zin voldoende hulp is geboden bij het zoeken naar een baan. Desalniettemin ligt het aandeel dat van mening is dat de ondersteuning is geboden waaraan de cliënt behoefte had juist bij de nieuwe doelgroep hoger dan bij de brede doelgroep.

Figuur 8.15 Tevredenheid met de ondersteuning ten aanzien van re-integratie

Als laatste is er een vergelijking tussen beide groepen gemaakt voor wat betreft de bekendheid met de rechten en plichten. In het algemeen scoren beide groepen hierop vergelijkbaar, behalve dat de nieuwe doelgroep de rechten en plichten vaker als ingewikkeld betiteld en minder vaak bekend is met de mogelijkheid om bijzondere bijstand aan te vragen in geval van grote onverwachtse uitgaven.

Bijlage 1 Methodologische verantwoording

Deze methodologische bijlage bestaat uit drie delen. Eerst zal worden toegelicht hoe de vaststelling van de verschillende steekproefkaders heeft plaatsgevonden. Vervolgens zal worden ingegaan op de trekking van de steekproeven uit de steekproefkaders, de omvang van de respons en de wijze waarop de responsbestanden herwogen zijn om de representativiteit te garanderen. Tot slot zal de manier waarop de significantie van de aangetroffen verschillen tussen (sub)groepen is vastgesteld worden toegelicht.

A. De steekproefkaders

Voor het bepalen van de steekproefkaders waaruit de verschillende steekproeven getrokken zijn heeft de Inspectie SZW een beroep gedaan op UWV, afdeling Gegevensdiensten. In nauw overleg met medewerkers van UWV zijn de mogelijkheden verkend om per doelgroep een steekproefkader te definiëren dat zo goed mogelijk aansloot bij de opdracht vanuit de opdrachtgever. De beperkende factor hierbij was de beschikbaarheid van specifieke gegevens in de databestanden van UWV. Daar waar mogelijk zijn de door UWV leverbare gegevens aangevuld met gegevens vanuit externe bronnen. Hieronder wordt per doelgroep de wijze waarop het steekproefkader is geoperationaliseerd verder toegelicht:

1. De nieuwe gemeentelijke doelgroep

Opdracht
Het verkrijgen van inzicht in de ervaren dienstverlening aan personen die tot de invoering van de Participatiewet een beroep konden doen op de Wajong en sinds 1-1-2015 bij de gemeente terecht kunnen voor een Pwet-uitkering. Het betreft jongvolwassenen die vanwege een op jonge leeftijd opgelopen arbeidshandicap verminderde verdiencapaciteit hebben maar nu of in de toekomst wel resterend arbeidsvermogen hebben.

Operationalisatie
Er bestaat geen landelijke registratie van deze nieuwe gemeentelijke doelgroep, niet bij UWV maar ook niet elders. Daarom hebben we deze groep zo goed mogelijk benaderd op basis van wel bestaande registraties, door personen te selecteren die:

- Op peildatum (1-12-2016) een uitkering ontvingen in het kader van de Participatiewet. Hiervoor zijn alle records in de Polisadministratie geselecteerd met inkomsten uit de Participatiewet (code inkomstenverhouding 43);
- Waarvan de uitkering op de peildatum al minimaal twee maanden liep (ingangsdatum inkomstenverhouding < 1-10-2016);
- Waarvan de uitkering was ingegaan na invoering van de Pwet (ingangsdatum inkomstenverhouding > 1-1-2015);
- Op deze ingangsdatum jonger waren dan 27 jaar;
- Waarbij sprake was van een substantieel positief uitkeringsbedrag (loon LB > € 100 in oktober en november 2016 en in minimaal één van deze maanden > € 200);
- Waarbij geen sprake was van een buitenlands woonadres;

en die:

- Op de genoemde peildatum in het Landelijk Doelgroepregister (LDR) waren opgenomen, of vanaf 1 januari 2015 dubbele kinderbijslag (AKW) ontvingen, of afgewezen zijn voor de Wajong in periode 01-01-2015 tot 01-12-2016 (voor zover geregistreerd).

Omvang steekproefkader en verschil opdracht en operationalisatie
Op voorgaande manier zijn ongeveer 3.800 mensen geselecteerd. Dit steekproefkader komt weliswaar voor een groot deel, maar niet volledig overeen met de opdracht. Met name de groep die, ondanks een verminderde verdiencapaciteit vanwege een op jonge leeftijd opgelopen arbeidshandicap, nog wel in staat zijn om het minimumloon te verdienen ontbreekt grotendeels. Deze groep komt namelijk niet in het LDR en zit hooguit voor een (beperkt) deel in de groep afgewezenen voor de Wajong dan wel in de groep met dubbele AKW.

2. De arbeidsbeperkten met werkervaring

Opdracht
Het verkrijgen van inzicht in de ervaren ondersteuning op de werkplek aan mensen met een arbeidsbeperking uit de doelgroep van de Participatiewet, met onderscheid in groepen mensen met een psychische, verstandelijke en lichamelijke beperking.

Operationalisatie
Omdat ook deze selectie niet één op één uit bestaande registraties valt af te leiden is ook hier voor een benadering gekozen, door personen te selecteren die:
- In de periode vanaf de invoering van de Participatiewet inkomsten uit arbeid hebben ontvangen. Hiervoor zijn alle records in de Polisadministratie geselecteerd tussen 1-1-2015 en 1-12-2016, met inkomsten uit arbeid (code inkomstenverhouding 11, 12, 13, 14 of 15) en loon SV > € 0;
- In het verleden volgens de Polisadministratie een uitkering ontvingen in het kader van de Pwet dan wel de WWB (code inkomstenverhouding 43), die was ingegaan voor 1-12-2016;
- Waarbij sprake was van een positief uitkeringsbedrag (loon LB > € 0);
- Waarbij geen sprake was van een buitenlands woonadres;

  en die:
- In het Landelijk Doelgroepen Register waren opgenomen op 1-12-2016.

Omvang steekproefkader en verschil opdracht en operationalisatie
Op deze manier zijn zo'n 4.100 personen geselecteerd. Dit steekproefkader komt voor een belangrijk deel overeen met de opdracht. Weliswaar kon er vanwege het niet beschikbaar zijn van een dergelijke registratie, op voorhand geen onderscheid gemaakt worden tussen mensen met een psychische, verstandelijke of lichamelijke beperking, maar door hier in de vragenlijst op door te vragen verwachtten we dit onderscheid wel in de analyses te kunnen maken.

3. De brede gemeentelijke doelgroep

Opdracht
Nagaan in hoeverre de oude (brede) gemeentelijke doelgroep, te weten de voormalig WWB'ers en degenen die zonder invoering van de Participatiewet vanaf 1-1-2015 in de WWB zouden zijn gestroomd, ondersteund wordt sinds de stelselwijziging.

Operationalisatie
Deze populatie is op basis van de bestaande registraties goed te identificeren. De enige moeilijkheid betreft het onderscheid in de instroom in de Pwet vanaf 1-1-2015 in de mensen die zonder stelselwijziging voor Wajong in aanmerking zouden zijn gekomen (de nieuwe gemeentelijke doelgroep, zie 1) en die zonder ook deze stelselwijziging bij de gemeente een uitkering zouden hebben aangevraagd. Voor de bepaling van dit steekproefkader hebben we personen geselecteerd die:

- Op peildatum (1-12-2016) een uitkering ontvingen in het kader van de Participatiewet. Hiervoor zijn alle records in de Polisadministratie geselecteerd met inkomsten uit de Participatiewet (code inkomstenverhouding 43);
- Waarvan de uitkering was ingegaan voor 1-10-2016,

en die:

- Niet in het steekproefkader van de nieuwe gemeentelijke doelgroep zitten.

Omvang steekproefkader en verschil opdracht en operationalisatie
Via deze aanpak zijn ongeveer 410.000 personen geselecteerd, waarvan ca. 280.000 al in de uitkering waren gestroomd voor 1-1-2015 en 130.000 vanaf deze datum. De selectie komt goed overeen met de opdracht.

4. De personen op de WSW-wachtlijst

Opdracht
Nagaan in hoeverre mensen die bij ingang van de Participatiewet op de wachtlijst voor de WSW stonden, ondersteund worden door gemeenten en UWV sinds de stelselwijziging.

Operationalisatie
Het LDR bevatte tot 1-1-2015 een specifieke code voor personen die in het LDR waren opgenomen omdat ze op de WSW-wachtlijst stonden (code grondslag LDR 21). Deze code is met de invoering van de Participatiewet en de gelijktijdige afschaffing van de WSW-wachtlijst stopgezet. Mensen die op die datum nog met deze code in het LDR stonden zijn allemaal omgezet naar grondslagcode 1 (indicatie banenafspraak). Door alle personen te selecteren die op 31-12-2014 nog met grondslagcode 21 in het LDR stonden en vanaf 1-1-2015 met code 1 is de gehele wachtlijst WSW bij invoering van de Participatiewet in beeld. Deze selectie is tot slot nog gerelateerd aan het door onderzoeksbureau Panteia bestand met mensen op de WSW-wachtlijst, waarbij alleen personen die in beide bestanden voorkwamen zijn geselecteerd.

Omvang steekproefkader en verschil opdracht en operationalisatie
Op deze wijze zijn ruim 11.000 personen geselecteerd. Dit komt overeen met de omvang van de WSW-wachtlijst bij ingang van de stelselwijziging.

5. De niet-uitkeringsgerechtigden

Opdracht
Nagaan of, en zo ja op welke wijze, niet-uitkeringsgerechtigden (nuggers) sinds de invoering van de Participatiewet worden ondersteund door gemeenten bij hun re-integratie. Daarbij vooral aandacht voor de 'nieuwe' nuggers: de jongeren met arbeidsbeperkingen die sinds de stelselwijziging niet meer in aanmerking komen voor een Wajong-uitkering maar ook geen recht hebben op een uitkering in het kader van de Participatiewet. Dit kan bijvoorbeeld omdat betrokkene niet voldoet aan de inkomens- of vermogenstoets van de Participatiewet.

Operationalisatie
Omdat er geen landelijk registratie bestaat van nuggers is ook het steekproefkader van deze groep middels een benadering via wel bestaande registraties tot stand gekomen. Dat is gedaan door alle personen te selecteren die:

- Op de peildatum (1-12-2016) als werkzoekende staan geregistreerd op werk.nl (Sonar);
- In de drie maanden voorafgaand aan deze peildatum volgens de Polisadministratie geen inkomsten uit arbeid of uit uitkering hebben ontvangen (loon SV en loon LB <= € 0 in de periode september tot en met november 2016).

Om vervolgens onderscheid te kunnen maken tussen nieuwe nuggers (jongeren met arbeidsbeperkingen) en alle overige nuggers is bezien wie van deze personen op de peildatum in het LDR waren opgenomen met code 1 (indicatie banenafspraak), 51 of 53 (afgewezen wajongaanvraag), 52 of 54 (schoolverlaters Vso, Pro). Deze personen zijn als nieuwe nuggers geïdentificeerd. De resterende groep nuggers betreffen de overige nuggers.

Omvang steekproefkader en verschil opdracht en operationalisatie
De nieuwe nuggers die op voorgaande wijze zijn geselecteerd omvat ongeveer 1.100 personen, de overige nuggers ca 76.000. Omdat niet alle niet-uitkeringsgerechtigden zich inschrijven als werkzoekende zal een (fors) deel van de nuggers niet in dit steekproefkader zitten. Dit geldt naar verwachting zeker voor de nieuwe nuggers, die nog niet allemaal goed op de hoogte zullen zijn van de mogelijkheid voor ondersteuning vanuit gemeenten, met als voorwaarde inschrijving als werkzoekende bij UWV. Daarnaast bevat het steekproefkader ook mensen die geen nugger zijn maar inkomsten kennen vanuit een ZZP-schap. Deze inkomsten worden namelijk niet in de polisadministratie geregistreerd. Deze groep zal via de vragenlijst zo goed mogelijk worden geïdentificeerd.

B. Steekproeftrekking, respons en herweging

Steekproeftrekking per deelgroep
De bij A vastgestelde 5 steekproefkaders waren het vertrekpunt bij het trekken van de specifieke steekproeven. Op basis van het benodigd aantal respondenten om betrouwbare uitspraken te kunnen doen over de afzonderlijke deelpopulaties en de te verwachten respons is per deelgroep de omvang van de steekproef vastgesteld. Bij een aantal deelgroepen is, vanwege de beperkte omvang, het integrale steekproefkader aangeschreven. Dit geldt voor de nieuwe gemeentelijke doelgroep, de arbeidsbeperkten met werkervaring en de nieuwe nuggers. Bij de andere deelgroepen (brede gemeentelijke doelgroep, wachtlijst WSW en de overige nuggers) is een steekproef getrokken. Bij de wachtlijst WSW en de overige nuggers is er volledig aselect getrokken. Bij de brede gemeentelijke doelgroep heeft er een gestratificeerde trekking plaatsgevonden van enerzijds 1.500 personen die al in de uitkering zaten voor 1-1-2015 (de voormalig WWB'ers) en anderzijds 1.500 personen die vanaf deze datum in de Participatiewet zijn gestroomd. Hiervoor is gekozen om te garanderen dat we van beide subgroepen voldoende massa hebben om betrouwbare uitspraken over te kunnen doen. Zo zetten we bij het hoofdstuk met vergelijkingen tussen groepen de nieuwe gemeentelijke doelgroep af tegen de personen uit de brede gemeentelijke doelgroep die zijn ingestroomd vanaf 1-1-2015.

Volgorde van steekproeftrekking
Omdat er sprake is van enige overlap tussen de verschillende steekproefkaders en voorkomen moet worden dat personen in meerdere steekproeven terechtkomen, doet de volgorde van steekproeftrekking er ook toe. Personen die in een steekproef zijn getrokken, worden buitengesloten in de volgende steekproeven. De volgorde die gevolgd is betreft: eerst trekking van de steekproef met de nieuwe nuggers, daarna de arbeidsbeperkten met werkervaring, vervolgens de nieuwe gemeentelijke doelgroep, gevolgd door de WSW-wachtlijst, de overige nuggers en tot slot de brede gemeentelijke doelgroep.

Respons
Zoals al opgemerkt is er bij het bepalen van de steekproefomvang rekening gehouden met de te verwachten respons per deelgroep. Deze bedroeg ofwel 25% ofwel 30%, afhankelijk van de samenstelling van de steekproefkaders naar met name leeftijd. Dit omdat uit de nulmeting was gebleken dat met name jongeren minder responderen. De

gerealiseerde respons bij de meeste deelgroepen overtrof de verwachte respons, of kwam goed overeen met deze verwachting. Alleen de respons van de overige nuggers bleef achter bij de verwachting.

Tabel 1 Omvang steekproef, omvang respons en responspercentage per deelgroep

	Steek-proefkader	Omvang steekproef	Realisatie respons absoluut	Realisatie respons %	Verwachte respons %
Nieuwe doelgroep	3.807	3.807	1.118	29%	25%
Groep met werkervaring	4.091	4.091	1.186	29%	30%
Brede doelgroep, te weten:					
Instroom voor 1-1-2015	278.000	1.500	521	35%	30%
Instroom na 1-1-2015	131.000	1.500	506	34%	30%
Wachtlijst WSW	11.200	1.500	597	40%	30%
Nuggers, te weten:					
Nieuwe nuggers	1.116	1.116	275	25%	25%
Overige nuggers	76.205	3.000	523	17%	25%

Representativiteit en herweging

Nadat alle ingevulde vragenlijsten binnen waren en waren verwerkt tot analysebestanden, is nagegaan in hoeverre de respons representatief was voor de steekproef. Er is met name bezien of de respons per deelgroep afwijkingen vertoond in de samenstelling naar leeftijd, geslacht en etniciteit ten opzichte van de steekproeven. Naar leeftijd en geslacht bleek dit inderdaad het geval te zijn: Met name jongeren tot 27 jaar bleken in de respons ondervertegenwoordigd. Dit gold sterker voor jonge mannen dan voor jonge vrouwen. Per deelgroep is er daarom voor gekozen om, voordat tot analyse is overgegaan, de weegfactoren voor 6 subgroepen te bepalen: mannen tot 27 jaar, mannen tussen 27 en 44 jaar, mannen vanaf 45 jaar, vrouwen tot 27 jaar, vrouwen tussen 27 jaar en 44 jaar en vrouwen vanaf 45 jaar. Middels deze weegfactoren zijn de analysebestanden van alle deelgroepen representatief gemaakt naar leeftijd en geslacht.
Verder is bezien in hoeverre de respons representatief was naar etniciteit. Hoewel autochtonen bij de meeste deelgroepen in de respons licht oververtegenwoordigd waren ten opzichte van de steekproef en de niet-westerse allochtonen beperkt ondervertegenwoordigd, bleek de samenstelling van de respons naar etniciteit bij de meeste deelgroepen niet heel afwijkend van de steekproef. Alleen bij de nuggers (zowel de nieuwe nuggers als de overige nuggers) bleef de respons van met name de niet-westerse allochtonen behoorlijk sterk achter. Idealiter zou hiervoor gecorrigeerd moeten worden. Maar omdat etniciteit op persoonsniveau vanwege privacy-regelgeving niet beschikbaar is, is hier vanaf gezien.[17]

[17] Er was nog wel een mogelijkheid om te herwegen naar etniciteit op basis van registraties bij het CBS. Maar dit zou alleen kunnen in de bestandsomgeving van het CBS zelf, op geanonimiseerde ('verRINde') persoonsgegevens. Dit brengt weer andere nadelen met zich mee, veelal van praktische aard.

Tabel 2 Verdeling steekproef en respons naar etniciteit per deelgroep

	Aandeel Autochtoon Steekproef	Aandeel Autochtoon Respons	Aandeel Westers Allochtoon Steekproef	Aandeel Westers Allochtoon Respons	Aandeel N-westers Allochtoon Steekproef	Aandeel N-westers Allochtoon Respons
Nieuwe doel-groep	70%	75%	7%	6%	23%	19%
Werkervaring	68%	71%	8%	10%	24%	20%
Brede doel-groep < 1-1-15 >= 1-1-15	40% 33%	41% 32%	10% 9%	10% 8%	49% 58%	49% 60%
Wachtlijst WSW	68%	72%	9%	9%	23%	19%
Nuggers Nieuwe nuggers Overige nuggers	66% 43%	76% 63%	10% 16%	12% 14%	24% 42%	12% 23%

C. Bepalen significantie van verschillen

Op verschillende plekken in dit rapport worden subgroepen met elkaar vergeleken op specifieke vragen. De meeste vragen waarover in dit rapport wordt gerapporteerd betreffen enkele- of meerkeuzevragen met een x-aantal antwoordcategorieën (ja/nee of eens/neutraal/oneens of specifieke antwoorden als het soort ondersteuning, etc). Bij dit soort vragen is de significantie van gevonden verschillen op de volgende wijze getoetst:

- Ga uit van twee (deel)steekproeven, bijvoorbeeld eentje van de nulmeting en eentje van de één-meting, of de groep die nog werkt op het peilmoment versus degenen die uitgevallen zijn uit werk.
- Bij de metingen is een schatting gemaakt van een zeker kenmerk van de populaties, bijvoorbeeld het percentage van de jonggehandicapten dat denkt aan het werk te gaan komen. Stel dat dit bij de nulmeting 24% was ($p0$) en bij de één-meting 32% ($p1$). Is dat verschil nu significant of valt het nog binnen de marges van het toeval?
- Er wordt vervolgens gekeken naar het verschil tussen de uitkomsten. Ofwel hier:
  Verschil = $p_1 - p_0$
  Dat geeft in het voorbeeld: verschil= 32% - 24% = 8%
- De zogenaamde steekproeffout van dit verschil is:

  $$\text{sf(verschil)} = \sqrt{\frac{p1\ *(1-p_1)}{n_1} + \frac{p_0*(1-p_0)}{n_0}}$$

  Dat geeft in het voorbeeld: sf(verschil)= 0,0387 ofwel 3,87%.
- Het 90%-betrouwbaarheidsinterval van het verschil wordt gegeven door:

  (verschil – 1,64*sf(verschil) ; verschil + 1,64*sf(verschil))
  Dat geeft in het voorbeeld: (8% - 1,64*3,87% ; 8% + 1,64*3,87%) ofwel
  (1,7% ; 14,3%)
  Dat wil zeggen dat met 90% betrouwbaarheid het verschil (dat is geschat op 8%) ligt tussen 1,7% en 14,3%. Met andere woorden het verschil is zeker significant, want met (eenzijdig) 95% betrouwbaarheid dus groter dan 1,7%. De vuistregel is dat indien 0% niet in het berekende interval ligt, de hypothese dat het verschil 0% is wordt verworpen en er dan dus sprake is van een significant verschil.
- Voor het mogen rekenen met deze vuistregel gelden wel een aantal aannames, te weten:

- de steekproefomvangen n_0 en n_1 zijn beide groter dan 100;
- de schattingen p_0 en p_1 liggen niet al te dicht bij 0% en 100% (zeg tussen 10% en 90%);
- de weegfactoren wijken niet al te veel van 1 af;
- de steekproeven zijn onafhankelijk.

Bijlage 2 Vragenlijsten A t/m E

Vragenlijst
Lijst A

Het is gemakkelijk om de vragenlijst op internet in te vullen. Daar krijgt u alleen de vragen te zien die passen bij uw situatie.
De internetvragenlijst staat op www.lijsta.onderzoek.nl

U kunt inloggen met inlogcode:

en wachtwoord:

Invulinstructie

Welkom bij de vragenlijst van Inspectie SZW. Deze vragenlijst gaat over uw ervaringen met uw gemeente / sociale dienst.
Er zijn geen goede of foute antwoorden. Het gaat om uw mening!

Het is gemakkelijk om de vragenlijst op het internet in te vullen. U krijgt dan alleen de vragen te zien die bij uw situatie passen. In de brief staat waar u de vragenlijst op het internet kunt vinden en hoe u in kunt loggen.

Let op het volgende, als u de papieren vragenlijst invult!

→ Vouw of kreuk de vragenlijst niet.
→ Gebruik een zwarte of blauwe pen, en geen potlood, gekleurde pen of viltstift.
→ Bij de meeste vragen is het de bedoeling dat u één hokje aankruist. Als u meerdere hokjes mag aankruisen, wordt dat bij de vraag vermeld.
→ Soms mag u vragen overslaan. Dit staat dan achter het antwoord dat u heeft gegeven.
→ Zet een kruisje in het hokje bij het antwoord van uw keuze: [X].
→ Als u het verkeerde vakje hebt aangekruist, kleur dan het vakje bij het goede antwoord helemaal in: ■
De computer leest dan het ingekleurde hokje als antwoord.

Bijvoorbeeld:

1. Bent u een man of een vrouw?
   - [ ] Man
   - [X] Vrouw

U heeft nu ingevuld dat u een **vrouw** bent.

Als u **man** bent en u wilt uw antwoord veranderen dan doet u dat zo:

1. Bent u een man of een vrouw?
   - [■] Man
   - [X] Vrouw

U heeft nu ingevuld dat u een **man** bent.

→ Soms wordt gevraagd om een getal in te vullen. Schrijf dan één cijfer per vakje.
Vakjes die u niet nodig heeft, laat u leeg.

Bijvoorbeeld:

2. Heeft u afspraken gemaakt over hoe vaak u moet solliciteren?

   Ja, ik moet [ ][ ][4] keer per maand solliciteren

Als u een vraag heeft over het onderzoek kunt u bellen met 079 - 322 29 94.

Alvast hartelijk bedankt voor het invullen!

*In de vragenlijst zult u regelmatig de term **sociale dienst** tegenkomen. Hiermee bedoelen we de afdeling van uw gemeente waar u terecht kunt voor een bijstandsuitkering (ook wel bekend als WWB of Participatiewetuitkering) van de gemeente en voor hulp bij uw re-integratie.*

BLOK 1 UITKERING

1.	Ontvangt u **nu** een bijstandsuitkering (ook wel bekend als WWB- of Participatiewetuitkering)?	☐ ja ☐ nee, mijn bijstandsuitkering is in de afgelopen 6 maanden gestopt ☐ nee, ik heb al 6 maanden of langer geen bijstandsuitkering meer gehad → **U hoeft de vragenlijst niet verder in te vullen.** *STUURT U DE VRAGENLIJST ALSTUBLIEFT WEL AAN ONS TERUG.*
	De volgende vraag gaat over de duur van uw bijstandsuitkering. Als uw bijstandsuitkering in de afgelopen 6 maanden is gestopt, wilt u de vraag dan beantwoorden voor de periode dat u nog wel een uitkering had. Als u de afgelopen maanden één of meerdere keren kort heeft gewerkt en daarna weer een uitkering heeft ontvangen, kunt u de vraag beantwoorden alsof u doorlopend een uitkering hebt ontvangen.	
2.	Hoelang heeft u een bijstandsuitkering? Als de uitkering is gestopt, hoelang heeft u deze gehad?	☐ korter dan 6 maanden ☐ 6 maanden tot 1 jaar ☐ 1 tot 2 jaar ☐ meer dan 2 jaar
3.	Kreeg u meteen een uitkering of moest u van de gemeente eerst vier weken zoeken naar werk of een vervolgopleiding voordat u de uitkering mocht aanvragen?	☐ ik kon meteen een uitkering aanvragen → **ga naar vraag 5** ☐ ik moest eerst vier weken zoeken naar werk of vervolgopleiding ☐ weet ik niet → **ga naar vraag 5**
4.	Bent u tijdens deze vier weken geholpen door iemand van de gemeente bij het zoeken naar werk of vervolgopleiding?	☐ ja ☐ nee ☐ weet ik niet

BLOK 2 OVERGANG VAN SCHOOL NAAR GEMEENTE

De volgende vragen gaan over de periode dat u nog op school zat.

5.	Wat was uw laatste school voordat u zich bij de gemeente heeft gemeld voor een uitkering?	☐ ik heb helemaal geen onderwijs gevolgd → **ga naar vraag 18** ☐ basisonderwijs ☐ praktijkonderwijs (Pro) ☐ Entree-opleiding ☐ Lbo, mavo, Vmbo, Mbo 1 ☐ Mbo 2 of hoger, havo, vwo ☐ Hbo, universiteit
6.	Heeft u speciaal onderwijs gevolgd, of met rugzakje (leerling gebonden financiering) in het regulier onderwijs gezeten? *(Meerdere antwoorden mogelijk)*	☐ nee, geen speciaal onderwijs of rugzakje gehad ☐ ja, speciaal basisonderwijs (sbo) ☐ ja, speciaal (voortgezet) onderwijs cluster 1, voor kinderen met een visuele beperking ☐ ja, speciaal (voortgezet) onderwijs cluster 2, voor (onder andere) dove en slechthorende kinderen ☐ ja, speciaal (voortgezet) onderwijs cluster 3, voor (onder andere) zeer moeilijk lerende kinderen ☐ ja, speciaal (voortgezet) onderwijs cluster 4, voor (onder andere) zeer moeilijk opvoedbare kinderen
7.	Heeft u uw laatste school afgerond?	☐ ja, met diploma ☐ ja, met certificaat ☐ nee
8.	Had u of iemand van uw school al contact met de sociale dienst (de afdeling van de gemeente die uw uitkering regelt) toen u nog op school zat?	☐ ja ☐ nee → **ga naar vraag 10** ☐ weet ik niet → **ga naar vraag 10**
9.	Waar ging dit contact over? *Meerdere antwoorden mogelijk.*	☐ over het aanvragen van mijn uitkering ☐ over wat voor soort werk ik graag zou willen gaan doen ☐ over wat ik wel en niet kan vanwege mijn beperkingen ☐ over de mogelijkheden om mijn stage om te zetten in een dienstverband ☐ over mogelijke vervolgopleidingen ☐ anders ☐ weet ik niet
10.	Heeft u stage gelopen tijdens de opleiding?	☐ ja ☐ nee, want ik kon geen stage vinden → **ga naar vraag 13** ☐ nee, stage was geen onderdeel van mijn opleiding → **ga naar vraag 13**
11.	Kon u na afloop van de stage blijven werken bij deze werkgever?	☐ ja, ik werk er nog → **ga naar vraag 13** ☐ ja, ik heb er ook na mijn opleiding nog gewerkt, maar inmiddels niet meer ☐ ja, maar dat wilde ik niet ☐ nee ☐ dat weet ik niet

12.	Weet u waarom u hier niet meer werkt of waarom u niet kon blijven na uw stage? *Meerdere antwoorden mogelijk.*	☐ er was geen werk meer voor me ☐ ik denk dat de werkgever het te duur vond om me een dienstverband aan te bieden ☐ ik denk dat de werkgever het teveel tijd vond kosten om me te begeleiden ☐ ik heb zelf besloten hier niet te blijven ☐ anders ☐ weet ik niet
	De volgende vragen gaan over een studietoeslag die u tijdens uw opleiding misschien heeft ontvangen. Een studietoeslag is bedoeld voor mensen die nog op school zitten en vanwege een beperking niet in staat zijn om met een bijbaantje wat bij te verdienen. Een studietoeslag is wat anders dan studiefinanciering.	
13.	Bent u bekend met de studietoeslag?	☐ ja ☐ nee
14.	Heeft u tijdens uw opleiding een studietoeslag ontvangen vanuit de gemeente of UWV?	☐ ja, vanuit de gemeente → **ga naar vraag 16** ☐ ja, van het UWV → **ga naar vraag 16** ☐ nee, ik had wel een studietoeslag aangevraagd bij de gemeente maar heb deze niet gekregen ☐ nee, ik had wel een studietoeslag aangevraagd bij het UWV maar heb deze niet gekregen ☐ nee, en ik had ook geen studietoeslag aangevraagd → **ga naar vraag 18** ☐ weet ik niet → **ga naar vraag 18**
15.	Weet u ook waarom u deze studietoeslag niet kreeg?	☐ ja, omdat ik volgens UWV of gemeente zelf wel geld kon bijverdienen met een bijbaantje ☐ ja, omdat ik volgens UWV of gemeente dit extra geld niet nodig had ☐ ja, omdat ik er volgens UWV of gemeente geen recht op had ☐ ja, om nog een andere reden, namelijk: ____ ☐ nee dat weet ik niet → **ga door naar vraag 18**
16.	Hoe vaak kreeg u deze studietoeslag?	☐ maandelijks ☐ eens per kwartaal ☐ eens per halfjaar ☐ eens per jaar ☐ éénmalig ☐ anders
17.	Hoe hoog was deze toeslag?	☐ dat weet ik nog precies, namelijk: ☐☐☐☐ euro per keer ☐ ik weet dat niet precies meer, maar ongeveer: ☐☐☐☐ euro per keer ☐ ik weet niet meer hoe hoog de toeslag was

BLOK 3 ARBEIDSVERLEDEN EN ONDERSTEUNING BIJ WERK

De volgende vragen gaan over werk en uw werkzaamheden gedurende de afgelopen 2 jaar. Het kan zowel om betaald werk als onbetaald werk gaan. Betaald werk is als u loon ontvangt voor verrichte arbeid. Onbetaald werk is waar u geen loon ontvangt, zoals vrijwilligerswerk. ***Let op:*** *Het gaat hierbij niet om een eventuele stage die u tijdens uw school heeft gedaan of om een bijbaantje gedurende uw opleiding.*

18. Heeft u **nu** betaald of onbetaald werk?

- ☐ ja, betaald werk → **ga naar vraag 21**
- ☐ ja, onbetaald werk → **ga naar vraag 21**
- ☐ ja, zowel betaald als onbetaald werk → **ga naar vraag 21**
- ☐ nee, ik heb nu geen werk

19. Heeft u **de afgelopen twee jaar** betaald of onbetaald werk gedaan?

- ☐ ja, betaald werk
- ☐ ja, onbetaald werk
- ☐ ja, zowel betaald als onbetaald werk
- ☐ nee, ik heb de afgelopen twee jaar niet gewerkt → **ga naar vraag 32**

20. Wat is de reden dat u niet meer werkt?

Meerdere antwoorden mogelijk.

- ☐ de werkgever heeft het contract niet verlengd
- ☐ de werkgever heeft iemand gezocht die geen beperking had
- ☐ de werkgever gaf aan dat ik niet productief genoeg was
- ☐ mijn werkgever gaf aan dat er te veel papierwerk kwam kijken bij mijn aanstelling
- ☐ de werkgever hield onvoldoende rekening met mijn beperkingen
- ☐ mijn collega's konden niet met mij omgaan
- ☐ ik kon niet overweg met de mensen op het werk
- ☐ ik kon het werk niet meer doen door mijn beperking
- ☐ mijn gezondheid liet het niet meer toe
- ☐ het werk was te moeilijk
- ☐ het werk was lichamelijk te zwaar
- ☐ het werk was geestelijk te zwaar
- ☐ het werk was niet wat ik wilde
- ☐ het werk was te eenvoudig
- ☐ ik kon de combinatie werk en privé niet aan
- ☐ ik had een conflict met mijn direct leidinggevende of werkgever
- ☐ ik had onvoldoende begeleiding om het werk te kunnen doen
- ☐ anders

21. Hoe lang werkt u **nu** in uw huidige functie?

(Als u nu niet meer werkt: hoe lang heeft u gewerkt in uw laatste functie?)

- ☐ korter dan 6 maanden
- ☐ 6 maanden tot 1 jaar
- ☐ 1 tot 2 jaar
- ☐ langer dan 2 jaar

22.	Hoe doet u **nu** of hoe deed u **de afgelopen 2 jaar** betaald of onbetaald werk? *(meerdere antwoorden mogelijk)*	☐ in loondienst met een vast contract ☐ in loondienst met een tijdelijk contract ☐ als uitzendkracht ☐ als zelfstandige zonder Personeel ☐ als ondernemer met eigen personeel ☐ werk in de Sociale Werkvoorziening (WSW) ☐ beschut werk ☐ stage georganiseerd door de gemeente ☐ work-first ☐ detachering georganiseerd door de gemeente ☐ sociale activering ☐ in de vorm van een proefplaatsing ☐ met behoud van uitkering als tegenprestatie voor de uitkering ☐ met behoud van uitkering in het kader van een traject naar werk/meedoen ☐ in een Leerwerkbedrijf ☐ als vrijwilliger ☐ als mantelzorger ☐ anders
	Soms wordt er ter ondersteuning om te kunnen werken een jobcoach ingezet. Een jobcoach helpt werknemers bij het inwerken. Of hij maakt een persoonlijk inwerkprogramma om het werk te leren. De jobcoach begeleidt ook werknemers tijdens het werk. Aan het eind van een geslaagd programma kan de werknemer zijn werk zelfstandig uitvoeren. Ook dan blijft de jobcoach bereikbaar wanneer er een probleem ontstaat of als er nog knelpunten zijn.	
23.	Krijgt of kreeg u hulp tijdens uw werk van een jobcoach?	☐ ja ☐ nee → **ga naar vraag 27** ☐ weet ik niet → **ga naar vraag 27**
24.	Hoeveel **uur per week** had uw jobcoach de tijd voor u?	dat weet ik precies, namelijk: ☐☐ uur per week ik weet het niet precies meer, maar ongeveer: ☐☐ uur per week ☐ dat weet ik eigenlijk niet
25.	Was of is deze jobcoach...	☐ iemand vanuit de gemeente ☐ iemand vanuit de werkgever zelf ☐ iemand vanuit het SW-bedrijf ☐ iemand vanuit een andere instelling (bijvoorbeeld een IPS-coach vanuit een GGZ-instelling) ☐ anders ☐ weet ik niet

26. In hoeverre bent u het eens met de volgende stellingen over uw jobcoach?

	Helemaal eens	Eens	Niet eens / niet oneens	Oneens	Helemaal oneens
De jobcoach heeft/had voldoende tijd voor mij	☐	☐	☐	☐	☐
De jobcoach is/was vaak genoeg aanwezig op mijn werk	☐	☐	☐	☐	☐
De jobcoach bemoeide/bemoeit zich teveel met mijn werk	☐	☐	☐	☐	☐
De jobcoach is/was goed op de hoogte van mijn arbeidsmogelijkheden	☐	☐	☐	☐	☐
De jobcoach snapte/snapt welke beperking ik heb	☐	☐	☐	☐	☐
Door de jobcoach werd/word ik gemotiveerd om te werken	☐	☐	☐	☐	☐
De hulp die ik van de jobcoach krijg/kreeg is zinvol	☐	☐	☐	☐	☐
De hulp van de jobcoach vergrootte/vergroot de kans op succes in mijn werk	☐	☐	☐	☐	☐
Ik werd/word door de jobcoach te veel onder druk gezet	☐	☐	☐	☐	☐
Ik durf(de) alles aan mijn jobcoach te vertellen en te vragen	☐	☐	☐	☐	☐

27. Krijgt of kreeg u tijdens uw werk de volgende vormen van ondersteuning?

	Ja	Nee	Weet ik niet
Werkplekaanpassingen of hulpmiddelen op de werkplek *(aanpassingen op een werkplek om het werk goed te kunnen doen)*	☐	☐	☐
Vervoersvoorzieningen *(vervoer van en naar uw werk, vergoeding voor kosten van het woon-werkverkeer)*	☐	☐	☐
Een speciaal persoon die mij hielp bij mijn beperkingen, zoals een doventolk	☐	☐	☐

28. Heeft u gewerkt op een proefplaatsing?

Bij een proefplaatsing gaat iemand eerst een tijdje met behoud van uitkering werken, om te zien of het werk geschikt is.

- ☐ ja, ik heb gewerkt op een proefplaatsing
- ☐ nee
- ☐ dat weet ik niet

29. Ontvangt of ontving uw werkgever loonkosten-subsidie voor u?

Een loonkostensubsidie is een bedrag dat een werkgever van de gemeente krijgt als hij iemand aanneemt die nog niet het minimumloon kan verdienen.

- ☐ ja
- ☐ nee
- ☐ dat weet ik niet

30. Is of was bij uw werk vastgesteld wat u kunt verdienen ('loonwaarde')?

Loonwaarde is de waarde van de arbeid die iemand kan uitvoeren. De loonwaarde wordt door een deskundige op de werkplek vastgesteld.

- ☐ ja
- ☐ nee → **ga naar vraag 32**
- ☐ weet ik niet → **ga naar vraag 32**

31. Bent of was u het eens met deze loonwaarde?

- ☐ ja
- ☐ nee, ik denk dat ik meer kan/kon verdienen
- ☐ nee, ik denk dat ik minder kan/kon verdienen

BLOK 4 ZOEKEN NAAR WERK EN ONDERSTEUNING BIJ HET ZOEKEN

De volgende vragen gaan over wat u de afgelopen 6 maanden heeft gedaan om aan het werk te komen en welke ondersteuning u daarbij heeft ontvangen.

32. Heeft u **de afgelopen 6 maanden** iets gedaan om aan werk te komen?
Advertenties bekijken om een baan te vinden telt al mee.

- ☐ ja → **ga naar vraag 34**
- ☐ nee

33. Waarom heeft u **de afgelopen 6 maanden** niets gedaan om aan het werk te komen?
Meerdere antwoorden mogelijk.

- ☐ omdat ik al werk heb naast mijn uitkering
- ☐ omdat ik werk heb en uit de uitkering ben
- ☐ omdat ik nu nog niet in staat ben om te gaan werken
- ☐ omdat ik dagbesteding doe
- ☐ omdat ik op een re-integratietraject zit
- ☐ omdat ik toch geen kans maak om ergens aangenomen te worden
- ☐ omdat de gemeente voor mij werk zoekt
- ☐ anders

→ **ga naar vraag 37**

34. Hoe heeft u **de afgelopen 6 maanden** naar werk gezocht?
Meerdere antwoorden mogelijk.

- ☐ werk gezocht met behulp van de gemeente of een re-integratiebedrijf
- ☐ werk gezocht op internet
- ☐ werk gezocht met familie, vrienden of hulpverleners
- ☐ werk gezocht via een uitzendbureau
- ☐ sollicitatiebrieven geschreven
- ☐ door te informeren bij werkgevers
- ☐ door te netwerken
- ☐ door in kranten en andere bladen te zoeken
- ☐ anders

35. Heeft u **de afgelopen 6 maanden** sollicitatie-gesprekken gevoerd?

- ☐ ja
- ☐ nee → **ga naar vraag 37**

36. Heeft u ondersteuning gehad bij het voorbereiden en voeren van deze gesprekken?
Meerdere antwoorden mogelijk.

- ☐ ja, van een medewerker van de gemeente
- ☐ ja, van een medewerker van een re-integratiebedrijf
- ☐ ja, van familie/vrienden
- ☐ ja, van iemand anders dan hierboven genoemd
- ☐ nee

37. Denkt u nu te kunnen werken?

- ☐ ja, en ik werk nu ook al → **ga naar vraag 42**
- ☐ ja, ik werk nog niet maar zou het wel kunnen
- ☐ nee, maar in de toekomst wel
- ☐ nee en in de toekomst ook niet

38. Kunt u volgens de sociale dienst werken?

- ☐ ja, volgens de sociale dienst kan ik nu al werken
- ☐ ja, nu nog niet maar in de toekomst waarschijnlijk wel
- ☐ nee
- ☐ dat weet ik niet

39.	Heeft u samen met een medewerker van de sociale dienst afspraken gemaakt over hoe u aan het werk kunt komen?	☐ ja ☐ nee ☐ dat weet ik niet
40.	Wat is volgens u het doel van de hulp die de sociale dienst u geeft of heeft gegeven?	☐ dat ik gewoon (regulier) werk ga doen ☐ dat ik beschut werk ga doen ☐ dat ik dagbesteding ga doen ☐ weet ik niet
41.	Hoe denkt u in het algemeen over werk?	

	Ja	Nee
Ik ben van plan de komende periode werk te gaan zoeken	☐	☐
Ik zou gelukkiger zijn als ik een baan vind	☐	☐
Ik wil op dit moment graag werken	☐	☐
Het hebben van werk heeft voordelen boven het niet hebben van werk	☐	☐
Ik verwacht op eigen kracht werk te vinden	☐	☐
Het wordt van mij verwacht dat ik een baan vind	☐	☐
De meeste mensen die belangrijk voor mij zijn vinden dat ik moet werken	☐	☐
Ik kan werk vinden als ik daar echt moeite voor doe	☐	☐
Door mijn beperkingen kan ik geen werk vinden	☐	☐
Door mijn beperkingen kan ik niet werken	☐	☐

42.	Wat maakt het voor u moeilijk om een betaalde baan te vinden of te houden? *(meerdere antwoorden mogelijk)*	☐ mijn lichamelijke gezondheid ☐ mijn geestelijke gezondheid ☐ voor mijn opleiding zijn geen of weinig banen beschikbaar ☐ ik kan niet op onregelmatige tijden werken (bijvoorbeeld nachtdienst) ☐ te weinig of niet de juiste werkervaring ☐ taalproblemen ☐ geen rijbewijs ☐ het aantal uren dat ik kan werken ☐ gebrek aan motivatie om aan het werk te gaan ☐ zorg voor kinderen of anderen ☐ verslaving ☐ schulden ☐ discriminatie (bijvoorbeeld op basis van leeftijd, etnische achtergrond, ziekte of handicap) ☐ ik ben in het verleden met Justitie in aanraking gekomen ☐ anders, namelijk: _____ ☐ ik heb geen van deze problemen

43.	Is er door de sociale dienst ooit vastgesteld hoeveel **uur per week** u kunt werken?	☐ ja ☐ nee → **ga naar vraag 46** ☐ weet ik niet → **ga naar vraag 46**
44.	Om hoeveel **uur** gaat het?	☐ tussen 1 en 10 uur ☐ tussen 11 en 20 uur ☐ tussen 21 en 30 uur ☐ tussen 31 en 40 uur ☐ dat weet ik niet precies → **ga naar vraag 46**
45.	Bent u het eens met dit aantal uur?	☐ ja ☐ nee, ik denk dat ik meer uur kan werken ☐ nee, ik denk dat ik minder uur kan werken
46.	Bent u opgenomen in het Landelijk Doelgroepen Register? *In dit register worden mensen geregistreerd van wie is vastgesteld dat ze vanwege een arbeidsbeperking niet in staat zijn het Wettelijk Minimumloon te verdienen.*	☐ ja ☐ nee ☐ weet ik niet
47.	Bent u op dit moment door de sociale dienst vrijgesteld van de verplichting om naar werk te zoeken of mee te werken aan re-integratie?	☐ ja → **ga naar vraag 49** ☐ nee ☐ niet van toepassing want ik ben al uit de uitkering → **ga naar vraag 49**
48.	Heeft u afspraken over hoe vaak u moet solliciteren?	☐ ja, ik moet ☐ keer per maand solliciteren ☐ nee ☐ dat weet ik niet
49.	Heeft de sociale dienst u **de afgelopen 6 maanden** de volgende hulp gegeven?	

	Ja	Nee
Ondersteuning bij het schrijven van sollicitatie-brieven/opstellen van CV	☐	☐
Een sollicitatietraining	☐	☐
Andere trainingen, cursussen of scholing	☐	☐
Een competentietest	☐	☐
Een re-integratietraject	☐	☐
Een plek om werkervaring op te doen *(bv in de vorm van stage, proefplaatsing of participatie-plaats)*	☐	☐

50.	Heeft de sociale dienst u wel eens in contact gebracht met een werkgever?	☐ ja ☐ nee → **ga naar vraag 52**
51.	Op welke manier verliep dit contact? *Meerdere antwoorden mogelijk.*	☐ ik ben samen met iemand van de sociale dienst bij een werkgever op bezoek geweest ☐ ik heb werkgevers ontmoet bij een speeddate ☐ anders

BLOK 5 CONTACT MET GEMEENTE

De volgende vragen gaan over het contact dat u de afgelopen 6 maanden heeft gehad met de gemeente.

52. Hoeveel persoonlijke gesprekken heeft u de **afgelopen 6 maanden** gevoerd met een medewerker van de sociale dienst?

- ☐ 1 gesprek
- ☐ 2 gesprekken
- ☐ 3 gesprekken
- ☐ meer dan 3 gesprekken, maar minder dan 10 gesprekken
- ☐ meer dan 10 gesprekken
- ☐ geen één persoonlijk gesprek

53. Wat vond u van het aantal persoonlijke gesprekken **de laatste 6 maanden**?

- ☐ teveel
- ☐ precies goed
- ☐ te weinig

54. Heeft u een vast contactpersoon bij de sociale dienst?

- ☐ ja
- ☐ nee
- ☐ weet ik niet

55. Ook andere afdelingen van de gemeente en andere instellingen helpen mensen. Kruis aan van wie u **de afgelopen 6 maanden** nog meer hulp heeft gekregen.

(meerdere antwoorden mogelijk)

- ☐ hulp vanuit de wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo)
- ☐ jeugdzorg
- ☐ geestelijke gezondheidszorg (GGZ)
- ☐ een stichting/vereniging voor mensen met psychische problemen (zoals Pandora)
- ☐ een stichting/vereniging voor mensen met een verstandelijke beperking (zoals MEE)
- ☐ een stichting/vereniging voor mensen met een lichamelijke handicap (zoals BOSK)
- ☐ schuldhulpverlening
- ☐ hulp voor dak- en thuislozen
- ☐ een revalidatie-arts
- ☐ anders
- ☐ geen andere hulp

→ **Indien u GEEN hulp heeft ontvangen van de GGZ, maar wel van andere afdelingen of instellingen: ga naar vraaag 57.**

→ **Indien u HELEMAAL GEEN andere hulp heeft ontvangen: ga naar vraag 58.**

56. Mogen wij u enkele vragen over uw hulp van de GGZ stellen?

☐ Ik wens onderstaande vragen over GGZ → **ga naar vraag 57** wegens privacy niet te beantwoorden

	Ja	Nee	Weet ik niet	Neutraal
Krijgt u voor uw problemen **nu** ondersteuning van de GGZ?	☐	☐		
Bent u bij de GGZ in behandeling?	☐	☐		
Heeft uw GGZ-instelling u in gesprekken gemotiveerd om werk te zoeken?	☐	☐		☐
Geven de gesprekken u zelfvertrouwen en moed?	☐	☐		☐
Geven de gesprekken u een gevoel van onzekerheid?	☐	☐		☐
Is er in de afspraken met de sociale dienst voldoende rekening gehouden met uw psychische problemen?	☐	☐		☐
Zijn de afspraken met de sociale dienst in samenwerking met uw GGZ-hulpverlener gemaakt?	☐	☐	☐	

57. In hoeverre bent u het eens met de volgende stellingen?

	Helemaal eens	Eens	Niet eens / niet oneens	Oneens	Helemaal oneens
Mijn contactpersoon van de afdeling waar ik de uitkering van ontvang (of ontving) is goed op de hoogte van de ondersteuning die ik van deze andere afdeling(en) en organisaties ontvang	☐	☐	☐	☐	☐
Ik moet dezelfde informatie vaker verstrekken aan verschillende afdelingen en organisaties	☐	☐	☐	☐	☐
De verschillende afdelingen werken goed samen om mij te helpen	☐	☐	☐	☐	☐

Wanneer u met vragen over werk, inkomen en uitkering naar de gemeente gaat, kan deze u wijzen op de (gratis) cliëntenondersteuning. Dit is een andere afdeling of organisatie dan degene die uw uitkering verzorgt. U kunt hier terecht voor onafhankelijke informatie, advies en ondersteuning over zaken als onderwijs, wonen, werk en inkomen, bijvoorbeeld indien u het ergens niet mee eens bent.

58. Heeft de gemeente u gewezen op de cliëntenondersteuning, waar u met vragen over werk, inkomen en uitkering terecht kunt?

☐ ja
☐ nee, ik ben er niet op gewezen, maar ik ben er wel mee bekend
☐ nee, ik ben er niet op gewezen en ook niet mee bekend → **ga naar vraag 61**

59. Heeft u wel eens hulp gevraagd van de cliëntenondersteuning?

☐ ja
☐ nee → **ga naar vraag 61**

60. Wat zijn uw ervaringen met de cliëntondersteuning?

☐ ik ben heel goed geholpen
☐ ik ben voldoende geholpen
☐ ik had weinig aan hun hulp
☐ ik had er helemaal niets aan
☐ ik heb wel hulp gevraagd, maar niet gekregen

BLOK 6 OORDEEL OVER DE DIENSTVERLENING

61. Hoe beoordeelt u de ondersteuning van de **sociale dienst** in zijn geheel?
U kunt dit aangeven met een rapportcijfer (waarbij een 1 'heel slecht' is en een 10 'heel goed').

	heel slecht									heel goed
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Oordeel sociale dienst	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

62. In hoeverre bent u het eens met de volgende stellingen?

	Helemaal eens	Eens	Niet eens / niet oneens	Oneens	Helemaal oneens
Ik vind de informatie over werk zoeken duidelijk	☐	☐	☐	☐	☐
Ik vind de informatie over mijn uitkering duidelijk	☐	☐	☐	☐	☐
Als ik een vraag heb over mijn uitkering weet ik waar of bij wie ik terecht kan	☐	☐	☐	☐	☐
Ik kan gemakkelijk met de sociale dienst in contact komen als ik een vraag heb	☐	☐	☐	☐	☐
Ik heb snel een antwoord als ik een vraag heb over mijn uitkering	☐	☐	☐	☐	☐
Bij de sociale dienst is voldoende aandacht voor mijn persoonlijke situatie	☐	☐	☐	☐	☐
De sociale dienst houdt te veel vast aan wetten en regels	☐	☐	☐	☐	☐
Mijn uitkering staat (of stond) altijd op tijd op mijn rekening	☐	☐	☐	☐	☐

63. In hoeverre bent u het eens met de volgende stellingen?

	Helemaal eens	Eens	Niet eens / niet oneens	Oneens	Helemaal oneens
Ik heb genoeg hulp (gehad) van de sociale dienst bij het zoeken naar een nieuwe baan	☐	☐	☐	☐	☐
De medewerkers die mij hebben geholpen bij de sociale dienst weten veel over het vinden van werk	☐	☐	☐	☐	☐
Door de dienstverlening van de sociale dienst word ik gemotiveerd om werk te zoeken	☐	☐	☐	☐	☐
De hulp die ik heb gekregen van de sociale dienst was zinvol	☐	☐	☐	☐	☐
De hulp van de sociale dienst heeft mijn kans op werk vergroot	☐	☐	☐	☐	☐
Ik word door de sociale dienst teveel onder druk gezet	☐	☐	☐	☐	☐
Ik had eerder hulp willen krijgen van de sociale dienst	☐	☐	☐	☐	☐
De sociale dienst gaf de ondersteuning waar ik behoefte aan had	☐	☐	☐	☐	☐

BLOK 7 KENNIS RECHTEN EN PLICHTEN

Bij een uitkering horen rechten en plichten. Wij vragen ons af in hoeverre u hiervan op de hoogte bent en of u deze informatie duidelijk genoeg vindt.

64. In hoeverre bent u het eens met de volgende stellingen?

	Helemaal eens	Eens	Niet eens / niet oneens	Oneens	Helemaal oneens
Ik heb van de sociale dienst voldoende informatie gekregen over de rechten en plichten van de bijstandsuitkering	☐	☐	☐	☐	☐
Als ik vragen heb over mijn rechten en plichten, weet ik bij wie ik moet zijn	☐	☐	☐	☐	☐
Ik vind de rechten en plichten ingewikkeld	☐	☐	☐	☐	☐
De verplichtingen van de sociale dienst zijn redelijk	☐	☐	☐	☐	☐
Ik denk dat de sociale dienst het doorheeft wanneer ik me niet aan de regels houd	☐	☐	☐	☐	☐
Ik vind het normaal om mij aan de regels te houden	☐	☐	☐	☐	☐

65. Bent u op de hoogte van het recht op...

	Ja	Nee
... bijzondere bijstand, indien u grote uitgaven moet doen	☐	☐
... bezwaar en / of beroep als u niet eens bent met een beslissing van de sociale dienst	☐	☐

BLOK 8 ALGEMENE VRAGEN

66. In hoeverre bent u het eens of oneens met de onderstaande stellingen?

	Helemaal eens	Eens	Niet eens / niet oneens	Oneens	Helemaal oneens
Ik kan alles goed aan	☐	☐	☐	☐	☐
Soms heb ik het idee dat het mij allemaal te veel wordt	☐	☐	☐	☐	☐
Ik heb vaak hulp van anderen nodig	☐	☐	☐	☐	☐
Ik kan prima voor mezelf opkomen	☐	☐	☐	☐	☐
Ik kan goed rondkomen van mijn inkomen	☐	☐	☐	☐	☐
Op dit moment maak ik schulden die ik niet meer kan overzien	☐	☐	☐	☐	☐

67. Hoe is over het algemeen uw gezondheids-toestand?

- ☐ zeer goed
- ☐ goed
- ☐ gaat wel
- ☐ slecht
- ☐ zeer slecht
- ☐ deze vraag wens ik niet te beantwoorden

68. Wat is uw woonsituatie?

- ☐ alleenstaand
- ☐ ik woon bij mijn ouder(s)
- ☐ ik woon met begeleiding
- ☐ samenwonend zonder kind(eren)
- ☐ samenwonend met kind(eren)
- ☐ alleenstaand met kind(eren)
- ☐ alleenstaand met huisgenoten
- ☐ anders

69. Heeft u toegang tot het internet?
Meerdere antwoorden mogelijk.

- ☐ ja, thuis
- ☐ ja, op een andere plek dan thuis
- ☐ nee

70. Kunt u met internet omgaan?

- ☐ ja, goed
- ☐ ja, redelijk
- ☐ nee

71. Bent u geholpen bij het invullen van deze vragenlijst?
Meerdere antwoorden mogelijk.

- ☐ nee, ik heb de vragenlijst helemaal zelf ingevuld
- ☐ ja, ik ben geholpen door een familielid of kennis
- ☐ ja, ik ben geholpen door iemand van de gemeente
- ☐ ja, ik ben door nog iemand anders geholpen

BLOK 9 TOT SLOT

Hieronder kunt u aangeven wat u vindt van alles wat de sociale dienst voor u doet in het kader van uw uitkering en uw re-integratie. Wat gaat er bijvoorbeeld goed of wat kan de sociale dienst volgens u beter doen? Het achterlaten van een opmerking is niet verplicht.

Ook kunt u opschrijven wat u van deze vragenlijst vond. Ook hier is het achterlaten van een opmerking niet verplicht.

72. Hieronder kunt u uw opmerkingen over uw uitkering of de sociale dienst schrijven.

73. Hieronder kunt u uw opmerkingen over de vragenlijst van dit onderzoek opschrijven.

U heeft de vragenlijst nu helemaal ingevuld.
Wij danken u hartelijk voor uw deelname!

Vragenlijst
Lijst B

Het is gemakkelijk om de vragenlijst op internet in te vullen. Daar krijgt u alleen de vragen te zien die passen bij uw situatie.
De internetvragenlijst staat op www.lijstb.onderzoek.nl

U kunt inloggen met inlogcode:

en wachtwoord:

Invulinstructie

Welkom bij de vragenlijst van Inspectie SZW. Deze vragenlijst gaat over uw ervaringen met uw gemeente / sociale dienst.
Er zijn geen goede of foute antwoorden. Het gaat om uw mening!

Het is gemakkelijk om de vragenlijst op het internet in te vullen. U krijgt dan alleen de vragen te zien die bij uw situatie passen. In de brief staat waar u de vragenlijst op het internet kunt vinden en hoe u in kunt loggen.

Let op het volgende, als u de papieren vragenlijst invult!

→ Vouw of kreuk de vragenlijst niet.
→ Gebruik een zwarte of blauwe pen, en geen potlood, gekleurde pen of viltstift.
→ Bij de meeste vragen is het de bedoeling dat u één hokje aankruist. Als u meerdere hokjes mag aankruisen, wordt dat bij de vraag vermeld.
→ Soms mag u vragen overslaan. Dit staat dan achter het antwoord dat u heeft gegeven.
→ Zet een kruisje in het hokje bij het antwoord van uw keuze: [X].
→ Als u het verkeerde vakje hebt aangekruist, kleur dan het vakje bij het goede antwoord helemaal in: ■
De computer leest dan het ingekleurde hokje als antwoord.

Bijvoorbeeld:

1. Bent u een man of een vrouw?
   - [ ] Man
   - [X] Vrouw

U heeft nu ingevuld dat u een **vrouw** bent.

Als u **man** bent en u wilt uw antwoord veranderen dan doet u dat zo:

1. Bent u een man of een vrouw?
   - [■] Man
   - [X] Vrouw

U heeft nu ingevuld dat u een **man** bent.

→ Soms wordt gevraagd om een getal in te vullen. Schrijf dan één cijfer per vakje.
Vakjes die u niet nodig heeft, laat u leeg.

Bijvoorbeeld:

2. Heeft u afspraken gemaakt over hoe vaak u moet solliciteren?

   Ja, ik moet [ ][ ][4] keer per maand solliciteren

Als u een vraag heeft over het onderzoek kunt u bellen met 079 - 322 29 94.

Alvast hartelijk bedankt voor het invullen!

*In de vragenlijst zult u regelmatig de term **sociale dienst** tegenkomen. Hiermee bedoelen we de afdeling van uw gemeente waar u terecht kunt voor een bijstandsuitkering (ook wel bekend als WWB of Participatiewetuitkering) van de gemeente en voor hulp bij uw re-integratie.*

BLOK 1 UITKERING

1.	Ontvangt u **nu** een bijstandsuitkering (ook wel bekend als WWB- of Participatiewetuitkering)?	☐ ja ☐ nee, mijn bijstandsuitkering is in de afgelopen 6 maanden gestopt ☐ nee, ik heb al 6 maanden of langer geen bijstandsuitkering meer gehad → **U hoeft de vragenlijst niet verder in te vullen.** *STUURT U DE VRAGENLIJST ALSTUBLIEFT WEL AAN ONS TERUG.*
	De volgende vraag gaat over de duur van uw bijstandsuitkering. Als uw bijstandsuitkering in de afgelopen 6 maanden is gestopt, wilt u de vraag dan beantwoorden voor de periode dat u nog wel een uitkering had. Als u de afgelopen maanden één of meerdere keren kort heeft gewerkt en daarna weer een uitkering heeft ontvangen, kunt u de vraag beantwoorden alsof u doorlopend een uitkering hebt ontvangen.	
2.	Hoelang heeft u een bijstandsuitkering? Als de uitkering is gestopt, hoelang heeft u deze gehad?	☐ korter dan 6 maanden ☐ 6 maanden tot 1 jaar ☐ 1 tot 3 jaar ☐ 3 tot 10 jaar ☐ langer dan 10 jaar
3.	Heeft u in **de afgelopen 2 jaar** ook andere uitkeringen gehad? *(meerdere antwoorden mogelijk)*	☐ geen andere uitkering ☐ werkloosheidsuitkering (WW) ☐ ziektewetuitkering (ZW) ☐ arbeidsongeschiktheidsuitkering (WAO/Wia/WGA) ☐ arbeidsongeschiktheidsuitkering voor jonggehandicapten (Wajong) ☐ anders (bijvoorbeeld Anw, Ioaw, Ioaz) ☐ dat weet ik niet

BLOK 2 ARBEIDSVERLEDEN

De volgende vragen gaan over betaald en onbetaald werk. Wij zijn benieuwd of u nu of in de afgelopen 2 jaar heeft gewerkt en zo ja, wat voor werk u heeft gedaan. Betaald werk is als u loon ontvangt voor verrichte arbeid. Onbetaald werk is waar u geen loon voor ontvangt, zoals vrijwilligerswerk en mantelzorg.

4. Heeft u **nu** betaald of onbetaald werk?

- ☐ ja, betaald werk → **ga naar vraag 6**
- ☐ ja, onbetaald werk → **ga naar vraag 6**
- ☐ ja, zowel betaald als onbetaald werk → **ga naar vraag 6**
- ☐ nee, ik heb nu geen werk

5. Heeft u **de afgelopen twee jaar** betaald of onbetaald werk gedaan?

- ☐ ja, betaald werk
- ☐ ja, onbetaald werk
- ☐ ja, zowel betaald als onbetaald werk
- ☐ nee, ik heb de afgelopen twee jaar niet gewerkt → **ga naar vraag 9**

6. Hoe doet u het werk **nu** of deed u het werk de **afgelopen 2 jaar**?
(meerdere antwoorden mogelijk)

- ☐ in loondienst met een vast contract
- ☐ in loondienst met een tijdelijk contract
- ☐ als uitzendkracht
- ☐ als zelfstandige zonder personeel
- ☐ als ondernemer met personeel
- ☐ als betaald werk in de sociale werkvoorziening
- ☐ als beschut werk
- ☐ als stage georganiseerd door de gemeente
- ☐ als work-first georganiseerd door de gemeente
- ☐ als detachering georganiseerd door de gemeente
- ☐ als sociale activering
- ☐ in de vorm van een proefplaatsing
- ☐ met behoud van uitkering als tegenprestatie voor de uitkering
- ☐ met behoud van uitkering in het kader van een traject naar werk/meedoen
- ☐ werk in leer/werkbedrijf
- ☐ als vrijwilliger
- ☐ als mantelzorger
- ☐ anders

7. Hoelang heeft u gewerkt in uw laatste functie?
(als u op dit moment werkt, geef dan aan hoelang u in deze functie werkt)

- ☐ korter dan 6 maanden
- ☐ tussen de 6 en 12 maanden
- ☐ tussen de 1 en 2 jaar
- ☐ tussen de 2 en 3 jaar
- ☐ meer dan 3 jaar
- ☐ dat weet ik niet

8. Heeft u of uw werkgever in **de afgelopen 2 jaar** tijdens het werk de volgende vormen van ondersteuning gekregen van de gemeente?

	Ja	Nee	Weet ik niet
Werkplekaanpassing of hulpmiddelen op de werkplek *(aanpassingen op een werkplek om het werk goed te kunnen doen)*	☐	☐	☐
Jobcoaching *(een jobcoach helpt werknemers bij het inwerken. Of hij maakt een persoonlijk trainingsprogramma om het werk te leren. Hij begeleidt werknemers ook op de werkvloer.)*	☐	☐	☐
Vervoersvoorzieningen *(vervoer van en naar uw werk, vergoeding voor kosten van het woon-werkverkeer)*	☐	☐	☐
Loonkostensubsidie *(een subsidie van de gemeente voor werkgevers als ze iemand met een uitkering in dienst nemen.)*	☐	☐	☐

BLOK 3 ZOEKEN NAAR WERK

De volgende vragen gaan over wat u in de afgelopen 6 maanden heeft gedaan om werk te vinden.

9. Heeft u **de afgelopen 6 maanden** iets gedaan om aan werk te komen?
Advertenties nakijken om een baan te vinden telt al mee.

- ☐ ja
- ☐ nee, ik heb niet gezocht naar werk → **ga naar vraag 14**

10. Hoe vaak heeft u **de afgelopen 6 maanden** op onderstaande manieren **naar vacatures** gezocht?

	Wekelijks	Maandelijks	Minder dan 1x per maand	Nooit
Op het Werkplein (op de borden of computer)	☐	☐	☐	☐
Op www.werk.nl	☐	☐	☐	☐
Op andere websites	☐	☐	☐	☐
In kranten of tijdschriften	☐	☐	☐	☐
Informeren bij familie, vrienden of relaties / netwerken	☐	☐	☐	☐

11. Hoe vaak heeft u **de afgelopen 6 maanden** op onderstaande manieren **naar werk** gezocht?

	Wekelijks	Maandelijks	Minder dan 1x per maand	Nooit
Ik heb een sollicitatiebrief geschreven op een vacature, of hierover gebeld	☐	☐	☐	☐
Ik heb een open sollicitatiebrief gestuurd, of hierover gebeld	☐	☐	☐	☐
Ik ben langs geweest bij een uitzendbureau	☐	☐	☐	☐
Ik ben langs geweest bij een werkgever	☐	☐	☐	☐
Ik ben naar een banenmarkt of een voorlichtingsdag geweest	☐	☐	☐	☐
Ik ben naar een speeddate geweest	☐	☐	☐	☐

12. Hoeveel sollicitatiegesprekken heeft u in de **afgelopen 6 maanden** gevoerd?
Als u niet precies weet hoeveel, vul dan in hoeveel het er ongeveer zijn geweest.

- ☐ 0
- ☐ 1 of 2
- ☐ 3 of 4
- ☐ 5 of 6
- ☐ meer dan 6

13. Zoekt u op dit moment naar betaald werk?

- ☐ ja → **ga naar vraag 15**
- ☐ nee

14.	Waarom zoekt u **nu** niet naar werk? *(meerdere antwoorden mogelijk)*	☐ de sociale dienst zoekt werk voor mij ☐ ik ben te oud ☐ ik ben bezig een eigen bedrijf te starten ☐ ik volg een opleiding ☐ ik volg een re-integratietraject ☐ ik werk op basis van een proefplaatsing ☐ ik doe mantelzorg of vrijwilligerswerk ☐ ik ben niet gemotiveerd om te werken ☐ ik werk naast mijn uitkering ☐ ik werk en ben uit de uitkering ☐ ik heb lichamelijke klachten ☐ ik heb psychische klachten ☐ ik ben vaak afgewezen ☐ ik kan geen Verklaring Omtrent het Gedrag (VOG) krijgen ☐ anders
15.	Bent u op dit moment door de sociale dienst vrijgesteld van de verplichting om naar werk te zoeken of mee te werken aan re-integratie?	☐ ja → **ga naar vraag 19** ☐ nee ☐ niet van toepassing, want ik ben al uit de uitkering → **ga naar vraag 19**
16.	Heeft u afspraken gemaakt over hoe vaak u moet solliciteren?	☐ ja, ik moet ☐ keer per maand solliciteren ☐ nee → **ga naar vraag 19** ☐ dat weet ik niet → **ga naar vraag 19**
17.	Wat vindt u van het aantal keren dat u moet solliciteren?	☐ te weinig → **ga naar vraag 19** ☐ genoeg → **ga naar vraag 19** ☐ te veel
18.	Waarom vindt u dat u te vaak moet solliciteren? *(meerdere antwoorden mogelijk)*	☐ ik kan geen geschikte vacatures vinden ☐ ik word toch niet aangenomen ☐ ik wil niet meer werken ☐ ik heb het druk met andere dingen ☐ anders
19.	Heeft u uw CV op werk.nl geplaatst?	☐ ja ☐ nee ☐ dat weet ik niet

20. Wat vindt u van de volgende stellingen over werken?

	Ja	Nee	N.v.t. omdat ik al werk heb
Ik ben van plan de komende periode werk te gaan zoeken	☐	☐	☐
Ik ben gelukkiger wanneer ik een baan heb	☐	☐	☐
Ik wil op dit moment graag werken	☐	☐	☐
Het hebben van werk heeft voordelen boven het niet hebben van werk	☐	☐	☐
Ik verwacht op eigen kracht werk te vinden	☐	☐	☐
Het wordt van mij verwacht dat ik een baan vind	☐	☐	☐
De meeste mensen die belangrijk voor mij zijn, vinden dat ik moet werken	☐	☐	☐
Ik kan werk vinden als ik daar echt moeite voor doe	☐	☐	☐
Door mijn beperkingen kan ik geen werk vinden	☐	☐	☐

21. Op welke vacatures bent u bereid om te solliciteren?
(meerdere antwoorden mogelijk)

- ☐ administratief medewerk(st)er
- ☐ schilder
- ☐ ICT'er
- ☐ schoonmaker / schoonmaakster
- ☐ lasser
- ☐ asbestverwijderaar
- ☐ verzorgende / verpleegkundige
- ☐ serveerder / serveerster
- ☐ magazijnmedewerk(st)er
- ☐ tuinbouwmedewerk(st)er
- ☐ winkelbediende
- ☐ telefonist(e)
- ☐ productiemedewerk(st)er
- ☐ geen van bovenstaande beroepen

22.	Bent u bereid om werk te doen...	Ja	Nee
	... dat onder uw niveau is	☐	☐
	... dat psychisch zwaar is	☐	☐
	... waarvoor u niet bent opgeleid	☐	☐
	... waarvoor u een opleiding moet gaan volgen	☐	☐
	... waarvoor u langer dan een uur moet reizen	☐	☐
	... waarvoor u moet verhuizen	☐	☐
	... met onregelmatige werktijden	☐	☐
	... dat u vies vindt	☐	☐
	... waarvoor u soms langere tijd van huis bent	☐	☐
	... waar u eigenlijk geen zin in heeft	☐	☐
	... waar u niet in zelfgekozen kleding kunt verschijnen	☐	☐
	... waar u minder verdient dan u gewend bent	☐	☐
	... dat lichamelijk zwaar is	☐	☐
	... met een nul-urencontract	☐	☐
	... waar strenge veiligheids-/gezondheidsregels gelden	☐	☐
	... met weinig doorgroeimogelijkheden	☐	☐
	... waar u om moet gaan met autoriteit / uw collega's uw meerdere zijn	☐	☐

23.	Welk van de volgende situaties is het meest op u van toepassing?	☐ ik verwacht binnen een half jaar betaald werk te vinden ☐ ik denk dat het langer dan een half jaar zal duren voordat ik betaald werk vind ☐ ik verwacht geen betaald werk meer te vinden ☐ ik werk inmiddels al
24.	Kruis aan wat het voor u moeilijk maakt om een betaalde baan te vinden. *(meerdere antwoorden mogelijk)*	☐ mijn lichamelijke gezondheid ☐ mijn geestelijke gezondheid ☐ voor mijn opleiding zijn geen of weinig banen beschikbaar ☐ ik kan niet op onregelmatige tijden werken (bijvoorbeeld nachtdienst) ☐ te weinig of niet de juiste werkervaring ☐ taalproblemen ☐ geen rijbewijs ☐ het aantal uren dat ik kan werken ☐ gebrek aan motivatie om aan het werk te gaan ☐ zorg voor kinderen of anderen ☐ verslaving ☐ schulden ☐ discriminatie (bijvoorbeeld op basis van leeftijd, etnische achtergrond, ziekte of handicap) ☐ ik ben in het verleden met Justitie in aanraking gekomen ☐ anders ☐ ik heb geen van deze problemen

Met een bijstandsuitkering moet u een tegenprestatie leveren als de sociale dienst hierom vraagt. Bij een tegenprestatie gaat het om een onbetaalde maatschappelijk nuttige activiteit van beperkte duur en omvang.

25.	Heeft u in **de afgelopen twee jaar** een tegenprestatie gedaan?	☐ ja ☐ nee → **ga naar vraag 27** ☐ dat weet ik niet → **ga naar vraag 27**
26.	Heeft u door de tegenprestatie meer kans op betaald werk gekregen?	☐ ja ☐ nee ☐ dat weet ik niet
27.	De sociale dienst kan u aanspreken op uw plichten. Op welke plichten heeft de sociale dienst u al eens aangesproken? *(meerdere antwoorden mogelijk)*	☐ het leveren van een tegenprestatie ☐ het solliciteren op banen waarvoor ik minimaal een uur moet reizen ☐ het solliciteren op banen waarvoor ik zou moeten verhuizen ☐ het inschrijven bij een of meer uitzendbureaus ☐ het meewerken aan een re-integratietraject ☐ het solliciteren op banen die niet bij me passen ☐ anders ☐ op geen van deze verplichtingen

BLOK 4 ONDERSTEUNING

Wij zijn benieuwd hoe de sociale dienst u in de afgelopen 6 maanden heeft geholpen, en hoe u deze hulp heeft ervaren.
Als u hulp heeft gekregen van meerdere medewerkers van de sociale dienst kunt u de vraag invullen voor alle medewerkers samen.

28. Kruis aan welke ondersteuning van de sociale dienst u in **de afgelopen 6 maanden** heeft gebruikt.
(meerdere antwoorden mogelijk)

- ☐ ik heb geen ondersteuning van de sociale dienst gebruikt → **ga naar vraag 30**
- ☐ ik heb wel hulp gevraagd, maar niet gekregen → **ga naar vraag 30**
- ☐ ik heb gesprekken gevoerd over mijn mogelijkheden en kansen op werk
- ☐ ik kreeg hulp bij het zoeken naar vacatures
- ☐ ik kreeg een vacature van de sociale dienst
- ☐ de sociale dienst heeft me voorgesteld aan een werkgever
- ☐ ik kreeg hulp bij het voeren van sollicitatiegesprekken
- ☐ anders

29. Welke hulp heeft u nog meer gekregen bij het zoeken naar werk?

	Ja	Nee
Ondersteuning bij het schrijven van sollicitatiebrieven/opstellen van CV	☐	☐
Een sollicitatietraining	☐	☐
Een andere training, cursus of scholing	☐	☐
Een competentietest	☐	☐
Een re-integratietraject	☐	☐
Een plek om werkervaring op te doen (bv in de vorm van stage, proefplaatsing of participatieplaats)	☐	☐

30. Heeft u een vaste contactpersoon bij de sociale dienst?

- ☐ ja
- ☐ nee
- ☐ dat weet ik niet

31. A.
Hoeveel persoonlijke gesprekken heeft u in de **afgelopen 6 maanden** gevoerd met een medewerker van de sociale dienst?

- ☐ 1 gesprek
- ☐ 2 gesprekken
- ☐ 3 gesprekken
- ☐ meer dan 3 gesprekken, maar minder dan 10 gesprekken
- ☐ meer dan 10 gesprekken
- ☐ geen één persoonlijk gesprek

B.
Wat vond u van het aantal persoonlijke gesprekken **de laatste 6 maanden**?

- ☐ teveel
- ☐ precies goed
- ☐ te weinig

De volgende vragen gaan over werk met hulp van de sociale dienst. Bijvoorbeeld werk met behoud van uitkering of met loonkostensubsidie. Bij werk met behoud van uitkering ontvangt u geen loon van de werkgever, maar blijft u wel uw uitkering van de sociale dienst ontvangen. Loonkostensubsidie is een subsidie van de sociale dienst voor werkgevers als ze iemand met een uitkering in dienst nemen. Bij deze vragen kijken wij terug op de afgelopen 2 jaar.

32. Werkt u **nu** of heeft u in **de afgelopen 2 jaar** gewerkt met behoud van uitkering of met loonkostensubsidie...

... met loonkostensubsidie
- ☐ ja
- ☐ nee
- ☐ weet ik niet

... met behoud van uitkering
- ☐ ja
- ☐ nee → **ga naar vraag 34**
- ☐ weet ik niet → **ga naar vraag 34**

33. Hoe werd dit werk met behoud van uitkering genoemd?
- ☐ participatieplaats
- ☐ tegenprestatie
- ☐ proefplaatsing
- ☐ stage
- ☐ werkervaringsplaats
- ☐ vrijwilligerswerk
- ☐ work-first
- ☐ anders
- ☐ dat weet ik niet

Wanneer u met vragen over werk, inkomen en uitkering naar de gemeente gaat, kan deze u wijzen op de (gratis) cliëntenondersteuning. Dit is een andere afdeling of organisatie dan degene die uw uitkering verzorgt. U kunt hier terecht voor onafhankelijke informatie, advies en ondersteuning over zaken als onderwijs, wonen, werk en inkomen, bijvoorbeeld indien u het ergens niet mee eens bent.

34. Heeft de gemeente u gewezen op de cliënten-ondersteuning?
- ☐ ja
- ☐ nee, ik ben er niet op gewezen, maar ik ben er wel mee bekend
- ☐ nee, ik ben er niet op gewezen en ook niet mee bekend → **ga naar vraag 37**

35. Heeft u wel eens gevraagd om hulp van de cliëntenondersteuning?
- ☐ ja
- ☐ nee → **ga naar vraag 37**

36. Wat zijn uw ervaringen met de cliënten-ondersteuning?
- ☐ ik ben heel goed geholpen
- ☐ ik ben voldoende geholpen
- ☐ ik had weinig aan hun hulp
- ☐ ik had er helemaal niets aan
- ☐ ik heb wel hulp gevraagd, maar niet gekregen

37. Ook andere afdelingen van de gemeente en andere instellingen helpen mensen. Kruis aan van wie u nog meer hulp heeft gekregen. Het kan hierbij ook gaan om hulp die u kreeg voordat u een uitkering kreeg.

(meerdere antwoorden mogelijk)

- ☐ hulp vanuit de wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo)
- ☐ jeugdzorg
- ☐ geestelijke gezondheidszorg (GGZ)
- ☐ een stichting/vereniging voor mensen met psychische problemen (zoals Pandora)
- ☐ een stichting/vereniging voor mensen met een verstandelijke beperking (zoals MEE)
- ☐ een stichting/vereniging voor mensen met een lichamelijke handicap (zoals BOSK)
- ☐ schuldhulpverlening
- ☐ hulp voor dak- en thuislozen
- ☐ een revalidatie-arts
- ☐ anders
- ☐ geen andere hulp

→ **Indien u GEEN hulp heeft ontvangen van de GGZ, maar wel van andere afdelingen of instellingen: ga naar vraag 39.**

→ **Indien u HELEMAAL GEEN andere hulp heeft ontvangen: ga naar vraag 40.**

38. Mogen wij u enkele vragen over uw hulp van de GGZ stellen?

☐ Ik wens onderstaande vragen over GGZ → **ga naar vraag 39** wegens privacy niet te beantwoorden

	Ja	Nee	Weet ik niet	Neutraal
Krijgt u voor uw problemen nu ondersteuning van de GGZ?	☐	☐		
Bent u bij de GGZ in behandeling?	☐	☐		
Heeft uw GGZ-instelling u in gesprekken gemotiveerd om werk te zoeken?	☐	☐		☐
Geven de gesprekken u zelfvertrouwen en moed?	☐	☐		☐
Geven de gesprekken u een gevoel van onzekerheid?	☐	☐		☐
Is er in de afspraken met de sociale dienst voldoende rekening gehouden met uw psychische problemen?	☐	☐		☐
Zijn de afspraken met de sociale dienst in samenwerking met uw GGZ-hulpverlener gemaakt?	☐	☐	☐	

39. In hoeverre bent u het eens met de volgende stellingen?

	Helemaal eens	Eens	Niet eens / niet oneens	Oneens	Helemaal oneens
Mijn contactpersoon van de sociale dienst is goed op de hoogte van de ondersteuning die ik van deze andere afdelingen en organisaties ontvang	☐	☐	☐	☐	☐
Ik moet dezelfde informatie vaker verstrekken aan verschillende afdelingen en organisaties	☐	☐	☐	☐	☐
De verschillende afdelingen en organisaties werken goed samen om mij te helpen	☐	☐	☐	☐	☐

BLOK 5 OORDEEL OVER DE DIENSTVERLENING

Wij willen graag weten hoe tevreden u bent over de hulp die u heeft gekregen.

40. Hoe beoordeelt u de ondersteuning van de **sociale dienst** in zijn geheel?
U kunt dit aangeven met een rapportcijfer (waarbij een 1 'heel slecht' is en een 10 'heel goed').

	heel slecht									heel goed
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Oordeel sociale dienst	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

41. In hoeverre bent u het eens met de volgende stellingen over de hulp van de sociale dienst.

	Helemaal eens	Eens	Niet eens / niet oneens	Oneens	Helemaal oneens
Ik vind de informatie over werk zoeken duidelijk	☐	☐	☐	☐	☐
Ik vind de informatie over mijn uitkering duidelijk	☐	☐	☐	☐	☐
Als ik een vraag heb over mijn uitkering dan weet ik waar of bij wie ik terecht kan	☐	☐	☐	☐	☐
Ik kan gemakkelijk met de sociale dienst in contact komen als ik een vraag heb	☐	☐	☐	☐	☐
Ik heb snel een antwoord als ik een vraag heb over mijn uitkering	☐	☐	☐	☐	☐
Bij de sociale dienst is voldoende aandacht voor mijn persoonlijke situatie	☐	☐	☐	☐	☐
De sociale dienst houdt te veel vast aan wetten en regels	☐	☐	☐	☐	☐
Mijn uitkering staat (of stond) altijd op tijd op mijn rekening	☐	☐	☐	☐	☐

42. In hoeverre bent u het eens met de volgende stellingen over de hulp van sociale dienst bij het zoeken naar werk?

	Helemaal eens	Eens	Niet eens / niet oneens	Oneens	Helemaal oneens
Ik heb genoeg hulp (gehad) bij het zoeken naar een baan	☐	☐	☐	☐	☐
De medewerkers die mij hebben geholpen weten veel over het vinden van werk	☐	☐	☐	☐	☐
Door de dienstverlening van de sociale dienst word ik gemotiveerd om werk te zoeken	☐	☐	☐	☐	☐
De hulp die ik heb gekregen was zinvol	☐	☐	☐	☐	☐
Door de hulp van de sociale dienst heb ik meer kans op werk	☐	☐	☐	☐	☐
Ik word door de sociale dienst te veel onder druk gezet	☐	☐	☐	☐	☐
Ik had eerder hulp willen krijgen	☐	☐	☐	☐	☐
De sociale dienst gaf de ondersteuning waar ik behoefte aan had	☐	☐	☐	☐	☐

BLOK 6 KENNIS VAN DE RECHTEN EN PLICHTEN DIE HOREN BIJ EEN UITKERING

Bij een uitkering horen rechten en plichten. Er zijn meerdere manieren om aan informatie te komen over deze rechten en plichten. De Inspectie vraagt zich af of u vindt dat u op de hoogte bent en of u de informatie duidelijk genoeg vindt.

43. In hoeverre bent u het eens of oneens met de volgende stellingen?.

	Helemaal eens	Eens	Niet eens / niet oneens	Oneens	Helemaal oneens
Ik heb van de sociale dienst voldoende informatie gekregen over de rechten en plichten van de bijstandsuitkering	☐	☐	☐	☐	☐
Als ik vragen heb over mijn rechten en plichten, weet ik bij wie ik moet zijn	☐	☐	☐	☐	☐
Ik vind de rechten en plichten ingewikkeld	☐	☐	☐	☐	☐
De verplichtingen van de sociale dienst zijn redelijk	☐	☐	☐	☐	☐
Ik denk dat de sociale dienst het door heeft wanneer ik de regels niet naleef	☐	☐	☐	☐	☐
Ik vind het normaal om mij aan de regels te houden	☐	☐	☐	☐	☐

44. Bent u op de hoogte van het recht op...

	Ja	Nee
... bijzondere bijstand, indien u grote uitgaven moet doen	☐	☐
... inkomenstoeslag, indien u afgelopen drie jaar op bijstandsniveau heeft geleefd	☐	☐
... bezwaar en / of beroep als u niet eens bent met een beslissing van de sociale dienst	☐	☐

Wanneer u zich niet houdt aan de plichten die horen bij een uitkering kan de sociale dienst u een waarschuwing geven, uw uitkering tijdelijk verlagen of een boete opleggen. De volgende vragen gaan over uw ervaringen met de controle en handhaving door de sociale dienst.

45. Als u zich niet aan afspraken houdt, kan de sociale dienst uw uitkering verlagen. In welke situaties kan de sociale dienst dat volgens u doen?
(meerdere antwoorden mogelijk)

- ☐ als ik niet verschijn op een afspraak met een medewerker van de sociale dienst
- ☐ als ik niet in het buitenland wil werken waar werk is
- ☐ als ik geen moeite doe om voldoende de Nederlandse taal te beheersen
- ☐ als ik geen gepaste kleding wil dragen
- ☐ als ik niet een uur wil reizen voor een baan
- ☐ als ik niet wil verhuizen naar waar werk is
- ☐ als ik niet wil omscholen naar een vak waar werk is
- ☐ dit weet ik niet

46. Heeft de sociale dienst u wel eens een waarschuwing gegeven, uw uitkering verlaagd of een boete aan u opgelegd?
(meerdere antwoorden mogelijk)

- ☐ ja, een mondelinge waarschuwing
- ☐ ja, een schriftelijke waarschuwing
- ☐ ja, een tijdelijke verlaging van mijn uitkering
- ☐ ja, een boete
- ☐ nee → **ga naar vraag 48**

47. Vond u de waarschuwing, verlaging of boete terecht of onterecht?
(Beantwoord de vraag voor de laatste keer dat u dit is overkomen)

- ☐ helemaal terecht
- ☐ terecht
- ☐ niet terecht, maar ook niet onterecht
- ☐ onterecht
- ☐ helemaal onterecht

BLOK 7 ALGEMENE VRAGEN

48. Wat is de hoogste opleiding die u heeft afgerond?
(Als u een buitenlandse opleiding heeft gedaan, vul dan in welke Nederlandse opleiding daar het meest op lijkt)

- ☐ geen onderwijs → **ga naar vraag 51**
- ☐ basisonderwijs
- ☐ praktijkonderwijs
- ☐ lbo / mavo / vmbo / mbo 1 / eerste 3 jaren van havo en vwo
- ☐ mbo niveau 2 of hoger / havo / vwo
- ☐ hbo of universiteit

49. Heeft u speciaal onderwijs gevolgd, of met een rugzakje (leerling gebonden financiering) in het regulier onderwijs gezeten?
(Meerdere antwoorden mogelijk)

- ☐ nee, geen speciaal onderwijs of rugzakje gehad
- ☐ rugzakje in het basis of voortgezet onderwijs gehad
- ☐ speciaal basisonderwijs (sbo)
- ☐ speciaal (voortgezet) onderwijs cluster 1, voor kinderen met een visuele beperking
- ☐ speciaal (voortgezet) onderwijs cluster 2, voor (onder andere) dove en slechthorende kinderen
- ☐ speciaal (voortgezet) onderwijs cluster 3, voor (onder andere) zeer moeilijk lerende kinderen
- ☐ speciaal (voortgezet) onderwijs cluster 4, voor (onder andere) zeer moeilijk opvoedbare kinderen

50. Wat is de richting van uw opleiding(en)?
(Meerdere antwoorden mogelijk)

- ☐ landbouw en milieu
- ☐ zorg en welzijn (gezondheid)
- ☐ bouw en techniek
- ☐ taal en communicatie
- ☐ economie
- ☐ ICT
- ☐ horeca en toerisme
- ☐ transport en logistiek
- ☐ onderwijs en wetenschappen
- ☐ rechtspraak en bestuur
- ☐ sport, dienstverlening en veiligheid
- ☐ kunst en cultuur
- ☐ overige richtingen
- ☐ alleen algemene opleiding(en) gedaan

51. In hoeverre bent u het eens of oneens met de volgende stellingen?

	Helemaal eens	Eens	Niet eens / niet oneens	Oneens	Helemaal oneens
Ik kan alles goed aan	☐	☐	☐	☐	☐
Soms heb ik het idee dat het mij allemaal te veel wordt	☐	☐	☐	☐	☐
Ik heb vaak hulp van anderen nodig	☐	☐	☐	☐	☐
Ik kan prima voor mezelf opkomen	☐	☐	☐	☐	☐
Ik kan goed rondkomen van mijn inkomen	☐	☐	☐	☐	☐
Op dit moment maak ik schulden die ik niet meer kan overzien	☐	☐	☐	☐	☐

52.	Hoe is over het algemeen uw gezondheids-toestand?	☐ zeer goed ☐ goed ☐ gaat wel ☐ slecht ☐ zeer slecht ☐ deze vraag wens ik niet te beantwoorden
53.	Wat is uw woonsituatie?	☐ alleenstaand ☐ ik woon bij mijn ouder(s) ☐ ik woon met begeleiding ☐ samenwonend zonder kind(eren) ☐ samenwonend met kind(eren) ☐ alleenstaand met kind(eren) ☐ alleenstaand met huisgenoten ☐ anders
54.	Heeft u toegang tot het internet? *Meerdere antwoorden mogelijk.*	☐ ja, thuis ☐ ja, op een andere plek dan thuis ☐ nee
55.	Kunt u met internet omgaan?	☐ ja, goed ☐ ja, redelijk ☐ nee
56.	Bent u geholpen bij het invullen van deze vragenlijst? *Meerdere antwoorden mogelijk.*	☐ nee, ik heb de vragenlijst helemaal zelf ingevuld ☐ ja, ik ben geholpen door een familielid of kennis ☐ ja, ik ben geholpen door iemand van de gemeente ☐ ja, ik ben door nog iemand anders geholpen

BLOK 8 TOT SLOT

Hieronder kunt u aangeven wat u vindt van alles wat de gemeente voor u doet in het kader van uw uitkering en uw re-integratie. Wat gaat er bijvoorbeeld goed of wat kan de gemeente volgens u beter doen? Het achterlaten van een opmerking is niet verplicht.

Ook kunt u opschrijven wat u van deze vragenlijst vond. Ook hier is het achterlaten van een opmerking niet verplicht.

57. Hieronder kunt u uw opmerkingen over uw uitkering of de sociale dienst schrijven.

58. Hieronder kunt u uw opmerkingen over de vragenlijst van dit onderzoek opschrijven.

U heeft de vragenlijst nu helemaal ingevuld.
Wij danken u hartelijk voor uw deelname!

Vragenlijst
Lijst C

Het is gemakkelijk om de vragenlijst op internet in te vullen. Daar krijgt u alleen de vragen te zien die passen bij uw situatie. De internetvragenlijst staat op www.lijstc.onderzoek.nl

U kunt inloggen met inlogcode:

en wachtwoord:

Invulinstructie

Welkom bij de vragenlijst van Inspectie SZW. Deze vragenlijst gaat over uw ervaringen met uw gemeente / sociale dienst en/of UWV.
Er zijn geen goede of foute antwoorden. Het gaat om uw mening!

Het is gemakkelijk om de vragenlijst op het internet in te vullen. U krijgt dan alleen de vragen te zien die bij uw situatie passen. In de brief staat waar u de vragenlijst op het internet kunt vinden en hoe u in kunt loggen.

Let op het volgende, als u de papieren vragenlijst invult!

→ Vouw of kreuk de vragenlijst niet.
→ Gebruik een zwarte of blauwe pen, en geen potlood, gekleurde pen of viltstift.
→ Bij de meeste vragen is het de bedoeling dat u één hokje aankruist. Als u meerdere hokjes mag aankruisen, wordt dat bij de vraag vermeld.
→ Soms mag u vragen overslaan. Dit staat dan achter het antwoord dat u heeft gegeven.
→ Zet een kruisje in het hokje bij het antwoord van uw keuze: [X].
→ Als u het verkeerde vakje hebt aangekruist, kleur dan het vakje bij het goede antwoord helemaal in: ■
De computer leest dan het ingekleurde hokje als antwoord.

Bijvoorbeeld:

1. Bent u een man of een vrouw?
   - [ ] Man
   - [X] Vrouw

U heeft nu ingevuld dat u een **vrouw** bent.

Als u **man** bent en u wilt uw antwoord veranderen dan doet u dat zo:

1. Bent u een man of een vrouw?
   - [■] Man
   - [X] Vrouw

U heeft nu ingevuld dat u een **man** bent.

→ Soms wordt gevraagd om een getal in te vullen. Schrijf dan één cijfer per vakje.
Vakjes die u niet nodig heeft, laat u leeg.

Bijvoorbeeld:

2. Heeft u afspraken gemaakt over hoe vaak u moet solliciteren?

   Ja, ik moet [ ][ ][4] keer per maand solliciteren

Als u een vraag heeft over het onderzoek kunt u bellen met 079 - 322 29 94.

Alvast hartelijk bedankt voor het invullen!

*In de vragenlijst zult u regelmatig de term **sociale dienst** tegenkomen. Hiermee bedoelen we de afdeling van uw gemeente waar u terecht kunt voor een bijstandsuitkering (ook wel bekend als WWB of Participatiewetuitkering) van de gemeente en voor hulp bij uw re-integratie.*

BLOK 1 HULP VAN SOCIALE DIENST OF UWV

Wij gaan u nu vragen stellen over uw ervaringen met de sociale dienst of UWV.

Wij zijn benieuwd of en hoe u bent geholpen door de sociale dienst of UWV.

1.	Heeft u **nu** betaald werk en/of een uitkering van UWV of uw gemeente?	☐ ik heb betaald werk en geen uitkering → **ga naar vraag 5** ☐ ik heb geen betaald werk en geen uitkering → **ga naar vraag 5** ☐ ik heb betaald werk en ook een uitkering ☐ ik heb geen betaald werk, maar wel een uitkering
2.	Van wie heeft u **nu** een uitkering?	☐ ik heb een uitkering van de sociale dienst → **ga naar vraag 3** ☐ ik heb een uitkering van UWV → **ga naar vraag 4**
	De volgende vragen gaan over de hulp van de sociale dienst of UWV.	
3.	Heeft u **de afgelopen 2 jaar** ook een uitkering van UWV gehad?	☐ ja → **ga naar vraag 5** ☐ nee → **ga naar vraag 5** ☐ dat weet ik niet → **ga naar vraag 5**
4.	Heeft u **de afgelopen 2 jaar** ook een uitkering van de sociale dienst gehad?	☐ ja ☐ nee ☐ dat weet ik niet
5.	Heeft u samen met een medewerker van de sociale dienst of UWV afspraken gemaakt over het zoeken naar werk?	☐ ja ☐ nee ☐ niet van toepassing (omdat ik al werk) → **ga naar vraag 7** ☐ dat weet ik niet
6.	Waar moet de hulp van de sociale dienst of UWV toe leiden?	☐ dat ik betaald werk ga doen ☐ dat ik beschut werk ga doen ☐ dat ik dagbesteding ga doen ☐ dat weet ik niet
7.	Is er bij u vastgesteld hoeveel uur u kunt werken?	☐ ja ☐ nee → **ga naar vraag 10** ☐ dat weet ik niet → **ga naar vraag 10**
8.	Hoeveel uur kunt u werken?	☐ tussen 1 en 10 uur ☐ tussen 11 en 20 uur ☐ tussen 21 en 30 uur ☐ tussen 31 en 40 uur ☐ dat weet ik niet precies
9.	Bent u het eens met dit aantal uur?	☐ ja ☐ nee, ik denk dat ik meer uur kan werken ☐ nee, ik denk dat ik minder uur kan werken

10.	Kruis aan welke ondersteuning van de sociale dienst of UWV u gedurende **de afgelopen 2 jaar** heeft gebruikt. *(Meerdere antwoorden mogelijk)*	☐ ik heb geen ondersteuning van de sociale dienst of UWV gebruikt ☐ ik heb wel hulp gevraagd, maar niet gekregen ☐ gesprekken over mijn mogelijkheden en kansen op werk ☐ ondersteuning bij het vinden van werk (directe bemiddeling/ matching) ☐ sollicitatietrainingen ☐ competentietesten en scholing ☐ re-integratietraject ☐ stage ☐ proefplaatsing, participatieplaats of een andere vorm van werkervaringsplaats met behoud van uitkering ☐ werken met behoud van uitkering als tegenprestatie voor de uitkering ☐ sociale activering ☐ detachering ☐ een beoordeling beschut werk van UWV (indicatie beschut werk) ☐ voorziening voor onderwijs van UWV ☐ voorziening voor starten eigen bedrijf van UWV ☐ de sociale dienst of UWV heeft voor mij werk gezocht ☐ de sociale dienst of UWV heeft mij geholpen aan betaald werk ☐ UWV of de sociale dienst heeft mij begeleid naar werk via de Banenafspraak ☐ de sociale dienst heeft mij geholpen aan dagbesteding ☐ de sociale dienst heeft mij geholpen aan een zorgtraject ☐ de sociale dienst heeft mij geholpen aan beschut werk ☐ vrijwilligerswerk ☐ begeleiding op het werk of jobcoaching ☐ loonkostensubsidie van de sociale dienst of loondispensatie van UWV ☐ werkplekaanpassing ☐ vervoersvoorziening ☐ anders, namelijk:
11.	Heeft u een vaste contactpersoon bij de sociale dienst of UWV?	☐ ja ☐ nee ☐ dat weet ik niet
12.	Heeft u in **de afgelopen 6 maanden** 1 of meerdere persoonlijke gesprekken gevoerd met een medewerker van de sociale dienst of UWV?	☐ ja, 1 gesprek ☐ ja, 2 gesprekken ☐ ja, 3 gesprekken ☐ ja, meer dan 3 gesprekken ☐ nee

13.	Wat vond u van het aantal contacten met de sociale dienst of UWV gedurende **de afgelopen 6 maanden**?	☐ teveel ☐ precies goed ☐ te weinig
	Wanneer u met vragen over werk, inkomen en uitkering naar de gemeente gaat, kan deze u wijzen op de (gratis) cliëntenondersteuning. Dit is een andere afdeling of organisatie dan degene die uw uitkering verzorgt. U kunt hier terecht voor onafhankelijke informatie, advies en ondersteuning over zaken als onderwijs, wonen, werk en inkomen, bijvoorbeeld indien u het ergens niet mee eens bent.	
14.	Heeft de sociale dienst of UWV u gewezen op de cliëntenondersteuning?	☐ ja ☐ nee, ik ben er niet op gewezen, maar ik ben er wel mee bekend ☐ nee, ik ben er niet op gewezen en ook niet mee bekend → **ga naar vraag 17**
15.	Heeft u wel eens gevraagd om hulp van de cliëntenondersteuning?	☐ ja ☐ nee → **ga naar vraag 17**
16.	Wat zijn uw ervaringen met de cliënten-ondersteuning?	☐ ik ben heel goed geholpen ☐ ik ben voldoende geholpen ☐ ik had weinig aan hun hulp ☐ ik had er helemaal niets aan ☐ ik heb wel hulp gevraagd, maar niet gekregen
17.	Ook andere afdelingen van de gemeente en andere instellingen helpen mensen. Kruis aan van wie u nog meer hulp heeft gekregen. Het kan hierbij ook gaan om hulp die u kreeg voordat u een uitkering kreeg. *(meerdere antwoorden mogelijk)*	☐ hulp vanuit de wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) ☐ jeugdzorg ☐ geestelijke gezondheidszorg (GGZ) ☐ een stichting/vereniging voor mensen met psychische problemen (zoals Pandora) ☐ een stichting/vereniging voor mensen met een verstandelijke beperking (zoals MEE) ☐ een stichting/vereniging voor mensen met een lichamelijke handicap (zoals BOSK) ☐ schuldhulpverlening ☐ hulp voor dak- en thuislozen ☐ een revalidatie-arts ☐ anders ☐ geen andere hulp
	→ **Indien u GEEN hulp heeft ontvangen van de GGZ, maar wel van andere afdelingen of instellingen: ga naar vraag 19.** → **Indien u HELEMAAL GEEN andere hulp heeft ontvangen: ga naar vraag 20.**	

18. Mogen wij u enkele vragen over uw hulp van de GGZ stellen?

☐ Ik wens onderstaande vragen over GGZ wegens privacy niet te beantwoorden → **ga naar vraag 19**

	Ja	Nee	Weet ik niet	Neutraal
Krijgt u voor uw problemen nu ondersteuning van de GGZ	☐	☐		
Bent u bij de GGZ in behandeling?	☐	☐		
Heeft uw GGZ-instelling u in gesprekken gemotiveerd om werk te zoeken?	☐	☐		☐
Geven de gesprekken u zelfvertrouwen en moed?	☐	☐		☐
Geven de gesprekken u een gevoel van onzekerheid?	☐	☐		☐
Is er in de afspraken met de sociale dienst voldoende rekening gehouden met uw psychische problemen?	☐	☐		☐
Zijn de afspraken met de sociale dienst in samenwerking met uw GGZ-hulpverlener gemaakt?	☐	☐	☐	

19. In hoeverre bent u het eens met de volgende stellingen?

	Helemaal eens	Eens	Niet eens / niet oneens	Oneens	Helemaal oneens
Mijn contactpersoon van de sociale dienst of UWV is goed op de hoogte van de ondersteuning die ik van deze andere afdeling(en) en organisaties ontvang	☐	☐	☐	☐	☐
Ik moet dezelfde informatie vaker verstrekken aan verschillende afdelingen en organisaties	☐	☐	☐	☐	☐
De verschillende afdelingen en organisaties werken goed samen om mij te helpen	☐	☐	☐	☐	☐

De volgende vragen gaan over werk met behoud van uitkering. Bij werk met behoud van uitkering ontvangt u geen loon van de werkgever, maar blijft u wel uw uitkering van de sociale dienst ontvangen.

20. Heeft u in **de afgelopen 2 jaar** gewerkt met behoud van uw uitkering?

☐ ja, ik heb gewerkt met behoud van uitkering
☐ nee → **ga naar vraag 22**
☐ dat weet ik niet → **ga naar vraag 22**

21. Hoe werd dit werk met behoud van uitkering genoemd?

☐ participatieplaats
☐ tegenprestatie
☐ proefplaatsing
☐ stage
☐ werkervaringsplaats
☐ vrijwilligerswerk
☐ work-first
☐ dat weet ik niet

BLOK 2 ARBEIDSVERLEDEN EN BEGELEIDING OP UW WERK

22.	Heeft u in **de afgelopen 2 jaar** betaald werk gedaan?	☐ ja, de gehele periode ☐ ja, maar niet de gehele 2 jaar ☐ nee → **ga naar BLOK 3**
23.	Werkt u **nu** nog steeds?	☐ ja → **ga naar vraag 26** ☐ nee
24.	Wanneer bent u gestopt met werken?	☐ minder dan een half jaar geleden ☐ tussen een half jaar en een jaar geleden ☐ meer dan een jaar geleden
25.	Om welke reden(en) bent u gestopt met werken? *(Meerdere antwoorden mogelijk)*	☐ de werkgever heeft het contract niet verlengd ☐ de werkgever heeft iemand gezocht die geen beperking had ☐ mijn werkgever gaf aan dat ik minder productief was ☐ mijn werkgever vond dat er te veel papierwerk kwam kijken bij mijn contract ☐ de werkgever hield geen rekening met mijn beperkingen ☐ mijn collega's konden niet met mij omgaan ☐ ik kon het werk niet meer doen door mijn beperking ☐ mijn gezondheid was te slecht ☐ het werk was te moeilijk ☐ het werk was psychisch te zwaar ☐ het werk was te eenvoudig ☐ het werk was niet wat ik wilde ☐ ik kon de combinatie werk en privé niet aan ☐ ik had een conflict met mijn direct leidinggevende of werkgever ☐ ik had onvoldoende begeleiding om het werk te kunnen doen ☐ anders, namelijk: _____ → **ga verder naar vraag 47 van Blok 3 'UITKERING, ZOEKEN NAAR WERK EN DE RECHTEN EN PLICHTEN'**
26.	Hoe lang doet u uw huidige werk inmiddels?	☐ minder dan een maand ☐ tussen een maand en een half jaar ☐ tussen een half jaar en een jaar ☐ langer dan een jaar
27.	Wat voor werk doet u?	☐ gewoon (regulier) werk ☐ beschut werk ☐ dagbesteding ☐ anders ☐ weet ik niet
28.	Doet u dit werk bij een sociaal werkbedrijf?	☐ ja ☐ nee ☐ weet ik niet

29.	Hoe doet u dit werk?	☐ in loondienst met een vast contract ☐ in loondienst met een tijdelijk contract ☐ als uitzendkracht ☐ als zelfstandige zonder personeel ☐ als ondernemer met personeel ☐ stage georganiseerd door de gemeente ☐ work-first georganiseerd door de gemeente ☐ detachering georganiseerd door de gemeente ☐ in de vorm van een proefplaatsing ☐ met behoud van uitkering als tegenprestatie voor de uitkering ☐ met behoud van uitkering in het kader van een traject naar werk/meedoen ☐ anders, namelijk:
30.	In welke sector werkt u? *Per sector worden enkele voorbeelden gegeven.*	☐ agrarisch (werk op het land of in de natuur) ☐ technisch (werk in de bouw of in de industrie) ☐ commerciële dienstverlening aan een persoon (werk bij een kapper of reisbureau) ☐ handel in producten (werk in een winkel of supermarkt) ☐ vervoer (werk in het vervoeren van vracht of personen) ☐ horeca (werk in een restaurant, café of hotel) ☐ dienstverlening (zoals werk in de schoonmaak, beveiliging of afvalverwerking) ☐ financiële dienstverlening (werk bij een bank of verzekeraar) ☐ administratief (werk op kantoor) ☐ management of beleid (werk bij een bedrijf of bij de overheid) ☐ onderwijs (werk op een school) ☐ verzorgend (werk in een ziekenhuis of in de kinderopvang) ☐ kunst, sport en cultuur (werk als kunstenaar of programmamaker) ☐ veiligheid (werk bij de politie, brandweer of defensie) ☐ onderzoek en ontwikkeling (werk in een laboratorium of een universiteit) ☐ productie ☐ andere sector dan hierboven genoemd ☐ weet ik niet
31.	Hoe bent u bij uw laatste werkgever aan het werk gekomen?	☐ de werkgever heeft mij gevraagd te komen werken ☐ ik heb zelf gesolliciteerd ☐ de sociale dienst of UWV bood mij deze plek aan ☐ ik ben hier via een uitzendbureau aan het werk gegaan ☐ ik liep hier al stage tijdens mijn opleiding ☐ ik deed er vrijwilligerswerk ☐ anders, namelijk:

32.	Zijn er vanwege uw beperking aanpassingen gedaan om uw werk goed te kunnen doen? *(Meerdere antwoorden mogelijk)*	☐ ja, ik heb een aangepaste stoel of tafel ☐ ja, ik werk met een hulpmiddel, bijvoorbeeld een speciaal computerscherm ☐ ja, mijn werktijden zijn aangepast ☐ ja, ik mag langzamer werken dan mijn collega's ☐ ja, ik hoef minder werk te doen ☐ ja, ik hoef niet alles te kunnen/doen wat mijn collega's doen ☐ ja, ik heb een speciale opleiding of training gekregen ☐ ja, het gebouw waar ik werk is aangepast, bijvoorbeeld met bredere deuren of een rolstoelhelling ☐ ja, andere aanpassingen, namelijk: ☐ nee
33.	Zijn er volgens u nog meer aanpassingen nodig om uw werk goed te kunnen doen? *(Meerdere antwoorden mogelijk)*	☐ ja, aan mijn stoel of tafel ☐ ja, ik heb hulpmiddelen nodig, bijvoorbeeld een speciaal computerscherm ☐ ja, mijn werktijden zouden moeten worden aangepast ☐ ja, dat ik langzamer mag werken dan mijn collega's ☐ ja, aan de hoeveelheid werk ☐ ja, ik zou niet alles hoeven te kunnen/doen wat mijn collega's doen ☐ ja, ik heb een speciale opleiding of training nodig ☐ ja, het gebouw waar ik werk zou aangepast moeten worden, bijvoorbeeld met bredere deuren of een rolstoelhelling ☐ ja, ik heb andere aanpassingen nodig, namelijk: ☐ nee, ik heb geen (verdere) aanpassingen nodig
	Loonwaarde is de waarde van het werk dat u nog kunt uitvoeren. De loonwaarde wordt door een deskundige op de werkplek vastgesteld.	
34.	Is op uw werkplek vastgesteld wat u kunt verdienen ('loonwaarde')?	☐ ja ☐ nee → **ga naar vraag 36** ☐ dat weet ik niet → **ga naar vraag 36**
35.	Bent u het eens met de hoogte van de loonwaarde?	☐ ja ☐ nee, ik denk dat ik meer kan verdienen ☐ nee, ik denk dat ik minder kan verdienen

36. Kunt u onderstaande vragen beantwoorden over het werk dat u doet?

	Nooit	Soms	Vaak	Altijd	Niet van toepassing
Moet u erg snel werken?	☐	☐	☐	☐	☐
Moet u heel veel werk doen?	☐	☐	☐	☐	☐
Moet u extra hard werken?	☐	☐	☐	☐	☐
Heeft u de vrijheid om uw eigen tempo te bepalen?	☐	☐	☐	☐	☐
Voelt u druk van uw leidinggevende om (meer) tempo te maken?	☐	☐	☐	☐	☐
Voelt u druk van uw collega's om (meer) tempo te maken?	☐	☐	☐	☐	☐
Voelt u zich bij het werk door uw leidinggevende gesteund?	☐	☐	☐	☐	☐
Heeft u goed contact met uw collega's?	☐	☐	☐	☐	☐

37. Hoeveel **werkdagen** heeft u zich naar schatting ziek moeten melden tijdens dit werk?

☐☐ dagen

38. Doet u werk...

	Ja	Nee
... dat u zinvol vindt?	☐	☐
... waar u iets van leert?	☐	☐
... waar u trots op bent?	☐	☐
... waar u goed in bent?	☐	☐
... dat onder uw niveau is?	☐	☐
... dat psychisch zwaar is?	☐	☐
... dat lichamelijk zwaar is?	☐	☐
... waarvoor u langer dan een uur moet reizen?	☐	☐
... met onregelmatige werktijden?	☐	☐
... waar u eigenlijk geen zin in hebt?	☐	☐
... met weinig doorgroeimogelijkheden?	☐	☐

39. Hoeveel personen werken er ongeveer bij uw huidige werkgever?

- ☐ 1 tot en met 9
- ☐ 10 tot en met 49
- ☐ 50 tot en met 99
- ☐ 100 tot en met 499
- ☐ 500 tot en met 999
- ☐ 1.000 of meer

36.	Welke voorzieningen heeft de sociale dienst of UWV u gegeven om te kunnen werken? *(Meerdere antwoorden mogelijk)*	Een voorziening woon-werkverkeer, namelijk: ☐ een vergoeding voor aanpassingen aan eigen fiets of auto ☐ een bruikleenauto ☐ mijn werkgever regelde het vervoer ☐ een vergoeding voor het gebruik van mijn eigen auto ☐ een vergoeding voor het openbaar vervoer (bus, trein) ☐ een vergoeding voor taxivervoer ☐ een speciaal persoon die mij hielp bij mijn beperkingen (zoals een doventolk) ☐ een meeneembare voorziening (zoals een brailleapparaat) ☐ anders, namelijk: ____ ☐ ik heb geen voorziening van de sociale dienst of UWV gekregen
	Een jobcoach helpt werknemers bij het inwerken. Of hij maakt een persoonlijk trainingsprogramma om het werk te leren. Hij begeleidt werknemers ook op de werkvloer. Aan het eind van een geslaagd programma kan de werknemer zijn werk zelfstandig uitvoeren. De jobcoach blijft bereikbaar wanneer er een probleem ontstaat of als er nog knelpunten zijn.	
41.	Heeft of had u een jobcoach?	☐ ja ☐ nee → **ga naar vraag 46** ☐ dat weet ik niet → **ga naar vraag 46**
42.	Welke begeleiding heeft uw jobcoach u gegeven? *(Meerdere antwoorden mogelijk)*	☐ ik heb een trainingsprogramma gekregen ☐ ik heb een inwerkprogramma gekregen ☐ ik heb begeleiding bij het werk gekregen ☐ de jobcoach heeft mijn collega's uitgelegd hoe om te gaan met mijn beperkingen ☐ anders, namelijk: ____
43.	Hoeveel **uur per week** wordt (of werd) de jobcoach ingezet?	dat weet ik precies, namelijk: ☐☐ uur per week ik weet het niet precies, maar ongeveer: ☐☐ uur per week ☐ dat weet ik niet
44.	Is deze jobcoach?:	☐ iemand vanuit de sociale dienst ☐ iemand vanuit de werkgever ☐ iemand vanuit het SW-bedrijf ☐ iemand vanuit een andere instelling (bijvoorbeeld een IPS-coach vanuit een GGZ-instelling) ☐ dat weet ik niet

45. In hoeverre bent u het eens met de volgende stellingen over de begeleiding van de jobcoach bij het werk?

	Helemaal eens	Eens	Niet eens / niet oneens	Oneens	Helemaal oneens
De jobcoach heeft/had voldoende tijd voor mij	☐	☐	☐	☐	☐
De jobcoach is/was vaak genoeg aanwezig op mijn werk	☐	☐	☐	☐	☐
De jobcoach bemoeit/bemoeide zich teveel met mijn werk	☐	☐	☐	☐	☐
De jobcoach is/was goed op de hoogte van mijn arbeidsmogelijkheden	☐	☐	☐	☐	☐
De jobcoach snapt(e) welke beperking ik heb	☐	☐	☐	☐	☐
Door de jobcoach word/werd ik gemotiveerd om te werken	☐	☐	☐	☐	☐
De hulp die ik van de jobcoach krijg/kreeg is/was zinvol	☐	☐	☐	☐	☐
De hulp van de jobcoach vergroot(te) de kans op succes in mijn werk	☐	☐	☐	☐	☐
Ik word/werd door de jobcoach te veel onder druk gezet	☐	☐	☐	☐	☐
Ik durf(de) alles aan mijn jobcoach te vertellen en te vragen	☐	☐	☐	☐	☐

Loonkostensubsidie is een subsidie van de sociale dienst voor werkgevers als ze iemand met een uitkering in dienst nemen. Bij loondispensatie betaalt de werkgever tijdelijk minder loon aan een werknemer omdat hij minder aan kan dan de andere werknemers. UWV vult het loon aan tot maximaal het bedrag dat hij ontving voordat hij bij de werkgever ging werken.

46. Werkt u **nu** met loonkostensubsidie of loondispensatie?

☐ ja
☐ nee
☐ dat weet ik niet

→ **ga verder naar Blok 4 'ALGEMENE VRAGEN'**

BLOK 3 UITKERING, ZOEKEN NAAR WERK EN DE RECHTEN EN PLICHTEN

47. Welke uitkering heeft u **nu**?
(meerdere antwoorden mogelijk)

- ☐ bijstandsuitkering (ook wel bekend als WWB- of Participatiewetuitkering van de sociale dienst)
- ☐ werkloosheidsuitkering (WW van UWV)
- ☐ ziektewetuitkering (ZW van UWV)
- ☐ arbeidsongeschiktheidsuitkering (WAO/Wia/WGA van UWV)
- ☐ arbeidsongeschiktheidsuitkering voor jonggehandicapten (Wajong van UWV)
- ☐ anders (bijvoorbeeld Anw van SVB en Ioaw/Ioaz van de sociale dienst)
- ☐ ik heb geen uitkering → **ga naar vraag 49**

48. Hoelang heeft u een uitkering?

- ☐ korter dan 6 maanden
- ☐ 6 maanden tot 1 jaar
- ☐ 1 tot 3 jaar
- ☐ 3 tot 10 jaar
- ☐ langer dan 10 jaar

De volgende vragen gaan over wat u heeft gedaan om werk te vinden.

49. Heeft u **de afgelopen 6 maande**n iets gedaan om werk te vinden?
Advertenties nakijken om een baan te vinden telt al mee.

- ☐ ja
- ☐ nee, de sociale dienst of UWV heeft tegen mij gezegd dat zij werk voor mij zoeken → **ga naar vraag 51**
- ☐ nee, ik heb niet gezocht naar werk → **ga naar vraag 52**

50. Hoe vaak heeft u **de afgelopen 6 maanden** op onderstaande manieren **naar werk** gezocht?

	Wekelijks	Maandelijks	Minder dan 1x per maand	Nooit
Ik heb een sollicitatiebrief geschreven op een vacature, of hierover gebeld	☐	☐	☐	☐
Ik heb een open sollicitatiebrief gestuurd, of hierover gebeld	☐	☐	☐	☐
Ik ben langs geweest bij een uitzendbureau	☐	☐	☐	☐
Ik ben langs geweest bij een werkgever	☐	☐	☐	☐
Ik ben naar een banenmarkt of een voorlichtingsdag geweest	☐	☐	☐	☐
Ik ben naar een speeddate geweest	☐	☐	☐	☐

51. Heeft de sociale dienst of UWV u geholpen bij het vinden van werk?

- ☐ ja
- ☐ nee

52.	Wat vindt u van de volgende stellingen over werken?	Ja	Nee
	Ik ben van plan de komende periode werk te gaan zoeken	☐	☐
	Ik ben gelukkiger wanneer ik een baan heb	☐	☐
	Ik wil op dit moment graag werken	☐	☐
	Het hebben van werk heeft voordelen boven het niet hebben van werk	☐	☐
	Ik verwacht op eigen kracht werk te vinden	☐	☐
	Het wordt van mij verwacht dat ik een baan vind	☐	☐
	De meeste mensen die belangrijk voor mij zijn, vinden dat ik moet werken	☐	☐
	Ik kan werk vinden als ik daar echt moeite voor doe	☐	☐
53.	Op welke vacatures zou u solliciteren? *(meerdere antwoorden mogelijk)*	☐ administratief medewerk(st)er ☐ schilder ☐ ICT'er ☐ schoonmaker / schoonmaakster ☐ lasser ☐ asbestverwijderaar ☐ verzorgende / verpleegkundige ☐ serveerder / serveerster ☐ magazijnmedewerk(st)er ☐ tuinbouwmedewerk(st)er ☐ winkelbediende ☐ telefonist(e) ☐ productiemedewerk(st)er ☐ geen van bovenstaande beroepen	

54. Wilt u werk doen...

	Ja	Nee
... dat onder uw niveau is	☐	☐
... dat psychisch zwaar is	☐	☐
... waarvoor u niet bent opgeleid	☐	☐
... waarvoor u een opleiding moet gaan volgen	☐	☐
... waarvoor u langer dan een uur moet reizen	☐	☐
... waarvoor u moet verhuizen	☐	☐
... met onregelmatige werktijden	☐	☐
... dat u vies vindt	☐	☐
... waarvoor u soms langere tijd van huis bent	☐	☐
... waar u eigenlijk geen zin in heeft	☐	☐
... waar u niet in zelfgekozen kleding kunt verschijnen	☐	☐
... waar u minder verdient dan u gewend bent	☐	☐
... dat lichamelijk zwaar is	☐	☐
... met een nul-urencontract	☐	☐
... waar strenge veiligheids-/gezondheidsregels gelden	☐	☐
... met weinig doorgroeimogelijkheden	☐	☐
... waar u om moet gaan met autoriteit / uw collega's uw meerdere zijn	☐	☐

55. Welk van de volgende situaties is het meest op u van toepassing?

- ☐ ik verwacht binnen een half jaar betaald werk te vinden
- ☐ ik denk dat het langer dan een half jaar zal duren voordat ik betaald werk vind
- ☐ ik verwacht geen betaald werk meer te vinden

56. Kruis aan wat het voor u moeilijk maakt om een betaalde baan te vinden.
(meerdere antwoorden mogelijk)

- ☐ mijn lichamelijke gezondheid
- ☐ mijn geestelijke gezondheid
- ☐ voor mijn opleiding zijn geen of weinig banen beschikbaar
- ☐ ik kan niet op onregelmatige tijden werken (bijvoorbeeld nachtdienst)
- ☐ te weinig of niet de juiste werkervaring
- ☐ taalproblemen
- ☐ geen rijbewijs
- ☐ het aantal uren dat ik kan werken
- ☐ gebrek aan motivatie om aan het werk te gaan
- ☐ zorg voor kinderen of anderen
- ☐ verslaving
- ☐ schulden
- ☐ discriminatie (bijvoorbeeld op basis van leeftijd, etnische achtergrond, ziekte of handicap)
- ☐ ik ben in het verleden met Justitie in aanraking gekomen
- ☐ anders
- ☐ ik heb geen van deze problemen

Bij een uitkering horen rechten en plichten. Er zijn meerdere manieren om aan informatie te komen over deze rechten en plichten. De Inspectie vraagt zich af of u vindt dat u op de hoogte bent en of u de informatie duidelijk genoeg vindt.

57. In hoeverre bent u het eens of oneens met de volgende stellingen?

	Helemaal eens	Eens	Niet eens / niet oneens	Oneens	Helemaal oneens
Ik heb van de sociale dienst of UWV voldoende informatie gekregen over de rechten en plichten van de uitkering	☐	☐	☐	☐	☐
Als ik vragen heb over mijn rechten en plichten, weet ik bij wie ik moet zijn	☐	☐	☐	☐	☐
Ik vind de rechten en plichten ingewikkeld	☐	☐	☐	☐	☐
De verplichtingen van de sociale dienst of UWV zijn redelijk	☐	☐	☐	☐	☐
Ik denk dat de sociale dienst of UWV het door heeft wanneer ik de regels niet naleef	☐	☐	☐	☐	☐
Ik vind het normaal om mij aan de regels te houden	☐	☐	☐	☐	☐

58. Bent u op de hoogte van het recht op...

	Ja	Nee
... bijzondere bijstand van de sociale dienst, indien u grote uitgaven moet doen	☐	☐
... inkomenstoeslag van de sociale dienst, indien u afgelopen drie jaar op bijstandsniveau heeft geleefd	☐	☐
... toeslagenwet van UWV, indien u met een uitkering van UWV te weinig geld heeft om van te leven	☐	☐
... bezwaar en / of beroep als u niet eens bent met een beslissing van de sociale dienst of UWV	☐	☐

59. In hoeverre bent u het eens met de volgende stellingen over de hulp van de sociale dienst of UWV bij het zoeken naar werk?

	Helemaal eens	Eens	Niet eens / niet oneens	Oneens	Helemaal oneens
Ik heb genoeg hulp (gehad) bij het zoeken naar een nieuwe baan.	☐	☐	☐	☐	☐
De medewerkers die mij hebben geholpen weten veel over het vinden van werk.	☐	☐	☐	☐	☐
Door de hulp word ik gemotiveerd om werk te zoeken.	☐	☐	☐	☐	☐
De hulp die ik heb gekregen was zinvol	☐	☐	☐	☐	☐
De hulp heeft mijn kans op werk vergroot	☐	☐	☐	☐	☐
Ik word te veel onder druk gezet	☐	☐	☐	☐	☐
Ik had eerder hulp willen krijgen	☐	☐	☐	☐	☐

BLOK 4 ALGEMENE VRAGEN

60. Wat is de hoogste opleiding die u heeft afgerond?
(Als u een buitenlandse opleiding heeft gedaan, vul dan in welke Nederlandse opleiding daar het meest op lijkt)

- ☐ geen onderwijs → **ga naar vraag 63**
- ☐ basisonderwijs
- ☐ praktijkonderwijs
- ☐ lbo / mavo / vmbo / mbo 1 / eerste 3 jaren van havo en vwo
- ☐ mbo niveau 2 of hoger / havo / vwo
- ☐ hbo of universiteit

61. Heeft u speciaal onderwijs gevolgd, of met een rugzakje (leerling gebonden financiering) in het regulier onderwijs gezeten?
(Meerdere antwoorden mogelijk)

- ☐ nee, geen speciaal onderwijs of rugzakje gehad
- ☐ rugzakje in het basis of voortgezet onderwijs gehad
- ☐ speciaal basisonderwijs (sbo)
- ☐ speciaal (voortgezet) onderwijs cluster 1, voor kinderen met een visuele beperking
- ☐ speciaal (voortgezet) onderwijs cluster 2, voor (onder andere) dove en slechthorende kinderen
- ☐ speciaal (voortgezet) onderwijs cluster 3, voor (onder andere) zeer moeilijk lerende kinderen
- ☐ speciaal (voortgezet) onderwijs cluster 4, voor (onder andere) zeer moeilijk opvoedbare kinderen

62. Wat is de richting van uw opleiding(en)?
(Meerdere antwoorden mogelijk)

- ☐ landbouw en milieu
- ☐ zorg en welzijn (gezondheid)
- ☐ bouw en techniek
- ☐ taal en communicatie
- ☐ economie
- ☐ ICT
- ☐ horeca en toerisme
- ☐ transport en logistiek
- ☐ onderwijs en wetenschappen
- ☐ rechtspraak en bestuur
- ☐ sport, dienstverlening en veiligheid
- ☐ kunst en cultuur
- ☐ overige richtingen
- ☐ alleen algemene opleiding(en) gedaan

63. In hoeverre bent u het eens of oneens met de volgende stellingen?

	Helemaal eens	Eens	Niet eens / niet oneens	Oneens	Helemaal oneens
Ik kan alles goed aan	☐	☐	☐	☐	☐
Soms heb ik het idee dat het mij allemaal te veel wordt	☐	☐	☐	☐	☐
Ik heb vaak hulp van anderen nodig	☐	☐	☐	☐	☐
Ik kan prima voor mezelf opkomen	☐	☐	☐	☐	☐
Ik kan goed rondkomen van mijn inkomen	☐	☐	☐	☐	☐
Op dit moment maak ik schulden die ik niet meer kan overzien	☐	☐	☐	☐	☐

64.	Hoe is over het algemeen uw gezondheids-toestand?	☐ zeer goed ☐ goed ☐ gaat wel ☐ slecht ☐ zeer slecht ☐ deze vraag wens ik niet te beantwoorden
65.	Wat is uw woonsituatie?	☐ alleenstaand ☐ ik woon bij mijn ouder(s) ☐ ik woon met begeleiding ☐ samenwonend zonder kind(eren) ☐ samenwonend met kind(eren) ☐ alleenstaand met kind(eren) ☐ alleenstaand met huisgenoten ☐ anders
66.	Kunt u met internet omgaan?	☐ ja, goed ☐ ja, redelijk ☐ nee
67.	Bent u geholpen bij het invullen van deze vragenlijst? *(Meerdere antwoorden mogelijk)*	☐ nee, ik heb de vragenlijst helemaal zelf ingevuld ☐ ja, ik ben geholpen door een familielid of kennis ☐ ja, ik ben geholpen door iemand van de gemeente ☐ ja, ik ben door nog iemand anders geholpen

BLOK 5 TOT SLOT

68. Hoe beoordeelt u de ondersteuning van de **sociale dienst** in zijn geheel?
U kunt dit aangeven met een rapportcijfer (waarbij een 1 'heel slecht' is en een 10 'heel goed').

Indien u geen ondersteuning of begeleiding van de sociale dienst heeft gehad, kruis dan aan dat u geen ondersteuning heeft gehad.

Oordeel sociale dienst

heel slecht									heel goed
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

☐ geen ondersteuning/begeleiding van de sociale dienst gehad

69. Hoe beoordeelt u de ondersteuning van **UWV** in zijn geheel?
U kunt dit aangeven met een rapportcijfer (waarbij een 1 'heel slecht' is en een 10 'heel goed').

Indien u geen ondersteuning of begeleiding van UWV heeft gehad, kruis dan aan dat u geen ondersteuning heeft gehad.

Oordeel UWV

heel slecht									heel goed
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

☐ geen ondersteuning/begeleiding van UWV gehad

Hieronder kunt u aangeven als u dat wilt (het is niet verplicht), wat u vindt van wat de sociale dienst of UWV voor u doet.
Wat gaat er bijvoorbeeld goed of wat kan de sociale dienst of UWV volgens u beter doen?

Ook kunt u opschrijven, als u dat wilt, wat u van deze vragenlijst vond.

70. Hieronder kunt u uw opmerkingen over uw uitkering, de sociale dienst of UWV schrijven.

71. Hieronder kunt u uw opmerkingen over de vragenlijst van dit onderzoek opschrijven.

U heeft de vragenlijst nu helemaal ingevuld.
Wij danken u hartelijk voor uw deelname!

Vragenlijst
Lijst D

Het is gemakkelijk om de vragenlijst op internet in te vullen. Daar krijgt u alleen de vragen te zien die passen bij uw situatie.
De internetvragenlijst staat op www.lijstd.onderzoek.nl

U kunt inloggen met inlogcode:

en wachtwoord:

Invulinstructie

Welkom bij de vragenlijst van Inspectie SZW. Deze vragenlijst gaat over uw ervaringen met uw gemeente. Er zijn geen goede of foute antwoorden. Het gaat om uw mening!

Het is gemakkelijk om de vragenlijst op het internet in te vullen. U krijgt dan alleen de vragen te zien die bij uw situatie passen. In de brief staat waar u de vragenlijst op het internet kunt vinden en hoe u in kunt loggen.

Let op het volgende, als u de papieren vragenlijst invult!

→ Vouw of kreuk de vragenlijst niet.
→ Gebruik een zwarte of blauwe pen, en geen potlood, gekleurde pen of viltstift.
→ Bij de meeste vragen is het de bedoeling dat u één hokje aankruist. Als u meerdere hokjes mag aankruisen, wordt dat bij de vraag vermeld.
→ Soms mag u vragen overslaan. Dit staat dan achter het antwoord dat u heeft gegeven.
→ Zet een kruisje in het hokje bij het antwoord van uw keuze: [X].
→ Als u het verkeerde vakje hebt aangekruist, kleur dan het vakje bij het goede antwoord helemaal in: ■ De computer leest dan het ingekleurde hokje als antwoord.

Bijvoorbeeld:

1. Bent u een man of een vrouw?
   - [ ] Man
   - [X] Vrouw

U heeft nu ingevuld dat u een **vrouw** bent.

Als u **man** bent en u wilt uw antwoord veranderen dan doet u dat zo:

1. Bent u een man of een vrouw?
   - [■] Man
   - [X] Vrouw

U heeft nu ingevuld dat u een **man** bent.

→ Soms wordt gevraagd om een getal in te vullen. Schrijf dan één cijfer per vakje. Vakjes die u niet nodig heeft, laat u leeg.

Bijvoorbeeld:

2. Heeft u afspraken gemaakt over hoe vaak u moet solliciteren?

   Ja, ik moet [ ][ ][4] keer per maand solliciteren

Als u een vraag heeft over het onderzoek kunt u bellen met 079 - 322 29 94.

Alvast hartelijk bedankt voor het invullen!

BLOK 1 HUIDIGE SITUATIE

We willen u eerst een paar inleidende vragen stellen over uw situatie nu en het afgelopen half jaar wat betreft werk, zoeken naar werk, opleiding en een eventuele uitkering.

1.	Kunt u aangeven welk van de situaties hiernaast het meest op u van toepassing is?	☐ ik heb het afgelopen half jaar naar werk gezocht en helemaal geen betaald werk gehad ☐ ik heb het afgelopen half jaar naar (ander) werk gezocht maar ook continu betaald werk gehad ☐ ik heb een deel van het afgelopen half jaar naar werk gezocht en een ander deel betaald werk gehad. ☐ ik heb het afgelopen half jaar geen moment naar (ander) werk gezocht
2.	Ontvangt u **nu** een uitkering van UWV of gemeente? *(bijvoorbeeld bijstand, WW, arbeidsongeschiktheids-uitkering).*	☐ nee, geen uitkering van UWV of gemeente ☐ nee, maar wel een Anw-uitkering van de Sociale Verzekeringsbank ☐ ja, ik ontvang een bijstand-, WW- of een arbeidsongeschiktheids-uitkering → We hebben u per ongeluk aangeschreven als een persoon die geen uitkering van UWV of gemeente ontvangt. U behoort bij nader inzien niet tot de doelgroep van onze vragenlijst. U hoeft de vragenlijst daarom verder niet in te vullen. *STUURT U DE VRAGENLIJST ALSTUBLIEFT WEL AAN ONS TERUG.*
3.	Wat is de reden dat u geen uitkering ontvangt van UWV of gemeente?	☐ ik heb er geen recht op ☐ ik heb er weliswaar recht op, maar kies ervoor deze niet aan te vragen ☐ anders
4.	Volgt u nu een opleiding?	☐ ja, een voltijds opleiding ☐ ja, een deeltijd opleiding ☐ nee
5.	Staat u **nu** ingeschreven als werkzoekende op werk.nl (bij het UWV)?	☐ ja ☐ nee, maar het afgelopen halfjaar heb ik wel ingeschreven gestaan ☐ nee, en het afgelopen halfjaar ook niet → **ga naar vraag 7** ☐ dat weet ik niet → **ga naar vraag 7**
5a.	Wanneer heeft u zich ingeschreven als werkzoekende op werk.nl?	☐ minder dan een jaar geleden ☐ tussen 1 en 3 jaar geleden ☐ langer dan 3 jaar geleden ☐ dat weet ik niet meer

6.	Wat was voor u de reden om u in te schrijven als werkzoekende op werk.nl? *Meerdere antwoorden mogelijk.*	☐ ik wilde ondersteuning aanvragen bij mijn gemeente bij het vinden van werk ☐ ik wilde gebruik maken van de hulpmiddelen van UWV bij het zoeken naar werk, bijvoorbeeld de vacaturebank ☐ ik wilde zichtbaar zijn voor werkgevers die personeel zoeken ☐ ik moest me inschrijven als werkzoekende vanwege een aanvraag voor een uitkering ☐ ik was op zoek naar een bijbaan naast mijn opleiding ☐ anders

BLOK 2 ARBEIDSVERLEDEN EN ZOEKEN NAAR WERK

De volgende vragen gaan specifiek over werk en uw werkzaamheden en de wijze waarop u naar werk zoekt

7.	Heeft u **de afgelopen 2 jaar** betaald gewerkt?	☐ ja en ik werk op dit moment → **ga naar vraag 9** ☐ ja, maar ik werk nu niet meer → **ga naar vraag 8** ☐ nee, ik heb de afgelopen 2 jaar niet gewerkt → **ga naar vraag 9** ☐ nee, ik heb nog nooit gewerkt → **ga naar vraag 9**
8.	Wat is de reden dat u niet meer werkt? *Meerdere antwoorden mogelijk.*	☐ de werkgever heeft het contract niet verlengd ☐ het lukte me niet om nieuwe opdrachten te krijgen ☐ mijn stage vanuit school liep af ☐ mijn gezondheid liet het niet meer toe ☐ het werk was te moeilijk ☐ het werk was te eenvoudig ☐ het werk sloot niet aan bij wat ik wil ☐ het werk was lichamelijk te zwaar ☐ het werk was geestelijk te zwaar ☐ ik kon niet overweg met de mensen op het werk ☐ ik ben er zelf mee gestopt ☐ anders
9.	Heeft u **de afgelopen 6 maanden** naar (ander) werk gezocht?	☐ ja ☐ nee → **ga naar vraag 12**
10.	Hoe heeft u **de afgelopen 6 maanden** naar werk gezocht? *Meerdere antwoorden mogelijk.*	☐ met behulp van de gemeente ☐ met behulp van een re-integratiebedrijf ☐ op internet ☐ met familie, vrienden of hulpverleners ☐ via een uitzendbureau ☐ sollicitatiebrieven geschreven ☐ geïnformeerd bij werkgevers ☐ door middel van netwerken ☐ door in kranten en andere bladen te zoeken ☐ anders
11.	Heeft u **de afgelopen 6 maanden** sollicitatie-gesprekken gevoerd?	☐ ja ☐ nee
12.	Denkt u **nu** betaald werk te kunnen doen?	☐ ja, en ik doe nu ook betaald werk → **ga naar vraag 15** ☐ ja, ik heb nu geen betaald werk maar denk het wel te kunnen ☐ nee, nu nog niet maar in de toekomst wel ☐ nee, en in de toekomst ook niet ☐ weet ik niet

13. Wat maakt het voor u moeilijk om een betaalde baan te vinden?

Meerdere antwoorden mogelijk.

- ☐ mijn lichamelijke gezondheid
- ☐ mijn geestelijke gezondheid
- ☐ het aantal uren dat ik kan werken
- ☐ ik kan niet op onregelmatige tijden werken, bijvoorbeeld 's nachts
- ☐ voor mijn opleiding zijn geen of weinig banen beschikbaar
- ☐ geen recente, te weinig of niet de juiste werkervaring
- ☐ mijn leeftijd
- ☐ taalproblemen
- ☐ geen rijbewijs
- ☐ gebrek aan motivatie om aan het werk te gaan
- ☐ zorg voor kinderen of anderen
- ☐ verslaving
- ☐ schulden
- ☐ discriminatie (bijvoorbeeld op basis van leeftijd, etnische achtergrond, ziekte of handicap)
- ☐ ik ben in het verleden met Justitie in aanraking gekomen
- ☐ anders
- ☐ ik heb geen van deze problemen

14. Hoe denkt u in het algemeen over werk?

	Ja	Nee
Ik ben van plan de komende periode werk te gaan zoeken	☐	☐
Ik zou gelukkiger zijn als ik een baan vind	☐	☐
Ik wil op dit moment graag werken	☐	☐
Het hebben van werk heeft voordelen boven het niet hebben van werk	☐	☐
Ik verwacht op eigen kracht werk te vinden	☐	☐
Het wordt van mij verwacht dat ik een baan vind	☐	☐
De meeste mensen die belangrijk voor me zijn vinden dat ik moet werken	☐	☐
Ik kan werk vinden als ik daar echt moeite voor doe	☐	☐
Door mijn beperkingen kan ik geen werk vinden	☐	☐
Door mijn beperkingen kan ik niet werken	☐	☐

15. Bent u opgenomen in het Landelijk Doelgroepen Register?

In dit register worden mensen geregistreerd van wie is vastgesteld dat ze vanwege een arbeidsbeperking niet in staat zijn het Wettelijk Minimumloon te verdienen.

- ☐ ja
- ☐ nee
- ☐ dat weet ik niet

BLOK 3 BEHOEFTE AAN HULP BIJ HET VINDEN VAN WERK

16.	Weet u dat uw gemeente de aangewezen instantie is om u te helpen om werk te vinden? *Het gaat dan bijvoorbeeld om deelname aan een sollicitatietraining, het in contact brengen met werkgevers, etc.*	☐ ja → **ga naar vraag 17** ☐ nee → **ga naar vraag 17** ☐ niet van toepassing, ik heb nog nooit naar werk gezocht → **ga naar vraag 27**
17.	Bent u er door anderen wel eens op gewezen dat uw gemeente u kan helpen bij het zoeken naar werk? *Meerdere antwoorden mogelijk*	☐ ja, door de gemeente zelf ☐ ja, door UWV ☐ ja, door familie, vrienden of kennissen ☐ ja, door nog een andere organisatie of personen ☐ ja, via de media ☐ nee
18.	Heeft u nu of in de periode dat u naar werk zocht behoefte gehad aan hulp vanuit uw gemeente bij het zoeken naar werk?	☐ ja → **ga naar vraag 20** ☐ nee → **ga naar vraag 19** ☐ niet van toepassing, ik heb namelijk **nog nooit** naar werk gezocht → **ga naar vraag 27**
19.	Waarom heeft/had u deze behoefte niet? *Meerdere antwoorden mogelijk.*	☐ ik wist niet dat ik bij mijn gemeente om ondersteuning bij het zoeken van werk terecht kon. ☐ ik denk/dacht ook op eigen kracht wel aan het werk te komen ☐ ik denk dat de ondersteuning die de gemeente mij kan bieden mij niks oplevert ☐ ik wil liever niet bij de uitkeringsinstantie van mijn gemeente aankloppen ☐ ik denk dat andere organisaties (bijvoorbeeld UWV of uitzendbureaus) mij beter kunnen helpen ☐ anders, namelijk: _____ → **ga verder naar Blok 5 'ALGEMEEN'**

BLOK 4 ONTVANGEN ONDERSTEUNING

20.	Heeft u **de afgelopen 2 jaar** een verzoek aan uw gemeente gedaan voor hulp bij het zoeken naar werk?	☐ ja → ga naar vraag 22 ☐ nee
21.	Waarom heeft u, ondanks dat u hier behoefte aan had, toch niet om hulp gevraagd aan uw gemeente?	☐ ik weet niet hoe dit moet ☐ ik vind het teveel gedoe ☐ ik ga dit nog doen ☐ anders, namelijk: ____ → ga verder naar Blok 5 'ALGEMEEN'
22.	Heeft u hulp bij het zoeken naar werk van uw gemeente gekregen toen u hier om vroeg?	☐ ja → ga naar vraag 25 ☐ nee → ga naar vraag 23
23.	Waarom heeft u geen hulp ontvangen?	☐ de gemeente heeft mijn verzoek voor hulp afgewezen → ga naar vraag 24 ☐ de gemeente vroeg geld voor deze hulp → ga naar vraag 27 ☐ ik kon wel hulp krijgen, maar niet de hulp die ik nodig had → ga naar vraag 27 ☐ mijn verzoek is nog in behandeling → ga naar vraag 27 ☐ dat weet ik eigenlijk niet → ga naar vraag 27 ☐ anders, namelijk: ____ → ga naar vraag 27
24.	Heeft de gemeente nog gezegd waarom uw verzoek niet tot hulp heeft geleid?	☐ ja, namelijk: ____ → ga naar vraag 27 ☐ nee → ga naar vraag 27

25. Welke vorm van hulp heeft u van uw gemeente gekregen?

Meerdere antwoorden mogelijk

- ☐ ondersteuning bij het schrijven van sollicitatiebrieven/ opstellen CV
- ☐ verwijzing naar vacaturesites
- ☐ sollicitatietraining
- ☐ competentietest en/of andere trainingen, cursussen of scholing
- ☐ een re-integratietraject
- ☐ ondersteuning bij het vinden van werk (directe bemiddeling richting werkgevers)
- ☐ een werkervaringsplaats (in de vorm van stage, proefplaatsing of participatieplaats)
- ☐ detachering
- ☐ beschut werk
- ☐ loonkostensubsidie *(een subsidie van de gemeente voor werkgevers als ze iemand met een uitkering in dienst nemen)*
- ☐ Jobcoach *(een jobcoach begeleidt werknemers op de werkvloer)*
- ☐ aanpassingen op de werkplek *(aanpassingen op een werkplek om het werk goed te kunnen doen, door gemeente geregeld)*
- ☐ vervoersvoorzieningen *(vergoeding voor kosten van het woon-werk-verkeer door gemeente betaald)*
- ☐ anders, namelijk: _____

26. In hoeverre bent u het eens met de onderstaande stellingen over de hulp bij uw re-integratie naar werk?

	Helemaal eens	Eens	Niet eens / niet oneens	Oneens	Helemaal oneens
Het is gemakkelijk om hulp bij re-integratie van de gemeente te krijgen	☐	☐	☐	☐	☐
Ik vind de informatie over hulp bij werk zoeken duidelijk	☐	☐	☐	☐	☐
De hulp die de gemeente mij heeft geboden was zinvol	☐	☐	☐	☐	☐
Ik heb voldoende hulp vanuit de gemeente ontvangen	☐	☐	☐	☐	☐
Ik heb de hulp ontvangen waar ik behoefte aan had	☐	☐	☐	☐	☐
De hulp heeft mijn kans op werk vergroot	☐	☐	☐	☐	☐
De hulp heeft ertoe geleid dat ik aan het werk ben gekomen	☐	☐	☐	☐	☐

BLOK 5 ALGEMEEN

27.	Wat is uw hoogste succesvol afgeronde opleiding? *Als u een buitenlandse opleiding heeft gedaan, vul dan in welke Nederlandse opleiding daar het meest op lijkt.*	☐ geen onderwijs ☐ basisonderwijs ☐ praktijkonderwijs ☐ lbo, mavo, vmbo, mbo niveau 1, eerste 3 jaren havo, vwo ☐ mbo niveau 2 of hoger, havo, vwo ☐ hbo of universiteit
28.	Heeft u speciaal onderwijs gevolgd, of met leerling gebonden financiering (rugzakje) in het regulier onderwijs gezeten? Of volgt u deze nu? *(Meerdere antwoorden mogelijk)*	☐ nee, geen speciaal onderwijs of rugzakje gehad ☐ ja, rugzakje in het basis of voortgezet onderwijs gehad ☐ ja, speciaal basisonderwijs (sbo) ☐ ja, speciaal (voortgezet) onderwijs cluster 1, voor kinderen met een visuele beperking ☐ ja, speciaal (voortgezet) onderwijs cluster 2, voor (onder andere) dove en slechthorende kinderen ☐ ja, speciaal (voortgezet) onderwijs cluster 3, voor (onder andere) zeer moeilijk lerende kinderen ☐ ja, speciaal (voortgezet) onderwijs cluster 4, voor (onder andere) zeer moeilijk opvoedbare kinderen
29.	Hoe is over het algemeen uw gezondheids-toestand?	☐ zeer goed ☐ goed ☐ gaat wel ☐ slecht ☐ zeer slecht ☐ deze vraag wens ik niet te beantwoorden
30.	Wat is uw woonsituatie?	☐ alleenstaand ☐ ik woon bij mijn ouder(s) ☐ ik woon met begeleiding ☐ samenwonend zonder kind(eren) ☐ samenwonend met kind(eren) ☐ alleenstaand met kind(eren) ☐ alleenstaand met huisgenoten ☐ anders
31.	Heeft u toegang tot het internet? *Meerdere antwoorden mogelijk.*	☐ ja, thuis ☐ ja, op een andere plek dan thuis ☐ nee
32.	Kunt u met internet omgaan?	☐ ja, goed ☐ ja, redelijk ☐ nee
33.	Bent u geholpen bij het invullen van deze vragenlijst? *Meerdere antwoorden mogelijk.*	☐ nee, ik heb de vragenlijst helemaal zelf ingevuld ☐ ja, ik ben geholpen door een familielid of kennis ☐ ja, ik ben geholpen door iemand van de gemeente ☐ ja, ik ben door nog iemand anders geholpen

BLOK 6 TOT SLOT

Hieronder kunt u aangeven wat u vond van deze vragenlijst. Het achterlaten van een opmerking is niet verplicht.

34. Hieronder kunt u uw opmerkingen over de vragenlijst van dit onderzoek opschrijven.

U heeft de vragenlijst nu helemaal ingevuld.

Wij danken u hartelijk voor uw deelname!

Vragenlijst
Lijst E

Het is gemakkelijk om de vragenlijst op internet in te vullen. Daar krijgt u alleen de vragen te zien die passen bij uw situatie. De internetvragenlijst staat op www.lijste.onderzoek.nl

U kunt inloggen met inlogcode:

en wachtwoord:

Invulinstructie

Welkom bij de vragenlijst van Inspectie SZW. Deze vragenlijst gaat over uw ervaringen met uw gemeente / sociale dienst.
Er zijn geen goede of foute antwoorden. Het gaat om uw mening!

Het is gemakkelijk om de vragenlijst op het internet in te vullen. U krijgt dan alleen de vragen te zien die bij uw situatie passen. In de brief staat waar u de vragenlijst op het internet kunt vinden en hoe u in kunt loggen.

Let op het volgende, als u de papieren vragenlijst invult!

→ Vouw of kreuk de vragenlijst niet.
→ Gebruik een zwarte of blauwe pen, en geen potlood, gekleurde pen of viltstift.
→ Bij de meeste vragen is het de bedoeling dat u één hokje aankruist. Als u meerdere hokjes mag aankruisen, wordt dat bij de vraag vermeld.
→ Soms mag u vragen overslaan. Dit staat dan achter het antwoord dat u heeft gegeven.
→ Zet een kruisje in het hokje bij het antwoord van uw keuze: [X].
→ Als u het verkeerde vakje hebt aangekruist, kleur dan het vakje bij het goede antwoord helemaal in: ■
De computer leest dan het ingekleurde hokje als antwoord.

Bijvoorbeeld:

1. Bent u een man of een vrouw?
   - [ ] Man
   - [X] Vrouw

U heeft nu ingevuld dat u een **vrouw** bent.

Als u **man** bent en u wilt uw antwoord veranderen dan doet u dat zo:

1. Bent u een man of een vrouw?
   - [■] Man
   - [X] Vrouw

U heeft nu ingevuld dat u een **man** bent.

→ Soms wordt gevraagd om een getal in te vullen. Schrijf dan één cijfer per vakje.
Vakjes die u niet nodig heeft, laat u leeg.

Bijvoorbeeld:

2. Heeft u afspraken gemaakt over hoe vaak u moet solliciteren?

   Ja, ik moet [ ][ ][4] keer per maand solliciteren

Als u een vraag heeft over het onderzoek kunt u bellen met 079 - 322 29 94.

Alvast hartelijk bedankt voor het invullen!

*In de vragenlijst zult u regelmatig de term **sociale dienst** tegenkomen. Hiermee bedoelen we de afdeling van uw gemeente waar u terecht kunt voor een bijstandsuitkering (ook wel bekend als WWB of Participatiewetuitkering) van de gemeente en voor hulp bij uw re-integratie.*

BLOK 1 INTRODUCTIEVRAGEN WERK

Volgens onze informatie heeft u mogelijk een arbeidsbeperking en heeft u in de afgelopen periode gewerkt. Ook heeft u volgens onze informatie een bijstandsuitkering ontvangen. Wij zijn benieuwd hoeveel u in de afgelopen 2 jaar heeft gewerkt en wat voor werk u heeft gedaan.

1.	Klopt het dat u een beperking heeft die het voor u moeilijker maakt om te werken dan voor anderen?	☐ ja ☐ nee → **U hoeft de vragenlijst niet verder in te vullen.** *STUURT U DE VRAGENLIJST ALSTUBLIEFT WEL AAN ONS TERUG.*
2.	Heeft u in **de afgelopen 2 jaar** betaald werk gedaan?	☐ ja, de gehele periode ☐ ja, maar niet de gehele 2 jaar ☐ nee → **U hoeft de vragenlijst niet verder in te vullen.** *STUURT U DE VRAGENLIJST ALSTUBLIEFT WEL AAN ONS TERUG.*
3.	Doet u **nu** betaald werk?	☐ nee → **Ga naar blok 2** ☐ ja → **Ga naar blok 3**

BLOK 2 LAATSTE DIENSTVERBAND

U heeft aangegeven wel gewerkt te hebben de afgelopen twee jaar maar nu niet meer te werken. De volgende vragen gaan over uw laatste baan. Als u de afgelopen 2 jaar meerdere banen heeft gehad dan graag antwoorden over uw laatste betaalde baan.

4. Hoe bent u bij uw laatste werkgever aan het werk gekomen?

- ☐ de werkgever bood mij op zijn initiatief deze baan aan
- ☐ ik heb zelf gesolliciteerd
- ☐ de sociale dienst bood mij deze plek aan
- ☐ via een uitzendbureau
- ☐ via het re-integratiebedrijf
- ☐ via het SW-bedrijf
- ☐ ik liep hier al stage tijdens mijn opleiding
- ☐ ik ben hier eerst als vrijwilliger begonnen
- ☐ anders, namelijk: _____

5. Wanneer is dit werk gestopt?

- ☐ minder dan een half jaar geleden
- ☐ tussen een half jaar en een jaar geleden
- ☐ meer dan een jaar geleden

6. Hoe lang heeft u dit werk gedaan?

- ☐ minder dan een maand
- ☐ tussen een maand en een half jaar
- ☐ tussen een half jaar en een jaar
- ☐ langer dan een jaar

7a. Wat voor werk deed u?

- ☐ gewoon (regulier) werk → **ga naar vraag 7c**
- ☐ beschut werk → **ga naar vraag 7b**
- ☐ anders → **ga naar vraag 7c**
- ☐ weet niet → **ga naar vraag 7c**

7b. Deed u dit beschut werk bij een sociaal werkbedrijf?

- ☐ ja
- ☐ nee
- ☐ weet niet

7c. Hoe deed u dit werk?

- ☐ in loondienst met een vast contract
- ☐ in loondienst met een tijdelijk contract
- ☐ als zelfstandige zonder personeel (zzp'er)
- ☐ als ondernemer met personeel
- ☐ als uitzendkracht
- ☐ in de vorm van een proefplaatsing
- ☐ met behoud van uitkering als tegenprestatie voor de uitkering
- ☐ met behoud van uitkering in het kader van een traject naar werk/meedoen
- ☐ anders, namelijk: _____

8. Was u in dienst voor een vast aantal uren?

- ☐ ja, namelijk voor: ☐☐ uur per week
- ☐ nee

9.	In welke sector werkte u? *Per sector worden enkele voorbeelden gegeven.*	☐ agrarisch (werk op het land of in de natuur) ☐ technisch (werk in de bouw of in de industrie) ☐ commerciële dienstverlening aan een persoon (werk bij een kapper of reisbureau) ☐ handel in producten (werk in een winkel of supermarkt) ☐ vervoer (werk in het vervoeren van vracht of personen) ☐ horeca (werk in een restaurant, café of hotel) ☐ dienstverlening (zoals werk in de schoonmaak, beveiliging of afvalverwerking) ☐ financiële dienstverlening (werk bij een bank of verzekeraar) ☐ administratief (werk op kantoor) ☐ management of beleid (werk bij een bedrijf of bij de overheid) ☐ onderwijs (werk op een school) ☐ verzorgend (werk in een ziekenhuis of in de kinderopvang) ☐ kunst, sport en cultuur (werk als kunstenaar of programmamaker) ☐ veiligheid (werk bij de politie, brandweer of defensie) ☐ onderzoek en ontwikkeling (werk in een laboratorium of een universiteit) ☐ productie ☐ andere sector dan hierboven genoemd ☐ weet ik niet
10.	Waren vanwege uw beperking aanpassingen gedaan om uw werk goed te kunnen doen? *(Meerdere antwoorden mogelijk)*	☐ ja, ik had een aangepaste stoel of tafel ☐ ja, ik werkte met een hulpmiddel, bijvoorbeeld een speciaal computerscherm ☐ ja, mijn werktijden waren aangepast ☐ ja, ik mocht langzamer werken dan mijn collega's ☐ ja, ik hoefde minder werk te doen ☐ ja, ik hoefde niet alles te kunnen/doen wat mijn collega's doen ☐ ja, ik heb een speciale opleiding of training gekregen ☐ ja, het gebouw waar ik werkte is aangepast, bijvoorbeeld met bredere deuren of een rolstoelhelling ☐ ja, andere aanpassingen, namelijk: ☐ nee

11.	Waren er volgens u nog meer aanpassingen nodig om uw werk goed te kunnen doen? *(Meerdere antwoorden mogelijk)*	☐ ja, aan mijn stoel of tafel ☐ ja, ik had hulpmiddelen nodig, bijvoorbeeld een speciaal computerscherm ☐ ja, mijn werktijden zouden moeten zijn aangepast ☐ ja, dat ik langzamer mocht werken dan mijn collega's ☐ ja, aan de hoeveelheid werk ☐ ja, ik zou niet alles hoeven te kunnen/doen wat mijn collega's doen ☐ ja, ik had een speciale opleiding of training nodig ☐ ja, het gebouw waar ik werkte had aangepast moeten worden, bijvoorbeeld met bredere deuren of een rolstoelhelling ☐ ja, ik had andere aanpassingen nodig, namelijk: ☐ nee, ik had geen (verdere) aanpassingen nodig
12.	Welke voorzieningen heeft de sociale dienst u gegeven om te kunnen werken? *(Meerdere antwoorden mogelijk)*	Een voorziening woon-werkverkeer, namelijk: ☐ een vergoeding voor aanpassingen aan eigen fiets of auto ☐ een bruikleenauto ☐ mijn werkgever regelde het vervoer ☐ een vergoeding voor het gebruik van mijn eigen auto ☐ een vergoeding voor het openbaar vervoer (bus, trein) ☐ een vergoeding voor taxivervoer ☐ een speciaal persoon die mij hielp bij mijn beperkingen (zoals een doventolk) ☐ een meeneembare voorziening (zoals een brailleapparaat) ☐ anders, namelijk: ☐ geen van dergelijke voorzieningen
	Een jobcoach helpt werknemers bij het inwerken. Of hij maakt een persoonlijk trainingsprogramma om het werk te leren. Hij begeleidt werknemers ook op de werkvloer. Aan het eind van een geslaagd programma kan de werknemer zijn werk zelfstandig uitvoeren. De jobcoach blijft bereikbaar wanneer er een probleem ontstaat of als er nog knelpunten zijn.	
13.	Had u een jobcoach tijdens dit werk?	☐ ja ☐ nee → **ga naar vraag 19** ☐ dat weet ik niet → **ga naar vraag 19**
14.	Welke begeleiding heeft uw jobcoach u tijdens dit werk gegeven? *(Meerdere antwoorden mogelijk)*	☐ ik heb een trainingsprogramma gekregen ☐ ik heb een inwerkprogramma gekregen ☐ ik heb begeleiding bij het werk gekregen ☐ de jobcoach heeft mijn collega's uitgelegd hoe om te gaan met mijn beperkingen ☐ anders, namelijk:

15.	Hoeveel **uur per week** werd de jobcoach ingezet?	dat weet ik precies, namelijk: ☐☐ uur per week ik weet het niet precies, maar ongeveer: ☐☐ uur per week ☐ weet ik niet
16.	Had u een jobcoach gedurende de gehele periode dat u dit werk deed?	☐ ja ☐ nee, niet de gehele periode
17.	Was deze jobcoach?:	☐ iemand vanuit de sociale dienst ☐ iemand vanuit de werkgever ☐ iemand vanuit het SW-bedrijf ☐ iemand vanuit een andere instelling (bijvoorbeeld een IPS-coach vanuit een GGZ-instelling) ☐ dit weet ik niet

18. In hoeverre bent u het eens met de volgende stellingen over de begeleiding van de jobcoach bij het werk?

	Helemaal eens	Eens	Niet eens / niet oneens	Oneens	Helemaal oneens
De jobcoach had voldoende tijd voor mij	☐	☐	☐	☐	☐
De jobcoach was vaak genoeg aanwezig op mijn werk	☐	☐	☐	☐	☐
De jobcoach bemoeide zich teveel met mijn werk	☐	☐	☐	☐	☐
De jobcoach was goed op de hoogte van mijn arbeidsmogelijkheden	☐	☐	☐	☐	☐
De jobcoach snapte welke beperking ik heb	☐	☐	☐	☐	☐
Door de jobcoach werd ik gemotiveerd om te werken	☐	☐	☐	☐	☐
De hulp die ik van de jobcoach heb gekregen was zinvol	☐	☐	☐	☐	☐
De hulp van de jobcoach heeft de kans op succes in mijn werk vergroot	☐	☐	☐	☐	☐
Ik werd door de jobcoach te veel onder druk gezet	☐	☐	☐	☐	☐
Ik durfde alles aan mijn jobcoach te vertellen en te vragen	☐	☐	☐	☐	☐

19.	Had u meer hulp en begeleiding willen hebben? *(Meerdere antwoorden mogelijk)*	☐ ja, meer begeleiding door een jobcoach of andere begeleider ☐ ja, meer ondersteuning voor mijn woon-werkverkeer ☐ ja, betere aanpassing op mijn werkplek (hulpmiddelen) ☐ ja, meer opleiding op de werkplek ☐ ja, anders, namelijk: ☐ nee

	Loonwaarde is de waarde van het werk dat u nog kunt uitvoeren. De loonwaarde wordt door een deskundige op de werkplek vastgesteld.	
20.	Was op uw werkplek vastgesteld wat u kon verdienen ('loonwaarde')?	☐ ja ☐ nee → **ga naar vraag 23** ☐ dat weet ik niet → **ga naar vraag 23**
21.	Was u het eens met de hoogte van de loonwaarde?	☐ ja ☐ nee, volgens mij kon ik meer verdienen ☐ nee, volgens mij kon ik minder verdienen
22.	Bent u door de vaststelling van uw loonwaarde in het doelgroepenregister terechtgekomen? *(In dit register worden mensen geregistreerd van wie is vastgesteld dat ze vanwege een arbeidsbeperking niet in staat zijn het Wettelijk Minimumloon te verdienen)*	☐ ja ☐ nee, ik zat al in het doelgroepenregister ☐ dat weet ik niet
23.	Heeft u in het begin gewerkt met behoud van uitkering?	☐ ja, op een proefplaatsing/participatieplaats ☐ ja, maar ik weet niet of dit een proefplaatsing/participatieplaats was ☐ nee → **ga naar vraag 25**
24.	Hoe lang duurde deze periode?	dat weet ik precies, namelijk: ☐☐ maanden ik weet het niet precies, maar ongeveer: ☐☐ maanden ☐ dat weet ik niet
25.	Kreeg uw werkgever loonkostensubsidie voor u? *Een loonkostensubsidie is een bedrag dat een werkgever van de gemeente krijgt als hij iemand aanneemt die nog niet het minimumloon kan verdienen.*	☐ ja ☐ nee ☐ dat weet ik niet
26.	Hoe vaak had u tijdens uw werk contact met een medewerker van de sociale dienst?	☐ minimaal 1 keer per week ☐ minimaal 1 keer per maand ☐ minder dan 1 keer per maand ☐ helemaal geen contact
27.	Wat vond u van deze hoeveelheid contact?	☐ te veel ☐ precies genoeg ☐ te weinig

28. Kunt u onderstaande vragen beantwoorden over het werk dat u deed?

	Nooit	Soms	Vaak	Altijd	Niet van toepassing
Moest u erg snel werken?	☐	☐	☐	☐	☐
Moest u heel veel werk doen?	☐	☐	☐	☐	☐
Moest u extra hard werken?	☐	☐	☐	☐	☐
Had u de vrijheid om uw eigen tempo te bepalen?	☐	☐	☐	☐	☐
Voelde u druk van uw leidinggevende om (meer) tempo te maken?	☐	☐	☐	☐	☐
Voelde u druk van uw collega's om (meer) tempo te maken?	☐	☐	☐	☐	☐
Voelde u zich bij het werk door uw leidinggevende gesteund?	☐	☐	☐	☐	☐
Had u goed contact met uw collega's?	☐	☐	☐	☐	☐

29. Deed u werk...

	Ja	Nee
... dat u zinvol vond?	☐	☐
... waar u iets van leerde?	☐	☐
... waar u trots op was?	☐	☐
... waar u goed in was?	☐	☐
... dat onder uw niveau/te makkelijk was?	☐	☐
... dat psychisch zwaar was?	☐	☐
... dat lichamelijk zwaar was?	☐	☐
... waarvoor u langer dan een uur moest reizen?	☐	☐
... met onregelmatige werktijden?	☐	☐
... waar u eigenlijk geen zin in had?	☐	☐
... met weinig doorgroeimogelijkheden?	☐	☐

30. Hoeveel werkdagen heeft u zich naar schatting ziek moeten melden tijdens dit werk?

☐ dagen

31. Hoeveel personen werken er ongeveer bij uw laatste werkgever?

- ☐ 1 tot en met 9
- ☐ 10 tot en met 49
- ☐ 50 tot en met 99
- ☐ 100 tot en met 499
- ☐ 500 tot en met 999
- ☐ 1.000 of meer

32.	Om welke reden(en) bent u gestopt met werken? *(Meerdere antwoorden mogelijk)*	☐ de werkgever heeft het contract niet verlengd ☐ de werkgever heeft iemand gezocht die geen beperking had ☐ mijn werkgever gaf aan dat ik minder productief was ☐ mijn werkgever vond dat er te veel papierwerk kwam kijken bij mijn contract ☐ de werkgever hield geen rekening met mijn beperkingen ☐ mijn collega's konden niet met mij omgaan ☐ ik kon het werk niet meer doen door mijn beperking ☐ mijn gezondheid liet het niet meer toe ☐ het werk was te moeilijk ☐ het werk was lichamelijk te zwaar ☐ het werk was geestelijk te zwaar ☐ het werk was te eenvoudig ☐ het werk was niet wat ik wilde ☐ ik kon de combinatie werk en privé niet aan ☐ ik had een conflict met mijn direct leidinggevende of werkgever ☐ ik had onvoldoende begeleiding om het werk te kunnen doen ☐ anders, namelijk: [ ]
33.	Wanneer hoorde u definitief dat u niet kon blijven bij uw werkgever?	☐ meer dan 4 weken voor het einde van het dienstverband ☐ 1-4 weken voor het einde van het dienstverband ☐ binnen 1 week voor het einde van het dienstverband

→ **Ga verder naar Blok 4 'Verdere ondersteuning'**

BLOK 3 HUIDIG DIENSTVERBAND

U heeft aangegeven nu betaald werk te hebben. De volgende vragen gaan over het werk wat u nu doet.

34. Hoe bent u aan dit werk gekomen?

- ☐ de werkgever bood mij op zijn initiatief deze baan aan
- ☐ ik heb zelf gesolliciteerd
- ☐ de sociale dienst bood mij deze plek aan
- ☐ via een uitzendbureau
- ☐ via het re-integratiebedrijf
- ☐ via het SW-bedrijf
- ☐ ik liep hier al stage tijdens mijn opleiding
- ☐ ik ben hier eerst als vrijwilliger begonnen
- ☐ anders, namelijk: ____

35. Hoe lang doet u dit werk inmiddels?

- ☐ minder dan een maand
- ☐ tussen een maand en een half jaar
- ☐ tussen een half jaar en een jaar
- ☐ langer dan een jaar

36a Wat voor werk doet u?

- ☐ gewoon (regulier) werk → **ga naar vraag 36c**
- ☐ beschut werk → **ga naar vraag 36b**
- ☐ anders/weet niet → **ga naar vraag 36c**

36b Doet u dit beschut werk bij een sociaal werkbedrijf?

- ☐ ja
- ☐ nee
- ☐ weet niet

36c Hoe doet u het werk?

- ☐ in loondienst met een vast contract
- ☐ in loondienst met een tijdelijk contract
- ☐ als zelfstandige zonder personeel (zzp'er)
- ☐ als ondernemer met personeel
- ☐ als uitzendkracht
- ☐ in de vorm van een proefplaatsing
- ☐ met behoud van uitkering als tegenprestatie voor de uitkering
- ☐ met behoud van uitkering in het kader van een traject naar werk/meedoen
- ☐ anders, namelijk: ____

37. Bent u in dienst voor een vast aantal uren?

- ☐ ja, namelijk voor: ☐☐ uur per week
- ☐ nee

38.	In welke sector werkt u? *Per sector worden enkele voorbeelden gegeven.*	☐ agrarisch (werk op het land of in de natuur) ☐ technisch (werk in de bouw of in de industrie) ☐ commerciële dienstverlening aan een persoon (werk bij een kapper of reisbureau) ☐ handel in producten (werk in een winkel of supermarkt) ☐ vervoer (werk in het vervoeren van vracht of personen) ☐ horeca (werk in een restaurant, café of hotel) ☐ dienstverlening (zoals werk in de schoonmaak, beveiliging of afvalverwerking) ☐ financiële dienstverlening (werk bij een bank of verzekeraar) ☐ administratief (werk op kantoor) ☐ management of beleid (werk bij een bedrijf of bij de overheid) ☐ onderwijs (werk op een school) ☐ verzorgend (werk in een ziekenhuis of in de kinderopvang) ☐ kunst, sport en cultuur (werk als kunstenaar of programmamaker) ☐ veiligheid (werk bij de politie, brandweer of defensie) ☐ onderzoek en ontwikkeling (werk in een laboratorium of een universiteit ☐ productie ☐ andere sector dan hierboven genoemd ☐ weet ik niet
39.	Zijn er vanwege uw beperking aanpassingen gedaan om uw werk goed te kunnen doen? *(Meerdere antwoorden mogelijk)*	☐ ja, ik heb een aangepaste stoel of tafel ☐ ja, ik werk met een hulpmiddel, bijvoorbeeld een speciaal computerscherm ☐ ja, mijn werktijden zijn aangepast ☐ ja, ik mag langzamer werken dan mijn collega's ☐ ja, ik hoef minder werk te doen ☐ ja, ik hoef niet alles te kunnen/doen wat mijn collega's doen ☐ ja, ik heb een speciale opleiding of training gekregen ☐ ja, het gebouw waar ik werk is aangepast, bijvoorbeeld met bredere deuren of een rolstoelhelling ☐ ja, andere aanpassingen, namelijk: ☐ nee

40.	Zijn er volgens u nog meer aanpassingen nodig om uw werk goed te kunnen doen? *(Meerdere antwoorden mogelijk)*	☐ ja, aan mijn stoel of tafel ☐ ja, ik heb hulpmiddelen nodig, bijvoorbeeld een speciaal computerscherm ☐ ja, mijn werktijden zouden moeten worden aangepast ☐ ja, dat ik langzamer mag werken dan mijn collega's ☐ ja, aan de hoeveelheid werk ☐ ja, ik zou niet alles hoeven te kunnen/doen wat mijn collega's doen ☐ ja, ik heb een speciale opleiding of training nodig ☐ ja, het gebouw waar ik werk zou aangepast moeten worden, bijvoorbeeld met bredere deuren of een rolstoelhelling ☐ ja, ik heb andere aanpassingen nodig, namelijk: ☐ nee, ik heb geen (verdere) aanpassingen nodig
41.	Welke voorzieningen heeft de sociale dienst u gegeven om te kunnen werken? *(Meerdere antwoorden mogelijk)*	Een voorziening woon-werkverkeer, namelijk: ☐ een vergoeding voor aanpassingen aan eigen fiets of auto ☐ een bruikleenauto ☐ mijn werkgever regelde het vervoer ☐ een vergoeding voor het gebruik van mijn eigen auto ☐ een vergoeding voor het openbaar vervoer (bus, trein) ☐ een vergoeding voor taxivervoer ☐ een speciaal persoon die mij hielp bij mijn beperkingen (zoals een doventolk) ☐ een meeneembare voorziening (zoals een brailleapparaat) ☐ anders, namelijk: ☐ geen voorzieningen ontvangen
	Een jobcoach helpt werknemers bij het inwerken. Of hij maakt een persoonlijk trainingsprogramma om het werk te leren. Hij begeleidt werknemers ook op de werkvloer. Aan het eind van een geslaagd programma kan de werknemer zijn werk zelfstandig uitvoeren. De jobcoach blijft bereikbaar wanneer er een probleem ontstaat of als er nog knelpunten zijn.	
42.	Heeft u een jobcoach (gehad) tijdens dit werk?	☐ ja ☐ nee → **ga naar vraag 48** ☐ weet ik niet → **ga naar vraag 48**
43.	Welke begeleiding heeft uw jobcoach u tijdens dit werk gegeven? *(Meerdere antwoorden mogelijk)*	☐ ik heb een trainingsprogramma gekregen ☐ ik heb een inwerkprogramma gekregen ☐ ik heb begeleiding bij het werk gekregen ☐ de jobcoach heeft mijn collega's uitgelegd hoe om te gaan met mijn beperkingen ☐ anders, namelijk:

44. Hoeveel **uur per week** wordt de jobcoach ingezet?

- dat weet ik precies, namelijk: ☐☐ uur per week
- ik weet het niet precies, maar ongeveer: ☐☐ uur per week
- ☐ weet ik niet

45. Heeft u een jobcoach gedurende de gehele periode dat u dit werk doet?

- ☐ ja
- ☐ nee, niet de gehele periode

46. Is (of was) deze jobcoach?:

- ☐ iemand vanuit de sociale dienst
- ☐ iemand vanuit de werkgever
- ☐ iemand vanuit het SW-bedrijf
- ☐ iemand vanuit een andere instelling (bijvoorbeeld een IPS-coach vanuit een GGZ-instelling)
- ☐ dit weet ik niet

47. In hoeverre bent u het eens met de volgende stellingen over de begeleiding van de jobcoach bij het werk?

	Helemaal eens	Eens	Niet eens / niet oneens	Oneens	Helemaal oneens
De jobcoach heeft voldoende tijd voor mij	☐	☐	☐	☐	☐
De jobcoach is vaak genoeg aanwezig op mijn werk	☐	☐	☐	☐	☐
De jobcoach bemoeit zich teveel met mijn werk	☐	☐	☐	☐	☐
De jobcoach is goed op de hoogte van mijn arbeidsmogelijkheden	☐	☐	☐	☐	☐
De jobcoach snapt welke beperking ik heb	☐	☐	☐	☐	☐
Door de jobcoach word ik gemotiveerd om te werken	☐	☐	☐	☐	☐
De hulp die ik van de jobcoach krijg is zinvol	☐	☐	☐	☐	☐
De hulp van de jobcoach vergroot de kans op succes in mijn werk	☐	☐	☐	☐	☐
Ik word door de jobcoach te veel onder druk gezet	☐	☐	☐	☐	☐
Ik durf alles aan mijn jobcoach te vertellen en te vragen	☐	☐	☐	☐	☐

48. Zou u meer hulp en begeleiding willen hebben?
(Meerdere antwoorden mogelijk)

- ☐ ja, meer begeleiding door een jobcoach of andere begeleider
- ☐ ja, meer ondersteuning voor mijn woon-werkverkeer
- ☐ ja, betere aanpassing op mijn werkplek (hulpmiddelen)
- ☐ ja, meer opleiding op de werkplek
- ☐ ja, anders, namelijk:

  ☐ nee

	Loonwaarde is de waarde van het werk dat u nog kunt uitvoeren. De loonwaarde wordt door een deskundige op de werkplek vastgesteld.	
49.	Is op uw werkplek vastgesteld wat u kon verdienen ('loonwaarde')?	☐ ja ☐ nee → **ga naar vraag 52** ☐ dat weet ik niet → **ga naar vraag 52**
50.	Bent u het eens met de hoogte van de loonwaarde?	☐ ja ☐ nee, volgens mij kan ik meer verdienen ☐ nee, volgens mij kan ik minder verdienen
51.	Bent u door de vaststelling van uw loonwaarde op de werkplek in het doelgroepenregister terechtgekomen? *(In dit register worden mensen geregistreerd van wie is vastgesteld dat ze vanwege een arbeidsbeperking niet in staat zijn het Wettelijk Minimumloon te verdienen).*	☐ ja ☐ nee, ik zat al in het doelgroepenregister ☐ dat weet ik niet
52.	Heeft u in het begin gewerkt met behoud van uitkering?	☐ ja, op een proefplaatsing ☐ ja, maar ik weet niet of dit een proefplaatsing was ☐ nee → **ga naar vraag 54**
53.	Hoe lang duurde deze periode?	dat weet ik precies, namelijk: ☐☐ maanden ik weet het niet precies, maar ongeveer: ☐☐ maanden ☐ dat weet ik niet
54.	Ontvangt uw werkgever loonkostensubsidie voor u? *Een loonkostensubsidie is een bedrag dat een werkgever van de gemeente krijgt als hij iemand aanneemt die nog niet het minimumloon kan verdienen.*	☐ ja ☐ nee ☐ dat weet ik niet
55.	Hoe vaak heeft u sinds u werkt contact met een medewerker van de sociale dienst?	☐ minimaal 1 keer per week ☐ minimaal 1 keer per maand ☐ minder dan 1 keer per maand ☐ helemaal geen contact
56.	Wat vindt u van deze hoeveelheid contact?	☐ te veel ☐ precies genoeg ☐ te weinig

57. Kunt u onderstaande vragen beantwoorden over het werk dat u doet?

	Nooit	Soms	Vaak	Altijd	Niet van toepassing
Moet u erg snel werken?	☐	☐	☐	☐	☐
Moet u heel veel werk doen?	☐	☐	☐	☐	☐
Moet u extra hard werken?	☐	☐	☐	☐	☐
Heeft u de vrijheid om uw eigen tempo te bepalen?	☐	☐	☐	☐	☐
Voelt u druk van uw leidinggevende om (meer) tempo te maken?	☐	☐	☐	☐	☐
Voelt u druk van uw collega's om (meer) tempo te maken?	☐	☐	☐	☐	☐
Voelt u zich bij het werk door uw leidinggevende gesteund?	☐	☐	☐	☐	☐
Heeft u goed contact met uw collega's?	☐	☐	☐	☐	☐

58. Doet u werk...

	Ja	Nee
... dat u zinvol vindt?	☐	☐
... waar u iets van leert?	☐	☐
... waar u trots op bent?	☐	☐
... waar u goed in bent?	☐	☐
... dat onder uw niveau is?	☐	☐
... dat psychisch zwaar is?	☐	☐
... dat lichamelijk zwaar is?	☐	☐
... waarvoor u langer dan een uur moet reizen?	☐	☐
... met onregelmatige werktijden?	☐	☐
... waar u eigenlijk geen zin in hebt?	☐	☐
... met weinig doorgroeimogelijkheden?	☐	☐

59. Hoeveel werkdagen heeft u zich naar schatting tot nu toe ziek moeten melden tijdens dit werk?

☐ dagen

60. Hoeveel personen werken er ongeveer bij uw huidige werkgever?

- ☐ 1 tot en met 9
- ☐ 10 tot en met 49
- ☐ 50 tot en met 99
- ☐ 100 tot en met 499
- ☐ 500 tot en met 999
- ☐ 1.000 of meer

61. Kunt u onderstaande vragen beantwoorden over het werk dat u nu doet?

	Ja	Nee
Loopt u het risico om uw baan te verliezen?	☐	☐
Maakt u zich zorgen om uw baan te behouden?	☐	☐
Heeft u er in het afgelopen jaar over nagedacht om ander werk te zoeken dan het werk bij uw huidige werkgever?	☐	☐
Heeft u in het afgelopen jaar ook daadwerkelijk iets ondernomen om ander werk te vinden?	☐	☐
Zou u, als het aan u lag, over 5 jaar nog bij uw huidige werkgever willen werken?	☐	☐

BLOK 4 VERDERE ONDERSTEUNING

62.	Ontvangt u **nu** nog of weer een bijstands-uitkering? *(ook wel bekend als WWB-of Participatiewetuitkering)*	☐ ja ☐ nee
63.	Hoelang ontvangt (of ontving) u deze bijstands-uitkering? Als de uitkering is gestopt, hoelang heeft u deze gehad?	☐ korter dan 6 maanden ☐ 6 maanden tot 1 jaar ☐ 1 tot 3 jaar ☐ 3 tot 10 jaar ☐ langer dan 10 jaar
64.	Ontvangt u **nu** nog een andere uitkering? *Meerdere antwoorden mogelijk*	☐ ja, een WW-uitkering ☐ ja, een ZW-uitkering ☐ ja, een arbeidsongeschiktheiduitkering (bijvoorbeeld Wajong, WGA) ☐ ja, een andere uitkering dan de hiervoor genoemde, namelijk: ☐ nee
	Wij zijn benieuwd hoe de sociale dienst u heeft geholpen, en hoe u deze hulp heeft ervaren. Als u hulp heeft gekregen van meerdere medewerkers van de sociale dienst kunt u de vraag invullen voor alle medewerkers tezamen.	
65.	Heeft de sociale dienst bij u vastgesteld hoeveel uur u kunt werken?	☐ ja ☐ nee → **ga naar vraag 68** ☐ weet ik niet → **ga naar vraag 68**
66.	Om hoeveel **uur per week** gaat het?	☐ tussen 1 en 10 uur ☐ tussen 11 en 20 uur ☐ tussen 21 en 30 uur ☐ tussen 31 en 40 uur ☐ dat weet ik niet precies
67.	Bent u het eens met dit aantal uur?	☐ ja ☐ nee, ik denk dat ik meer uur kan werken ☐ nee, ik denk dat ik minder uur kan werken
68.	Heeft u een vaste contactpersoon bij de sociale dienst?	☐ ja ☐ nee ☐ weet ik niet
	Wanneer u met vragen over werk, inkomen en uitkering naar de gemeente gaat, kan deze u wijzen op de (gratis) cliëntenondersteuning. Dit is een andere afdeling of organisatie dan degene die uw uitkering verzorgt. U kunt hier terecht voor onafhankelijke informatie, advies en ondersteuning over zaken als onderwijs, wonen, werk en inkomen, bijvoorbeeld indien u het ergens niet mee eens bent.	
69.	Heeft de gemeente u gewezen op de cliënten-ondersteuning?	☐ ja ☐ nee, ik ben er niet op gewezen, maar ik ben er wel mee bekend ☐ nee, ik ben er niet op gewezen en ook niet mee bekend → **ga naar vraag 72**
70.	Heeft u wel eens gevraagd om hulp van de cliëntenondersteuning?	☐ ja ☐ nee → **ga naar vraag 72**

71. Wat zijn uw ervaringen met de cliëntenonder-steuning?

- ☐ ik ben heel goed geholpen
- ☐ ik ben voldoende geholpen
- ☐ ik had weinig aan hun hulp
- ☐ ik had er helemaal niets aan
- ☐ ik heb wel hulp gevraagd, maar niet gekregen

72. Ook andere afdelingen van de gemeente en andere instellingen helpen mensen. Kruis aan van wie u nog meer hulp heeft gekregen.
(meerdere antwoorden mogelijk)

- ☐ hulp vanuit de wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo)
- ☐ jeugdzorg
- ☐ geestelijke gezondheidszorg (GGZ)
- ☐ een stichting/vereniging voor mensen met psychische problemen (zoals Pandora)
- ☐ een stichting/vereniging voor mensen met een verstandelijke beperking (zoals MEE)
- ☐ een stichting/vereniging voor mensen met een lichamelijke handicap (zoals BOSK)
- ☐ schuldhulpverlening
- ☐ hulp voor dak- en thuislozen
- ☐ een revalidatie-arts
- ☐ anders
- ☐ niet van toepassing

→ **Ga naar vraag 74 indien u GEEN hulp heeft ontvangen van de GGZ.**

73. Mogen wij u enkele vragen over uw hulp van de GGZ stellen?

☐ Ik wens onderstaande vragen over GGZ wegens privacy niet te beantwoorden → **ga naar vraag 74**

	Ja	Nee	Weet ik niet	Neutraal
Krijgt u voor uw problemen nu ondersteuning van de GGZ?	☐	☐		
Bent u bij de GGZ in behandeling?	☐	☐		
Heeft uw GGZ-instelling u in gesprekken gemotiveerd om werk te zoeken?	☐	☐		☐
Geven de gesprekken u zelfvertrouwen en moed?	☐	☐		☐
Geven de gesprekken u een gevoel van onzekerheid?	☐	☐		☐
Is er in de afspraken met de sociale dienst voldoende rekening gehouden met uw psychische problemen?	☐	☐		☐
Zijn de afspraken met de sociale dienst in samen-werking met uw GGZ-hulpverlener gemaakt?	☐	☐	☐	

74. Hoe beoordeelt u de ondersteuning van de sociale dienst, jobcoach en werkgever?
U kunt dit aangeven met een rapportcijfer (waarbij een 1 'heel slecht' is en een 10 'heel goed').
Wanneer u hier niet mee te maken heeft gehad vult u in: Geen ondersteuning ontvangen

		heel slecht									heel goed
	Geen ondersteuning ontvangen	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Oordeel sociale dienst	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Oordeel jobcoach	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Oordeel werkgever	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

BLOK 5 ALGEMENE VRAGEN

75. Hoe denkt u over het algemeen over het vinden en uitvoeren van werk?

	Ja	Nee
Ik ben gelukkiger wanneer ik een baan heb	☐	☐
Ik wil op dit moment graag werken	☐	☐
Het hebben van werk heeft voordelen boven het niet hebben van werk	☐	☐
Het wordt van mij verwacht dat ik een baan heb	☐	☐
De meeste mensen die belangrijk voor mij zijn, vinden dat ik moet werken	☐	☐
Ik kan (ander) werk vinden als ik daar echt moeite voor doe	☐	☐

76. Zoekt u **op dit moment** naar (ander) betaald werk?

- ☐ ja
- ☐ nee

77. Kruis aan wat het voor u moeilijk maakt om een betaalde baan te vinden of houden.
(Meerdere antwoorden mogelijk).

- ☐ voor mijn opleiding zijn geen of weinig banen beschikbaar
- ☐ ik kan niet op onregelmatige tijden werken (bijvoorbeeld nachtdienst)
- ☐ te weinig of niet de juiste werkervaring
- ☐ taalproblemen
- ☐ geen rijbewijs
- ☐ het aantal uren dat ik kan werken
- ☐ gebrek aan motivatie om aan het werk te gaan
- ☐ zorg voor kinderen of anderen
- ☐ mijn lichamelijke gezondheid
- ☐ mijn geestelijke gezondheid
- ☐ verslaving
- ☐ schulden
- ☐ discriminatie (bijvoorbeeld op basis van leeftijd, etnische achtergrond, ziekte of handicap)
- ☐ ik ben in het verleden met Justitie in aanraking gekomen
- ☐ anders, namelijk:

- ☐ ik heb geen van deze problemen

78. Wat is de hoogste opleiding die u heeft afgerond?
(Als u een buitenlandse opleiding heeft gedaan, vul dan in welke Nederlandse opleiding daar het meest op lijkt)

- ☐ geen onderwijs
- ☐ basisonderwijs
- ☐ praktijkonderwijs
- ☐ lbo / mavo / vmbo / mbo 1 / eerste 3 jaren van havo en vwo
- ☐ mbo niveau 2 of hoger / havo / vwo
- ☐ hbo of universiteit

79. Heeft u speciaal onderwijs gevolgd, of met een rugzakje (leerling gebonden financiering) in het regulier onderwijs gezeten?
(Meerdere antwoorden mogelijk)

- ☐ nee, geen speciaal onderwijs of rugzakje gehad
- ☐ rugzakje in het basis of voortgezet onderwijs gehad
- ☐ speciaal basisonderwijs (sbo)
- ☐ speciaal (voortgezet) onderwijs cluster 1, voor kinderen met een visuele beperking
- ☐ speciaal (voortgezet) onderwijs cluster 2, voor (onder andere) dove en slechthorende kinderen
- ☐ speciaal (voortgezet) onderwijs cluster 3, voor (onder andere) zeer moeilijk lerende kinderen
- ☐ speciaal (voortgezet) onderwijs cluster 4, voor (onder andere) zeer moeilijk opvoedbare kinderen

80. Wat is de richting van uw opleiding(en)?
(Meerdere antwoorden mogelijk)

- ☐ landbouw en milieu
- ☐ zorg en welzijn (gezondheid)
- ☐ bouw en techniek
- ☐ taal en communicatie
- ☐ economie
- ☐ ICT
- ☐ horeca en toerisme
- ☐ transport en logistiek
- ☐ onderwijs en wetenschappen
- ☐ rechtspraak en bestuur
- ☐ sport, dienstverlening en veiligheid
- ☐ kunst en cultuur
- ☐ overige richtingen
- ☐ alleen algemene opleiding(en) gedaan

81. In hoeverre bent u het eens of oneens met de volgende stellingen?

	Helemaal eens	Eens	Niet eens / niet oneens	Oneens	Helemaal oneens
Ik kan alles goed aan	☐	☐	☐	☐	☐
Soms heb ik het idee dat het mij allemaal te veel wordt	☐	☐	☐	☐	☐
Ik heb vaak hulp van anderen nodig	☐	☐	☐	☐	☐
Ik kan prima voor mezelf opkomen	☐	☐	☐	☐	☐
Ik kan goed rondkomen van mijn inkomen	☐	☐	☐	☐	☐
Op dit moment maak ik schulden die ik niet meer kan overzien	☐	☐	☐	☐	☐

82. Hoe is over het algemeen uw gezondheids-toestand?

- ☐ zeer goed
- ☐ goed
- ☐ gaat wel
- ☐ slecht
- ☐ zeer slecht
- ☐ deze vraag wens ik niet te beantwoorden

83.	Wat is uw woonsituatie?	☐ alleenstaand ☐ ik woon bij mijn ouder(s) ☐ ik woon met begeleiding ☐ samenwonend zonder kind(eren) ☐ samenwonend met kind(eren) ☐ alleenstaand met kinderen) ☐ alleenstaand met huisgenoten ☐ anders, namelijk:
84.	Heeft u toegang tot het internet? *Meerdere antwoorden mogelijk.*	☐ ja, thuis ☐ ja, op een andere plek dan thuis ☐ nee
85.	Kunt u met internet omgaan?	☐ ja, goed ☐ ja, redelijk ☐ nee
86.	Bent u geholpen bij het invullen van deze vragenlijst? *Meerdere antwoorden mogelijk.*	☐ nee, ik heb de vragenlijst helemaal zelf ingevuld ☐ ja, ik ben geholpen door een familielid of kennis ☐ ja, ik ben geholpen door iemand van de gemeente ☐ ja, ik ben door nog iemand anders geholpen

BLOK 6 TOT SLOT

Hieronder kunt u aangeven wat u vindt van alles wat de gemeente voor u doet in het kader van uw uitkering en uw re-integratie. Wat gaat er bijvoorbeeld goed of wat kan de gemeente volgens u beter doen? Het achterlaten van een opmerking is niet verplicht.

Ook kunt u opschrijven wat u van deze vragenlijst vond. Ook hier is het achterlaten van een opmerking niet verplicht.

87. Hieronder kunt u uw opmerkingen over uw uitkering of de sociale dienst schrijven.

88. Hieronder kunt u uw opmerkingen over de vragenlijst van dit onderzoek opschrijven.

U heeft de vragenlijst nu helemaal ingevuld.
Wij danken u hartelijk voor uw deelname!